

پروژه‌ی خوندندوه بۇ ھەمووان
زنجیرە کتیبەکانی بربار «۱۰»

مەشخەری ئایان

مەنتدی اقرا ئالثقافی

www.iqra.ahlamontada.com

بەرزان ئەبوبەکر

2014

منتقدی اقرا الثقافی

للكتب (کوردی - عربی - فارسی)

www.iqra.ahlamontada.com

به سپۆنسەری
گروپى كۆمپانىيائىكالى رەسەن و گۇڭقارى برپار

مەخسەلى زىيان

بەرزان ئەبوبەكر

۲۰۱۴

مەخسەلى ژيان

ئاۋى كىتەپ: مەخسەلى ژيان
ئامادە كەردى: بەرزان ئەبۇبەكر
دەزايىن: گۆقارى بىرپار
سالى چاپ: ۲۰۱۴
نۆبەى چاپ: يەكەم
تەراژ: ۴۰۰۰ دانە

لە بەرپۇمبەرايەتى گەشتى كىتەپخانىە گەشتىيەكان
ژمارەى سەپاردنى (۱۰۲۰)ى سالى (۲۰۱۴)ى پەيدراۋە.

ماڧى چاپو پەخشكەردنى بەھەموو شەۋەيەك پارىژراۋە

بەناوی خودای بەخشنەمو میهرمان

مەشخەلی ژیان.. لەم پۆزگەرە سەختو دزوارەدا، دەبیته میوانی دڵەکانتانو بەوپەری
هێمنییەمو ئە دەرۆزی مائەکانتان ئەدات.. تابییته مەرھەمی هەتووانو ساریزی
برینەکانو سۆمای ئەوینو ھارپی تەنھاییتان.

مەشخەلی ژیان.. فیڕمان دەکات وەک ئەستێرە پووناکی ببەخشینو چاوپروانی
سوپاسی کەسیش نەبین..

مەشخەلی ژیان.. پێمان دەڵێت مەژۆھەکان ئە ساتەوختی ئە دایکبووتدا یەكسان،
بەلام ئە ساتی مالاوایی ھەمیشەیی ئە ژیان زۆر جیاوازن.. ئەویش مانای وایە مەژۆف
بە دەستی خۆی پۆزگەرەکانی ژیاانی دەرەخشیئیت.. بە پلانو بەرنامەیی خۆی مێژووی
ژیاانی ڕەنگین دەکات..

خوێنەری ئازیز.. مەشخەلی ژیان چەندین بابەتو چیرۆکی جیھانی بواری پەرۆردەمو
گەشەپێدانی ئە خۆگرتوو، کە باس ئە سەرکەوتن و ھەوڵدانو نەسرموتن و گەشبینی
دەکات.. ژیاانامەو ھەوڵدانو ئەزموونو شارمزیی کەسانیکە کە گەشبین و
سەرکەوتووون لەم ژیانەدا، پەرتووکی **مەشخەلی ژیان..** زۆر پێویستە بۆ ھەموو ئەو
دایک و باوکەنە دیمانەوت چیرۆکی سەرکەوتووانو گەشبینان و ئەزموونداران بۆ
ئەوکانیان بگێرێنەو.. بۆ تۆی مامۆستا زیاتر پێویستە، بۆ ئەو قوتابیەکان ئە
ژیانو ئەزموونی سەرکەوتووان ئاشنا بکەیت.. بۆ ھەموو ئەو لاوانە دیمانەوت مێژووی
ژیاان ئاوێتەیی سەرکەوتن بکەن، مەشخەلی ژیان بخوێننەو..

ئە کۆتاییدا ھیوادارین توانیبێتمان، مەژۆیەکی دیکە بخەینە سەر کتێبخانەیی
کوردی و پشووێکمان بە ڕۆحان بەخشییەت.

بەرزان ئەبویەکر

٢٠١٤/٢/٢

ئەمىرۇ.. بۇنى تۇ لە بۇنى دايىكم دەچىت!

يەكەم رۇزى دەستېڭىردنەۋە سالى نوپى خويىندىن بوو، لەو كاتەى قوتابىيان
بەۋپەرى خۇشچاللىيەۋە بەرەۋ پۇلەكانيان دەرۋىشتىن بە وتەى ھەست ناسك
ۋەسفى جوان، باسيان لە كىرەنەۋەى دەرگاي قوتابخانەكان و دىسۇزى مامۇستا
بەرپىزەكانيان دەرگى، ھەر يەك لە مامۇستا بەرپىزەكانىش لە بەردەمى يەكك
لە پۇلەكاندا بۇ پىشۋازىكىردن لە قوتابىيەكانيان راۋەستابوون، مامۇستايەكىش
كە لە بەردەمى پۇلى پىنچەمدا راۋەستابوو، گويىستى ئەو وتە ناسكانە بوو كە
لە زارى قوتابىيەكانەۋە دەرەچوۋ، بە پەرۋشەۋە بۇ قوتابىيەكانى پروۋانى و پاش
بە خىرھاتنەۋە پىرۋزبايىكىردن، پىي وتىن؛ ھەمووتانىم زۇرخۇشەۋىت، ھەرۋەھا
ھەموو مامۇستاكانىش ۋەكو مىن ئىۋەيان خۇشەۋىت، مامۇستاكە دەلىت؛ لە دلى

خۇمدا يەككە لە قوتاببىيەكانەم حيا كىردىۋە، چۈنكى لە وانەكانىدا زۆر لاوازىبوو،
ناۋى (تىدى ستودارد).

ئەمە لە كاتىكىدا بوو كە لە سالى رابردودا خاتوو (تومسون) چاۋدىرىيەكى وردى
تىدى كىردى، تېبىنى كىردى كە تىدى لەگەل ھاۋرىكانى يارى ناكات، ھەمىشە
جلوبەرگەكانى چىگنە، ۋا دىردەكەۋىت كە ھەمىشە پىۋىستى بە خۇشۋىرىن ھەيە،
ھەموو كات ۋەگە كەسكى خەمبار دىردەكەۋىت.

پۇزى دواتر بەرپۆدەبەرى قوتابخانە داۋى لە خاتوو (تومسون) كىرد، كە
پىداچوونەۋەيەك بىكەت بەسەر تۆمارى سالى رابردوۋى ھەر يەك لە قوتاببان، لە
كۆتايىدا تۆمارى تايبەتى تىدى چاۋپىكەۋىت، لە كاتى پىداچوونەۋەيە ئەۋ تۆماردا
شىتكى سەيرى بەدىكىرد، كە بوۋە مايە سەرسۇرمانى!

* مامۇستاي پۇلى يەكەمى تىدى سەبارەت بە تىدى نووسىبوۋى: (تىدى
قوتاببىيەكى زىرەك ۋاۋاۋىنەۋ رۇخ سۈكەۋ خۇشەۋىستە لەلى مامۇستاي
ھاۋرىكانى.. بە رىكۈپىكىۋ زۆر بە وردى گىرنگى بە وانەكانى دەدات، ھەرومەھا خاۋەن
رەۋشتىكى بەرزو جوانە).

* مامۇستاي پۇلى دوۋەمىشى سەبارەت بە تىدى بەمشىۋە نووسىبوۋى: (تىدى
قوتاببىيەكى رىكۈپىكە، لى ھەموۋ ھاۋپۇلەكانى خۇشەۋىستە، بەلام ھەمىشە خەمبارو
نىگەرەنە، بە ھۋى ئەۋەي كە دايكى توۋشى نەخۇشەيەكى كوشىندە بوۋە، زىانىان لە
نىۋ مالىدا پىرپوۋە لە ناپەھەتىۋ نا ئارامىۋ پىشۋىۋ تەنگۈچەلەمە).

* مامۇستاي پۇلى سىيەمى سەبارەت بە تىدى نووسىبوۋى: (بە ھۋى مردنى
دايىكىيەۋە تىدى توۋشى بارگرانى ھاتوۋە، ھەرچەندە ئەۋەپىرى ھەۋلى داۋ زۆر خۇى
ماندوۋوگىرد، بەلام نەيتۋانى بەسەر گىرەتەكەيدا زال بىت، چۈنكى سەرمەرى مردنى
دايىكى، باۋكى گىرنگىيەكى ئەۋتۋى پى نەدەدا، ئەم جۆرى زىانى لە نىۋ مالىدا زۆر
كارىگەرى خرابى لەسەر دىروۋنى تىدى دىروستىردوۋە).

* لەۋ نىۋەندەدا مامۇستاي پۇلى چۈرەمى سەبارەت بە تىدى نووسىبوۋى: (تىدى

كەسكى داخراۋو زۆر ھەز بە خويندن ناكات، ھەروھە بە ھۆى گۆشەگىرىيەكەيەوۋە
خاۋمنى ھاۋپىيەكى ئەو تۆش نىيە، زۆرجارىش لە كاتى وانە وتنەوۋەدا لە نىو
بۆلەكەيدا خەۋى لىدەكەۋىت).

لىرەدا خاتوو (تومسون) ھەستىكىدە تىدى گىرەتەيى ھەيە، بەلام ھەستى
بە شەرمەزىرەيىدە بۇ ئەو تىروانىيەيى لەوۋە پىش ھەيىۋە لەسەر تىدى، ئەم
ھەلۋىستەش ئەۋەندەيى تر كارەكەيى خراب كىرد، لە كاتىدا قوتابىيەكانى تومسون بە
بۆنەيى يادى لە دايكەۋىيەۋە دىارىيان پىشكەش كىرد، ھەر يەك لە قوتابىيەكان بە
شۈمەيەكى جوان لە زەرقەيى تايىبەتدا دىارىيەكانىيان پىشكەشى مامۇستاكەيان كىرد،
جگە لە تىدى كە دىارىيەكەيى زۆر بە نارىكەۋىيىكى لە ەلاگەيەكى رەنگ تارىكىدا
پىشكەشى خاتوو (تومسون) كىرد، لە ناكەۋ ھەمۇو قوتابىيەكان دەستيان كىرد بە
پىكەنەن، كاتىك بىنيان دىارىيەكەيى تىدى بىرەيىيە لە ملوانكەيەكى ئەلماس بەلام
تەزۋىر، لەگەل شۈشەيەك ەتەر كە تەنھا چارەكەيى تىدا ماۋە! ئەۋەيى جىگەيى
تىرپامان بوۋ ئەۋەبوۋ.. بە خىرايى قوتابىيەكان بىدەنگ بوۋو پىكەنەنكەيان نەما،
چۈنكە بىنيان خاتوو (تومسون) زۆر بە گىرەتەيى ھەيىۋە رۋانىيە دىارىيەكانى تىدى
سەرسامى خۆي لەو ملوانكە جوانە دەرپىرە دەستبەجى كىردىيە گەردنى كەمەك لە
ەتەرەكەشى پىرژاند بە مەچەكەيدا، ئەو رۆژە تىدى نەپۇشتەۋە بۇ مائەۋە چاۋەپى
كىرد تا گەپشەت بە خاتوو (تومسون) و پىي گوت: بۆنى تۆ ئەمىرۇ لە بۆنى دايكە
دەچىت!!

قوتابىيەكان رۋىشتەۋە بۇ مائەۋە قوتابخانەيان جىھەپشەت، خاتوو (تومسون)
كە قەسەكانى تىدى زۆر كارى تىكەردىۋو، نىزىكەيى يەك كاتىمىر دەستى كىردە گىرانو
چاۋەكانى ھۆن ھۆن فرمىسكىيان ھەلدەۋەرانىد، لەبەرئەۋەيى تىدى ئەو شۈشە ەتەرەيى
پىشكەش كىردوۋە، كە پىشتەر دايكى بەكارى ھىناۋە، ھەر بۆيە تىدى بۆنى دايكى
كۆچكىردوۋى لە خاتوو تومسوندا دەبىنىت!

ھەر لەو رۆژەۋە تومسون دەستى ھەلگىرت لە وتنەۋەيى وانەيەك كە تەنھا

خوڭىندەنەۋە نووسىنو بىرگارى بېت... بەلگو دەستىكىرد بە وتنەۋەى ھەموو وانەكانى مندال، (مامۇستاي ۋەرز)، ھەروەھا لە پېشىنەى كارەكانىدا گرنگىدانى تايبەت بوو بە تىدى، كاتىك گرنگى تايبەتى دا بە تىدى، بىنى رۇژ لە دواى رۇژ تىدى باشترو چالاكتر دەبېت، ھەر كات ھانى ئەدا زۇر بەخىرايى كارى تىدەگىرد، بە كۇتايى ھاتنى سالى خوڭىندن، تىدى بوو ەكەك لە قوتابىيە باشەكانى ئەو سالى، تادەھات زىرەكى زياتر دەردەگەوت! پاش تىپەربوونى ئەو سالى خاتوو تومسون رۇژىكان نووسراۋىكى بىنى لە بەردەرگاگەيدا، كە تىيدا نووسراۋو (بە راستى باشتىن مامۇستام كە لە ژيانمدا چاۋم پىكەوتى خاتوو تومسون)!

شەش سال تىپەرى، بىئەۋەى ھىچ نووسراۋىك، يان ھەۋالىكى لە تىدىيەۋە بى بگات، پاش ئەو شەش سالى نامەيەكى لە (تىدى) يەۋە پىگەيشت، دواى ھەۋال پىرسىنو سوپاسو رۇژو پىزانىنو دەربىرىنى ۋەقادارى، تىيدا نووسىبوۋى كە بە سەرگەۋتوۋى قۇناغى ئامادىيەم تەۋاۋ كىرۋەۋە پلەى سىيەم بە دەستەيناۋە، بەلام ھەتا ئىستا تۇ چاكتىن مامۇستامى كە لە ژيانمدا پى گەيشتىم!

دواى تىپەربوونى چوار سالى دىكە، پەيامىكى دىكەى لە (تىدى) يەۋە پىگەيشت، كە تىيدا ھاتبوو: (بەم نىزىكانە بە پلەى يەكەم كۆلىژ تەۋاۋ دەكەم، بەلام ھەتا ئىستا لە لاي من تۇ باشتىن ۋە دىسۇزىن مامۇستاي).

پاش تەۋاۋبوونى چوار سالى دىكە، تومسون پەيامىكى تىرى لە (تىدى) يەۋە پىگەيشت، ئەمجارەيان نووسىبوۋى دواى ئەۋەى تۋانىم بىروانامەى بەكالۋرىۋس بەدەستەيىنم، بىيارمدا زياتر بخوڭىنم، لە پەيامەكەيدا چارىكى تر جەختى لەۋە كىرەۋە كە خاتوو تومسون باشتىن ۋە خۇشەۋىستىن مامۇستايەتى كە لە ژيانىدا پى گەيشتوۋە، بەلام لە كۇتايى پەيامەكەى ئەمجارەدا ناۋەكەى دىژىتر بوو لە جاران، ئەو نووسىبوۋى (دكتور/ پىودور ىف ستودارد)!!

لېردە چىرۋەكە كۇتايى نەھاتوۋە، لە بەھارى ئەو سالىدا پەيامىكى دىكەى نارد بۇ خاتوو تومسون، تىيدا نووسىبوۋى: (ئىستا كچىك ناسىۋەۋە دەمەۋىت بىخۋازم

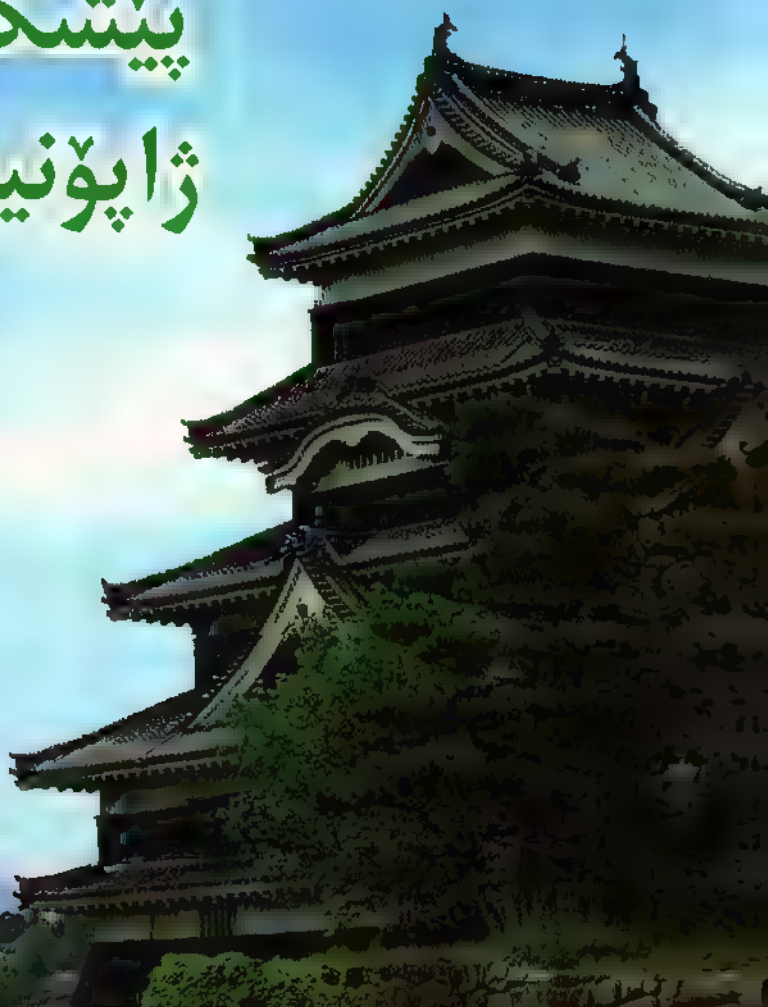
بىكەمە ھاۋسەرو ھاۋدەمى ژيانەم، ھەروەكو لە پېشدا ھەۋالەم پى دابوۋى كە باۋكىشەم
پېش دوو سال لە مەۋبەر كۆچى دوايى كىردوۋە، ھەر بۆيە داۋا لە بەرپىزىت دەكەم
كە تەشەرىف بەينى بۇ ئاھەنگى گۈستەنەۋەمانو لە شوينى دايكى ئازىزم دابىشىت،
خاتوو تومسونىش بە خۇشخالىيەۋە داۋاكەي قىۋول كىرد، ئەۋەي جىگەي سەرسورمانە
ئەۋەبوۋ كە خاتوو تومسون ئەۋ ملوانكەي كىردبوۋە مى كە چەند سال لەۋەۋبەر
تىدى پىشكەشى كىردبوۋ، لەۋ جۆرە بۆنەشى بەكارھىنابوۋ كە تىدى پىشكەشى
كىردبوۋ!!

دواي بەخىرھاتنىكى گەرمى مامۇستا بە ۋەفاۋ دىۋزەكەي، (دكتور ستودارد) بە
ئەسپايى بە گۈيى مامۇستاكەيدا چىپاندو پىي گوت: زۆر سوپاس بۇ ئەۋ مەمانەيەي
بە منت ھەبوۋ، ھەروەھا سوپاسى بىپايانم بۇ ئەۋ ھەۋلە زۆرەي كە لەگەل منت
كىشاۋ وات لىكىردم ھەست بە گىرنگى خۇم بىكەم، پىي راگەياند كە تۇ ھۆكارى
دەركەۋتىۋ پىگەيشتىنى من بوۋىت.

خاتوو تومسونىش كە چاۋەكانى پىر لە ئەسرىن بوۋن، ۋەلامى دايەۋەۋە وتى: تۇ لە
ھەلەدايت، چونكە تۇ فېرت كىردم كە من چۆن بىمە مامۇستايەكى لىھاتوو بە توانا،
من نەمەزنى چۆن وانە بلىمەۋە ھەتا گەيشتەم بە تۇ.

(تىدى ستودارد) ئەۋ پىزىشكە بە ناۋبانگەيە كە نەخۇشخانەيەكى تايبەتى
ھەيە بە ناۋى مەلەبەندى (ستودارد)، بۇ چارەسەر كىردنى شىرپەنچە لە ۋىلايەتە
يەكگىرتوۋەكانى ئەمىرىكا، ئىستا گەۋرەترىنۋ باشترىن مەلەبەندى چارەسەرى
شىرپەنچەيە نەك تەنھا لە ئاستى شارەكەيدا، بەلكو لەسەر ئاستى ھەموۋ ۋىلايەتە
يەكگىرتوۋەكانى ئەمىرىكا دا.

نهيڻي ههستانه وهو پيشڪه وتني ڙاپونيه کان!

نووسىمى ئامېرىكى (ئىدوېن ئەشاۋر).. بابەتلىكى نووسىيە لە ژۇر ناۋىشائى (ژاپۇنىيەكان)، تيايدا پىرسىيارىكى گەۋھەرى كىدوۋە، (نەئىنى ژاپۇن جىيە؟).. (نەئىنى ھەستانەۋە پىشكەۋىتى ژاپۇنىيەكان جىيە؟)

لە ۋەلەمدا دەلەت، نەئىنى ھەستانەۋە پىشكەۋىتى ژاپۇنىيەكان دەگەرپتەۋە بۇ دوو ھۆكارى سەرمەكى؛

۱- ۋىستى تۆلەسەندەۋە لە مېزوو. ۲- بىياتاننى مەۋۇ.

ئەمە ئەو دوو ھۆكارە سەرمەكىيە گە بوۋە ھۆى ھەستانەۋە بوۋانەۋە پىشكەۋىتى ژاپۇنىيەكان، تۆلەسەندەۋە لە مېزوو ۋەكو ئەۋە تەھەداى ھەموو نەتەۋەمەك بىكەن، بۇئەۋە دۋاى ھەستانەۋەمىيان لە ۋە شىكستە گەۋەمەيە گە بىسەرمەپاندا ھات، بىياتاننى مەۋۇقىش لە پىگەى ياساى خەۋىندەۋە پۇشنىبىرىيەۋە. ئەو پىشكەۋىتى ھەستانەۋەمەيە ژاپۇن بە بەرزىتىن گەۋەرتىن سەرمەكەۋىتىن دادەنەت لە مېزوۋى مەۋۇقەيتىدا، لە نىۋ ھەموو نەتەۋەمەكانى جىيەپاندا، ئەو شىكستە گەۋەمەيە گە لە جەنگى جىيەپاننى دوۋەمدا دوۋچارى ژاپۇنىيەكان بوۋەۋە، لە دەروۋنى ئەۋەمەكانىدا ئىرمەيۋە دىسۆزى بۇ ۋەلەكەپاندا پۈند، گەرى جەمەسەتۋە پەۋۋى لە سىنەۋە دەروۋنى لاۋەمەكانىدا چاندا، تا بىتۈان پىگەۋە شۈپنى داھاتۋەپان لە نىۋ گەلانى جىيەپاندا دىارى بىكەن؛

لەگەل ئەۋەشدا بىرمەۋەمىيان لە ھەۋەلەندە، ئەۋان تا ئىستاش لە ھەۋەلەندە، بۇئەۋە بىگەنە تىۋپكى پىشكەۋىتىن ژاپۋە شارىستانىيەت، لە نىۋ ھەموو گەلانى جىيەپاندا، ئىستا ناۋى ژاپۇن لە زىيەۋە بىرۋەۋى ھەموۋاندا چاپ بوۋە، بىۋە پىشكەۋىتىن داھىيان ۋە تەكەنەۋەزىيە پىشكەشى جىيەپان كىدوۋە، ئەم ۋەلە شىكستۋە دۇۋانى لە جەنگى جىيەپاننى دوۋەمدا نەبوۋە ھۆى ۋەستانى لە پىشكەۋىتىن داھىيان، ئەۋە ئەۋان گەنگى پىدەمەن بۇ خەمەتۋە پىشكەۋىتى ۋەلەكەپان، تەنھا لە پىگەى زانستۋە زانىارىۋە كارگەردى دىسۆزانەۋەمە.

دۋاى ئەۋە شىكستە سەختەى لە كۇتايى جەنگى جىيەپاننى دوۋەم دوۋچارى ژاپۇنىيەكان بوۋە، زۆرۈك لە سىياسەتەداران ۋە خەتەش لەۋ بىۋەپاندا نەبوۋە گە جارىكى تىر ژاپۇن بىتۈانەت لەسەر ھاجى خۇى رابوۋەستىت، ئەمەنەۋەى ژاپۇن بوۋە دەۋەتلىكى دۇۋاۋە ۋەيران ۋەپۇر، ھەربۇيە چاۋەۋەنكراۋ نەبوۋە گە بىتۈانەت جارىكى دى لەسەر ھاجى خۇى بوۋەستىتەۋە، بەلەم ئىرادەۋە دىسۆزىۋە ھىۋاۋ ناۋات، دىلى ھەموو ژاپۇنىيەكانى پىرگەرد..

يابان لە پرووى جوگرافىيە:

كۆمەلەنىڭ بارودۇڭى مېژوووىو جوگرافىيە ھاۋاكارىيەت بۇ ھاندانى ژاپۇن بۇ سەركەوتىن، جوگرافىيە ژاپۇن تايىبەتمەندىيەكى ناۋازى ھەيە، پىنج يەكى زەمىيەكى ناتوانىت بەكارىيەتتە سوۋدى ئىۋىرگىيەت، بەشەكى دىكەى زۆرگەم بەرتەسكە بە بەراورد لەگەل ژمارەى زۆرى دانىشتوانى يابان، ھەروھە زۆر سەختە كە بتوانىت بەروبوۋى پىۋىستى كشتوكالى دەستەبەر بىكات بەشۋىيەك بەشى ھەموو ژاپۇنىيەكان بىكات، لەبەرئەۋە بۇ پەيداكرىنى بىژۋى ژاپانىي پەنا دەبەنە بەر زەمىيە چۆلەكان، لەشارە خاپوور بوۋەكان، لەبەر ئەم ھۆكارە سروشتىيە كاركرىن لە ژاپۇندا سەدە لە دۋاى سەدە سەختىرو قورستر دەبىت، لەگەل ئەۋەشدا دوۋرگەكانى ژاپۇن كە بە درىژاى سۋرى جوگرافىيەكاندا درىژبوۋنەتەۋە، بوۋتە ھۆى ئەۋەى كە زۆرتر ئەگەرى توۋشبوۋنى ھەيە بە گىژەلۋەكە بوۋەلەرەى بەھىز، بەلام دانىشتۋانەكى زۆر بە خىراى لەگەل ئەۋ سروشتەدا رەھاتى، كاركرىن لاى ژاپۇنىيەكان سىمايەكە لە سىما كەسايەتىيە نىشتەمانىيەكانىيە، ھەروھە رىكخستىو كاركرىنى بە كۆمەل، ھەموو ئەمانە بەرھەمى مېژووۋى تازەمىيە نىيە، بەلگە ھەر لە كۆنەۋە ئەم سىمايەنەيان ھەبوۋە...

ژاپۇن دەمەۋىتە رۇژەلەلەى كىشۋىرى ناسىاۋە، لە زەنجىرە دوۋرگەيەك پىكەتۋە، (كە دەگاتە نىزىكەى چۋار ھەزار دوۋرگە)، لە باكورەۋە بۇ باشۋىر درىژ بوۋتەۋە، لەسەر شىۋەى ئەرخەبىل كە درىژىيەكەى (۲۰۰۰) كىلۋەتەر، چۋار دوۋرگەى سەرمەكىيە ھەيە ئەۋانىش: (ھونشو، شىكوكو، كيوشو، ھوكايدو)، ژاپۇن بەسەر ۴۲ ۋىلايەتە چۋار شارەۋاندا دابەش بوۋە، رۋوبەرى گشتى ژاپۇن دەگاتە نىزىكەى (۸۸۱۳۶۹) كىلۋەتەرى چۋارگۆشە..

ژمارەى دانىشتۋانى يابان نىزىكەى ۱۲۷ مىليۇن كەسە، بەۋەش بە ھەۋتەم ۋەلات دادەنرىت لە رۋوى زۆرى ژمارەى دانىشتۋانەۋە، پايتەخەتەكەى (توكيو)يە، ۹۹.۸% دانىشتۋانەكەى لە بىنەپەندا ژاپۇنىيە، ۰.۵% كۆريايىيە، ۰.۱% رەگەزى جىياۋزى تەرن، لە ۷۹.۵% دانىشتۋانىيە لە شارە گەۋرەكاندا دەۋىن، ئەۋانى دىكە لە گۈندۈ لادىكاندا دەۋىن، لە ۲۵% دانىشتۋانىيە كارى پىشەسازى دەكەن، لە ۲۷% خەرىكى كشتوكال كرىن، نىزىكەى ۷۰۰ ھەۋت سەد ھەزار كەسىيەن رەۋە ماسى دەكەن، ئەۋانى دىكە سەرقالى كارى بازىرگەنى پىشەى سەرىيەستىن، بەشكىشىيەن فەرمەنەرن لە دامو دەزگەكانى

دەۋلەتسىدا، زامانى يابانىش زامانى قەرمى دەۋلەتكەيانە، (يەن) ئەو دراۋىيە كە بەكارىدەھىنن، جىياۋ دارىستانى چىرو پىر، سىيەكى خاكى ژاپۇن پىكىدەھىنن، ئەم بەشە زۆرەش بۇ پىشەسازىو كشتوكالو شوپنى نىشتەجىبوون بەكارنايەت، لەبەرئەۋە چىرى دانىشتوۋان لە شارمكەندا زۆر بەرزە، ھەر ئەۋەش بۆتە ھۆى ئەۋەى كە نىرخى زەۋى بۇ پىژمىيەكى زۆر بەرزىتەۋە

ھۆكارمەكانى ھەستانەۋەى ژاپۇن دۋاى جەنگى جىيەانى دوۋەم؛

لە نوۋسىنىكى ناپابدا، بە ناۋنىشانى (نەپنىيەكانى بەرچومىردنى ژاپۇنى)، حسين ھەمادى ھەۋلىداۋە كە ۋەلامى ئەم پىرسىيارە گرنگە بداتەۋە، (مىروڧى ژاپۇنى جىيان كىرد، بۇ پىركىرنەۋە ھەستانەۋەى ژاپۇن لە دۋاى ئەو زىانەى لە جەنگى جىيەانى دوۋەمدا دوۋىچارى ھات)؟
ژاپۇن چۇن تۋانى بگاتە ئەو ئاستەى بېتتە يەككىك لە سى دەۋلەتە بەھىزەكەى ئابورى لەم سەردەمە نوڧىيەماندا؟

ئەم نوسەرە دەئىت: دانىشتۋانى ژاپۇن لە پىروپەرىكى زۆر كەمدا كە نىزىكەى ۲۸۰ ھەزار كىلۇمەتر تىنابەرىت، ژيان دەگوزەرىنن، لە ۸۵% چىپاكەنى بە چىپاى بوركانى ناسراون، لەكەل ئەۋەشدا بەشىۋەمىيەكى تەۋاۋ ھىچ سەرومتو سامانىكى سىروشتى تىدا نىيە.

لەسەردەمى ئىمپىراتۇر (مىجى مىقالىد) بە ھاۋكارى پىياۋانى سامورائى سالى ۱۸۶۷ زاپىنى ئەو بىروايەدا بوو كە چارسەرى گەلى يابانى بىرىتىيە لە تازمەگىرى، ئەمەش بوۋە ھۆى ئەۋەى كە ژاپۇن بوۋە ئەو دەۋلەتە سەردەمىيە بەھىزەى كە چوۋەتە نىۋ بۋارى پىشەسازىيەۋە.. زۆر بە بەھىزى بازارمەكانى دەرەكى دىكاتەۋە، ئەم فراۋانبوۋنەش لەسەر حسابى دراۋىڭكەنىيەتى، ھەروەھا ھىزى سەربازىش كىلىڭكە بۇ بەدىھاتنى ئەو پىشكەۋتە فراۋانە، ھەروەھا ژاپۇن لە سالى ۱۸۹۵ تۋانى بەسەر ۋلاتى چىندا سەرىكەۋىت، پاشان لە سالى ۱۹۰۵ بەسەر پروسىيادا سەرىكەۋىتو لە سالى ۱۹۱۰ بەسەر كۇرىادا سەرىكەۋىت، پاشان بەشدارى جەنگى جىيەانى يەكەمى كىرد، دۋاترىش بەشدارى جەنگى جىيەانى دوۋەمى كىرد، بۇ دەستبەسەرگىرتنى ھىندو چىنۋ ھىلىپىنۋ مەلايۋو سەنخافورە بورماۋ تاپلاندى، بەلام ھەموۋ ئەو ئاۋاتانەى ژاپۇن نەگەپشتە جى، بەلكو لە جەنگى جىيەانى دوۋەمدا دوۋىچارى شىكسىتىكى كەۋرە ھات، بە جۇرڭ ۋلاتەكەيان خاپور بوو، كە كەس لەو بىروايەدا نەبوو جارىكى دىكە بىتۋانىت بىنيادى بىننەۋە.

تاکه به دیلیش بۇ ھەستانەمەوی ژاپۇن دۆای ئەو شکستە گەورمە تەقینەمەوی توانا نەتەمەمەوی مەویەکان بوو. لێرمە مەوۋەکانی ژاپۇن (واتە بیروکە کۆنەکانی ژاپۇن، کە پێیان وابوو چارەسەر بۇ پیشکەوتنی ژاپۇن، دەستبەسەرگرتنی زەوی ولاتانی دراوسێی ژاپۇنە) کۆتاییان ھات، ھەروەکو دکتور ھەمادی لە کتیبەگەیدا باسی لێوہ دەکات، (بۇ لیکۆلینەوہ لە ڕێگەپەکی ترمەوہ بە بریارپێکی نوێ)، بنەمای ئەم بریارە نوێیەش ئەومەبوو کە چارەسەر بۇ ھەستانەمەوی ژاپۇن لە ناو چوارچۆمە ناوخوای یابانداپە، نەک شوێنێکی دیکە، ئەمەش پەیمومستە بە مەوۋی ژاپۇنیو بە عەقڵی ژاپۇنییەکانەوہ، لێرمە پۆلی بەرجاوی یاسای فێرکردن و پەرورەدە ھاتە مەیدان، بۆئەوہی پەک بریاری نەتەمەمەوی چارەنووسساز، پاشان لە بیرو ھەزری ھەموو تاکێکی ژاپۇنیدا بیروینن، لێرمە عەقڵیەتی کۆنی ژاپۇن باشتەر وایە بلێین عەقڵیەتی پێش جەنگی جیھانی دووەم بەسەرچوو، لە ڕێگە پێیارە نەتەمەمەویە نوێکەیانەوہ پەرە بە توانا و بیرو زیری تاکەکانی ژاپۇن درا، نەک بە ھەراوانبوونی خاکی ژاپۇن، بە بەکارھێنانی ھێزو جەکو سەرباز.

نێستاش ژاپۇن ئەو دەولەتە پیشکەوتوو خاوەن پیشەسازییە، کە ھەموو جیھانی سەرسام کردووە!

سەرەتا لە دەروازەي سەرەکییەوه دەست پێیکە!!

پادشا (لویسی چواردەهەم) فەرمانی لە سێدارەدانی
بۆ یەكێك لە زیندانییەكانی ئەو زیندانه دەرکرد، كە
(لە قەدپاڵی چیاپەکی دوور لە شاردای دروستکراو)، ئەو
زیندانییەکی كە فەرمانی لە سێدارەدانی بۆ دەرچوو بوو،
تەنها یەك شەوی مابوو بۆ جێبەجێکردنی فەرمانی
لە سێدارەدانی، واتە ئەو لە چاومەروانی ئەودا بوو كە
سبەینێ كاتێك تیشكە وەنەوشەییەكانی خۆر قەدپاڵی
چیاكە پرووناك دەكاتەوه، دەبرێت بۆ بەردەمی پەتی
سێدارەو لە گۆرمەپانی شاردای بە دیار چاوی جەماوەریکی
زۆر لە كەسو كارو دۆستو خۆشەویستانی فەرمانی
لە سێدارەدانی جێبەجێ دەكرێت، بارودۆخ بۆ كاکی
زیندانی یەكجار سەختو خەمناكو دژوار بوو، جگە لە
بیرکردنەوه ئەو كارەساتە نەبەختوانی بیر لە شتیکی

دى بىكاتهو، چونكى ئەمە كۇتا رۇزى ژيانىيەتى!

ئەم پادشاھى واتە (لويىسى جوار دەھەم) ھەندىجار ھەلسى وگەوتى نامۇو كىردارى سەپرو سەرنجراكىشى ئەنجامداو، ھەر بۇيە ئەم شەو (لويىس) ئەگەل پاسەوانەكانىدا رۇيشتىن بۇ زىندان، زىندانىيەكە بە ھاتنى پادشا زۇر سەرسام بوو، ئەم لەوپەرى ئاۋمىتىدىدا بوو، پادشا رووى كىردە زىندانىيەكە و بىلى وت: دىزانم سەمىنى بىرپارە لە سىدارە بىرپىت، بەلام من دەمەۋىت ھەلىكت پىيەخشم، ئەگەر تىوانىت سوود لەم ھەلە بىيىنى ئەم تۇ رۇگارت دەمىتو سەمىنى لە بىرى ئەمەى بىچىتە بەردەمى پەتى سىدارە دەچىتەو ئەم كەس وگەرو دۇستو ئازىزانت، لە بىرى خەمبارى و شىوون و گىران، خەندەو شادى و خۇشيان پىشكەش دىكەپت، دواتر پادشا وتى: ئەم زىندانەدا دىروازىيەك ھەمە بۇ رۇگارىوون كە ھىچ پاسەوانىكى لى نىيە، ئەگەر تىوانىت ئەم دىروازىيە بىدۇزىتەو دىتوانىت بە ئاسانى بىچىتە دىرومە ئازاد دىمىت، بەلام ئەگەر نەتتوانى دىروازىيە بىدۇزىتەو، ئەم سەمىنى ئەگەل ھەلەتتى تىشكى خۇر پاسەوانەكان دىن بە شوپىتتاو بەرى دەخىرى بۇ بەردەمى پەتى سىدارە! ھىوادارم بەخت يامىرت بىتو دىتوانىت ئەم دىروازىيە بىدۇزىتەو بە ئازادى لە زىندان بىچىتە دىرومە..

پادشا دىۋى ئەم وتانەى زىندانەكەى جىيەپىشتو ھاتە دىرومە، كاتىك گەپىشتە دىرگەى زىندانەكە قوفلى دىرگەكەى بە كراۋەى جىيەپىشتو ھەرمەنى كىرد ئەم شەو پاسەوانەكان زىندان جىيەپىلنو كەس لەم ئاۋچەپە نەپىت.

زىندانىيەكە بىرى لە وتەكانى پاشا دىكردەو، زۇر دىنباۋو لەمەى كە پاشا راسىتگۇپەو ئەم قىسانەشى بە راسىت بوۋەو گالتەى پىناكات، ھەرومەا دىمىزانى كە چەند جارى تىرىش پادشا ئەم جۇرە مامەلەنەى ئەگەل زىندانىيان كىردەو، ئەم كاتەدا زىندانىيەكە جگە لە ھەلەلەن بۇ دۇزىنەۋەى ئەم دىروازىيە چارمەكى تىرى لە بەردەمەدا نەبوو، ھەر بۇيە دىستىكىرد بە ھەلەلەن و گەران بۇ دۇزىنەۋەى دىروازىيەكە، زىندانەكە لە چەند سوۋچو زوورىكى پىچاۋپىچ پىكەتتەبوو، گەران بە نىۋو زىندانەكەدا دۇۋارىو، ئەگەل ئەمەشدا كاتىكى زۇر كەمى بە دىستەو مابو، بە ھەرحال كات چاۋمىرئ ناكاتو بەشپىۋمەكى خىرا تىدەپىرپىت، لە پەكەم ھەنگاۋى گەرانىدا ھىۋايەك دىركەوت، دىروازىيەكى داپۇشراۋى لە

زورریکی زیندانه‌که‌دا دۆزییه‌مو، رووپۆشه‌که‌ی لابر دو پلیکانه‌یه‌کی بینی که له رژییه‌وه دمکرا بجیته خوارمو، کاتیک چوو خوارموه کۆمه‌له پلیکانه‌یه‌کی دیکه‌ی بینی که به‌رمو سهرمو‌ی زیندان دهرۆشت، چوو سهرمو، پاشان پلیکانه‌ی تری بینی، پاشان پلیکانه‌یه‌کی تر، به‌مجبۆره به‌رمومام بوو له سهرکه‌وتن تا گه‌یشته شوێنیک هه‌ستی به شنه‌بایه‌کی فینک کرد، دلتیابوو نه‌وه هه‌وای فینکی دهرمو‌ی زیندانه، نه‌مه‌ش زیاتر هیوای لا دروستکرد، به‌لام هه‌شتا پلیکانه‌کان کۆتاییان نه‌هاتبوو، به هیوای دۆزینه‌مو‌ی دهروازکه ماندوویتی نه‌مدناسیو به‌رمومام سهردمکه‌وت، تا خۆی بینیییه‌وه له کۆتایی لوتکه‌ی قه‌لایه‌کی به‌کجار به‌رز به نه‌ندازه‌یک به‌رز بوو که راده‌ی بینینی چاومکانی نه‌یان ده‌توانی دامینی قه‌لاکه ببینن، مامیه‌یک به سهرسامی مایه‌مو هه‌لنکی دیکه‌ی بۆ دهربازبوون شک نه‌ده‌برد، پاشان زۆر به خه‌مباریو به‌وه‌په‌ری نا ئومیدییه‌وه به شوێنی خۆیدا گه‌راپه‌وه، له‌گه‌ل ئه‌موشدا هه‌ر دلتیابوو که پاشا فیلێ لێناکاتو بوونی ئه‌و دهروازیه‌ی راسته‌!

زۆر به ماندوییو خه‌مو په‌زارمیه‌کی زۆرموه له نێو زیندانه‌که‌دا راکشاو له خه‌سره‌تا قه‌چه‌کانی دمکیشا به دیواری زیندانه‌که‌دا، له ناگاو هه‌ستیکرد به‌ردیکی دیواری زیندانه‌که جولا، کاتیک ده‌ستی دایه به‌رده‌که‌و دهریه‌نا له نێو په‌زی دیوارکه، ژێر زه‌مینیکی ته‌سکی بینی، که نه‌ده‌توانرا به ناویدا به‌رۆیت ته‌نها به سنگه خشکی نه‌بیت، له‌به‌رئه‌وه‌ی چارمیه‌کی تری نه‌بوو، به سنگه خشکی به ژێرزه‌مینه‌که‌دا ملی رێگه‌ی گرت، به‌رمومام بوو له رۆشتن تا گوێچه‌که‌کانی به هازه‌ی ناو زرنگایه‌وه، هیوایه‌کی هاته‌وه به‌ر، نه‌و وا هه‌ستی کرد قه‌لاکه ته‌نیشتی رووباره‌که‌ی به‌تاله‌و به ناسانی ده‌توانیت له‌وێوه دهرباز بیت، به‌لام په‌نجهرمیه‌کی ناسنینی داخراوی بینی، ده‌یتوانی له‌وێوه سه‌په‌ری رووبارکه بکات، به‌لام نه‌یده‌توانی دهرباز ببیت، پاشان به‌رمومام بوو له رۆشتن تا گه‌یشته کۆتایی ژێر زه‌مینه‌که، به‌داخه‌وه رێگه‌یه‌کی داخراو بوو! ده‌ستیکرد به جولانی به‌رده‌کانی دهوروبه‌ری به‌و هیوایه‌ی دهروازیه‌کی دیکه ببینی، به‌لام هه‌موو هه‌ولکه‌کانی بێ ناگام بوون له هه‌مان کاتدا شه‌و به‌رمو شه‌قبوون ده‌جوو، له‌گه‌ل هه‌موو ئه‌مانه‌شدا به‌رمومام له هه‌ولێ گه‌راندا بوو، له هه‌موو گه‌رانیکیدا هیوایه‌کی نوێی به‌دی ده‌کرد، به‌لام سه‌ره‌نجام هه‌ستیکرد شکستی هه‌ناوه له دۆزینه‌مو‌ی ئه‌و دهروازیه‌دا..

ناچار گەپراپمۇ نىۋو زىندانەكە، دۋاي ھەۋلەتلىكى زۆرۈ بى ئاكام شەۋگار ۋەكۈ شەۋانى
دى كۆتايى ھاتو خۆر بە تىشكە زىپىنەكەى دونىاي پوۋناك كىردمۇ، ئەۋىش لە نىۋو
زىندانەكە بەۋەپىر خەمۇ پەۋارمۇ بى ھىۋايى ۋەروۋنىكى پوۋخاۋمۇ چاۋمۇۋانى ھاتنى
پاسەۋانەكانى دەرگى، چۈنكە دۇنياۋو لەۋى مۇلەتەكەى كۆتايى ھاتوۋو نەيتۋانىۋە سود
لەۋ ھەلە ۋەرىگىر كە پادشا پىي بەخشى بوو، لەم كاتەدا پاشاۋ پاسەۋانەكانى دەرگى
زىندانىان كىردمۇ بىننىان زىندانىيەكە دانىشتوۋو نەيتۋانىۋە دەرۋازەكە بدۆزىتەۋە،
بۆيە پاشا پىي ۋە: دىبىنم لە نىۋو زىندان ماۋىت؟!

زىندانىيەكەش ھەناسەيەكى ھۆلى ھەلگىشاۋ ۋە: لەۋ بىرۋايەدا بووم كە تۆ راستگۆبىت
لەگەلەمدا! پادشا ۋە: بەل ئى دۇنياۋە راستگۆ بووم لەگەلەمدا! زىندانىيەكە ۋە: ھىچ كۈن
كەلەبەرىكى ئەم زىندانە نەماۋە مەن نەگەرەم بە ناۋىدا، ئەۋ دەرۋازىيە كامەيە كە تۆ
بەلئىت پىدام ۋەت دەرۋازىيەك ھەيە دەرۋازىيەكە ۋە: نەيتۋانى لەۋىۋە دەرۋازىيەكە پاسەۋانىشى لى نىيە؟!
پاشا زۆر بە ئارامىيەۋە ۋەلامى داپمۇ: دەرۋازەى سەرمكى زىندان كراۋە بوو!!
كەۋاتە:

۱- دەرگىت پىش ئەۋى كۆپرە پىگاكان تاقى بىكەينەۋە، پىگە سەرمكىيەكان تاقى
بىكەينەۋە.

۲- كاتىك لە شوپىنك نىشتەچى دىبىت، سەرمتا بە نىۋو ھەمۇ دەرۋازى پىچكەكانىدا
بىگەرەتو شارمىزى ھەمۇ دەرۋازى كۆپرە پىگاكانى بىبە، نەگەر پىشتىر كاكى زىندانى ھەۋلى
بىدەيە لە ھەمۇ جىگەيەكى نىۋو زىندانەكەى شارمىزى بىت، ئەۋ شەۋە كاتەكانى لە گەرەنى
بى ئاكامدا بەسەر نەدەردو زۆر بە ئاسانى دەرۋازى پىگە سەرمكىيەكە بدۆزىتەۋە.

۳- كاتىك كەسەك قىسەت بۇ دىكات بە تايىبەت بۇ كارىكى ئاۋا چارمۇسساز، زۆر بە
ۋىرايىيەۋە گۆپى بۇ بىگەر، نەگەر ئەم زىندانىيە بە دىقەتەۋە گۆپىستى قىسەى پاشا بىۋايە
لە مەبەستى تىدەگەشتىۋە دەرۋازى شوپىنك پاسەۋانى لىبىت بەردەرگاپە، كەۋاتە ئىستا
بەردەرگاپە چۆلە، بۆيە پاشا دەرگىت پاسەۋانى لى نىيە.

ئەو پياۋەى لە ئاۋەكەدا خنكا..

دەگىرنەۋە جارىتىكان ئە گوندەكدا پياۋىكى خۇداپەرست ھەبۇو، ئاكارو كىردەۋە جۋانو دىندارىيەكەى واىكردىۋو كە ھەموو خەللى گوندەكە خۇشيان دەۋىستو مەمانەيان پىى ھەبۇو. خەللى گوند بۇ ھەموو پىرسىيارو راۋىژو كاروبارىكى ناينى، دەگەرئەۋە بۇ لاي ئەم خواناسو باۋەردارە. ئەۋان بە پىشەنگو مامۇستاي خۇيان دەزانى، ھىج كارىكان بى پىرسى ئەۋ ئەنجام نەدەدا..

قەدەر ۋابۇو، پۇژىك گوندەكە دوۋچارى لافاۋىكى سەخت بوۋەۋە، دەرچوۋنو خۇرزاركردن ئەۋ لافاۋە زۇر ئاستەم بوۋ..

چەند كەسلىك ئە خەللى گوندەكە بە بەلەمىكەۋە چۈنە لاي ئەم پياۋ باشەۋ پىيان گوت؛ لەگەل ئىمە ۋەرد، لافاۋەكە سەختەۋ تا دىت توندتر دەپىت، ۋەلامى دانەۋەۋ گوتى؛ پىۋىستەم بە ھاۋكارى كەس نىيە، خۇداى گەۋرە خۇى مەن رزگار دەكات، ئىۋە بىرۇنو خەمى مەنتان نەپىت.. پياۋ باشەكە بەردەۋام نزاى دەكردو دەيگوت؛ خۇدايە رزگارم بىكە، لەۋ كاتەدا كەسانىكى دى بە كەشتىيەۋە بەلايدا تىپەرىنو گوتيان؛ لەگەل ئىمە ۋەرد، ئەمىرۇ ئاستەمە

کەس لە زبانی ئەم لافاوە پژگاری ببێت، دووبارە گوتی: پێویستم بە هاوکاری کەس نییە، خودای گەوره خۆی من رزگار دمکات، ئێوه برۆن..

پاش ماومیهکی ترو بۆ جاری سئیهم، فرۆکهیهك كه بۆ پرگارکردنی ئەو كهسانه هاتبوو كه هیشتا له نێو گوندمكهدا ماومتهوه، له دووروهو ئەم پیاومیان بهدیكردو لێی نزیك بوونهوهو بانگیان كرد تا سهەری بڤههه نێو فرۆكهكهو له زیانی لاڤاومكه پرگاری بكهن، پشپیان گوت: لهگهڵ ئیمه وهره، چونكه ئیمه كۆتا فریاگوزارین كه هاتووین بۆ پرگارکردنی ئێوه.. كهسێك جگه له تۆ لهم گونددا نهماومتهوه، نهگهر لهگهڵ ئیمه نهیهیت، ئەوا به دنیایابهوه له ئاوهكهدا دهخكیت!

هممان وەلامى ئەوانىشى داپمەۋە وتى؛ ئىۋە بېرۇن، مەن خۇداي گەرەز پىزگارم دەكات..
باش چەند پۇژىك لافاۋەكە تەۋاۋ بوو، خەلكى گەرەنەۋە بۇ گوندەكەيان، بە پەرۋشەۋە
دەگەرەن لە شوپنەۋارى مامۇستاگەيان، تا بزانن جى بەسەرھاتوو، بەداخەۋە تەرمەكەيان
دۆزىيەۋە، مشتومر لە ناو خەلكى گوندە دروستبوو، خەلكى دەيانگوت بۇجى خۇداي
گەرە نەم پياۋ باشەي پىزگار نەكرد؟ بۇجى خۇدا نزاكانى گىرا نەكرد؟ كار گەپشتە
ئەۋەي خەرىكبەۋە ھەندىك لە خەلكى ئاۋايىبەكە لە ئاپنەكەيان پەشىمان بىنەۋە!

لهو کاته‌دا لایوکی تیگه‌یشتوو رۆشنیبری خاومن زانست هات بۆلایان، کاتیک پرووداوه‌که‌یان بۆ گپ‌رایه‌وه‌و ته‌واو له‌ مه‌سه‌له‌که‌ حالێ بوو، پێی گوته‌ن: کێ ده‌ئیت خودای گه‌وره‌ ئهم بیاوه‌ی رزگار نه‌کردووه‌؟ خودای گه‌وره‌ (٢) جار ئهو به‌نده‌یه‌ی رزگار کردو نزاکانی گیرا کرد، مه‌گه‌ر سێ کۆمه‌لی یه‌ک له‌ دوا‌ی یه‌کی نه‌نارد بۆ لای، تا یارمه‌تی به‌ده‌نو رزگاری به‌که‌ن له‌ لافاوه‌که‌، به‌لام ئهو له‌گه‌ڵیاندا نه‌رۆیشتو به‌ هاوکاری یارمه‌تییه‌کانیان رازی نه‌بوو؟!

کهواته دمکریت ئەم پرووداوه ببیته پەندو وانە ی زۆری لێوه ڤیربین، خودای گەورە بە ڕیگای وەهمی و خورافیات بەندەمکانی لە تەنگژەو نارەحەتی و تیاچوون ڕزگار ناکات، خۆناکریت فریشتەیهک لە ئاسمانەوه دابەزیو ھاوکاریمان بکات، بێگومان ھاوکاری و یارمەتیدان و ڕزگاربوونمان لە نارەحەتییهکان، بە ھۆی ئەو کەسانەوه دەبێت کە خودا بۆمان دەستەبەردەکات، بێگومان ھەموو شتێک ھۆکاریکی ھەیە، ئەوێ پێویستە لەسەر مەرووف ئەوێه کە تێبکۆشیت تا ئەو کاتێ ھاوکاری و یارمەتییهکانی خودا وەندێ پێدەکات، ئەویش لە ڕیگە ی بەندەمکانییەوه.

برپارەكەى پادشاى فەرەنسا!

گەر دەتەوئیت برپارەمكانت جىبەجى بكرىن، با راوئزكارو ھەكمەمكانت زىرو لىھاتوو بن! بەمكەك لە پادشاكانى فەرەنسا برپارىكى دەرگەرد، لە برپارەمكەدا ھاتبوو كە نابىت ئافرەتان بە خشلو زىر خۇيان برازىننەو، برپارەكە بە تەواو و لاتدا بە خشكارو سەربازانى پادشا بە ھەموو كوچەو كۆلانەكانى ئەو ولاتەيان راگەيان، كە ئىدى نابىت ئافرەتان خۇيان بە خشلو زىر برازىننەو!

دەرگەردنى ئەم برپارە كاردانەو مەيەكى توندو ئارمەزايەكى بى وئەنى لە نىو ئافرەتانى فەرەنسادا لىكەوتەو، ئافرەتانى ئەو ولاتە بە نىو شەقامەكانى شاردا بلاو بوونەو، برپارىاندا بە ھىچ شىو مەك گۆرپاھەلى فەرمانەكەى پادشا نەكەن، ئارمەزايو بىزارى ئافرەتانى شار ھەموو كوچەو كۆلانەكى ئەو ولاتەى گرتەو، بۆ سەربەچىكەردنى فەرمانەكە ھەمووان لە جاران زياتر بە خشلو زىر خۇيان پازاندەو پزانە سەر شەقامەكان، ھەوالى ئارمەزايى ئافرەتان كۆشكى پادشاى ھەژاند... ھەر بۆيە پادشا داواى كۆبوونەو مەيەكى ئائاساىى لە راوئزكارانى كرد، راوئزكارو وەزىرەكانى پادشا ئامادەبوون، گەفتوگۆو راگۆرپەنەو سەبارەت بە ئارمەزايەكانى ئافرەتان لە بەرامبەر برپارەكەى پادشاى ولاتدا دەستبەچەكرد، ھەندىك لە راوئزكاران پەيان وابوو پادشا لە پەناو بەرژەمەندى گشتىو گەرانەو، ھىمنىو ئارامى بۆ ولاتەكەيان، پەيوستە لە برپارەكەى پاشگەز بێتەو، ھەندىكى تریان بۆچوونيان وابوو پاشگەز بوونەو لە برپار، بەلگەى شكستو لاوازیيە، بۆيە پەيوستە

بىر يارمەكە جىبە جىبىكرىتو پادشا بىسەلمىنىت كە دەسەلاتو تواناي بىر ياردانى ھەيە.

پادشا وتى: ئۆۈە بۇ تياچوون باشن ھەمىشە لە نىو خۇتانداندا ناكۆكنو ناتوانن لەسەر خائىك رېكبەكون، پاشان ھەرمانى كىردو وتى: بىرۇن بۇ لاي ھەكىمى شارو بانگەشتى بىكەن بۇ لامان، تا بزانين ئەو رېگە چارمەكى گونجاوى لا دەستەمكە وىت، كاتىك ھەكىم گەشتە كۆشكى پادشاۋ گرەتەكەيان بۇ پروونكرىدەۋە، لە ۋەلامدا وتى: جەنابى پادشا خەلگى گۆپراپەلى ھەرمەنەكانت ناكەن ئەگەر تۇ ۋابىر بىكەيتەۋە كە تۇ چىت دەۋىت، بەلگە دەبىت بىر لەۋە بىكەيتەۋە كە ھاۋلاتىيەكانت چىيان دەۋىت!

پادشا وتى: ئىستا دەبىت چى بىكەين؟ ئايا لە بىر يارمەكەم پاشگەز بىمەۋە؟

ھەكىم: نەخىر، بەلگە جوانكارىۋ راستكرىدەۋە پروونكرىدەۋە بۇ بىر يارمەكەت زىاد بىكە، بەمشىۋەيە: خۇپازاندەۋە بە خىلۇ زىر لە تەۋاۋى ۋلاتدا قەدەغەيە، چونكە ئافرىتانى جوان قەشەنگ پىۋىستىيان بە خۇپازاندەۋە نىيە، پاشان لە خالى دوۋەمى بىر يارمەكەتدا جياكارىيەك بىكەۋ بلى: ئەم بىر يارە ئەو ئافرىتانە ناگىرەتەۋە كە پرووخسارىيان ئاشىرىنەۋ تەمەنيان چوۋمە سەر، دىيانەۋىت بەم مەبەستەيان ئاشىرىنى پرووخسارو بەسالچوۋنيان بشارنەۋە.

ھەكىم بە پادشاۋ گوت: بەمشىۋەيە خەلگى گۆپراپەلت دىين.. ھەموۋان بۇچوۋنەكەى ھەكىميان لاپەسەند بوو، دەستەجى پادشا ئەو بىر يارەى دىمىرد.

دەزانن بەبىستى بىر يارمەكە چى پروۋىدا؟

ئافرىتە بە تەمەنۋ پرووخسار ئاشىرىنەكان زياتر لە ئافرىتە قەشەنگۈ جوانەكان بىر يارمەكەيان جىبەجىكرىد، چونكە ھەر يەكەيان سەيرى خۇيان دىمىردو دىيانگوت من جوانم پىۋىستەم بە خۇپازاندەۋە بە خىلۇ زىر نىيە، خۇ ئەگەر خۇيان بىر زاندايەۋە ئەۋا بەلگە بوو لەسەر ئاشىرىنى پىرىنى ئەۋ كەسە..

كاتىك بە ژىرى ئەۋان بىر دىكەيتەۋە، شارەزاي خەۋ پىداۋىستىيەكانيان دەبىت، ھەست بە ئازارمەكانيان دىكەيت.. دىرشتى قىسەۋ بىر يار، ھونەرگە پىۋىستى بە كەسى ژىرو لىھاتوۋ بە توانا ھەيە، زانستىكە پىۋىستە فىرى بىين، بەكارىيەنن لە بانگەۋازو پەرومردەۋ ۋانە وتەۋەۋ فىركىردنۋ فىر بوۋندا، بۇئەۋەى بىگەين بەۋ ئامانجەى دەمانەۋىت، ھەرومەھا پىۋىستە پىش دىمىردى بىر يارەكانمان، رەچاۋى پەرچەكرىدەى بەرامبەر بىكەين، نابىت بىر يارلىك، يان داۋايەك بىكەين، كە جىبەجىكرىدنى ئاستەم بىت، كەۋاتە گەر دىتەۋىت گۆپراپەلىت بىكەن، داۋاى شىك بىكە لە ئوانادابىت.

ئەو دىۋەزمەيەي

كە

لەناودەبات

پادشاى ولاتىك، بە دەست نەخۇشى قەلەۋى جەۋرى كىشى زىادەي لەشپىيەۋە دەينالاند،
بۇ ئەم مەبەستە سەرجەم پىزىشكو جەكىمەكانى بۇ كۆشكى پاشايەتى بانگەيشت كرد، تا
چارەسەرىكى بۇ بىۋەزمەۋە كەمىك لەو جەۋرى قەلەۋىيەي كەم بىكەنەۋە، بەلام ھەر
پىكەمەكيان بۇ دادەنا، بە ھۇ پارتىزەكردن نەۋسنى جەنابى پادشاۋە ۋەچاۋنەكردنى
نامۇزگارى پىزىشكەكان، نەپاندەتۋانى سەركەۋتۋوبن...

پۇزىلكيان پىۋەكى ژىرو دانا ھات بۇ كۆشكى پادشاۋ پىي گوت: جەنابى پادشا، بە
پشتىۋانى خودا مەتۋانم چارەسەرى كىشەكەتان بىكەم، پادشا بە بىستىنى ئەم ھەۋالە
زۇر شادمان بوو، داناي ژىر وتى: مەن شارەزاي زانستى ئەستىرە ناسىم، سەرمەتە دەمەۋىت
پىكەم بەدەيت تا ئەمشەۋ سەپىرىكى ئەستىرەكانى ناسمان بىكەم، بۇنەۋەي بزانم چ دەرمانىك
بۇ دەردەكەي بەپىزتان دەگونەچىت.

بۇ پۇزى دۋايى داناي ژىر گەپايەۋە بۇ لاي پادشاۋ پىي گوت: بەپىي ئەۋ ئەستىرەيەي
مەن ئەمشەۋ سەپىرەم كرد، بەداخەۋە تەمەنى بەپىزتان لە زىاندا تەنھا يەك مانگى ماۋە،
ئىدى ئەگەر دەتەۋىت دەۋايەك بەكاردەھىنم بۇ چارەسەرى گىرەتەكەت؟

ئەگەرىش دەتەۋىت لە راستى قەسەكەي مەن دۇنيا بىيت، ئەۋا دەتۋانىت ئەۋ ماۋىيە لاي
خۇت زىندانىم بىكەيت، ئەگەر بۇچۈنەكەم راست دەرجوۋ، ئەۋا قەرمان بىدە دۋاي كۇچى
دۋايىۋ مائىۋايى بەپىزتان ئازاد بىكرىم، ئەگەرىش بە پىچەۋانەۋە بوو، ئەۋا دەتۋانىت بە

دەستى خۇت تۆلەم لىبىسنىت.

پادشا بە لىكدا ئەمەلگە يۇر نىگەرەن بوو، فەرمانى دا دەستگىرى بىكەن، ئەو رۇزە بەدواو پادشا خۇي لە خەلگى دابىرى بە تەنھا لە ژوورىكدا بە خەمبارى ژيانى دەگوزمراند، قىسە لەگەل ھىچ كەسدا ئەدەمگەرد، جگە لە ھاوسەرمەكەي رېگەي ئەدەمدا كەس بىتە سەردانى! ھەر رۇزىك بەسەرىدا تىدەپەرى خەمپەزاردى زىادى دەمگەرد، چونكە قىسە داناكە زۇر كارى تىكەردىبوو، چامپروانى مەرگى دەمگەرد.. چامپروانى زۇرناخۇشە، ئەي ئەگەر ئەو چامپروانىيە چامپروانى ھاتنى مەرگ بىتە، دەبىت چۇن بىتە؟

پاشا لە چامپروانى مەرگداو لە خەمى ھاتنى ئەو رۇزەدا زۇر لاواز بوو، چەورى جەستەي بە جارلىك تۈايەو، كىشى زۇر دابەزى بەمچۆرە بىستەھەشت رۇز تىپەرى! ئەو رۇزەدا پادشا ئارامى لىپراو خەمپەزاردەكەي يەكجار زىادى كەرد، ناردى بە دۈي داناكەداو پىي گوت: ھەۋالىكى تازەت لانىيە؟

داناي ژىر كاتلىك پادشاى بىنى بە تەۋاي لاواز بوو كىشى دابەزىمو لە نەخۇشى ھەلەمۈي رىزگارى بوو، بە ئارامى ۋەلامى دابەزىمو، جەنابى پادشا لە پاستىدا مەن زۇر لەو كەمترەم كە شارمىزى زانىستى نادىارو ئايندە بىم، زانىنى ئايندە تەنھا لە دەسەلاتى خۈي گەورەدايە، سۈيىد بە خۈا مەن نازانم خۇم كەي تەمەنم كۇتايى دىتو ئەم دىنبايە جىدەھىلەم، چ جاي ئەمۈي بزانم تۇ كەي تەمەنم كۇتايى دىتو بەلام ھىچ دەۋايەكەم چاكتر شەك نەبەرد بۇ دەردەكەي بەرپىزتان، جگە لە خەمۈ پەزاردە، ھىچ رېگەيەكى تىرىشم نەدەزنى كە بتوانم ۋابكەم تۇ خەم بخۇيت، جگە لەم رېگەيە! كاتلىك پادشا زانى ئەمە پلانلىك بوو بۇ چارەسەرى دەردەكەي، ئىدى لە خۇشىدا نەيدەزنى جى بىكات!!

بەپاستى خەمپەزاردە، چەورى دەتۈننىتەو، كىش دادەبەزىنى ۋ كىو لە بىن دىننىت! ھەربۇيە پىشەما (سەلامى خۈي لىبىت) لە نزاكانىدا دەپەرموو:

(اللهم انى اعوذ بك من الهم والحزن... خودايە پەنات پىدەگرم لە خەمپەزاردە....)

ئىستى با پىكەو ۋەردىبىنەو، كارمەكانى خۈي كەردگار چەندە جوان! ئەگەر مەۋا بىزانبايە كەي كۇتا رۇزى ژيانىيەتى، چى پروي دەدا؟ خەمپەزاردە بۇ ھەمىشە دەبوو مىۋانو بەردەوام لە بىرى ئەو رۇزە دىارىكرامدا دەبوو كە كۇتا رۇزى ژيانىيەتى! پاكوبىگەردى بۇ ئەو خودايەي مەۋفى بەشۈمەكە دروستكەردوۋە كە نازاننىت كەي بۇ دۈجار مائىۋايى لە ژيان دەكات!!

پادشاو وەزیرە کەیی!

کابرایەکی دەشتەکی لەگەڵ ھاوسەر مەکەیدا دوور لە شار لە خێمە یەگدا ژیا نیا ن دەگوزمراندو بژێوی ژیا نیا ن بریتی بوو لە بە خێو کردنی مەر و مالا ت، ئەوا ن ژیا نیکی ئاسوودەو ئارامیا ن ھەبوو، میوا ن دۆستو بە خشن دەبوو ن، ھەر کەس بەا تا یەتە ما ئیا ن پێزیا ن لێدەگرتو خزمەتیا ن دەکرد...

پۆزێکیا ن جەنا بی پادشا لەگەڵ وەزیر مەکەیدا لە گەشتێکدا دەبن، ئیوا رە درمگانێک دەگەنە نزیک خێمە ی ئەم کابرا دەشتەکیە، پادشا و وەزیر پوو دەگەنە خێمە کەو بە بێ ئەو ی خۆیا ن بناسێن داوا یا ن لێدەگەن کە ئەو شەو مێوانداری یا ن بکەن، تا بۆ سبە ی درێژە بە گەشتە کەیا ن بدەن، ژنو مێردە دەشتەکیە کە بە بێ ئەو ی بیانناسن وەکو نەری تی ھەمیشە یی خۆیا ن، کە زۆر خزمەتی میوا ن دەکەن و پێزیا ن لێدەگرن، ھەروا ش بە ھەما ن شیوە زۆر پێز لەو دوو میوانە ی ئەو شەو میا ن دەگرن و بە جوا نترین شیوە پێشوازی یا ن لێدەگەن و خزمەتیا ن دەکەن، بۆ سبە ی کا تێک

خۆرھەلات، كاتى ئەومبۇو پادشاۋ ومزىر مالاۋايى لەو مائە خنجىلانمىيە بىكەن و درىژە بە گەشتەكەيان بىدەن، لە كاتى مالاۋايىدا پادشا خۇي ناساندو وتى: مەن پادشاۋ شارمۇ ئەومش ومزىرمەكەمە، زۆر سوپاسى كىردەن بۇ ئەو مىواندارى و پىزدارىيەيان.. داۋاي لىكىردەن كە ھەر كات پىۋىستىيەكەيان ھەبۇو سەردانى شار بىكەن و بىنە كۆشكى پادشا تا بەۋپەرى تۈنۈۋ ھاۋكارىيان بىكات..

پۇژمەكان تىپەرىن، داۋاي چەند سالىك، وشكە سالى يەك لە داۋاي يەك تەنگى بە تەۋاي خەلگى ھەلچى، بە تايىبەت خەلگى گۈندۈ دىشتەكەيەكان..

خىزانى كابراي دىشتەكى زۆرى لە ھاۋسەرمەكى كىردەن تا بىروات بۇ كۆشكى پادشاۋ داۋاي ھاۋكارى لى بىكات، بۇ پىزگار بۈۋەن لەو تەنگەنەۋ نەبۈۋى و نەدارىيەكى كە بە ھۇي وشكە سالىيەۋە دۈۋچارىيان ھاتۈۋە..

كابراي دىشتەكى ھەرچەندە پىي خۇش نەبۈۋ بىروات بۇ لاي پادشا، بەلام سوۋر بۈۋى خىزانەكەكى ناچارى كىردەن كە مىل پىگە بەرمە كۆشكى پادشا بىگىرتەبەر.. كاتىك گەيشە شار كاتى نوۋىزى نىۋمپۇۋو، پىش ئەۋەى بىروات بۇ كۆشكى پادشا پۇشەت بەرمە مزگەۋت تا نوۋىزەكەكى بەجىبەيىنىۋ دۈۋەر بىروات بۇ كۆشكى پادشا، ھەر كە گەيشە نىۋ مزگەۋتەكە بىنى پادشا لە سوچىكى مزگەۋتەكەدا دانىشتۈۋە دىشتەكانى بەرمە ئاسمان بىلەن كىردۈۋە زۆر بە كۆل لە خۋاي گەۋرە دىپار تەۋە، بىنىنى ئەۋ دىمەنە تەۋا سەرسامى كىردەن!

كابراي دىشتەكى بە ئارامى نوۋىزەكەكى تەۋا كىردەن زۆر بە ھىمىنىۋ بە ئەسپايى، بىئەۋەى داۋاي پىۋىستىيەكەكى لە پادشا بىكات، لە مزگەۋت ھاتە دىرمەۋە، لەبەر خۇيەۋە گۈتى، كاتىك پادشا لە خۋاي گەۋرە داۋا دىمەكە، ئەي بۇچى دىپەت مەنىش لە خۋاي گەۋرە داۋا نەكەمۇ لە كەسكىكى دىكە داۋا بىكەم؟!

ئايا سەرۋەتو سامان دەيىتە ھۆى بەختەۋەرى مرۇف؟

ئەگەر لە ھەر كەسىك لەم جىھاندا بېرسىت، بە بۇچوونى تۇ، گرنگىرىن ھۆكارى
بەختەۋەرى بۇ مرۇف جىيە؟ ياخود بېرسىت مرۇف چۆن بەختەۋەر دەيىت؟
ئەمما زۆربەى خەلگى زۆر بە راشكاۋانەو بى دوودلىو دەستبەجى لە ۋەلامدا دەلېن،
كەۋەرتىرىن ھۆكارى بەختەۋەرى بۇ مرۇف مالو سامانە، ئەمەش ئەۋە دىگەيمەنئىت كە زۆرۈك
لە خەلگى ۋادىزانن تەنھا لە پى سەرۋەتو سامانەۋە مرۇف دەتۋانئىت بەختەۋەرى بەدەست
بەنئىت، ھەرۋەھا خەلگى پىيان ۋايە ھەموو مرۇفنىكى دەۋلەمەند، مرۇفنىكى بەختەۋەرە،
ئەمەش لە راستىيەۋە دوورە! لەبەر ئەم ھۆكارە ئىمە پىرسىار لە بەختەۋەرى دەروونى مرۇف
دىگەين، ۋاتە چ جۆرە مرۇفنىك خاۋەنى دەروونىكى ئارامو ئاسوودەو دلىكى بەختەۋەرە؟
ئەگەر مرۇف ۋا ھەست بىكات كە سەرۋەتو سامان دەتۋانئىت بەختەۋەرى بۇ مرۇف
دروست بىكات، ئەۋە ئە ھەلەدايە، چۈنكە ھىچ كات سەرۋەتو سامان ناتۋانئىت ئاسوودەيى
دەروونى بۇ مرۇف دروست بىكات، پىنگە بىرواكرىن بەمىجۆرە ۋەلامە كەمىك دۇۋار بىت،
چۈنكە زۆرۈك لە مرۇفەكان ۋا ھەست دەكەن كە تەۋاۋى كىشەو گىرقتەكانى ژيان بە پارەو
سامان چارەسەر دىكرىتو زۆرۈك لە كىشەكانى ژيانىان ھۆكارەكى نەبوونىيە! ئەمە پىنگە
تا ئەندازمىەك ۋابىت... بەلام ئەگەر سەد لە سەد ئەم ۋەلامە راست بوۋايە، ئەمما مىليۇنئىرو
دەۋلەمەندەكان ھىچ گىرقتىكىان نەدەبوو، ھەرۋەھا بەختەۋەرتىرىن مرۇفنىش دەبوون، پىنگە
تۇش بلىتت: ئەگەر مەنىش ۋەكو ھىسارەكەس خاۋەنى ئۆتۈمبىلى مۇدىرن ۋاۋى چەند
نەۋەسى ۋوۋكانى بازارگانىو.. ھتە، بوۋمايە، ئەمما ھەموو خەمەكانەم دەرۋىيەۋەو دەبوۋە
مرۇفنىكى بەختەۋەر، چۈنكە بە بۇچوونى تۇ تەنگو چەلەمەكانى ئىستاي ژيانە ھۆكارەكانى

ماددىن! بۇ ۋەلامدانەۋى ئەم بۇجۈۋنەت با بېكەۋە ئەم چىرۇكە سادىيە بخۈننەۋە، تا بزانن ئايا سەرومتو سامان ھۆكارىكە بۇ بەدەستەننەنى بەختەۋمىرى؟

يەككە لە ھاورپىكانم باسى لە ئەزمۈۋنى خۇيىرد لەگەل يەككە لە ھاورپى مليۇنپىرەكانى، ئەمەۋى؛ مليۇنپىرەكان بۇ ھەر يەك لە مىندالەكانيان پىۋىستيان بە قوتابخانەى تايبەت ھەيە! جگە لەۋىش دەپت ئۇتۇمبىلى تايبەت ھاتوچۇيان پىبىكات، ھەرومە پىۋىستيان بە پاسەۋانۋ خزمەتكار... ھتە، ھەيە! ئەم ھاورپىيەم ۋتى؛ جارىكان مليۇنپىرەكانى ھاورپىم بانگەشتى كىردم بۇ خوانى نيومپۇ، كاتىك چوۋمە بەر دەرگى مالىيان، سەرمەتا چاۋم كەۋت بە جۇرەھا ئۇتۇمبىلى مۇدىرن، كە جۈانپىيەكانيان سەرساميان كىردم، پاشان گەشتەمە پاخچە رازاۋمە ھراۋانەكەى ناۋ مالەكەى، ئەۋەندە دىلرەقن بوۋ كە مەۋى سەرسام دەرگى يەككە لە پاسەۋانەكان پىنمەي كىردم بۇ ھۆلى پىشۋازى، دۋاى ئەۋەى گەشتەمە ھۆلەكەۋ پىكەۋە دانىشتىن، نەمەزەنى سەپىرى جى بىكەم، ئەۋەندە شتى غەنىكەۋ ناياپى لىبوۋ، لە دلى خۇمدا ۋتم؛ مەن چەند نەزانم ۋا ھەستەكەم بەختەۋمىرم، لە راستىدا بەختەۋمىر ئەم دەۋلەمەندەنەن كە خاۋمى ئەم كۆشكۈ تەلارۋ سەرومتو سامانە بى شومارمەن! پاشان بانگەشت كراين بۇ سەم خوانى نيومپۇ، كاتىك چوۋىنە سەم خوان جۇرەھا خواردن لەسەر خوانەكە رازابوۋمە، كە نەتەزەنى لە كاميان بخۇيت، بەلام لە ناكائو توشى شۇك بوۋم، چۈنكە گۈچكەكانم بە كۆمەلىك ۋشەى سەپىرو چاۋمىروان نەكراۋ زىنگاپەۋە كە لە زارى ھاورپى مليۇنپىرەكەمەۋە ھاتنە دەر، پىلى ۋتم؛ ھەرموۋ بەرپىرتان ناننى خۇتان بخۇن چاۋمىروانى مەكەن، چۈنكە مەن ناتوانم ئەمە خوارىنانە بخۇم! ۋتم؛ بۇجى؟

زۇر بە خەمبارپىيەۋە ۋتى؛ خەلىكى ۋادەزەنن ئىمەى دەۋلەمەند زۇر بەختەۋمىرن، لە راستىدا ۋانپىيە! پىزىشك ھەموۋ ئەمە جۇرە خوارىنانەى لى قەدەغە كىردوۋم، بە ھۆى پەستانۋ چەۋرى خۇپنۋ نەخۇشى شەكرەم... ھتە، توۋشى جۇرەھا نەخۇشى بوۋم، سەد بىرىا ۋمكو كەسكى زۇر سادە زىانم بگوزمىرانپە، بەلام لەشساغۇ تەندىرۋست بوۋمايە! لىردا ئەم پەندە كوردىيەم ۋمبىر ھات كە دەلىت؛ (مەلى ھەزارم كوفرى نىعمەتە، لەشى ساغ بۇ تۇ مولىكۋ سەرومتە!).. دۋاى ئەۋەى ھىۋاى چاكىۋونەۋەم بۇ خواستو ھاۋخەمى خۇمەم بۇ دەرپىرى، بەدەم نانخواردنەۋە پىرسىيارم لە خانەۋادەكەى كىردو ۋتم؛ ئەۋان ھالىيان چۇنە؟ جارىكى تر ھەناسەپەكى قولى ھەلگىشاۋ بەخەمبارپىيەۋە ۋتى؛ تەنھا بە تەلەفۇن ھەۋالى يەكتىرى دەزانن، چۈنكە ئەۋان چەند سالىكە ئەم ۋلاتەيان جىيەشتوۋمە لە ھەندەران دەزىن، تەنھا

لە يادو بۇنە تايىبەتتە يەكەندە بە سەردان دەگەرپنەو! پاشان وتى: بەرپاستى ئىمە ئىرمىيى بە ئىوۋە دەبەين، كە ئەمەندە خۇتان سەرھال نەكردوۋە بە كۆكردنەۋى سەرومتو سامانەۋە ژيانىكى نارامو ناسوۋدە ئەگەل خانەۋادەكانتەن بەسەردەبەن! ئەو كات تىگەشتەم كە مەن لە ھەلەدام گەر واپزانم سەرومتو سامان دەبىتتە ھۆى بەختەۋمى مەۋە!

كەۋاتە خۇپنەرى نازىز: مەرج نىيە ھەموو مالو ساماننىك تۇ بەختەۋمىر بىكات، رەنگە كەساننىك ھەبەن بەھۆى سەرومتو سامانەۋە بەختەۋمىرىيان دەستكەۋتەن، بەلام دۇنيابە ئەۋانە رېزەمىكى زۇر كەمەن، چۈنكە سامان كاتنىك مەۋە بەختەۋمىر دەكات كە لە دەستتە بىت، نەك لە دالتە! چەند لە دەۋلەمەندەكانى ئەم ۋاتە سەرومتەكانىيان لە دەستىاندەپە؟ بىگومان رېزەمىكى زۇر كەم! كەۋاتە: * گەر دەتەۋىت بەختەۋمىر بىت، رازىبە بەو گوزمەنە سادەمىيە كە تىيىدا دەۋى! ھەرگىز سەمىرى كەسانى لە خۇت يالتر مەكە، ھەمىشە سەمىرى كەسانى بىكە كە لە خوار خۇتەۋمەن! * ئەگەر تۇ تەنە خانوۋىيەكى سادەت ھەيە تىيىدا دەۋى، ئەۋا كەسانىكى زۇر ھەن لەم دۇنيابەدا خانوۋىيەك شەك نەبەن لە ناۋىدا بىجەۋىنەۋە!

* ئەگەر كىرپىشىنى لە خانوۋى كاپراپەكى دەۋلەمەندە، ئەۋا بزانە ژمارمىيەكى زۇرى خەلگى لە شوقەۋ خىمەۋ تاقە ژوۋرىكەن، چۈنكە تەۋان كىرپىدانى خانوۋىيان نىيە! * ئەگەر تۇ كەسكى جەۋبەرىگى مۇدىرنو پىلاۋى گرانبەھات نىيە، كەسانىكى زۇر ھەن ئەندامەكانى جەستەيان نىيە! ۋەكو زانايەك دەلتى: (گىرام بۇ خۇم، چۈنكە پىلاۋم نەبەۋ، كاتنىك چوۋمە بازار كە سانىكەم بىنى قاچىيان نەبەۋ!).

* ئەگەر ھىچ دارايىيەك موۋجەپەكى مانگانە، ياخود كارىكى ھەمىشەبىت نىيە، خەمبار مەبە، چۈنكە تۇ خاۋەن تاجى زىپىنى لەشساغىت، كە گرانبەھاتىر سەرومتى ئەم دۇنيابەيە! چەندەن كەس ھەن ئىرمىيەت پى دەبەن، چۈنكە ئەۋان غەپامىكە لەسەر جىگە كەۋتەۋو تەۋان ھەلەسانىيان نىيە!

* ئەگەر تۇ چاۋەكانتە كز بوۋو بە چاۋىلەكەۋە سەمىرى جۋانى سەروشتو ھاسەرو مەندەكانتە ئەم جىھانە دەكەيت، ھىشتا بەختەۋمىرەت! چۈنكە كەسانىكى زۇر ھەن ھەر لە بىنەرتە نەبىيانو ئاۋاتەخاۋەن بۇ تەنە جارىك بزانن رەنگى خۇيان، باۋكو دايكىيان، خوشكو براكانىيان... چۇنە! كەۋاتە گەر دەتەۋىت بەختەۋمىرەت، بزانە كە ھەناعت ئەم مروارىيەمە كە لە ناخى دەريادەپە، ھەموو كەس ناتەۋان بىگاتى، دۇنيابە ھەر كەس تەۋان بەدەستى بېيىن، دەبىتتە بەختەۋمىرتىر مەۋى ئەم سەرزەمىنە، (ھەناعت گەنجىنەمەكە، ھەرگىز لە بىن نايە)!

قازى ئەبو يۈسۈف ھەر لە تەمەنى مىندالىدا باۋكى مائىناۋاسى پەكجارى لىكردو
 دىناي بەجىيەشت، قازى ئەبو يۈسۈف دايكى جگە لە خەمپەزارەى ئەو كارساتە،
 بارودۇخى ژيانو لىپرسراۋىتى مالىشان كەوتە ئەستۆ، دايكى لە پىناۋى پەيداگرىنى
 بىزىۋى رۆژانەياندا، ھەوليدا كۆرەكەى قىرى پىشەپەك بىكات، تا ئاتاجى دەستى كەس
 نەبىن و نەبەن ئەرك بۇ سەرشانى ھىچ كەس، بۇ ئەم مەبەستە كۆرەكەى نارە لاي
 ۋەستايەكى بەرگىدروو، تا قىرى دروومان بىيىتو رۆژانەش چەند درەھمەك پەيدا
 بىكات، بۇ بەرپۆھەردىنى ژيانو گۆزەرانىان.

ئىدى لەو رۆژە بە دواۋە قازى ئەبو يۈسۈف ھەموو بەيانىيەك زوو دەچوۋە
 دوۋكانى بەرگىدروۋەكە كارى ئەگەلدا دەكرد، ئىۋارانىش تەنھا يەك درەھمى شاگردانە
 ۋەردەگرت، ئەۋىش پارەكەى دەبەردەۋە بۇ دايكى تا خۇراڭو پەيداۋىستىيەكانى
 رۆژانەيانى پى بىكرىت.

چەند رۇژنىڭ قازى ئەبو يوسىف چوۋە لاي بەرگىروۋىمكە، بەللام قەدىمىر وابوو رۇژنىكىان رېنى كەۋتە مزگەۋىتىك، يېنى كۆمەللىك قوتابى لە دەۋرى پېشەۋا ئەبو جەنىفە كۆيۈنەتەۋە سەرھالى موتالاکردىن خۇشەندىن، لىيان نىزىكېۋەۋە كەملىك گوتى بۇ قەسەكانى مامۇستا رادىرا، بە ۋەتەكانى زۇر سەرسام بوو، ھەر بۇيە لە كۆرەكەياندا دانىشتىۋ بېرىرى دا ئەو رۇژە نەچچىتە لاي بەرگىروۋىمكە، بۇ رۇژى دواترىش بەھەمان شىۋە چوۋەۋە بۇ لاي پېشەۋا ئەبو جەنىفەۋ ئامادى وانەكانى بوو، بەرگىروۋىمكەش ئىۋارە چوۋ بۇ مالى قازى ئەبو يوسىف سىكالى نەھاتىنى لاي دايكى كىردى پېنى گوت: ئەۋە دوو رۇژە كۆرەكەت نەھاتوۋە بۇ سەر كار، لەبەرئەۋە منىش رۇژانەكەى دەپىرە ئىدى چاۋمىرانى كىرى كارى كۆرەكەت مەكە، بۇ رۇژى دواتر دايكى چوۋ بە شوپىن كۆرەكەيدا تا بزانىت بۇ كۆى دەچىت، وا دوو رۇژە نەچچەۋەتە سەركار، يېنى لە كۆرى قوتابىيەكانى پېشەۋا ئەبو جەنىفەدا دانىشتوۋە، بە توۋرەيىيەۋە دەستى گىرتو مۇلەتى لە مامۇستا خواست تا بېياتە دەرمەۋە

پیشہ و نەبوخەنیفە پەنی گوت: دادەگیان مە زەرەگییەکی بێ وێنە لە مەندالە گەمدا بەدی دەکەم، تەنیا مۆلەتی بێ بە بخوێنیت، دانیابە ڕۆژێک دادیت کۆرەمەت خواردنی (فالوزەج) دەبیت، (فالوزەج جۆرێک بوو لە شیرینی لە ڕۆنی فستەق دروست دەکرا، لەو زماندا جگە لە خەلیفە کەس لە توانیدا نەبوو نەو جۆرە خواردنە بخوات)!

دایکی قازی ئەبو یوسف وەلامی دایەو وتی، مامۆستا گیان تۆ بێ ناگای لە حالی ئێمە، نکایە واز لە کۆرەکم بەینە، تەنھا ئەم کۆرەمان هەیە پۆژانە درەمەیکمان بۆ پەیدا بکات. بۆ پۆژی دواتر قازی ئەبو یوسف دووبارە پۆشستەو بۆ لای پێشەوا ئەبوحنەیفەو نەپۆشت بۆ لای بەرگدرووگە، پێشەوا زۆر حمزی دەکرد قازی ئەبو یوسف بەردەوام بیت لە خوێندن، چونکە قوتابییهکی زۆر زیرو زیرەکی لێهاتوو بوو، بە داهاووی زۆر گەشبین بوو، هەربۆیە لێی پرسی: کۆری شیرینم، بەرگدرووگە پۆژانە چەند درەمەت پێ دەدات؟ قازی ئەبو یوسف وتی: تەنھا یەک درەم.

پېشه‌وا وتی: من هه‌موو رۆژێك ۲۰ درهمه‌ت پێ دهمه‌م، تا داكت پرازی بێت تۆ واز نه‌
كار كردن بئینیتو درێژه به‌ خوێندن بدمیت. (پېشه‌وا نه‌بو‌حه‌نیفه‌ جگه‌ له‌وه‌ی زانایه‌كی
ناودارو بلیعه‌ت بوو، له‌ هه‌مان كاتدا بازرگانێكی ده‌وله‌مه‌ندو به‌خشنده‌ بوو)!

داكیشی به‌مجۆره‌ رازی‌بوو، كوره‌كه‌ی لای پېشه‌وا نه‌بو‌ حه‌نیفه‌ بخوێنیت.

رۇژان تېيەپرى قازى ئەبو يوسىف خۇيىندى تەواو كىردو بوو زانايەكى بە ناوبانگى
سەردەمى خەلىفە ھارونە رەشىدو پۇستى قازى پى درا!
پاشان لەبەر لىھاتووى قازى ئەبو يوسىف ھارونە رەشىد پۇستى سەرۋىكى دادومرانى
پېيەخى!

چارىكىان قازى ئەبو يوسىف لەگەل ھارونە رەشىد پىكەو لە سەر خوانىك دانىشتوبون،
خواردن گەلىكى ناپاپو خۇش لەسەر خوانەكە دانراپو، يەككىك لەو خواردنە (فالوزەج)
بوو، قازى ئەبو يوسىف كاتىك سەيرى فالوزەجەكەى كرد، ھۇن ھۇن فرمىسك بە چاومكانىدا
ھاتە خوارمە.. خەلىفە پەرسى: چى پرويداو، بۇچى دەگرىت؟

قازى ئەبو يوسىف تەواو چىرۋكەكەى بۇ ھارونە رەشىد گىراپەو!
خەلىفەش وتى: رەحمەتى خودا لە پىشەوا ئەبو خەلىفە بىت، كە بە چاوى عەقلى
سەيرى داھاتووى تۆى كىردو، نەك بە چاوى سەرى! بەراستى ھەر زانستە پەلوپايەى
خاومەكەى لە دنياو دوارۋۇدا بەرز دەكاتەو!

پاشان قازى ئەبو يوسىف وتى: ئەگەر ئەو كارەم بىكرەپە كە دايكەم دەپويست، ئەوا ئىستا
بەرگىروويەك دەبووم، بەلام خودا ويستى من بىمە زانايەكە لەگەل خەلىفە ناوداراندا
دەنيشەو لەسەر خوانى ئەوان نانېخۇم!

دايكى ئازىز، باوكى بەرپۇز: تىكايە بە چاوى سەرتان سەيرى داھاتووى مىندالەكانتان
مەكەن، بەلكو بە چاوى عەقلىتان بۇ داھاتوويان پروان..

رەنگە ئەمىرۋ مىندالەكانت بىتوانن چەند دىنارىكتان بۇ پەيدا بىكەن، بەلام دىنابن
ئايندىمىان وئران دەپىت!

لەوانەپە ئەمىرۋ كە پارەى شاگردانەكەى ومردەگرىت، خۇشحال بىپو پى بىكەنىت،
بەلام سەرمىنجام دەپىت ھەموو تەمەنى نىگەران بىپو فرمىسك بۇ رابردووى لە دەستچووى
ھەلۋىرېتېت! ھەمووشمان دىزانىن ئەو كات پەشىمانى دادمان نادات!

كەواتە ئىستا ھانى مىندالەكەت بدە لەسەر فېربوونو زانستو زانپارى، كەشى خۇيىندى
بۇ فەراھەم بېيەن، چونكە ھەر زانستە نايندەى مەرفەكان گەش و پرووناك دەكاتو دەپىتە
ھۆكارى بەختەومرى دنياو دوارۋۇزان..

مال و سامان لەناو دەچىت، بەلام ھەرگىز زانستو زانپارى لەناو ناچىت!

هەستکردن بە بەرپر سیاریتی

جارێکیان پادشای ولایتێک فەرمانی بە پاسەوانەکانی کرد، بەردێکی تا ئەندازمێهێک گەورەو قورس لەسەر شەقامی سەرمکی شار دابنێنو لە ژێر بەردەگەدا دیارییەک دابنێن، دواتر فەرمانی بە دووان لە پاسەوانەکان کرد، لە دوورمەوە چاودێری بەردەگە بکەن، بۆئەمۆی بزانن تا چەند هاوڵاتیان هەست بە بەرپر سیاریتی دیکەنو گرفتو بەربەستەکانی شارەگەیان بە گرتی خۆیان دەزانن، تا بزانن کێ ئامادەییە تەنها کەمێک لە کاتی خۆی دەگرت، بۆ لابردنی ئەو بەردەکی کە بوومتە دروستکردنی ناپەچەتی بۆ خەڵکی شارەگە... بەردەگە دانراو پاسەوانەکانیش لە دوورمەوە چاودێریان دەکرد، هەر کەس لەوێوە تێدەپەڕی، خۆی لادەداو ئامادە نەبوو بەردەگە لەسەر پێگەگە لاببات، کات لە نیوەڕۆ نزیک بووموو، بەلام بەردەگە هەر لە شوێنی خۆی بوو، تەنانەت هیچ کەس بەردەگەکی تافی نەکردوو، ناخۆ دەتوانیت بەردەگە لەسەر پێگەگە لاببات، یان نا؟

کەس بە گرتی سەرمکی خۆی نەدەزانی، هەر کە دیکەشی تە ئاستی بەردەگە، پێڕمۆی خۆیان دەگۆڕیو بە لایدا تێدەپەڕین، هیچ کەس ئامادەنەبوو کەمێک لە کاتی خۆی بگرتو بەردەگە لەسەر شەقامی سەرمکی لاببات، چاودێری بەم شیۆمیە بەردەوام بوو، زۆری نەماووو خۆر مائناوایی بکات، کات درمگ بوو، بەردەگەش هەر لەسەر شەقام بوو. درمگانێک پیاویک بەدەرکەوت، کاتێک گەیشتە ئاستی بەردەگە، کەمێک لە بەردەگە

راماۋ سەيرىكى ئەمەلاۋ لاي خۇي كىرد، كەسى بەدى نەكرد، چونكى كات دەمەۋ ئىۋارمىھى زۆر درەنگ بوۋ، پاشان قۇلى ھەلمالىۋ بە ھەمەۋ ھىزى پالى نا بە بەردەكەۋە، لەگەل ئەۋەشدا كە بەردەكە زۆر قورس بوۋ، بەلام ھەر كۇلى ئەدا، بەردەۋام بوۋ تا سەرنەجام تۈۋى بەردەكە لەسەر شەقام دۈۋر بىخاتەۋەۋ رېگەكە بە تەۋاۋى بىكاتەۋە.

دۋاى مەندۈۋ بوۋنىكى زۆر، پىشتى بەرز كىردەۋە ھەناسەمىھى ھەلگىشا، سەيرىكى ئەۋ شۈپنەى كىرد كە بەردەكەى لى بوۋ، لە ناكەۋ زۆر سەرى سورما، دەزانن بۇ؟

چونكى لە ژىر بەردەكەدا چاللىكى بىچۈك ھەلگەنرابوۋ، پارچەمەك زىرى گرانبەھاۋ نامەمىھى تىدا بوۋ، كاتلىك پارچە زىرەكەۋ نامەكەى ھەلگىرت، بىنى لە نامەكەدا نوۋسراۋە، ئەم پارچە زىرە دىۋارى جەنابى پادىشاى ۋلاتە، بۇ ئەۋ كەسەى ئەم بەردە لا دەبات.

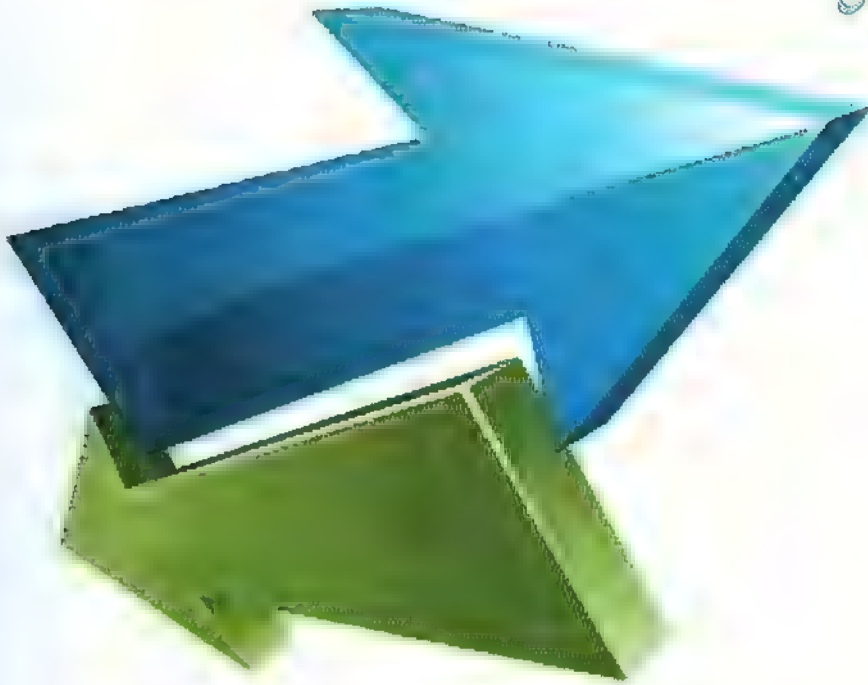
لېرەۋە ھېردەبىين كە ھەستەكردن بە بەرپىرسىيارىتىۋ گىرگىدان بە خەمى خەللىۋ لاپىردنى ناستەنگەكانى سەر رېگەيان، تەنھا خەللى سۈۋدەمەند نابىن، بەلگەۋ سۈۋدەمەندى يەكەم كەسەكە خۇپەتى، مەرج نىيە ھەمەۋ كات لە لاپىردنى بەرپەستى سەر رېگەكانۋ دەستگىرۋى ھەزارانۋ بېنەۋايان، قازانچى ماددى بەدەستەبەينىن، ئاسۈۋدىمى وىزدانۋ ئارامى رۇخ، زۆرگەۋرەترە لە خەللاتە مادىيەكان، بېگومان ئەم خەللاتەش بە پارمەتىدانۋ ھاۋكارىۋ گىرگىدان بە چارەسەر كىردى خەمەكانى دەۋرۈبەرۋ دۇستانۋ ئەزىزانن بە دەست دېت.

زۆر جار دەبىستىن ھاۋلاتيان، بە تايىبەت ئەۋانەى لە ھەندەران دەگەپنەۋە، باس لە پاكۋاۋىنىۋ جوانى شەقامەكانى ۋلاتانى پىشكەۋتۈۋ دەكەن، ئەۋەى جېگەى ھەلۋىستە لەسەر كىردە ئەۋمىيە كە پاكراگىرتنى شەقامۋ كۈۋجەۋ كۆلەنگەكان دەبىت لە ئەستۋى كى بېت؟

ئاپا بە تەنھا ھۆكۈمەت لەۋ كارە بەرپىرسىيارە؟

بېگومان نەخىرا نىمە دەمانەۋىت شەقامەكانەمان پاكۋاۋىن بىن، بەلام ئامادە نىن بەردىك، كاغەزلىك... لەسەر شەقام ھەلگىرەنەۋە، سەپىرتەر لەۋەش ئەۋمىيە لە جامى ئۆتۈمبىللە ئاخىر مۇدىلەكانەۋە قوتۋى ساردىۋ بىلى ناۋو... ھەتە، ھېرى دەپىرتە سەر شەقامەكان!!

گەر ھەمەۋان گىرەتۋ كىشەكانى كۆمەلگەكەمان بە گىرەتۋ سەركى خۇمان بىزانىنۋ بېكەۋە ھەۋلى لاپىردنى بەرپەستەكان بەدەپن... ئەۋ كاتە دەبىنە كەسكى بە وىزدانۋ بەسۈۋد بۇ خۇمانۋ كۆمەلگەكەمان! شەقامۋ كۆلەنگەكانى نىمەش ۋەكۈ شەقامەكانى ۋلاتان پاكۋاۋىنۋ جوانۋ رازاۋە دەپن!!

چ سەردەمىكى سەيرە!! سەردەمى پىچەوانەكان

- ئىمە لەسەردەمىكىدا دەزىن كە پىرە لە كارى پىچەوانە، دەبىنن پروكەش پىچەوانەى
ناومرۇكە، واتا ناومرۇك پىچەوانەن، ومكو ئەو نموونانەى ئەمىرۇ دەيانىنن:
- * خانووبەرى فراوانو كەمالىياتى زۆرى ژيان، بەلام خىزانى لەپەكترازوو پەرتەوازە،
لاوازيوونى پەيوەندىيە كۆمەلەپەتتەكان.
- * ژمارمەكى زۆر لە ھەلگىرانى بىروانامەى ئەكادىمى، بەلام ھەزار لە دانايى ھاوسەنگى
دەروونىدا.
- * ژمارمەكى زۆر لە پىزىشى راوئىزكارو پىسپۇر، بەلام گىرەتو كىشەكان ژمارمەيان
زىاترمو نەخۆشىيە كوشندەكان زۆرنو بەردەوام پروو لە زىادبوونىش دەكەن.
- * سامانو داراپىيەكى زۆرو چىژىكى كەم.
- * خىراپى لەسەركرداپەتتەداو لاوازى لە كۆنتىرۇلگىردنى دەرووندا.

- * خەۋىكى پەشۋو ھەستانىكى شېۋاو.
- * بەرتوكو نوسراوى زۆر، بەلام خويندەنەۋمو خوينەرى زۆر كەم.
- * كاتىكى زۆر بۇ سەيركىرنى بەرنامەكانى تەلەفزيۇن، بەلام چەند خولەككى كەم
- بۇ شتە بەسودەكانو بىركىرنەۋمو يادى خوداو سەرمەشتكىرنى دەروون.
- * ھەۋلەدانىكى زۆر بۇ بەدەستەينانى مالو سامان، نەبوونى كەمتەين دەرفەت بۇ سودو
- چىزۋەرگىرتن لەو مالو سامانە.
- * دەرگەۋتى رۇزانەى داھىنانو پىشكەۋتنە زانستىيەكان، بەلام تەمەنىك بە بى زيانو
- سالانىك لە مردنى رۇچو دەروون.
- * بالەخانەى فرەنھۇمو بىناى بەرزو فىللاى قەشەنگو رىگاۋ بانى فراۋان، بەلام ناسۋى
- تەسكو بىرۋكەى كىچو كالو بۇچوونى سادە.
- * كەلۈپەل شتە بەنرخەكان زۆرن، بەلام خۇشخالىو پەزنامەندىو شادمانى زۆر كەمە.
- * مەۋف ناسۋ دەپىرئو دەگاتە سەرمانگ، بەلام ناچىتە سەردانى دراۋىكەيان كە
- دىۋارىيان بە دىۋارى يەكەنىيەۋمە!
- * مەۋف وانەكانى گەردوونناسى دەخوینىو سەردەكەۋىت بۇ بۇشايى ناسمان، بەلام
- دەستەۋەستانە لە تىگەيشتىنى خودى خۇى، ئەتۈم لەت دەكات، بەلام ناتوانىت زالىبىت
- بەسەر رۋكەينەۋ ھەۋاو نارمىزوۋەكانىدا.
- * ئەدىبىكى گەۋرەمە ھىچ فەرنابىت، ئەندازىارىكى گەۋرەمە، بەلام بۇ دروستكىرنى
- زىيانىكى ھاۋسەنگ شىكىتى خواردوۋە.
- * پەلەكىرنىكى بىن ۋەستانو سەروەتو سامانىكى زۆر، بەلام دوور لە بەھا پەۋشەيەكان.
- * كۆمپىۋتەرى زەبەلاحو كۆمەلە زانىارىيەكى زۆر، بەلام كەمتەرخەمى لە
- پەيۋەندىيەكاندا.
- * گىرنگىدان بەرۋەكەشى شتەكان، بەلام چاۋپۇشىن لە گەۋھەرو ناۋمەۋكى كارەكان.
- * زەمە خۇراكى خىراۋ ھەرسىكىرنىكى خاۋ.
- * پىۋانى بەھىز لە باسكو بازوۋدا، بەلام لاۋازو دەستەۋەستان لە دەرووندا.
- * دەۋلەتمەند لە دارايىدا، بەلام ھەزار لە زىرىدا.

* زۇرى كاتەكانى بەتالىو كەمى كاتى شادمانى.

* خواردنى زۇرو بەتام، بەلام بىسوودو بى بەھاي خۇراكى.

* ژنو مېردى لە يەككەيشتوو لە پروكەشدا، بەلام جىاواز لەبىروبوچوونو ناومرۇكدا.

* كۆشك گەلىكى بمرزو بلىند، بەلام دلانىكى خەمبارو تىكشكاو.

كەواتە خىرا دەست بکە بەسوودو چىزومرگرتن لە ژيانى، بەختەومرىو خۇشچالى

دوامەخە تەنھا بۇ بۇنەكان، چونكە ھەموو رۇژىكى نوئ بە سروشى خۇى خاومنى

بۇنەيەكى تايبەتە، لەبەرئەھدى ھىشتا لە ژيانداى، سوودو چىزومرگىرە لە ھەموو

ساتەكانى ژيانى.

زۇر بخوئىنەرمودە داواى زانست بکەو بەدوايدا برۇ لە ھەرشوئىنىك بىتو لە لاى

ھەركەسىك بىت، شەرم مەكە لە دانىشتەكانىدا لە پىزى پىشەو دابىشەو دەست بکە

بە پرسىيارکردن و لىكۆلىنەھومو بەدواداچوون، تا دەگەيتە قولايىو ناومرۇكو گەوھەرى

شەكان.

زۇرتىن كاتت لەگەل خىزانەكەتو ھاوپىكانىتو خۇشەويستەكانىدا بەسەربەرە.

سەردانى ھەموو ئەو شوئىنە بکە كە نارمزووت لىيەتى، بەو مەرجەى بە ھەلسوكەوتت

زىان بە كەسانى تر نەگەيەنىتو رەوشى كارمەكەت پەك نەخەيت.

جلوبەرگە جوانو نايابەكانت لەبەر بکەو بۇنى بەھادارو ناياب بەكاربەينە، ناخت

ھەرچۇنىك بىت جوانى تۇ دەردەخات، كەواتە ئەم شتانە ھەلمەگرە تەنھا بۇ بۇنە

تايبەتەيەكان، بەلكو رۇزانە بەكارىان بەينە.

لە ھەرھەنگى زمانەوانىتدا ھەموو ئەو شتانە بىسەرمودە كە بەلگەن لەسەر دواخستنى

كارمەكەت، بىيانگۇرە بەو شتانەى ھانت دەدات لەسەر پىشكەوتن و بەدەستەينان و تاودان و

گورسەندىن.

خۇشەويستىت دەربەرە بەبى شەرمکردن، ھاوكات خۇشچالىو بەختەومرىت دەربەرە،

بەبى دوودلىو ترس.. ئىستاو ئەم كاتە زۇر چاگترە لە (بەم نىزىكانەو لە دوايىدا) ئەمىرۇ

ھى تۆيە، بەلام سەبى نادىارمە تەنھا خودا دەزانى چى پرو دەدات!

هەلەمی كەسەنی دى دووبارە مەكەرەو!

ئالوودە ببوو بە كەپنەو فرۆشتنەو بەكارهێنانى ماددە ھۆشبەرەكان، سەرئىنجام دووچارى زىندان بوو، دادگا بە تۆمەتى بەكارهێنانەو مامەلەكردن بە ماددە ھۆشبەرەكانەو، فەرمانى زىندانى ھەتا ھەتايى بەسەردا سەپاند!

ئەمە چىرۆكى گەنجىكى تازە پێگەيشتوو نىيە، بەلكو باسى كەسيكە كە تەمەنى لە نىوان ۵۰-۶۰ سالىدايە، خاومنى مالو منداڵەو ئەزموونىكى لە زياندا ھەيە، بە ھەرچاڵ زۆر بەسەر ئەم ڕووداوەدا تێنەپەرى، كۆرى يەكەمى بە ھەمان تۆمەت خراپە زىندان، ئەويش دادگا بە وێنەى باوكى فەرمانى ھەتا ھەتايى بەسەردا دا!

بەلام كۆرى دووهمى بە پێچەوانەى باوكى برا گەورەكەيەو، قۇناغەكانى خويندەنى بە سەرگەوتووئى تەواو كردو بوو بە بەرپۆمبەرى يەكێك لە كۆمپانيا بە ناوبانگەكانى شارمەكى!

توڭزىمى كۆمەلەپەتى وىستى توڭزىنەمەيەك لەسەر ژيانى ئەم خىزانە ئەنجام بىلات،
سەرەتا جوو لاي كۆرى يەكەم كە بە ھەمان تۆمەتى باۋكى خرابوۋە سوۋچى زىندان،
لىي پەرسى، ھۆكۈرى گەشتەت بە زىندان جى بوو؟

چاۋمىرۋان دىگەيت چ ۋەلەمىك بىلاتەۋە؟

زۆر بە ئاسايى وتى، لە كاتىكدا باۋكەم بە تۆمەتى مامەلەكەردىن بەكارھېتائى ماددە
ھۆشبەرمەكان ھەرمەنى ھەتەھەتايى لە زىنداندا ھەيە، ئىدى چ چاۋمىرۋاننىيەك لە من
دىگەيت؟

باشان توڭزىمەكە پۇشت بۇ لاي كۆرى دوۋمى ئەو پىاۋمى لىي پەرسى، چۈن تۈنەيت
بىيەتە بەرپۆمبەرى يەكەك لە كۆمپانیا بەناۋابانگەكانى ئەم شارە؟

لە ۋەلەمدا گوتى، باۋكەم ئالۋودەى ماددە ھۆشبەرمەكان بوو، ئىستاش بەم تۆمەتە
ھەرمەنى زىندانى ھەتەھەتايى ھەيە، ئىدى چ چاۋمىرۋاننىيەك لە من دىگەيت؟

ئىستى با پىكەۋە بىرىكەپنەۋە، بە وردى سەرنج لەم دوو ۋەلەمە بىدەپ، ھەمان ۋەلەم،
ھەمان پوۋداۋ، دوو كۆرى يەك خىزان، يەكەمىيانى گەپاند بە ھەمان شوۋنى باۋكى
دوۋەمىيانى كەردە بەرپۆمبەرى كۆمپانىيەك؟

دەزانەم ھەموۋمان دىپەرسىن چۈن؟ ۋەلەمەكەى زۆر ئاسانە، كۆرى يەكەم ۋا بىرى
كەردوۋمەۋە كە گيا لەسەر بىنجى خۇي دىپۆتەۋە، ئىدى ھەر بۆيە بە ھەمان پىچكەۋ
پىجازى باۋكىدا پۇشتوۋم ھەمان سىنارىۋى باۋكى لە ژياندا دوۋبارە كەردوۋمەۋە، ھەر بۆيە
دەلەيت، ئەگەر من كۆرى ئەو باۋكە بىم ھەر ئەۋەم لى چاۋمىرۋان دىگەيت، ئەمەش بوو بە
ھۇي ئەۋەى كە سەرنەجام دوۋجارى ھەمان چارەنۋوسى باۋكى بىيەت؟

«زۆر چارەنەۋمان ھەمان ئەو كارە دوۋبارە دىگەنەۋە كە باۋكىيان ئەنجامى دىلات،
بۇ ۋىنە ئەگەر باۋكى كەسكى جگەرمەكش بىت، ئەۋىش چاۋ لە باۋكى دىكاتە دىبىتە
كەسكى جگەرمەكش، ئەگەر پىيى بىلى جگەرمەكش زىان زۆرە بۇ سەر تەندروستى
مىرۇف، بۇچى ئەم تەمەنەۋە دەستە داۋمە جگەرمەكش؟ پەنگە لە ۋەلەمدا پىيى ئەگەر
جگەرمەكش كارىكى خراب بوۋايە باۋكەم نەمەدەكش! خۇنەگەر باۋكى خاۋمنى سەدان
ئاكارى چوان بىت، پىيى بىلى ئەي بۇچى تۇش ۋەكو باۋكە ئەو كارە چاكانە ئەنجام

ئادىيەت، ئە ۋەلاھدا دەلىت، مەن ئاتوانم ۋەكىۋ باۋىك ئەۋ كارانە ئەنجام بىدەم، بە داخەۋە
زۆرۈك ئە مەندالان تەنھا ئە شتە خراپەكاندا چاۋ ئە باۋانىيان دەكەن»!

بەلام كۆپى دوۋەم، كاتىك دەلىت، چ چاۋمىروانىيەك ئە مەن دەكرىت، مەبەستى ئەۋمىيە
كە ئابىت مەن بە ھەمان رېئازو رېچكەى باۋىكەدا بېرۇم ھەمان ھەلەۋ مىژۋى باۋىك
دووبارە بىكەمەۋە، بە پېچەۋەنەۋە مەن پەندە ئە زىيانى باۋىك ۋەكرىت، ئە دۋاى پەندەكرىنى
باۋىك بە ھەر دەردەسەرىيەك بېت خۇيىندەم تەۋاكرىت دۋاتر ئەم كۆمەنىيە بۈۋە
كارمەندۈ پاشان بە ھۆى دىلۋىزىۋ لىھاتۋىۋىم ئە كارمەندە پەلەى بەرپۈمبەرم پېچەخىراۋ
مىۋىسى زىر ھىچ كات بە رېكايەكدا نارۋات كە ئە پېش ئەۋمەۋە كەسانىكى دوۋچارى
رۆزگارلىكى تارىكۋ ناھەمۋار كىرۋە، بەلكۈ ئەۋانە پەندەمىرەكرىتۋ ھەلەى كەسانى دى
دووبارە ئاكاۋەۋە، ئەگەرچى نىزىكترىن كەسىشى بېت!

لىرەۋە بۇمان دەردەكەۋىت، كە مەرج نىيە ئەۋ كەسەى خۇى خراپەكارەۋ رېكەى
ھەلەى گىرۋەۋتە بەر، ئەۋمەكانىشى ھەمان ھەلەۋ سىنارىۋ دووبارە بىكەنەۋە ئە نىۋ
كۆمەلگەدا بە چاۋىكى كەم سەپىريان بىكرىت، بەلكۈ دىگۈنچىت ئەۋمەكانى ئەۋ كەسە ۋەكىۋ
كۆپى دوۋەمى ئەم پىۋاۋە دوۋر بىكەنەۋە ئە رېئازى خراپەۋ مىژۋى باۋانىيان دووبارە
نەكەنەۋە، ئە ھەمان كاتدا كەسانى زىرەكۋ بە ئەزمۈۋىۋ لىھاتۋىۋىان لى دەرىچىت، كە
بىتۋان خىزمەتى خۇيان ۋلاتۋ شارمەكان بەكەن.

بەۋ ھىۋايەى ھەمۋەمان چاۋ ئە شتە باشەكان بىكەنۋ ئە خراپەكان دوۋر بىكەنەۋە!

کلیلہ کان لہ یادمہ کہن!!

سى لاو بۇ كاروبارى بازىرگىنى گەشتىيان كىردى بۇ ۋىلايىتىكى دورۇر لە زىدى خۇيان، كاتىك گەشتىنە شوپىنى مەمەست، بۇ پىشودان و مانەمەيان پىويان كىردە مېوانخانەمەكى زۇر راقىو پىشكەوتوو، كە لە ۷۵ نەۋم پىكەتپوو، ھىچ جىگەمەك نەمابوو جگە لە نەۋمى ۷۵، ھەرمەنپەرى پىشوازى پىيى وتىن، ياساى ئىمە لەم ۋىلايە جىاوازە لە ۋىلاى ئىوہ..

(ئاسانسور) مەسەدى مېوانخانەكە پىرۇگرامسازمو بەمشىوہمەكى ئۆتۇماتىكى كاتىزمىر (۱۰)ى شەو دادەخرىت، پىويستە بەرپىزتان پىش ئەو كاتە، واتە پىش ۱۰ى شەو نامادەمىن، لەبەرنەۋى ئەگەر مەسەدەكە داخرا، ناتوانرپىت بىرپىتەۋە، چونكە بەپىيى بەرنامەى كۆمپىوتەرى كار دەكات لە شوپىنىكى دورۇر لە ئىمەۋە ھەرمەن بە داخستىنى دەكرىت، تىگەپىشتىن؟!

ھەموو گوتىيان، بەلى تىگەپىشتىن.

پۇزى يەكەم، بۇ گەشتو گوزار چوونە دەرمەۋە..

پىش كاتىزمىر (۱۰)ى شەو گەشتىنەۋە مېوانخانەكە، جەند پۇزۇك بەمشىوہمە لە كاتى دىارىكرادا دەگەپىشتىنەۋە مېوانخانەكە ھىچ گىرەتپىكىيان بۇ نەماتە پىش، بەلام پۇزۇتپىيان كە لە گەشتىكى زۇر خۇشداپوون، سىماى جوانىو رازاۋەمى ناۋجەكە سەرسامى كرەپوون، ھەربۇيە ئاگاپان لە كات نەماۋ دىرەنگىيان بەسەرھات، كاتىك گەرانەۋە بۇ مېوانخانەكە، تەمنا پىنچ خولەك بەسەر كاتى دىارىكرادا تىلپەرى بوو، بىنپان مەسەدەكە داخراۋە، ماۋەمەك بە بىدەنگى مانەۋە، پاشان پىكەۋە پىۋىزپان كىردو بىرپارىياندا كە لە پىگەى پلىكانەكانەۋە بىرۋنە سەرمەۋە بۇ نەۋمى ۷۵، پىگە چارمەكى دىكە نەبوو، جگە لەسەر كەوتىن بەسەر پلىكانەكاندا، ئەۋىش كارىكى ئاسان نەبوو، چونكە ۋەك لە سەرمەتاۋە باسما كىرد ئەۋان شوپىنى جەۋانەمەيان لە نەۋمى ۷۵ بوو، خۇ ئەگەر ھەر نەۋمىك تەمنا لە ۱۵ پلىكانەش پىكەتپىت، ئەۋا دەپىت ۱۱۲۵ پلىكانە بىرپن تا دەگەنە شوپىنى خۇيان؟!

يەك لە لاۋمەكان وتى: پىشنىارىكەم ھەيە، با ھەر يەكەكمەن شتىك بىگىرپىتەۋە كە ماۋمەكى تا ۲۵ نەۋم بىخاينەت، پاشان كەسى دوۋەم بۇ ۲۵ نەۋمى دوۋەم كەسى سىيەمىش بۇ ۲۵ نەۋمى كۆتاپى.. بەمشىوہمە بە ئاسانى بە دەم قەسەردنەۋە دەگەينە

زورەمكى خۇمان، وتيان پېشىنارنىكى زۇر جوانە، بۇرموو بە پىتىوانى خۇدا سەرمتا خۇت دەست پېيكە.

وتى، زۇر باشە من سەرمتا دەستەمكەم بە گېرپانەمى نوكتەو قىسەى خۇش تا لە پېكەنىنا بېچرېن، ئەمەندە پېيكەنن، كە خەمى دوورى پېگەتان بېرىجىتەمە!
وتيان: ئىمەش ئەمەمان دەوت.

دەستىكىرد بە گېرپانەمى نوكتەو قىسەى خۇش، تا ئەمەندە پېكەنن ومكو شىتتيا
لىھاتبوو، تواناى كۆنترپۇلى خۇيان نەمابوو.. نەمەكان بە پېكەننى ئەم سى لاو
دەنگى دەداپەمە.

باشان سەرە گەپشە سەر كەسى دووم، ئەمىش وتى، من ئەمەند چىرۇكم لايە
كە پېكە بە بەراورد بە چىرۇكەكانم پېگەمەكى كورتە.. وتيان زۇر باشە، فەرموو
دەست پېيكە، ئەمىش دەستىكىرد بە گېرپانەمى چىرۇك تا ۲۵ نەمى دووم تەواپوو..
باشان نۇرە گەپشە سەر كەسى سىيەم: من ھىچ شىكەم لانىيە جگە لە چىرۇكى
پەر لە خەمۇ پەۋارەو نارەھەتتەكانى ژيان.

لە كاتىكدا ئىوۋە گۆبىستى نوكتەو قىسەى خۇشۇ چىرۇكى ناياب بوون.
وتيان: بۇرموو، دەست پېيكە، برا گەورەكەمان، ئىدى كەسى سىيەم دەستى بە
گېرپانەمى خەمەكانى كىرد، بەلام ھەمووان خەمۇ زۇرى بۇ ھىناپوون...

بەدەم گېرپانەمى ئەم چىرۇكانەمە، ھەر جۇنىك بىت گەپشەنە نەمى ۷۵، چوونە
بەردەم زورەمكى خۇيان، زۇر ماندووبوون، كاتىك وىستيان بچنە زورەمە، دەرگاگە
بەنەمە، كىلەكە بە كامتانە، كەسى يەكەم: بە من نىيە، كەسى دووم بە منىش نىيە،
كەسى سىيەم: بەداخەمە بېرمانچوۋە كىلەكە لاي فەرمانبەرى پىرسەكە بەننن!!

پىنگە ھەمووان سەرزەشتىيان بەمەن، بۇ دەپىت كىلەكانىيان بىرچوبىت??
كەواتە تۇ ھەلپەدە كىلەكان لە ياد نەكەى!!

ئىستا با بزانن ئەم سى لاو كى بوون??
ئەم سى لاو ھەر يەككە لە ئىمەن، بەم پۇژگارە سەرقالىن بە يارىو گاتەم
گەپەمە..

كەسى يەكەم، واتە: تا تەمەنى ۲۵ سالى ئاگامان ئە ژيان نىيەو بە بىيانوۋى
ھىشتا گەنجىن، سەرھالى گىرپانەۋى نوكتەو قەسى پىكەنىناۋى بە ھەمدردانى كاتە
زىپىنەكانى ژيانمانىن.. لە كاتىكدا ئەو قۇناغە جۈانتىرىن تەمەنە بۇ مرۇف، بەداخەۋە
مرۇف كەمتر لەم تەمەنەدا بە ژىرىو لىھاتوۋىيى كار دەكات..

دواتر قۇناغى دوۋەمى ژيان دەستپىدەكات، كە بىرىتىيە ئە ھەولدانو دروستكردىنى
ژيانىكى نۆۋ، گەپان بە دۋاى دروستكردىنى ژيانى ھاۋسەرىدا، پەيداكردىنى بۇرۇۋى
پەرومردەكردىنى مىندالو... كاروبارەكانى ژيان.. تا تەمەنى پەنجا سالى..

پاشان ۲۵ سالى كۆتايى ژيان دەست پىدەكات..

ھەروەكو پىغەمبەرى ئازىز (سەلامى خۋاى لىبىلت) دەفەرموۋىت: تەمەنى
نومەتەكەم ئە نىۋان شەست بۇ خەفتا سالىدايە؟

لەم تەمەنەدا مرۇف ھەموو ئەو سەرۋەتەى بە دەستپىدەناۋە خەرجى دەكات، ئە
پىناۋى گىرپانەۋى تەندروسىتى، ھەر لەم تەمەنەدا مرۇف بەردەموام خەم ئە ئاپىندەى
نەۋەكانى دەخوات، نىۋانى ئەۋو دۇستانى پروو ئە گىرۋىو ئالۋىزى دەكات، دوۋجارى
كىشەى گەۋرەو سەخت دەپىتەۋە.

دۇايەتى نىۋان ژنو مىرد دەست پىدەكات، زۇرچار ھەرز لەسەرى كەلەكە دەپىتە!
تا ئەو كاتەى مردن پەخەى پىدەگرىت!!

ئىستا بىرىكەرەۋە.. دەزانىت ئەو كىلەى بىرت چوۋە، كام كىلەمە؟

ئەۋە كىردەۋى چاكى مرۇفە، كە لە ژياندا ھەرامۇشت كىردوۋە، كاتىك دەگەپتە دۋا
مەنزىلگات بىر دەگەپتەۋە كە دەبۋا ھەر لە سەرھتاۋە بىرت لە چاكەكارى بىكرىدەپتەۋە
درىغىت لە ئىنجامى چاكەكرىن نەكرىدەپ، چۈنكە دۇنيابە كاتىك دەگەپتەۋە بە
شۈننى خەۋانەۋەو پىشۋودانى ھەمىشەى، دەرگاكان بەبى ئەو كىلە ناكىرنەۋە! كاتىك
مرۇف لە تەمەنىدا، بە ئىفلاسىۋ دەستى خالى دەگەپتەۋە بۇ لاي پەرومردىگار، ئەو
كات بىرى دەگەپتەۋە كە ھىچ كىردەۋىيەكى باشى نەكرىدەۋە بۇ كىرنەۋەى دەرگاگە،
تۈشۈۋىيەكى بى نىيە، تا لەبەرىدا بىجەۋىتەۋە، بەھەگەپتەۋە خالىيەۋە كەۋتۈتە رى!!

رۇزىكىيان مامۇستايەك لەبەردەمى قوتاببىيەكانى راوستاۋ پىرسىيارىكى زۇر سەپىرى
ئاراستە كىردىن..

مامۇستا، رۇلەكانىم، ئايا ئىۋە مەبىنن؟

قوتاببىيەكان: بەلى مامۇستا..

مامۇستا، كەۋاتە مەن بوۋىم ھەيە، چۈنكى مەبىننىم..

قوتاببىيەكان: بەلى مامۇستا.

باشان مامۇستا وتى: ئايا نەم پىنوسە مەبىنن؟

قوتابىيەكان: بەلخ مامۇستا!

مامۇستا: كەواتە ئەمۇ پېنۋوسەش بوۋنى ھەيە، چۈنكى دەبىنرەت.

قوتابىيەكان: بەلخ مامۇستا!

دواتر پرسى: ئايا ئۆۋە خۇدا دەبىن؟

قوتابىيەكان: نەخىر مامۇستا.

مامۇستا وتى: كەواتە خۇدا بوۋنى نىيە، چۈنكى نابىنرەت!

قوتابىيەكان: زۆرسەرسام بوۋن، ماۋىيەك بە بىدەنگى سەرسامى دانىشتىن ھېچ
ۋەلامىكىيان نەدايەۋە.

لەناكاۋ قوتابىيەكى زىرەك ھەلساۋ وتى: ئايا ئۆۋە ئەمۇ پېنۋوسە دەبىن؟
ھەمۇۋ وتيان بەلخ.

پاشان پرسى: ئايا ئەمۇ كىتەبە دەبىن؟ دووبارە وتيان: بەلخ دەبىنن.

دواتر پرسى: ئايا كەس لە ئۆۋە عەقلى مامۇستا دەبىنرەت؟

ھەمۇۋ وتيان: نەخىر!

قوتابىيەكە وتى: ئەگەر شىك نەبىنرەت، ماناۋى ۋابىت بوۋنى نەبىت، كەواتە مامۇستا
عەقلى نىيە، ۋاتە شىتە!

قوتابىيەكان: بەم ۋەلامە ژىرانىيە ھەمۇۋ دەستىيان كىر بە پىكەنن ۋۇر خۇشحال بوۋن..
مىنداللىك كە تەمەنى نەدەگەشتە تەنھا (۱۷) سال، سەلماندى بۇ مامۇستا كە
خۇدا بوۋنى ھەيە.. مۇۋى ژىر لە ھەمۇۋ گەردىلەپەكنا دەسلەتلى خۇدا دەبىن، چ
جاي وردىبوۋنەۋەمۇ تىرپانمان لە وردەكارىۋ گەۋرەمى ئاسمانەكان ۋەۋى، وردىبوۋنەۋە لە
زىندەۋەران ۋەۋىيەتلى پىكەشتى ژىيانن.. ئالۋىۋى وردەكارى جەستە مۇۋى خۇى..
ھاتنى شەۋى ۋۇز، ئەۋانەۋ ھەزارەھا بەلگەۋى دىكە، بەلگەن لەسەر ئەۋى ئەمۇ گەردوۋنە لە
خۇيەۋە دروست نەۋىۋە، بەلگەۋى خۇدايەكى بە تۋانۋا بە دەسلەت، سەرجەمى ئەمۇ شتانەۋى
دروستكردوۋە!

تہذیب

لەسەرتاي تەمەنمەۋە.. بەردىۋام ھەۋلەم دىداۋ خۇم مەندۈۋ دىكىرد، بۇئەۋەى لە
قوتابخانە سەركەۋتۈۋ بىۋ لە زانكۇ ۋەربىگىرىم..

دۋاى ئەۋە ھەۋلەم دىداۋ خۇم مەندۈۋ دىكىرد شەۋنخونىم دىكىرد، بۇئەۋەى زانكۇ بە
سەركەۋتۈۋى تەۋاۋ بىكەم، تا دۋاى ئەۋە بىچەم سەركارۋ بىتۈانم بۇئەۋەى بەيدا بىكەم
لە گىرھانى خالى پزگارىم بىت..

پاشان بەردىۋام ھەۋلەم دىداۋ بۇئەۋەى كەسكى شىۋو گۈنجاۋ بىدۇزمەۋە ھاۋسەركىرى
لەگەلدا بىكەم.. تا بىكەۋە بىتۈانم ئەۋەى بەيىنە خاۋنى مەندالۋ جىگەرگۈشە...
پاشان لە چاۋمەۋاندا گىانم ئەدا تا مەندالەكانم گەۋرە بىنۋ ۋىرەبىنۋ كەسانىكى باشى
نېۋ كۆمەلگەيان لىۋ دىرەچىتۋ بىسۋود بىن بۇ خۇيانۋ كۆمەلگەيان..

ئىستا مەندۈانم جارىكى تىر بىگەپمەۋە بۇ سەركارمەم...

بەلام خەمەم بۇ ئەۋەى بە مۈۋچەيەكى باش خانەنشىن بىم...

ئىستاش ھەر ۋايە لەسەركەۋتۈۋ چاۋمەۋانم مەرك بىتە مېۋانم...

لە ناكۋاۋا زانىم، كە مە بىرەم چۈۋە لەم دىنبايەدا بۇرەم...

تەكايە... تەكايە ھەر ئىستا پازى بە، بە بارۋدۇخى زىانت، ھەر چۇنەكە...

چىز لەم سەۋەختە ۋەربىگەم...

ھەۋو پۇژۇك بە پۇژى خۇت بزانە... نەخەم بۇ پەردۋو بۇ... نەترسىشت لە ئاپنە

ھەبىت، ئەمەۋ مۈلكى تۇيەۋ بىس، دۋىنى پۇشتۋ نەگەپتەۋە، سەبەنلىش ھەر خوا

دەزانىت تۇ پىنى دىگەپت، پان نا؟

ئىمەى مەۋف ھەۋو زىانو ھەۋو تەندىرۋستىمان بەسەردەبەين بۇ بەدەستەننى

مالۋ سامان...

لە پاشاندا بۇ گىرپانەۋەى تەندىرۋستىمان، ھەۋو مەلەكەمان خەرج دىكەين..

لە زىاندا دەزىن، ۋەكو ئەۋەى ھەركىز نەمەين...

كاتىكىش چەركەساتى مەرك بەرەۋ پەۋمان دىت، ۋادەزانىن تەنھا پۇژۇكىش لەم زىانەدا

نەزىۋەين...

بەلەم

خەتەر

جەم

* ومكو تيشكى خۆرىبە، چەند درموشاۋىيە لە نىوان ھەورەكانو ناوچراستى ئاسماندا!

* ومكو مىروولە پەشە مەبە، لە شەۋىكى تاريكدا.

* ومكو ئەو پەپوولەيە وابە كە بە ناو باخچەو گۆل و بىستانەكاندا دمەقەت، بۆئەۋەى زياتر جوانى بېخەشەت بە سروشى جوانى باخچەو گۆلەكان.. ياخود ومكو ھەنگ بە، كە دمەقەت لەم گۆل بۆ ئەو گۆل، بۆئەۋەى ھەنگوينىكى پالفتەو بەتام دروست بكات، كە پەرە لە شىفاو دەرمانى دەرەكان.

* بەلەم ھەرگىز ومكو مېش مەبە، كە بەردەوام لە سوپانەومدايە بۆ بلاۋكردنەۋەى دەرەو نەخۆشپىيەكان.

* بېبە بە كەسكى پۆزەتيفو ئەرنىو كارىگەر لەسەر كەسانى دەوروبەرت، بە پىنى توانا!
* بەلەم ھەرگىز مەبە بەو كەسەى كە كەسانى دەوروبەر، بە نەرنىو خراپەكارى تىدەگەن.
* بېبە بە كەسكى بەخەشەندە، بەردەوام خەز بە بەخەشەن بىكە، جوانترىش لەم سىفەتە ئەۋمىيە چاۋەرۋانى پاداشتى بەخەشەنەكت لە خەلگى نەكەيت.

* ھەرگىز مەبە بەو كەسەى بوۋە بە بەندەى دۆلارو دىنار.

* بېبە بە كەسكى ئازاۋ نەبەردو چاۋنەترسو بەھىزا!

* مەبە بە كەسكى ترسنۆكسو سەرشۆرو لاۋاز.

* بېبە بەمۇ دەرەختى كە ھەمىشە خەلگى لە بەرھەممەكەى دىخۇنۇ لە سىبەرىدا دەخەۋىنەمۇ.

* مەبە بەمۇ دەرەختى كە جگە لە زىان سوۋدى دىكەى نىيە.

* بېبە بەمۇ مەۋقەى، پېش ئەۋدى ھەرھەنگاۋىك بىنەت، پراۋىژ بە ژىرى خۇى دىمكات.

* مەبە بەمۇ مەۋقەى لە ھەمۇو بېراردانىكدا ھەمىشە گۆپراپەلۇ شوپىنكەۋتەى ھەۋاۋ

ئارمۇۋەمگانىيەتى.

* بېبە بە مەۋقەىكى ژىرو ھاۋسەنگو دەستپاكۇ زمانپاك، كە ھەمىشە قەسەى ئەستەقۇ

دەستەۋازى جوان، پېشكەش بە ھاۋرېۋ دۇستانى دىمكات.

* مەبە بەمۇ مەۋقەى لاۋازو ناپەسەندۇ بىن مەمانەۋ زۆربىلەيە.

* بېبە بە مەۋقەىكى قىرەشتەناسا لە نىۋان مەۋقەگاندا، كە ھەمىشە بە پەنجەى

دەستيان ئامازەى چاكەخۋازى بۇ دەكەن.

* مەبە بەمۇ مەۋقەى خەلگى ھەمىشە بە دەستەگانىيان ئامازەى بۇ دەكەنۇ دەلەين:

ئەگەر ئەۋ نەبۋايە بارودۇخمان زۆر باش دەبۇو.

* بېبە بەمۇ مەۋقەى لە كاروبارمگانىدا كەستىكى ھىمىنۇ لەسەرخۇيە.

* مەبە بە مەۋقەىكى ھەلەشە، كە زۆربەى كارمگانى بە زىان بەسەرىدا دەشكىتەۋە.

* بېبە بەمۇ مەۋقەى بىر لە ژيانۇ بەھرى ژىرى دەكاتەۋە، چۈنكە خۇداى گەۋرە، بە

ژىرىمان لە تەۋاۋى دروستكراۋەگانى دىكە جىيايكرەۋىنەتەۋە.

* مەبە بەمۇ مەۋقەى بە دەستى خۇى عەقلى خۇى لە دەست دەدات.

* بېبە بە مەۋقەىكى ئارامگرو خۇپراگر، ئارام بگرە لەسەر نەخۇشىۋ ناخۇشى، ئارامبگرە

لەسەر بەلۇ نارەجەتى، چۈنكە ئارامگرتن كىلىلى ھەمۇو دەرگاكانە.

* مەبە بە مەۋقەىكى بىن ئارامۇ بىن تەجەمەۋل، كە ھەردەم دەم بە سكالايە بەرامبەر

رەۋادەگانى ژيان.

* بېبە بە كەسىكى پىكۇپاستو يەك پەۋ، لەبەردەم خۇداى گەۋرەداۋ پاشان لەبەردەم

خۇتۇ خەلگىدا..

* ھەرگىز مەبە بەمۇ كەسەى شەرمەزارى لاي خۇداۋ پاشان خەلگىشە.

* بېبە بە مەۋقەىكى گەشەبىنۇ خاۋەنى بىرورپاى جوان، ئەۋ كات دىنيا بە جوانى دەبىنەت.

* مەبە بە مەۋقەىكى رەشەبىنۇ خاۋەن بىرۋەكەى خراب، چۈنكە دىنيات بەۋشەۋىيە دىتە پېش جاۋا

خۇزگە دلى نىمەش، ۋەكو دلى ئەۋان بوۋايە..

ئاي دلى مىندالەكان چەندە جوان، چەندە پاك، چەند بى تاۋان بى گوناھن، چەندە مېھرىبانو بەسۈزىن، ئەۋان ھېشتا خراپەۋ تاۋان دىلەكانى رەق نەكردوون، دىياپەرستى دىلەكانى بىر نەكردوون.. تەماجو چاۋچىنۇكى بۇ گەشىتن بە كورسۇ پلەۋ پايمە دەسەلات، چاۋمىكانى كۆيىر نەكردوون، پىلانۋ فېلۋ تەلەكەۋ ناپاكى، مېژۋوى رەش نەكردوون.. ئەۋان دىلپاكۋ دىلسافو پاكۋ بېگەردن، ئەۋ مىندالەى ئەمىرۋ نازارى دەدات، سېمىنى دەست لە مىلى دەكات..

خۇزگە دلى نىمەش، ۋەكو دلى ئەۋان بوۋايە..

بە ھەلەتتى ھەر پۇژىكى نۆى، مىندال لە خەۋەلدەستى، ھەموۋ ئەۋ شتانەى كە لە رابىردوۋدا رەۋىيان داۋەۋ تەننەت ئەۋەش كە دۆڭنى رەۋى داۋە لە بېرى دەچىتەۋە.. ھەر كەس كە دۆڭنى نازارى دابىت، ھەر شىتەك كە بوۋبىتە ھۆى نىگەراندەرنى، لە پەرەۋى مېشكىدا سېراۋمەۋە، ئەۋ لەگەل ھەلەتتى پۇژىكى نۆى، دەست بە گائەۋ گەپو پارىكردن دەكات، نە رابىردوۋ نىگەرەنى دەكات، نە لە ئاپىندەش دەترسىت..

خۇزگە دلى ئېمەش، ۋەكو دلى ئەوان بوۋايە..

مندال زۆر بە ئاسانى رازى دەيت.. كاتىك تورە دەيتو فرمىسكەكانى جۆگەلە دەبەستن، بە پارچەيەك شىرىنى، يان ساردەمەنىيەك رازى دەيتو زىر دەيتەۋە، لە برى فرمىسكو گريان، زەردەخەنەيەكت پىشكەش دەكات..
چاكتىرىن جۋانتىرىن دل، ئەو دلە بچوۋكانەيە كە بۇ خۇشەۋىستى زيان لىدەدات، ئەو دلانەى لىۋان لىۋە لە خۇشەۋىستى دەۋرۋبەرى، ئەو دلانەى نازانن رىۋو كىنە جىيە، نازانن رۇدىۋ بەخىلى جىيە..

خۇزگە دلى ئېمەش، ۋەكو دلى ئەوان بوۋايە..

مندال خەز بە بەردەۋامىۋ دامەزراۋىۋ سۈرۈۋون دەكات، كاتىك رادەۋەستىت، جەندىن جار ھەۋلەدەت، بۇئەۋەى دەستىكات بە يەكەم ھەنگاۋىۋ بە خىرايى بە رېدەكەۋىت، ئەو كاتەش كە زۆر بە خىرايىۋ لە ناكاو رادەۋەستىتو ھاسەنگى خۇى لە دەستەدەتو دەكەۋىتە سەر زەۋى، ئەو بەھىزىرو بە ۋىستو ۋەربەرزىيەكى باشىر لە جاران ھەلدەستىتەۋە، بېئەۋەى ھەست بە خەمبارىۋ ماندوۋۋوونو بىزارى بىكات، دەستەدەتەۋە بە رۇيشتن، ئەگەر بۇ جارى دوۋەم كەۋتەۋە سەرزەۋىۋ ھەستى بە ئازارىكى زۆر كىرد، دەگرىۋ ھاور دەكات، بەلام دۋاى ئەۋەى فرمىسكەكانى سىرى، ھەموو نازارەكانى لە بېردەچىتەۋە، جارىكى تر بە گۈرۈتىنىكى نۆۋە ھەلدەستىتەۋە، ھەمىشە ھەۋلەدەت بەردەۋام بىت لە رۇيشتن، ھەرچەندە مندالە، بەلام ھەرگىز نازانلىت بېئەۋاۋىۋ نائۋمىدى جىيە!!

خۇزگە دلى ئېمەش، ۋەكو دلى ئەوان بوۋايە..

گەۋرەتىرىن خەۋو پەزارەى مندال، ئەو كاتەيە كە دەبىنىت كەسلىك، يارىيەكانى لىخ زەۋت كىردوۋە، ياخود مندالىك دەبىنىت خاۋىنى جۆرە يارىيەكە كە ئەم ئاۋاتەخوزاۋ ئەو جۆرە يارىيەى ھەبوۋايە، بەلام تا ئىستەنەيتۈنۈۋە بەدەستى بېئىنىت..
بېش ئەۋەى بىخەۋىت زۆر بە ھۈلى بىر ئەو يارىيە دەكاتەۋە، خەۋى پىۋە دەبىنىت..
گەۋرەتىرىن دەستكەۋى ئەو ئەۋمىيە كە بېئىتە خاۋىنى ئەو يارىيە، ئەۋەش گەۋرەتىرىن خەمى دەيت..

خۇزگە دلى ئېمەش، ۋەكو دلى ئەوان بوۋايە..

ئەۋەپەرى ھىۋاۋ ئاۋاتى، گىرەگىتىرىن ئامانجى.. ئەۋمىيە كە بېئىتە خاۋىنى كۆشكىك پىر لە يازىۋ دىارى، مالىك لە كارتۇنۋو مەقەبا درۋستىكرابىت..

بۇ ھەموو باوكىكى سەرقال!

ۈمگۈ نەرىتى ھەمىشەى خۇى باوكى درىنگ گەراپەۋە مالمەۋە، ئەگەل نەۋەشدا زۇر ماندوو شەكىت بوۋ، ئە كاتى گەرانەۋەيدا چاۋى بە مندالە بچۈكەكەى كەۋت لەبەردەرگەى مالمەۋە چاۋەرۋانى گەرانەۋەى دەكرد، باۋەشى بە مندالە چاۋگەشەكەيدا كەردو دۋاى سلاۋ مندالەكەى كۋتى: بابەگيان دەتۋانم پەرسىارىكت لى بكم؟

باوك: بەلى ھەرموو، زۇر ئاسايىپە!

مندالەكە پەرسى: ئە كاتزمىرىكدا چەند دۇلارت دەستەكەۋىت؟

باوكەكە بە تورمىيەۋە ۋەلامى داپەۋە: ئەمە پەيۋەندى بە تۆۋە نىيە، چى ۋاى لىكرىت

ئەم پەرسىارە بى مانايە بكمىت؟

مندالەكە بەۋ پەرى ئارامىيەۋە ۋەلامى داپەۋە: تەنھا دەمەۋىت بزانم، تكتات لىدەكەم پىم

بلى داھاتەكەت چەند دۇلارە ئە كاتزمىرىكدا؟

باوكى زۇر دلتەنگ بوۋ بەۋ پەرسىارە، بەلام بە ناچارى ۋەلامى داپەۋە: ئەگەر ھەر

سوۋرى لەسەر ئەۋەى كە بزانىت، داھاتەكەم ئە كاتزمىرىكدا تەنھا (۲۰) دۇلارە.

مندالەكەى بىرى كىردىمۇ وتى: ئايا دىتوانىت (۱۰) دۆلارم بى بىدەيت؟

باوكى بە تورمىيەو وتى: ئەم پىرسىيارىت بۇ ئەومىوو تا بىزانىت لە كاتىمىرىكىدا چەند دۆلارم دەستىدەكەوت، تا (۱۰) دۆلارم پىدەمۇ تۇش بە كىرىنى شتى بى سوودو شىرىنى خەرجى بىكەيت، بىرۇ بۇ ژوورمەكى خۆتو بىخەو، چۈنكە مەن بە دىرژاىى رۇژگار كاردەكەمۇ ژۆر مەندوو بىتاقەتم، كاتم نىيە بۇ ئەم پىرسىيارە ھىچو بى ماناينە.

مندالەكە ھىچ قىسە نەكرد، ژۆر بە ھىمنى بەرمۇ ژوورمەكى بەرىكەوت، بۇ ئەومى داواكەى باوكى جىبەجى بىكاتا

باوكى لە ژوورمەكى خۇى دانىشت، سەرمەتا ژۆر نىگەرەنە تورە بوو، بەلام دواتر كەمىك ئارام بوومۇمۇ لەبەر خۇيەو دەمىگوت: چۈن بەو شىوازە ناشىرىنە وەلامى مەندالەكەم دايەو، لە بەرامبەر داواكىدىن چەند دۆلارمى؟ داوا چەند ساتىك باوكەكە كەمىك بىرى كىردىمۇ لەمۇ گەتوگۇيەى كە لە نىوان خۇى مەندالەكەيدا پوويدا، پاشان ھەستىكىد كە دىلەق بوو بەرامبەر مەندالەكەى، لەوانىيە مەندالەكەى پىويستى بەو بىرە دۆلارە بوويىتە بە تاپىمەت ئەم مەندالە ژۆر بە دەگمەن نەبىت داواى پارە ناكاتە دىمىت مەندالەكە ئەو پارمىيەى بۇ چى بوويىتە، راستەوخۇ باوكەكە بەرمۇ ژوورى مەندالەكەى رۇيشتە دەرگاكەى كىردىمۇ، پاشان پىى گوت: ئازىزمەكەم نەخەوتووى؟ مەندالەكەش وتى نەخىر بابە گيان، نەخەوتووم.

باوكەكە وتى: بىمبۇرە بەراستى مەن دىلەق بووم لەگەلتەدا، بە دىرژاىى ئەمىرۇ مەندوبووم قەرمۇمۇ ئەمەش ئەو بىرە پارەى داواتكىد.

مندالەكە بە دىلىكى خۇش پوويەكى گەشمەو وتى: ژۆر سوپاس بابەگيان.. ئەومى جىگەى سەرسورمان بوو ئەومىوو كە مەندالەكەى بىنى بىرىك پارەى تىرى لە ژىر سەرىنەكەى دەرھىناو لەگەل ئەو پارمىيەى كە ئەم پىى دابوو دەستىكىد بە ژماردىنى گەشىتبوو ئەو بىرى كە مەندالەكە مەبەستى بوو!

بەلام باوكى جارىكى تىر تورە بوو، لەبەر ئەومى مەندالەكەى داواى پارەى لىكىدو پارەى پىبوو، بۇيە پىى وت: بۇچى داواى پارەت لە مەن كىد لە كاتىكىدا خۆت پارەت پىيە؟

مندالەكەش ژۆر بە دىلىكى پاگەو وتى: پارەكەى مەن كەم بوو، بۇ ئەو كارەى كە مەبەستە بەشى نەدەكىد، بەلام ئىستە بووم بە خاومنى (۲۰) دۆلارا لەبەر ئەومۇ بابەگيان دەمەوتەت پەك كاتىمىر لە كاتە بىكىمۇ بەسەرى بەرىن!

شەرقىي تۈركىستان

خەم ۋە خوشى

خەم: سالا ئەي ئەو كەسەي بەشەوو بە رۇز بەسەر كەوتەكانت بېزارم دىمەيت.

خوشى: سالا لە تۇش، كە ھەمىشە بە ھرمىسكۇ گريانت بېزارم دىمەيت!

خەم: بۇجى وازم لىناھىنىت تا ھەمىشە لە نىو دلە پەر خەمەكانو عەقلە بېزارەكاندا زىندوو بەم!

خوشى: چونكە ھانا بۇ لاي مەن دەھىن، دەپانەوئەت لە دەستى تۇ رزگارىان بىكەم!

خەم: بەلام ناتوانىت لە دەستى مەن رزگارىان بىكەيت، چونكە لە دلەكانياندا

نىشتەجىبووومو لە عەقلىاندا گەورەبووم.

خوشى: بە پىشتىوانى خودا دەتوانم، دلنىابە لە دلپاندا وەدەرتەدەنمەو پىلان و قىلۇ

تەلەكەكانت ئاشكرا دىمەم.

خەم: دلنىام ناتوانىت، چونكە مەن چەكۇ تفاقو كەرسەي زۇرم ھەيە، لەوانە بەلاو

نارەھەتتەيەكان، كېشەو گىرەتەكان، جودابوونەھومو مالاۋايى يەكجارى، لە دەستدانى ئەزىزان،

نەخۇشىو ناخۇشىيەكان... ھتە، ھەموو ئەمانەش دەپنە ھۇي خەم و پەزارمۇ ئازار، گريانو

ھرمىسكىش لە ئاگر بەھىزترن!

خوشى: ھەموو ئەو چەكانەي تۇ بېياپەخەن، چەكۇ كەرسەكانى مەن لەوانەي تۇ

بەھىزترن، كەرسەكانى مەن، دلانىكى پاكۇ بېگەرد، بەختەھەرى، زەردەخەنە، خۇشچالى،

خەونو ھىوا، لىبورەن، تەندروستى، ھاۋكارى، جۈانتىرىنىشيان ئاۋاتو ھىۋايە..

خەم: نا، بەلگۇ چەكۇ كەرسەكانى مەن بەھىزترن، مەن ھەلگىرى ناسنامەي رىق لىبوونم،

ھەلگىرى رىقۇ كىنەم، ھەلگىرى بى ھىۋايى بى ئومىدىم!

خۇشى: بىرت چوۋە كە مەن خاۋەنى شىتگەلىكى زۇرتىرم، خاۋەنى بەجىيەنەننى سىلەى رەھمەم، خاۋەنى خىزو چاگەم، خاۋەنى ھاورپى باشو بەرپىزم، خاۋەنى ھىواۋ ئاۋاتو خۇشەۋىستىم، خاۋەنى بەخشىنو ئاسوۋدەمىيەم، خاۋەنى پىكەۋە ژيانو خۇشگوزمەرانىم! خەم: كەۋاتە ئەى دۇژمىنى سەرسەختەم، مەن لە چاۋمەروانىدەم، تا رۇژىك دادى كە بىتۈنەم شىكىست پىيەنەنم.

خۇشى: زۇرباشە، چاۋمەرپەم كە، لە دەروۋنى ئاۋومىدو بىيەۋاكاندە، چۈنكە ئەۋى مەيدانى جەنگەكەمانە، ئەى دۇژمىنى خەمۇكەم!

شەپ بەردەۋامە، تا بزانىن كى لە كۇتايىدا سەردەكەۋىتە بەلى، بىگومان ئەم شەپە تاكۇتايى دىئا بەردەۋامە، بەلام دەبىت لە يادمان بىت سەربازەكانى ئەو شەپە ئىمەن، پىۋىستە لەسەرمان بزانىن كام تىپە ھەلدەمىزىرەن، ئايا دەبىنە ئەندامو لايەنگرى خۇشى، يان دۇستو لايەنگرى خەم؟ بە كورتى ئىمە ئەنجامەكە دەمەن بە دەستەۋە!

ھىۋادارىن دىلەكانمان لىۋان لىۋىن لە خۇشىو بەختەۋىرى ھىۋاۋ ئومىد، دوۋرىن لە خەم پەزۋارو فىلۋ تەلەكە.. ھەموو ساتىك يادى خۇمانى بېيىنەنەۋە كە خەم نەك ھەر چارەسەرى ھىچ گەرتو ئازارو ئارەجەتتەك ناكات، بەلكو بەردەۋام خەم ئارەجەتى بەدۋاى خۇيدا دەھىنىۋ تەندروستىو ژيانمان لى تال دىكات، ئايندەمان تارىك دىكات، دەمانكاتە سەربازو لايەنگرى لەشكرى خەم، ئەو كات بەبى ۋىستى خۇمان دەبىنە لايەنگرى خەم!

* گەر ھەلەى دۇستو ھاورپىكانت خەمبارى كىروۋىت، بە لىۋىردىن دىلت لە خەم پاك بىكەرەۋە!
* گەر ئازىزىكت مالاۋاى لىكىردوۋىت، دىلنەپە رۇژىك دادىت، بە پەكدى شاد دەبىنەۋە!
* گەر مالو سامانەكەت لەدەستەۋە، بىرىكەرەۋە كاتىك ھاتىتە دىئا خاۋەنى ھىچ نەبۋىت، كەۋاتە تۇ مالو سامانت بەدەستەنەۋە، دەتۋانەت بە پىشتىۋانى خۇداۋ پاشان بەۋرەبەرزىت، چارىكى دى بەدەستى بېيىنەنەۋە، خۇنەگەر ھەر لە بىنەپەتدا خاۋەنى مالو سامان نەبۋىت، بىر لە تەندروستىو سەلامەتى ئەندامەكانى جەستەۋە ئەو ژىرپە جۋانە بىكەرەۋە، كە ئايگۇرپەتەۋە بە ھەموو سامانى دىئا.. خەم بۇ رابىردو مەخۇ، چۈنكە لە دەستى مەن تۇدا نەمەۋە ھەرگىزىش ناگەرپەتەۋە، تۇ لە ئەمىرۇدا دەۋى، كەۋاتە لە ئەمىرۇدا كار بىكە ھەۋل بىدە بە خۇشى بەسەرى بېمەت، پلان بۇ سەمىنىت دابىنى، بىەرە ھاورپىۋ لايەنگرى خۇشىو بۇ ھەتتا ھەتاپە رىگە مەدە چارىكى دىكە بېيىتە سەربازى خەم، گەرچە ناخۇشى بىتە رېمان لە كۇتايىدا تەۋاۋ دەبىتو بەسەر دەجىت، كوردىش لە مېزە ۋەتەنى تەنگانە بەرى كورتە!

من مندالى سېھەم بووم

من مندالى سېھەم بووم، ئەو كاتەى چاوم بە دنيا ھەلھىنا دايكم تەمەنى ۲۵ سالان بوو، دايكم دەيگوت: ئەو ساتەى لە نەخۇشخانە لە دايكبوويت، برىنپېچەكان بېنەمەى رېگە بىدىن من بىبىنم ھەلىانگرتىتو برىدانىت بۇ ژوورېكى دىكە، پاشان ئەو پزىشكەى سەرىپەرشى لە دايكبوونەكەتى دەكرد، ھات بۇ لامو پىتى گوتىم: كە مندالەكەت واتە من، دەستى چەپى تەواو نىيە، لە مەچەكى بەرمە خوار نىيەتى، لەبەرئەمە زۆر بە دىسۆزىيەمە كۆمەلىك نامۇزگارىى كىردىم وتى: تەكەم بەشەنومەكى جىاواز لە مندالەكانى دىكەت مامەلەى لەگەلدا مەكە، نەكەيت بە چاوى رېقو سووكەمە بۇى بىروانىت، بەلكو ئەو زىاتەر لە مندالەكانى تىرت پىوېستى بە چاودىرىو دىدانەمەمە لاواندەمەمە ھەمە، تەكە ھەرگىز لەبەرچاوى كچەكەتدا نازمەزەى دەرمەبىرەمە ھەستى بىرىندەر مەكە، ئەگەرچى ئىستە ساواپەمە لەمە رەفتارانە تىنەكەت، بەلام خۇدا تەمەن بەت، پۇژىك دادەت لە ھەمەمە ھەستە نەستە جولانەمەمەكە تىنەمەكەت..

لەبەرئەو ھىوادارم دايكىكى مېھرىبان بېت بۇ ئەم مىندالەتو بېيتە نموونە بۇ ھەموو ئەو دايكانەى مىندالى كەمئەنداميان ھەيە.. دۇنيابە خودا بەم مىندالە تاقىكرىدوويىتەو، ھىوادارم لەو تاقىكرىدەو مېھدا زۆر سەرگەوتوو بېيتا

ئىستا كە من گەورە بوومو ژيانو بەسەرھاتى خۇم بۇ ئىووى ئازىز دىگىر مەو دىتوانم بىلىم؛ دايكەم زۆر زياتر لە ئامۇزگار يېكەكانى پىزىشكەكە جاويدىرى كىردوومو گىرنگى پىداوم.. ئەو كات من تەمەنم جەوت سالان بوو، دايكەم كە خاومنى پىنج كىچ بوو، بۇ پەيداكرىدى بىزىوى ژيانەمان ھاوكارىكرىدى باوكەم لەو بوارمدا ناچار بوو پوو لە كاركرىدى بىكات، ئىمە ئەو دەستە خوشكە كاروبارى نىومالمان بەرپۆە دەبرد، تا بتوانىن ھاوكارى دايكەمان بىكەين، جار يىكەيان لە چىشتخانەكە ھاتمە دەرەو زۆر بە تورپەى ھاوارم كىرد، من ناتوانم پەتاتە پاك بىكەم، چونكە من تەنھا يەك دەستم ھەيە!

لەو كاتمدا دايكەم سەرقالى كاركرىدى بوو، كاتىك دىنگى تورپەى مىنى بىست، دەستى لە كارەكەى خۇى ھەنگىرتو بەرمو لای مىن ھاتو پىكەو ھەيىنە چىشتخانەكە، پىنى وتم؛ كىچى شىرىنم ھىچ كات لە دەست كارمەكان دەستەوسان مەبە، ھەموو تۈنات بىخەرمەگەر بۇئەووى بتوانىت ئەو كارەى دىتەوئىت ئەنجامى بىدىت، ھەرگىز نامەوئىت جار يىكى دى لە زارى تۇ ئەم جۆرە سكالايە بىيىست.

باشان فېرى كىردم كە جۇن پەتاتە پاك بىكەم، وتى؛ بە دەستى راست جەقۇكە بىگەرە بە ھۇلى جەپىشت پەتاتەكە، دايكەم بۇ ئەنجامدانى ھەر كارىك شىو ھەيىمەكى بۇ دادىنام، ھەموو جار دەيگوت؛ ئەگەر مەرفۇف تۈنەكانى بۇ ئەنجامدانى ھەر كارىك چىر بىكاتەو، ئەو دىتوانىت ھەر كارىك بىەوئىت ئەنجامى بىدات

ئەو كات لە پۇلى سىيەمى سەرمتايى بووم، پۇزىكىيان لە وانەى وىرەشدا چووينە گۇرپەيانى قوتابخانە، ھەموو مىندالەكانم بىنى بازىيان دەداو بەسەر يارىيەكاندا خۇيان ھەلدەواسىو لەم شىش بۇ ئەو شىش بە دەستەكانىيان بۇ پىشەو دەرپىشتىنو جۇلانەيان دەكرىدو رايەننى بەھىزىبونى ماسوونكەكانى دەستىيان ئەنجام دەدا، كاتىك نۆرى مىن ھات، ترسامو پاشەكشەم كىرد، نەمتوانى ئەو يارىانە بىكەم كە ھاوپۇلەكانم دىيانكىرد، ھاوپۇلكانىشم دەستىيان كىرد بە پىكەننن، مىنىش بە گىرەنەو بەرمو مال گەرەمەو.

كاتىك شەو داھات دايىكەم وىكە نەرىتى ھەموو پۇۋىكى بە وردى ھەوالى قوتابخانە وائەكەنى دەپرسىم، ئىدى منىش بە جاۋى پەر لە نەسرەنەو پووداۋەكەم بۇ گىرپاھەو، دايىكەم لە ئامىزى گرتەو دىلنەۋايى كىردەو وتى، چاۋمىرئى بىكە بە پىشتىۋانى خۇدا ھەموو شىك چارە دىكەين.

بۇ پۇۋى دواتر دايىكەم ھات بۇ قوتابخانە چاۋمىرئى كىردەو تا دىۋامى قوتابخانە تەۋاۋ بوو، پاش ئەۋەى دىۋام تەۋاۋ بوو، لەگەل دايىكەمدا پۇشتىنە گۇرپىانى قوتابخانە بۇ ناۋ يارىيەكان، پاشان دايىكەم پىنمايى كىردەم بىرەو ناۋ يارىيەكان وى، (ئىستە ھەۋل بىدە تەنھا بە دەستى راست خۇت ھەلباسىت) خۇشى لە تەنىشتەۋە وىستابوو، منىش ھەۋلەمدا خۇم بە يارىيەكانەۋە ھەلباسەم بە بەكارھىنانى دەستى راستەو قۇلى چەپەم، ئىدى لەو پۇۋە بەدۋاۋە ھەموو پۇۋىك دايىكەم لەگەلەمدا دىھاتەو ماۋەى يەك كاتىمىر پەھىنانى لەسەر يارىيەكانەو خۇ ھەلباسىن پى دىكەمدا، تا گەپىشتە ئەو ئاستەى زۇر بە ساناپىو سەركەۋتۋى تەۋاۋى يارىيەكان ئەنجام بىدەم.

ھەرگىز ئەو پۇۋەم لە پاد ناچىت، چارپىكى دىكە ھەر لە ۋانەى وىرەشدا مامۇستاكەمان بىرپىنەۋە بۇ گۇرپانەكەو قوتابپان پەزىان گرتىۋو، تا ھەر يەكەك نۇرەى بىگاتىۋى يارى خۇھەلباسىن و بىرەۋەنەۋە بىكەت، كاتىك نۇرەى مەن ھات، قوتابپان چاۋمىرپىان دىكە پاشەكشە بىكەم نەتۋانەم يارىيەكە ئەنجام بىدەم، بەلام كاتىك بىنپان زۇر بە سەركەۋتۋىۋە بە تەنھا دەستىك ھەموو يارىيەكانەم ئەنجامدا، چاۋپان ئەبەلق بىۋو، بە تەۋاۋى سەرىان سۈرپاۋو! منىش بىۋەپەرى دىلخۇشەۋە بە تىلەپەكى چاۋ سەپىرىكى ئەو كەسانەم كىردە، كە لە چارى پىشۋودا كاتەپان پى كىردىۋو!

دايىكەم بىرەدەۋام لە ھەموو ھەنگاۋەكانەمدا لەگەلەمدا بوو، ئەو بۇ ئەنجامدانى ھەر كارىك بىرۋەكەپەكى نۆپى فىر دىكەم تا شىك نەپىت ئەم ژىانەمدا مەن بلىم ناتوانم ئەنجامى بىدەم، ھەرگىز نەپەدەپىشت بە ھۇى نەپۋىنى دەستى چەپەۋە ھەست بە كەمى بىكەم، تەننەت زۇرچار مەن تۈرە دىۋوۋو لە دلى خۇمدا دىمگوت دايىكەم نازانپەت مەن چەندە دوۋچارى دىرەسەرىۋ ناپەھەتى دىمەم، ئەو گىرنگى نادات بىۋە ناپەھەتپە زۇرەى كە دوۋچارم دىپەت لە كاتى ئەنجامدانى ئەو كارانەمدا!

بەلەم مەن ھەر كاتتىك دووچارى ناپەھەتتەك بېوومايەتەو، يان گىرەتتىك رووى تى
بىكرىمايە، دەرۋىشتەمە زوورمەكى خۇم تا بە تەنھا بىم تىر تىر بۇ حالو گوزمىرانى خۇم
بىگىرىم، بەلەم دەستەبەجى دايىك دەھات بۇلەم زۇر بەسۈزۈ مېھرىبانىيەو پىرسىيەرى لى
دەكرىم: كچە شىرىنەكەم ئەو جىتە؟ كاتتىك ھۆكارى گىرەنەكەم بى دەگوت، كەمىك بە
چاۋە جوانەكانى سەپىرى دەكرىم پاشان دەگوت: ھىج نىيە خۇم چارەسەرى دەكەم!

زۇرچار كاتتىك بە قورگى پىر لە گىرەنە چاۋى پىر لە ئەسرىنەو قسەم بۇ دەكرىم، سەپىر
دەكرىم دايىكىش ھۇن ھۇن فرمىسك بە پووخسارىدا دېتەخوارەو، لە راستىدا ئىستا دەزانم
دايىك جەند لەگەل مەندا ماندووبوۋە ناپەھەتتى چەشتوۋە، تەنەت زۇرچار نەپەدەھىشت
مەن بە گىرەنە خەمەكانى بزانم، نەبادا مەن دلتەنگو نىگەران بىم! لە ماۋى پۇزگارەكانى
ژيانمەدا، دايىك گەورمىرىنە باشترىن ھاۋرىئو ھاۋدەمەم بوو، ھەر كات دەمىست كەمىك
لە خەمە ناپەھەتتەكەم بە فرمىسكى چاۋمەكانم دەرپىم، دلتەۋايسى دەكرىم ئارامى
دەكرىمەو نەپەدەھىشت بە تەنھا بىم، كاتتىكىش گەورە بوۋەم خۇپىندەم تەۋا كرەو بوۋەم
ھەرمەنەم، پاشان چوۋمە نىو ژيانى ھاۋسەرىيەو، ئىستا ژيانىكى زۇر ناسوۋە لەگەل
ھاۋسەرە نازىزەكەمەدا دەگوزمىرىنە خاۋمنى چوار مەندالەم!

بە داخەو دايەگىنەم جەند سالتىك لەمەۋبەر بە ھۆى توۋشبوۋنى بە نەخۇشى
شىرىپەنجەو بۇ دواچار مالاۋايسى لىكرىن، مەنىش ھەرگىز ئەو دايىكە بەپۇزەم لە ياد
ناكەم، مامۇستام بوو، ھاۋرىم بوو، دايىكىكى دلتەۋو مېھرىبانم بوو، تەنھا ئەو بوو
قىرى كرەم، كە چۇن ۋەلەمى پىرسىيارە گىرەكەكان بىدەمەو، ئەو كاتەى مەندال بوۋەم،
بەردەۋام لە خۇمەم دەپىرسى بۇجى دەپىت مەن بەو شىۋمىيە خۇم ماندوۋ بەكەم؟ بەلەم ئىستا
ۋەلەمەكەى دەزانم، بەراستى ناپەھەتتى نەھامەتتى ناخۇشىيەكانى ژيان مەۋف دروست
دەكات، مەن لە دايىكەو قىرى نازىمەتتى ۋەرمەرزى ھەۋلەدان بوۋەم! بەو ھىۋاىيە ھەمەو
دايىكىكە بىتۈنەتتە بەو شىۋمىيە مەندالەكانى بى بگەيەنەتتە، بە تايەت نەگەر خاۋنەخستە
خاۋمنى مەنداللىكى كەمەندەم بوو.

سيفات گەللىك لە درەختدايە.. خۆزگە لە مەروۇقىشدا ھەبووايە

بە وردى سەرنجى درەخت بەدە، لەناو كرۆكى درەختدا چەندىن جۆر بوونەومر ھەيە،
ھەموو ئەو زىندەومرو گيانلەبەرانى پەناى بۆ دەيەن، پەنايان دەدات.. بەلەدەكان لەسەر
چلۆ لەھەكانى ئارام دەگرنو دەخەستەنەو، دەيەنە ھەلەنەو جىگەى ھەوانەوھيان..
درەختەكان ناخيان دەگەنە جىگەو لانەى زىندەومران.. كەواتە بە ئىمەش وەكو درەخت
بەين، داواو تەكاي ھىچ گەس پەت نەكەينەو، بەيەنە دايەنگەى ھەموو ئەو كەسانەى پەيوستيان
پەيمەنە.. وەكو درەخت بەخەشەدەيەن.. كى لە ئىمە نەپۇشتوو بە لای درەختەكان، بۆ ئەووى
لە بەروبوومەكەى بخۆين، ئايا ھىچ كات درەختەكان دەيەنە رەگەر لە چەينى بەروبوومەكانيان؟
كەواتە بە ئىمەش رەگەر نەيەن، لەو بەرسايەى روومان تەيدەكەن، لەو تەينوانەى دێنە
بەر دەرگامان، تەنەنەت نەگەر گياندارىك، يان بەلدارىكى تەينووہ..

ئافەرەتلىك چوو بە لای خاتوو عانىشە (خودا لى رازى بىت)، دوو مەندالى لەگەلدا بوو،
داواى خوارەنيان كەرد، لەو كاتەدا ھىچ شەيلىك لە مالى پەيغەمبەر (سەلامى خوداى لىبىت)
نەبوو، جگە لە چەند دەنگە خورمايەك، خاتوو عانىشە، بێنەووى بىر لە ژەمى خوارەنى

خۇيان بىكاتەۋە، ھەلسا خورماكەي بۇ ھېنانو پېي بەخشىن، ئافرىتەگە خورماكەي كىردە سى بەش، بەشلىك بۇ خۇي ھەر يەك لە مىندالەكانىشى بەشلىكى پېدان، دياربوو مىندالەكان زۆر برسايان بوو، بۇيە پېش ئەۋەي دايكەكە دەست بىكات بە خواردىنى بەشە خورماكەي خۇي، مىندالەكان بەختىرايى دەستيان كىرد بە خواردىنى بەشە خورماكەيان، لە چاۋترىكانىكىدا بەشە خورماكەي خۇيان خوارد، دايكەكە كە ھېشتا دەستى بۇ بەشەكەي خۇي نەمىردىبوو، تەماشاي كىرد مىندالەكانى سەبرى دەستى دايكيان دىگەن، ئەۋىش لە پېناۋى جىگەر گۆشەكانى دلى بىرواي نەدا خۇي بىخوات، ھەربۇيە بەشەكەي خۇي كىردە دوو بەشو ھەر يەك بەشلىكى پېدان.. ئەم دىمەنە زۆر كارى لە خاتوو عائىشە كىرد..

كاتىك پېغەمبەر (سەلامى خۇداي لىبىت) گەراپەۋە مال، خاتوو عائىشە رۇوداۋەكەي بۇ گىراپەۋە.. پېشەۋا (سەلامى خۇاي لىبىت)، ھەرموۋى: (ئەۋ ئافرىتە بەشەشتى بۇ خۇي مەۋگەر كىرد).. (خۇتات بىپارېزىن لە ناگر، ئەگەر بە دەنكە خورمايەكىش بىت)..

- گىرنى بە دەۋرۋەرت بىدە ھەمىشە چاكەيان لەگەلدا بىكە، تەنانت لەگەل ئازەلۇ زىندەۋەرانىش..

- پېشەۋا (سەلامى خۇاي لىبىت) ھەۋالمان پېدەدات، كە پىاۋىك دەچىتە بەشەشتەۋە، تەنھا بە ھۇي ئەۋەي بە دەم سەگىكەۋە چوۋ، ئاۋى پېداۋ لە تىنۋىتى رىزگارى كىرد..

- لە ھەمان كاتدا ھەۋالمان دەداتى، كە كەسلىك دەچىتە ئاگرەۋە، بە ھۇي بەندىكىنى پىلەيەكەۋە تا ئەۋ كاتەي گىيان لە دەستەدات.

- ھىچ چاكەيەك بە كەم مەزانە، ھاۋكات ھىچ خراپەيەكىش بە كەم مەزانە..

- سۆزۈ بەزەبىت با وېنەي درەخت بىت.. درەخت چىلۇ لىقەكانى، تاك تاكە، بۇئەۋەي بىنە سىبەر بۇ دەۋرۋەريان، تا لە گەرمای خۇر بىانپارېزى، تا لە گەرمای بەتىنى ھاۋىندا بىنە جىگەي ھەۋانەۋەي رېۋارنى بىابان..

لە ئاۋاخنىندا دەپنە لانەي ئەۋ كەسانەي لەبەر سەرمای زىستان پەنايان بۇ دەپنە..

ھۆربانىدان.. بىۋارە درەخت چۇن قوربانى بە خۇي دەدات؟

ئەۋ كاتانەي مەۋف سەرمای زىستان تەنگى پېئەلدەچنى، تاكە ھۆكار بۇ خۇ گەرمەكەۋەۋە خۇپاراستن لە سەرما، تەنھا لاي درەختەكان بوو، درەختەكان دارو رۇوناكىيان پېدەبەخشىن، تا گەرمەمان بىكەنەۋە.. كەۋاتە ئىمەي مەۋفېش، با گەرمىو

پووناكى بىن بۇ دەۋر بىرمان، با مەنزىگى ھىوا بىن بۇ ئەۋ كەسانەى ھىوا لە دىگەنىدا
كوژاۋمەتەۋ، پووناكى بىن بۇ ئەۋ كەسانەى دىگەنىان تارىكى داپۇشيوە..

بىر بىكەرەۋە لە سىقاتى لىبوردىمى درەختەكان..

ھەرچەندە پەشەباۋ زىيانەكان بەھىزترىن، درەختەكان لقو چەكەنىان والادەكەن، تا
لەۋۋە گوزەر بىكەن، گۆئ ناداتى نازارى دەگات، لىكى دىشكىتەۋە، يان نا..

كەۋاتە با ئىمەش لىبوردە بىن، بالەكانمان بىكەنەۋە، دىگەنىان والابىكەن، بۇ خراپەى
ئەۋ كەسانەى خراپەمان بەرامبەر دەكەن، لىكەرپ با تىپەرپ، ئاۋرى بۇ مەدەرەۋە..
سەپرى ھىۋاى درەختەكان بىكە..

لە ساتەكانى ساردو سەرماۋ پەھىلەى زىستاندا، درەختەكان گەلاكانىان دەۋەرنو لىيان
جودا دەپنەۋە، ئىمە وا ھەستە كەن درەختەكان مردوون.. بەلام پاش كۆتايى ھاتنى
زىستان، بە گەلاى جۋانترۈ گەشتەر خۇيان دەرازىننەۋە.. كەۋاتە تۆش گەشەپىنە، ئەگەر
شىتەك لە دەستدا، يان شىتەك لى ونبوۋ، دىنيابە پۇژىك دادىت دەتۋانى بە دەستى بەينىتەۋە..
سوننەتى ژيان ۋايە: (دۋاى ھەموۋ ناخۇشەك خۇشە)

درەخت لە ھەموۋ شۋىنەك بوۋنى ھەيە..

لە زۇربەى زۇرى ئەم سەرزەمىيەدا درەخت بوۋنى ھەيە.. درەختەكان لەگەل ھەموۋ
شۋىنو كاتىكدا پادىنو خۇيان دەگونجىنن..

كەۋاتە تۆش كەسەكى كۆمەلەيتىبە، لەگەل ھەموۋ ئەۋ كەسانەى دىيانناسىت، يان
نايان ناسىت، با لە ھەموۋ جىگەو كاتىكدا بوۋنت ھەپىت، چۈنكە ئامادىبوۋنت واتايەكى
جۋان دەپەخشىت، ھەۋلىدە لەگەل كەسانى دەۋرۋەرتدا خۇت بىگونجىنەت..
سەرىلەندى..

ھىچ زىندەۋەرىكەن نەبىنىۋە، پاش مردنى، بە پراۋەستاۋىۋى بىلەندى بەينىتەۋە، جگە لە
درەخت.. ئەۋە ماناى ئەۋە نىيە، خۇمان لاگەۋرە بىت، ئەۋە ناگەيەنەت كە ئىمە بىگەنە
ئاستى خۇبەگەۋرەزەن بىرەمبەر ئەۋ كەسانەى لە پۋۋى ماددىۋى زانستىۋى كۆمەلەيتىبەۋە
لە خۋار ئىمەۋەن.. بەلگۈ ئەۋە ماناى ئەۋەمىيە كە ئىمە لە دۋاى مردنمان سىفەتە جۋانۋ
نايابەكانمان بەينىتەۋە، ماناى ئەۋەمىيە بە زىندۋىۋى كارىك بىكەن، كە لە دۋاى مردنىشمان
سوۋد بە كۆمەلگە بىگەنەت.. چاكەيەك بىكەن كە بۇ ھەمىشە بەينىتەۋە..

وہ کو مانگ بہ، نہ ک وہ کو دوو کہل!

مانگ.. خەلکى سەريان بەرز دەگەنەو، بۆنەوہى بېيىن!

دووکەل.. بەرز دەبىتەو بۆنەوہى خەلکى بېيىن.

خەلکانىك ھەن، سالانىكى زۆرە لە ژياندان، بە چەندەھا بارودۆخى خۆشگوزمرانىو

بەختەومرىدا تىپەريون، بەلام سەرمىجامى ژيانيان، بە سفر كۆتايى دىت.

كەسانىكى دىكە ھەن، ژيانيان كۆرتە، ھەرومكو ئەوان بە چەندىن بارودۆخى خۆشگوزمرانىدا

تىپەريون، بەلام سەرمىجامى ژيانيان ژمارەيكى گەورە لە نىو ژمارەكانى پالەواناندا

بەدەستدەھىنن.

يەگەمىيان لە پەراوڭزى ژياندا دەژى، گرنكى بە ھىچ كەس نادات جگە لە خۆى، ھەرگىز

بیر له بهر ژموندی خه لکی ناکاته وه، بهر ژموندی گشتی له لا مه بهست نییه، هه میسه همول بۆ کۆکردنه وهی سه رووتو سامان دمدات، به بیته وهی نه خۆی و نه دهور و بهری سوودی لیببین، هه رگیز همولی نه داوه گریانیک بگۆریت بۆ خه نده، خه مێک بگۆریت بۆ خۆشی، که سێکی خود به سه نده و بۆ سوودو چا و چنۆکه.

نه مجۆره که سانه دهمرن، بیته وهی کهس هه ست به مردنیان بکات، چونکه مردنی نه وان هه یج شتیک له ژبان ناگۆریت، به نه بوونیان هه یج له کهردوون کهم نابیته وه، به مالاواییان زیان به بهر ژموندی هه یج کهس ناگات، له دنیا دهرده چن، بیته وهی کهس ناخیکیان بۆ هه لکیشیت.

به لام جۆری دوو ده. به هه مو و اتاگانی ژبان له دنیا دا ده ژین، هه میسه بهر ژموندی خه لکی ده خه نه پێش بهر ژموندی خۆیا نه وه، بهر دهوام چاکه له کهل خه لکیدا ده کهن، که سانیکی چالاکو به سوودن بۆ کۆمه لکه، له خه مو خۆشی دهور و بهر که میاندا به شدارن. نه مجۆره مرو فانه هه ر کات مالاوایی له ژبان بکهن، به مردنیان ئاسمان دێته له رزه، به جیا بو و نه مو مالاوایی په کجارمکیان زمو ی خه مبار ده بیت، خه لکی به مردنیان نیگه ران و دله نگه بیتا قهت ده بن، چونکه مالاوایی نه م که سانه هه ر مالاوایی مرو فیک نییه، به لکو مالاوایی سه دان چاکه یه..

ده گێر نه وه نه و شه وهی زه مین و له عاب دین کۆچی دوا یی کردو بۆ دوا جار مالاوایی له ژبان کرد، په کیک له هه ژاره کان چا و مرو وان بوو نه و خوار دنه ی بۆ به تین که هه مو و شه ویک که سێکی نه ناسرا و ته قه ی له دمر گای مالیان دما و خا نه که یانی ئا ومان دمر کرد وه، به لام به داخه وه کات در منگ بوو، هه یج کهس له دمر گای نه دا، هه ربۆیه دمر گاکه ی کرد وه تا هه وایک بزانی، سه یری کرد درا و سیکه شیان به هه مان شیوه ها تو ته دمر وه و له بهر دمر گا را و مستا وه، په رسی بۆچی به م در منگانه ی شه و ها تو ویته دمر وه، وه لامی دایه وه و وتی: چا و مروانی پیا و باشه که م، که هه مو و شه ویک خوار دنی بۆ ده هینان، به لام نه مشه و دیا ر نییه، نه ویش گو تی که هه مان هۆکار منیشی هینا و ته دمر.

نه و شه وه هه ر دمر گابو و دمر گایه وه و چا و مروانی نه و خیر خا و زه مبوون که هه مو و شه ویک خا وانی ماله کانیانی دمر ازاند وه، به لام به داخه وه نه و شه وه هه یج کهس نه بوو خا وانه کانیان به راز نیته وه، مندا له کانیان به نیته خه نده و پیکه نین، خۆشی و شادی له نیا وانیاندا دروست

بىكەت، سىكە بىرسىيىھەكان تىز بىكەت، پۈۈخسارە خەماۋىيەكان خۇشحال ۋا سۈۈدە بىكەت..
ھەموۋان ئەۋ شەۋە بە بىرسىتى سەريان نايەۋە.

بۇ پۇزى دواتر ھەۋال بىلاۋىۋوۋە كە زىنولعابدىن گەپاۋەتەۋە بۇ پەخمەتى خوداۋ بۇ
دواجار مالاۋاۋى لە ژيان كىرۋە!

ئەۋ كات ھەزەركان زانىيان ئەۋ كەسەى ھەموۋ شەۋىك سەردانى مالىھەكانىيانى دىكىرۋ
خاۋنەكانى بۇ دىرازاندەۋە، ئەۋە زىنولعابدىن بوۋە، كە تا ئەۋ ساتە جگە لە خودا ھىچ
كەس نەيدەزەنى كىيە!

ھەموۋ شەۋىك ھەزەركانى بەسەر كىرۋىۋوۋە خواردىنى بۇ بىرۋىۋىۋى.. كە ژمارەيان
نەزىكەى ۱۰۰ مال بوۋ.

لەبەرئەۋە ژمارەيەكى گەۋرەى ۋەرگىر لە مېزۋىۋى مەۋفائەتەيداۋ لە تۆمارى پالەۋانەكان
ناۋى تۆمار كرا.

ئەى دەرۋەلەمەندەكانى ئىيە، دىبىت چەند كەسىان دىارى كىرۋىت شەۋانە بەسەريان
بىكەنەۋە؟!

دەزانم دەلئىن: دەرۋەلەمەندەكانى ئىيە بە دوۋ پىرسگە ناگەيتە لايان!!
خۇئەگەر ھەندىكىان چەند مالىكىيان دىارى كىرۋىت، مانگانە ھاۋكارىيان بىكەن، ھىشتا
جىاۋازى زۇرە لەگەل زىنولعابدىندا، ئەۋ بە دەستى خۇى، خواردىنى دىبەخشى، بەلام
ئىۋە كارمەندەكانتەن يارمەتەيەكانتەن دىگەيەنەيت!

زۇرۋىك لە خەلگى ئەم سەردەمە دەرۋەلەمەندو خاۋىن سەروستو سامانن، دىزىۋ دىمەرن،
بەلام ھىچ كەس نە بەۋىۋىۋىۋى نە بەمەردىيان نازانەيت.

دەزانن بۇچى؟ چۈنكە ئەۋانە سەرن لە لاي چەپى ژمارەۋە!!
گەۋاتە با ھەموۋمان ھەۋل بىمەن، كەسكى سۈۋدەخىش ۋا چالاك بىن، ھەمىشە ھاۋكارو
ھاۋخەمى دەرۋىبەرمان بىن، ھەموۋ كات بەرۋەندى گىشتى بىخەينە پىش بەرۋەندىيە
تايىبەتەيەكانى خۇمانەۋە ھەست بە بەرپىسارىتتى بىكەن، ھەتا ئەم ھەستە گەۋرە بىيىت
لەلامان، نەرخى مەۋفەۋ مەۋفائەتى لەلامان گەۋرە دىبىت.

ھەمىشە ھەۋل بىدە لە ژياندا ژمارەيەكى گەۋرەبىيىت، ئاگانار بە نەبىتە ژمارە سەرا!

تۆپى ئالتۇنى!

بازارگانىكى دەرەخلىرىدە زۆر سەرسامى بارودۇخو خوشحالو بەختەومرى درواسى
 ھەزارمەكەيان دەپت، ئەوان لەگەل ئەومى زۆر ھەزارو نەدارو دەستكورتىن، بەلام زۆر
 خوشحالو ئاسوودەو بەختەومرن، ھەرچەندە ئەم درواسى دەرەخلىرىدە سەرسامى
 دەپت ئەوان كاتەكانيان بەوپەرى شادومانىو خوشحالىيەو بەسەردەپەن، دەپت
 لەوپەرى شادىو تەبائىو بەختەومرىدەن، بەلام ئەمان ئەگەرچى خاومنى سەرسامى
 شومارو خانوو ئۆتۈمبىلى مۇدىرنىن، بەختەومرو ئاسوودە نىن، كاتەكانيان لە ئانارامى
 خەمەو پەزارەدا بەسەردەپەن، لەبەرنەو دەرەخلىرىدە ناچار بوو بۇ زاتىنى ئەو نەپىيە
 راستەوخۇ پەرسىار لە درواسى ھەزارمەكەيان بىكەتو بىلتى؛ ئايا دەتوانم بزانم ھۆكەرى ئەو
 ھەمەو بەختەومرىو شادومانىيە جىيە كە لە ئۆمەدا بەدى دەرەخت، لە كاتىكدا نەخاومنى
 پارەو سامانىكى ئەو تۆنۈ نە خانوويەكى خوشتان ھەيەو نە ئۆتۈمبىلى مۇدىرنى!
 درواسى ھەزارمەكەيان بە خەندەو دەلامى داپەو كە ئەوان خاومنى تۆپى ئالتۇنىن، بە
 دىرژاى شەو يارى بەو تۆپە ئالتۇنىيە دەرەختو لەوپەرى بەختەومرىو شادومانىدا لەگەل

ئەندامانى خىزانەكەيدا ژيان دەگۈزەننىن!

زۆر بەپەلە دەۋلەتمەندىگە رۇيشت بۇ لاي زەمىنگەرو بە تۆپىكى ئالتۇنى جوانەۋە گەپراپەۋە..

ئەۋ شەۋە لەگەل خىزانەكەيدا دەستيان كىرد بە يارىكىردن بە تۆپە ئالتۇنىيەكە، بۆنەۋەۋى ۋەگۈ دراۋسىكەيان ھەست بە بەختەۋەرى بىكەن.. بەلام سەرمەراي ئەۋەۋى ئەۋ شەۋە تا خەۋ بىردىنبىيەۋە يارىيان بە تۆپى ئالتۇنى كىرد، لەگەل ئەۋەشدا بەداخەۋە ھىچ ھەستىيان بە بەختەۋەرى نەكىرد، دووبارە ۋەگۈ شەۋانى دى بە خەمبارىيەۋە خەۋىيان ئىكەۋت..

بۇ بەيىنى دووبارە دەۋلەتمەندىگە پىرسىيىرى لە دراۋسىكەيان كىردەۋە كە ھۆكارى ئەۋە جىيە، ئەۋان لەگەل ئەۋەشدا يارىيان بە تۆپى ئالتۇنى كىرد، بەلام ھەر خەمبارىۋون دىلخۇش نەۋون؟

دراۋسى ھەزارەكەيان بەۋپەرى مەمانە بەخۇبۋونەۋە ۋەلامى دايەۋە؛ دراۋسى ئەزىزەكەم، مەن مەبەستەم لە تۆپى ئالتۇنى مىندالەكانەم بوۋ، ئەۋان جوانترىن نىيەمەتى ئەم دىيائەن بۇ مەن، كاتىك بەۋپەرى لەشساغىۋ تەندىروستىيەۋە لەگەل خىزانەۋ مىندالەكانەمدا كاتەكانەم بەسەردەبەۋە پىكەۋەۋە لە كەشكى پىر لە تەبايىۋ خۇشەۋىستىدا يارىۋ گالتەۋە گەپ دىمەيىن، بەختەۋەرىۋ خۇشخالى دەپتە مېۋانى مالىمان لىمان جودا نابىتەۋە، نەك لەگەل تۆپىكى ئالتۇنى بى ھەستە بى گىيان..

خۇشەۋىستان چىرۇك گەلىكى زۆر ھەن ھىرمان دىمەن كە بەختەۋەرى لە سەۋەۋە سامانۋ كۆشكۋ تەلارۋ ئۆتۈمبىلى مۇدىل بەرزدا نىيە، خۇ ئەگەر بەختەۋەرى لەۋ شتانەدا بوۋايە، ئەۋا دەستكەۋەتنى بۇ زۆرىكانە ئاستەۋە دۇۋار دەۋو.. بەلام بەختەۋەرى لە ناخى مەۋقەكاندايە، لە تەندىروستىۋ لەشساغىدايە، لە بوۋنى خىزانەۋ مىندالى زىرو ئاكار جانۋ رەۋشەبەرزدايە.. لەسەرو ھەۋو ئەمانەشدا بەختەۋەرى لە ناسىنى خۇداي بە دەسەلاتۋ بەدبەيىنەرى ئەم گەردۋونەدايە.. كاتىك مەۋقە بوۋە خاۋەنى باۋمەركى پەتەۋە دامەزراۋ، ئەۋا ھىچ ھىزىك ناتۋانىت بەختەۋەرى لى زەۋت بىكات.. كەۋاتە مەۋقەكان بە ناسانى دىتۋان بەختەۋەرى بەدەستەيىن، لەبەرئەۋە دەلىين؛ بۇ بەدەستەيىنانى بەختەۋەرىۋ ئاسۋودىمى دوۋر مەۋقە، چۈنكە لە خۇتەۋە.. نىكە.

جياۋازى نىۋان ھاورپى ئاسايى و ھاورپى راستەقىنە!

ھاورپى ئاسايى: بە درىزايى تەمەنت نابىنىت فرمىسكىت بۇ ھەلۋەرنى، نە بەخەمەكانت خەمبارە، نە بەشادىيەكانت خوشحالە.

ھاورپى راستەقىنە: ھەر كات سكالاي خۇتى لايكەيت، ئەسرىن بە چاۋمەكانىدا دېتە خوار، يان لانى كەم لە دلەۋە بۇ خالى تۇ دىگىرى.

ھاورپى ئاسايى: تەنھا ناۋى خۇت دىزانىت، تەنەنت ناۋى باۋكو دايكىشت نازانىت.

ھاورپى راستەقىنە: ژمارە تەلەفۇنى باۋكو دايكىتى لە مۇبايلەكەيدا تۆماركردوۋە.

ھاورپى ئاسايى: تەنھا بە قىسەردن بە شدارى كېشەۋ گىرەتەكانت دىمكات.

ھاورپى راستەقىنە: ھەمىشە ھەۋلەدەت بە كىردەۋە يارمەتەت بىدات، بۇ چارسەركىرنى كېشەۋ گىرەتەكانتو رەۋاندەۋەۋى خەۋو نارەھەتتەكانت.

ھاورپى ئاسايى: سەبارەت بە ژيانى تايىبەتەت پىرسىارى زۇرت لىدەكانتو ۋەلامەكانىش ناپارزىت.

ھاورپى راستەقىنە: ھەمىشە ھەۋلى پاراستىنى مىزۋوى ژىانت دەداتو نەپىيەكانت دىمپارزىت.

ھاورپى ئاسايى: لەۋ باۋمەردايە ھاورپىيەتى نىۋانتان تاسەر نىيەۋ نەگەر پۇژىك كېشەۋ ناكۇكىيەك كەۋتە نىۋانتانەۋە، ھاورپىيەتەتەن كۇتايى دىت.

ھاۋپىي راستەقىيە: ئەگەرچى كىشەيەك، پان ناكۆكپىيەك لە نىۋانتاندا روۋىدات، ئارامدەگىرىتو بەرگەدەگىرىت، چۈنكى ئەو دۇنيايە كە ھاۋپىيەتتەن بۇ رۇزۇلكو دوۋان نىيە، بەلكو بەردەوامەو بۇ ھەمىشەيە.

ھاۋپىي ئاسايى: ھەر چارۇك سەردانت دەكات، ومكو مىۋاننىك ھەئسوكەوت دەكات كە يەكەمجارە ھاتۇتە مالتان.

ھاۋپىي راستەقىيە: ومكو خاۋەن مال ھەئسوكەوت دەكات، ھاۋكارىت دەكات بۇ خىزمەتكرىنى مىۋانەكانت.

ھاۋپىي ئاسايى: ھەمىشە چاۋمىرئ دەكات كە خىزمەتى بىكەيت..

ھاۋپىي راستەقىيە: ھەمىشە ھەز دەكات كە خىزمەت پىشكەش بىكات.

ھاۋپىي ئاسايى: ھەمىشە ئەبەرچاۋى كەسانى دى رەخنەت لىدەگىرىت.

ھاۋپىي راستەقىيە: ھەمىشە سەرنىچو تىيىنىيەكانىت بە تەنھا پىدەلەيت.

ھاۋپىي ئاسايى: لە لاي خۇت ۋەسفو ستايشت دەكاتو باس لە چاكەكانت دەكات، لە

باشەملە باس لە كەمو كورتىو نەنگىيەكانت دەكات.

ھاۋپىي راستەقىيە: ومكو ئاۋىنە وايە، يەك پروۋى ھەيە، لە بەرمۇروو باشەملە، باس

لە چاكەو ھەئۆستە ناۋازەكانت دەكات.

ھاۋپىي ئاسايى: ئەگەر رۇزۇلك خراپەيەكت لەگەلدا كرد، چاكەكانى لەموو پىشت

دەسرىتەموو تەنھا ئەو خراپەيەت بۇ حساب دەكات.

ھاۋپىي راستەقىيە: ئەگەر خراپەيەكت لەگەلدا كرد، بىر لە چاكەكانت دەكاتەو..

ھەرگىز چاۋمىرئ ناكات داۋاي لىبوردنى لى بىكەيت، ھەمىشە ھەۋلەدات دەستپىشخەرى بىكات.

ھاۋپىي ئاسايى: بە ھەر ھۇكارىكى لاۋەكى، خۇي نىگەرەنۋ زىز دەكات.

ھاۋپىي راستەقىيە: چاروبار نىگەرەن دەبىت، بەلام ھەرگىز زىز نابىت.

ھاۋپىي ئاسايى: لە نەينىيەكانت دەگەرئ، تا بلأۋيان بىكاتەو.

ھاۋپىي راستەقىيە: لە ھەموو بارودۇخىكدا پارىزگارى لە نەينىيەكانت دەكاتو ھەرگىز

ناياندركىنىت.

كەۋاتە پىم بلى ھاۋپىكەت كىيە؟ تا پىت بلىم تۆ كىي!

پەيامىك بۇ ئەو مرقۇقانى پىخەف بوو تە ھاورپى ھەمىشەيان

لە ھەموو گرشتو ناخۇشىو نەخۇشىيەكدا كە ئە زياندا دووچارى دەپىن، پروبەرووى لايەكى پروناك دەپىنەو، ئەو كەسەى بە دلسۇزى تىدەكۇشىو ھەمۇلدەدات ھەرگىز رىگە ھەلە ناكات، بەلام زۆربەى خەلگى دەئالەنن بە دەست ناخۇشىو بەرەستەكانى زيانەو، ئەم بەرەستو ناخۇشىيانەش ھۆكارى رىگىرو دەستەوسانى مرقۇق ئە رۇشتن بۇ رىگى ھىنانەدى ھىواو ئاواتو داھىنانەكانى.

بۇ ھەموو ئەو كەسانەى بانگەشە دەكەن كە نەخۇشى رىگرە لەبەردەم ھىنانەدى ھىواو ئاواتەكان، كۆتو زنجىرى داھىنانەكان دەكات، ئەم نمۇنە رۇشنو ھىوابەخشانەى دەكەپنە دىارى، بۇ ئەو كەسانەى دەگەرپن بۇ لايەنى پروناك ئە كاتى تووشاتەيان بە نارەحتىو نەخۇشى، بەو ھىوابەى پەندىان لىومرېگرىن:

پەكەم: محەممەد ئەسەد پەسارى!

ئاپا پىشتەر ئەم ناوت بىستوو؟ ئەم كەسە بلىمەتلىكى خۇشەووسى بە ناويانگ بوو، لە سەردەمى خەلافتەى عوسمانىدا؟ ئەگەر نايناسىت ھەموو ھەستەكانت كۆبكرمومو وەرە لەگەلماندا بۇ وەرگرتنى پەند لە زيانانەمى ئەم بلىمەتە!

مەھمەد ئەسەد لە ولاىى تورگيا لە شارى ئەستەنبول لە دايكبوو، ھەر لە كاتى
لە دايكبوونىدا لاى راستى شەلەل لىى دابوو، تەندروستى لاى چەپىشى زۆر باش نەبوو،
جەستەى زۆر لاواز بوو، كىشى زۆر كەم بوو، نەپەدتوانى لە شوپىنى خۆى ھەلسىت.

دواى گەورەبوونى تەمەنى، بېراپىدا ھەر چۇنىك بىت كارىك بىدۇزىتەمە كە لەگەل
سروشتى جەستەيدا بگۇنجىت، بۇ ئەم مەبەستە پۇشت بۇ لاى مامۇستايەكى ناسراوو
بەناوبانگ بە ناوى (ولى الدين افندى) مامۇستاي ھونەرى خۇشنووسى، بۇئەمەى فېرى
ھونەرى خۇشنووسى بكات، كاتىك مامۇستا (ئەفەندى) سەيرى سروشتى جەستەى كرد،
بىى وابوو مەھمەد ھەرگىز ناتوانىت ئەو ھونەرە فېر بىت، ھىچ ئاواتىكى لە ھىواكانىدا
بەدى نەدەكرد، لەبەرئەو داواكەى پەتكەردمەو، مەھمەد ھەر جەندە زۆر نىگەرەن بوو،
بەلام نانومىد نەبوو، لە برى ئەمەى بگەپتەمە بۇ مالو بلى ھەولمەدا، بەلام كەس
ھاوگارى نەكردم، وەكو كەسىكى ورمەرزو بە توانا بۇ ھىنانەدى ئاواتەكەى پووى كردە
مامۇستايەكى دىكەو ھەمان داواى پىشكەشكرد، ئەو پىش كاتىك سەرنجى دا، ھەستىكرد كە
پىويستە ھاوگارى مەھمەد بكاتو ھەرچى لە تواناىدايە پىشكەشى بكات، مەھمەد زۆر
كۆلنەدەرەنە ھەولى فېرپوونى دەدا، خويىندىكارمەكانى ھاوپى زۆر سەرسامبوون بە توانا
بەرمەكانى، تەنھا دواى ماومەكى كەم! دەزان جى پوويىدا!

توانى بېرونامەى خۇشنووسى بەدەستەبەئىت! بۇ ئەم مەبەستە واتە بە بۇنەى
ومرگرتنى بېرونامەى خۇشنووسى، ھەستا بە گېرانى ئاھەنگىكى گەورە، ھاوكات لە
پىزى ئامادەبوواندا مامۇستا (ولى الدين افندى) ئامادەى ئاھەنگەكە بوو، كاتىك سەيرى
نووسراوەكانى مەھمەدى كرد، وتى: ئەگەر مەن مامۇستاي بوومايە، ئىستا ئەم شەرفە
بە مەن دەبەخشا، بەلام بەداخەو لە دەستم چوو!!

(ولى الدين افندى) لە بۇنەيەكى تردا وتى: خواى گەورە ئەم پىاوەى نارد تا لووتبەرزى
ئىمە بشكىنىت!

مەھمەد ئەو لاوەى لايەكى شەلەل لىيدا بوو، بە دەستى چەپى دەپنووسى، ئەو كەسەى كاتىك
بىانگواستايەتەمە لە شوپىنىكەمە بۇ شوپىنىكى تر، لە سەبەتەمەكدا ھەلىان دەگرت، ئىستا بووتە
مامۇستاي خۇشنووسى لە كۆشكى عوسمانىدا، بووتە خاوەنى پىنووسى خەلىفە، نووسەرى
تايبەتى كىتەبەكانى خەلىفەيە، ھەروەھا پىگەيەكى نوپى كەردمەو لە خەتى تەعلىقى فارسى.

دوۋەم: (جون دومنيك بوبى)!

نايا پىشتىر ئەم ناۋەت بىستۈۋە؟ ئەم پياۋە شتىكى كىرۋە، گومان نابەم لە پىش ئەۋدا
 ھىچ كەس لە مېژوۋدا كارى ۋەھاي كىرەيت!
 تەنھا ئەۋدى لەسەر تۆى خۇنەر پىۋىستە، لە دېرەكاندا لەگەلەن بىمىنەرەۋە، بۇئەۋدى
 بە داھىئانە سەرسۈرەينەرەكەى ئاشنا بىت!

(جون دومنيك بوبى) خىزاندارەۋ خاۋەنى مىندالە، لە ۋلاتى فەرمىسا لە شارى پارىس
 دىۋى، سەرنوۋسەرى گۇڧارى (ايل) بوۋ، لە زىستانى سالى (۱۹۹۵)دا لەۋ كاتەى بەفر
 شەقامەكانى يەك پارچە سېى كىرەۋ، ئۆتۈمبىلە تايبەتتەيەكەى خۇى لىدەخۇرىۋ بەرەۋ
 شوۋنى كارمەكەى دىرۋىشت، لە ناكاۋ دوۋچارى كارساتىكى دلتەزىن بوۋ، جەلئەيەكى دىماغى
 قورس لىيدا، بەلەم بەخت يامىرى بوۋ، لەۋ كاتەدا تۋانى ئۆتۈمبىلەكەى رابوۋىستىنىۋ
 پىش ئەۋدى لە ھۇش خۇى بچىت پەيۋەندى بە كورەكەيەۋە بىكات بۇ ئەۋدى بىت بە
 ھانىيەۋە، ھەر ئەۋەندەش ناكاى لە خۇى بوۋ، بۇ ماۋەى (۲) ھەقتە بېھۇش بوۋ، دۋاى
 ئەۋ ماۋىيە بە ناكا ھاتەۋە، ھەرچەندە كەسۋىكارى زۇر شادمان بوۋ، بەلەم بەداخەۋە
 ئەۋ بوۋنەۋەرىكى تەۋاۋ جىاۋاز بوۋ لەگەل رابىردوۋ، بە تەۋاۋەتى لە جوۋلە كەۋتوۋەۋ
 نەيدەتۋانى ھىچ ئەندامىكى جەستەى بىجوۋلىنىت، تەننەت تۋانائى قىسەردىنىشى نەبوۋ، بە
 ھۇى ئەۋ شەلەلەى دوۋچارى ھەۋو جەستەى ھاتىبوۋ، بەلەم ئەۋدى جىگەى خۇشخالىيىبوۋ،
 ئەۋەۋو ھىچ زىيانىك بىر زىرى نەكەۋتەۋو، پاش ماۋىيەك زانى كە دىتۋاننىت پىلۋى چاۋى
 جەپى بىكاتەۋە، تۋانى بەۋ تاكە چاۋەۋ بە ەقلى دروستى پلاننىك دابىنى بۇ گەيشتەن بە
 ئاۋاتەكانى، ھەر بۇيە بىرپارىدا (ھىماى نوۋسىن) دابەننىت بۇ پىتەكان، تا بىتۋاننىت ئەۋ
 شتەى لە دىروۋنىدايە دىرەبىرپىت، بە ھۇى جوۋلەى پىلۋى چاۋىيەۋە بە جوۋلەى جىاۋاز.
 لە پىناۋى بەدەيەننى ئەم ئاۋاتە دىگەنەى چاۋى كەۋت بە يەككىك لە ھاورپىكانى، بە ئامازە
 داۋاى يارمەتى لىكرد بۇ بە دىيەننى ئاۋاتەكەى، ئەۋىش دۋاى ئەۋدى لە داۋاكەى ھالى بوۋ، بەۋپەرى
 خۇشخالىيەۋە بەلنى يارمەتى پىدا، بۇ ئەم مەبەستە رۇزانە (۲) كاتىزىر لە نەخۇشخانەدا پىكەۋە
 كارىيان دىكرد، بۇ گەيشتەن بە داھىئاننىكى مېژوۋىي كە بىرىتى بوۋ لە (نوۋسىن بە ھىما)! دۋاى
 ماۋىيەك بۇ گەيشتەن بە داھىئاننى (نوۋسىن بە ھىما) تۋانان سەركەۋتەن بەدەستەيەن، بۇ دىرەپىنى
 ئەۋ شتەى لە دىروۋنىدايە، پاش ماۋىيەكى تر ھەستە بە دانانى كىتەپنىك لە زۇر ناۋىشانى;

(The Diving Suit The Butterfly)

ئەم گىتېبە لە (۱۲۷) پەرە پېكھاتوۋە، (۲۰۰ ۰۰۰) ئامازەى چاۋى تېدايە..

ئىستا دىپرسىن: ئايا بىانوۋىيەكى دروستو باۋەرپېكرائو بۇ ھىچ كەسك ھەيە دۋاى ناسىنى (جون دومنيك بوبى) و (مەممەد يەسارى)؟ ئەو بىروايەدا نىم ھەيىت! ئەو مەممەدى يەسارىيە، تۋانى تۋانكاكى دەستەچەپى بدۇزىتەۋە، ئەۋەش (جون دومنيك بوبى) فەرمىسىيە، تۋانى تەنھا بە چاۋى چەپى ئەو داھىئانە مېژوۋىيە دابھىئىت، ئەم دوو بەرپەزە لەگەل لايەنە تارىكەكانى ژيانىندا تۋانىان لايەنە پرووناكەكانى ژيانىان بدۇزىنەۋە! ئەى ئەو كەسەى وادىزانىت كە نەخۇشى بەرپەستىكى سەختەو لە كارۋانى داھىئان و پېشكەۋتن و گەشەپېدان دۋات دىخات، دىئىابە تۆ تاكە كەس نىت ئەم جىھانەدا كە دووچارى نەخۇشى ھاتوۋىت، كەسانىكى زۆر لە پېش تۇداۋ كەسانىكىش لە دۋاى تۇدا دووچارى ھەمان ئازارو ناخۇشى ھاتوۋنو دىبىن، ھەر كات چاۋىك بگىرپىت بە سەر زەۋىدا نەخۇشو دىرەمدارىكى زۆر دىبىنىت، بەلام گرنگ ئەۋمىيە تۇش ۋەك ئەم دوو كەسە لە كاتى نەخۇشو ئارپەخەتىدا بگەپىت بۇ لايەنە پرووناكىيەكەى ژيانو بتۋانىت بىدۇزىتەۋە، لە برى خەمخواردنو ناخ ھەلگىشان، لە برى ھەلۋەرانى فرمىسكو دۇش دامان، بىر لە لايەنە پرووناكەكەى بگەرەۋە كەسانى سەرگەۋتوۋ بگە بە پېشەنگى خۇتو بزانە ھەموو شىك كە بەسەرت دېت ئەم ژىنەدا خىرىكى تېدايە! سەيرىكى مېژوۋ بگەو لە بلىمەتەكان و رىبەرەۋە كە كەمەندام بوون، بەلام بەناۋىانگەو بە تۋانا بوون، بۇ نەۋونە:

(شىخ بن باز) موفتى سەۋدى، نابىنا بوو، نووسەرى گەرە (مستەفا رافىعى) كەپ بوو، فەرماندەى لەشكرى رىزگاركردى باكورى ئەفرىقاۋ ئەندەلوۋس (تارىقى كورى زىاد)، يەككە لە سەرگەردە بە ناۋبەنگەكان كە لەگەلىدا بوو ناۋى (موساى كورى نوصەير) بوو، شەل بوو... ھتە، كە ھەر يەككىيان خاۋەنى چىرۋىكى سەرگەۋتنو كارىگەرە كە دىلەكان دىمەۋىت! گەشتىك بۇ گەپان بە دۋاى خەمىنەيەكى شاراۋەدا، بۇ گەشتىن بە لايەنە پرووناكەكەى ژيان! ئەۋان پېى گەشتىن تۋانىان ئەو لايەنە پرووناكە بدۇزىنەۋە، ھىۋادارم ئىمەش بە نەخۇشو ساغمانەۋە بتۋانىن لايەنە پرووناكەكانى ژيانمان بدۇزىنەۋە!

كەۋاتە لە ھەموو گەشتو ناخۇشىيەكە كە دووچارىت دېت، بگەرئ بۇ لايەنە پرووناكەكەى، دىئىابە لەگەل سووربوونو پىداگرىت، دىگەيتە ئەو لايەنە پرووناكە كە لاي تۇ شاراۋىيە.

پەرداخېك

شەربەت، بۇ

ژىيالىكى ئاسوودە

ھەمىشە لە گوزەرانو ژيانى ھاسەرەتتى ناپازىبوو، بەردەوام ھەستى بە خەمو پەژارەو ماندووبوونو بىتاقەتتى دىمىرد، ھەموو كات سىكالى لە دىمىست ھاسەرەمكەى دىمىرد... پىيى وابوو ھاسەرەمكەى كەسىكى زۆر خرابەو مامەلەو پىكەوۈ ژيانو بەردەوامى لەگەلدا زۆر ئاستەمە، بۇ ئەم مەبەستەش چەند جارىك سەردانى پىزىشى دىروونى كىردىبوو، جارىكىيان بۇ سىكالا جووۈ لاي پىزىشكە تاپەتتەپىيەكەى خۇي پىيى گوت: بەرپىز جەنابى دىكتۇر، ھەرگىز كەمتەرخەمىم لەگەل ھاسەرەمكەىدا نەكردوۈ، ھەر كات پىكەم بىكەۋىتە بازار دىپارىيەكى تاپەتتى بۇ دىمىردىم بە جوانترىن شىۋە پىشكەشى دىمىرد، زۆر پۇزىش پىكەوۈ دىچىنە دىمىرد بۇ خوارىنى نىومىرۇ، پاخود ئىۋاران، بە گشتى كەسىكى دىنەرمۇ بەخشندەم لەگەل ھاسەرەو مىندالەكانىدا، بەلام ھەموو ئەم پەقتارانەم نەبوۋىتە ھۇي ئەۋمى ھەلەسوكەۋىتى خىزانەكەم لەگەلدا بىگۇرپىت، ئىدى مىن بىزارىبوۈم تاقەتتى ژيانى ھاسەرەتتىم نەماۋە، ھەر جىيەكى بۇ بىكەم ھىشتا پازى نىيە، ھەمىشە دىم بە گەلىيىو ناپازىيە لە ژيانو گوزەرانى، ئافرىتىكى ئىنكارو سەرسەختە، مىن لە ھەر شوۋىنىكى مالىكەدا دادەنىشەم، ئەۋ ئەۋشۋىنە جىدەمەتلىت، بە دىرپىزى شەۋو پۇز دوو قىسەم لەگەلدا ناكات، كىردەۋو پەقتارەكانى وى لىكردوۈم كە نەك پەقەم لە پەرسەى ھاسەرەگىرىيە، بەلكو پەقەم لە ناۋەكەشىيەتتى، تەنەنەت پەقەم لە ھەموو ئافرىتەنىشە، چۈنكە وادىزانەم ھەموو ئافرىتەك ھاسەرەتتى ھاسەرەمكەى مىنە. ئايا ئىدى پىۋىستە ژيانى مىن ئەۋ بەردەوام بىتو پارپىزگارى لە ژيانى ھاسەرەتتىم

بىكەم، لەگەڭ ئەو ھەموو ئارەخەتتەيدە؟ پاشان ماۋمىيەك بىدەنگ بوو، دىكتۇرەكە بە تەۋاۋى گۈڭى لە ھىسەكەنى گرت، پاشان مۇلەتتەك دروست بوو بۇ چوۋنە ژوورمە بۇ نىۋو بابەتەكە، دىكتۇرەكە دەلەتتە سەرەتتا وتەم، با كەمەككە ۋاز لەم بابەتە بەننەن، دوو ھىسەي خۇش بىكەن، ھەزەت لە چ جۇرە شەربەتتەكە، شەربەتتە پرتەھال، يان شەربەتتە شىك؟ كاپرا وتى، ئامەۋىت ھىچ شەتتەك بىخۇمەۋە، ئەۋەى مەن نۇشىم لە تالايى ژىن لەگەڭ خىزانەكەمدا بەسە، ئىدى پىۋىست ناكات شەربەت بىنۇشمە كورد وتەنى، (ھەنگۈين لە زارمدا ۋەك ژەھرى مارە).

دىكتۇرەكە وتى، مەن سورم لەسەر پەرسىيەكەي خۇم، ئىستە پىم بلى، ھەزەت لە كام شەربەتەيەنە؟ كاپرا وتى، ئەگەر ھەر پىداگىرى دىكەيت، با شەربەتتە پرتەھال بىت. وتەم، ئايا دىتەۋىت لە پەرداخىكى شوۋشەدا نۇشى بىكەيت، يان پلاستىك، يان لە دەفرىكى كانزايىدا؟

كاپرا وتى، لە پەرداخىكى شوۋشەدا. وتەم، ئايا دىتەۋىت لە پەرداخىكى پاكۋاخاۋىندا بىت، ياخود بەلاتمەۋە ئاسايىيە ئەگەر پەرداخەكە شوۋن پەنجەي پىۋە دىار بىت؟ كاپرا وتى، ئا، دىتەۋىت لە پەرداخىكى پاكۋاخاۋىندا بىت، نەك پىسرو شوۋن پەنجەي پىۋە دىار بىت.

وتەم، ئايا دىتەۋىت پەرداخەكە لەسەر سىنىيەكە پلاستىك بىت، يان سىنىيەكە كانزايى؟ كاپرا وتى، با لەسەر سىنىيەكە كانزايى بىت. وتەم، لات ئاسايىيە ئەگەر سىنىيەكە كەمەككە ژەنگى پىۋە بىت؟ كاپرا وتى، نەخىر، بەلكو ھەزەدەكەم لەسەر سىنىيەكە پاكۋاخاۋىن بىتو ھىچ ژەنگىكى پىۋە نەبىت.

وتەم، ئايا دىتەۋىت سىنىيەكە زىيۋى بىت، يان ئالتۇننى، يا تىكەلاۋ لە ھەر دوۋىكىان؟ كاپرا وتى، دىتەۋىت لەسەر سىنىيەكە پەنگ زىيۋى بىت. وتەم، ئايا دىتەۋىت پەرداخە شەربەتەكە لە ژوورىكدا نۇش بىكەيت كە ئامىرى ھىنكەرمەۋە تىدايەۋ كەشىكى خۇشى ھەيە، يان لە ژوورىكى گەرمدا؟ كاپرا وتى، بىگومان، دىتەۋىت لە ژوورىكدا نۇشى بىكەم كە ئامىرى ھىنكەرمەۋە تىدايەۋ كەشىكى خۇشى ھەيە.

وتم: ئايا دلخۆش دمبیت که ژوورمهکه پهنجهرهی فراوانی تیدا بیتو پرووناکی و جوانی بهخشیبیت به ژوورمهکه؟

کابرا وتی: بهئی دمهوویت ژووریک بیت پهنجهرهی لهسمر بیتو دیمهنیکی جوانی هه بیت. وتم: ئايا دمهوویت به پیوه شهرمهتهکه بخۆیتهوه، یان لهسمر کورسییهکی جوانو فراوان دابنیشیت؟... کابرا وتی: بیگومان لهسمر کورسییهکی فراوانو جوان.

وتم: ئەمە ئەوەیە که تۆ دمهوویت تا پهرداخیک شهرمهت نۆش بکهیت، کابرا وتی: بهئی. وتم: ئەگەر من له بری پهرداخیک شهرمهتی پرتهقال، پهرداخیک شهرمهتی شیلکت پیشکش بکه، بهو بیانووێ پرتهقال له هه موو وهرزهکانی سالداهیهو له هه موو شوپنیک دمهتکهوویت، بهلام شیک تازمیهو تهنا لهم وهرزه ههیهو تارادیهک شهرمهتیکی دمهگهنه، ههروهها پهرداخهکه شوین پهنجهی پیوه دیاربیت، بهو بیانووێ نهو شوین پهنجانه له بهشی دمهوهی پهرداخهکهیه نهک له ناوهوه، لهسمر سینییهکی پلاستیکی ش بیت بهو بیانووێ سینی تر پهیهوهندی بهشهرمهتهوه نییه، له ژووریک گهرما، چونکه کهشی فینک و سارد زیانی بۆ تهندروستی ههیه، کورسیشت بۆ دانانیم لهسهری دابنیشیت، بهو بیانووێ کات زۆر به فیرو نهدهم، چونکه کات ئالتوونه، یان کات وکو شمشیر وایه ئەگەر نهپیریت، دمهپریت، ههروهها ژوورمهکه پهنجهرهشی تیدا نه بیت، لهبهرنهوهی پهنجهرهی زۆر بیرو هۆشت پهرتهوازه دمکات، ئەگەر من هه موو نهمانهه بهم رینگاو شیوازهی خۆم که من پێی رازیم، پیشکش کردی، نهک بهو رینگهیهی که تۆ دمهوویت، ئايا تۆ بهو میوانداریهی من دلخۆش دمبیت؟

کابرا وتی: بیگومان نهخیر. وتم: کهواته من دمهترسم لهوهی تۆ زۆر شتت پیشکش خیزانهکمت کردبیت، بهلام بهو رینگهیهی که خۆت پیتخۆشهو لێی رازیت، نهک بهو رینگهیهی که هاوسهرهکمت دمهیهوویتو لێی رازیه!

ههروهها تۆ دمهوویت ئەو وکو تۆ وابیت، بیگومان نهههش بهلاو نهها مهتییهکان زیاد دمکات، خو ئەگەر هاوسهرمهکشته هه مان نهو رینگهیه بگریته بهر که تۆ گرتوته بهر، نهوا ههر پهکتهان به ناراستهیهکی جیاوازا دمپۆن. نهو کات له پهکگهیشتهان پهکجار دوور دمبیت. کابرا کاتیک گوپیستی ئەم پروونکردنهوانه بوو، سهری ههلبیری وتی: زۆر راسته گرفته سهرمکییهکه ئەوهیه که له نیاوانی منو هاوسهرمهکمه روودهدات.. ههر پهکهمان بهو شیوازه مامه له کههلی پهکدی دمهکهن، که خۆمان دمهانهوویت!

ئاكامى بىرۋا بەخۇنەبوون

ھەندىك لە خەللى وادەزانن نەرىتو ئاكار بىرىتىيە لەۋەى كە لەسەرى دروست بوويت،
ئەم بىنەمايە لە ھەزىياندا وېنا دەكەنو وادەزانن بىنەمايەكى نەگۈرەو ئاكرىت بىگۈردىت...
لەبەرئەۋە تەسلىمى ۋاقىع دەبنو ھەناعەتى بى دەكەن، ھەروەكو چۇن تەسلىمى درىزى
بالايان، يان پەنگى ۋووخسارىان دەبنو بىروايان ۋايە ئاكرىت بالا بىگۈردىت...

لەگەل ئەۋەشدا كەسانى زىرەكو لىھاتوو پىيان ۋايە گۈرپنى سىروشتو ھەلسۈكەۋتى مەۋف
لە گۈرپنى جەلۋبەرگ ئاسانترە، سىروشتەمان ۋەكو شىرى رزاۋ نىيە كە ناتوانرىت كۈبىرىتەۋە،
بەلكو سىروشتو ھەلسۈكەۋت بە دەست خۇمانەۋمىيە، بەلام كەسانىك ھەن كە مەمانەيان بە خۇيان
نىيە، بە زوۋىي دەكەۋنە زىر كارىگەرى دەۋرۋبەرىانەۋە، ھەر كاتىك كارىك ئەنجام دەدەن، يان
دەيانەۋىت بىرپارىك لەسەر چارۋىۋوسى خۇيان دەن، ئەگەرچى ماۋمىيەكى زۇر بىر لەۋ بابەتە
دەكەنەۋە، بەلام كاتىك پەخنەيان لى دەگىرىت، دەكەۋنە گومانەۋمو ۋا دەزانن ئەۋان لە ھەلەدان...
ئىبىن ھەزم لە كىتىبى كۈتى كۈتردا «طوق الحمامة» دەلىت، لە ۋلاتى ئەندەلۇس
بازرگانىكى بە ئاۋبانگ ھەبۋو، چۈر بازرگانى ھاۋپنى كىبىركىيان لەگەلدا دەكرد، زۇرىش
پەيان لىي بوو... بەردەۋام ھەۋلىيان دەدا بىزارى بىكەن..

پۇزىكىيان ئەم بازرگانە بە ئاۋبانگە كراسىكى نوپى سىۋو عەمامەيەكى جۋانى پۇشىۋ
زۇر بە دل خۇشىيەۋە بەرمو نوۋسىنگەى كارەكەى رۇيشت، لە پىگادا پەگىك لەۋ چۈر

بازرگانەى پىگەشت، سلاوى لىكردو سەپرىكى عەمامەكەى كردو پىيى وت: بە راستى ئەو
 عەمامە زەردە زۆر جوانە، پىرۆزىت بىت!

بازرگانەكەش پىيى وت: چاوت نابىنىت؟ ئەو عەمامەى سېيە نەك زەرد...

ئەو پىش وتى: نەخىر زەردە، بەلام زۆر جوانە... بازارگانەكە چىدى چەلەخاننى
 لەگەل نەكردو پۇشەت بەرمو نووسىنگەكەى، چەند ھەنگاۋىك دووركەوتەو، گەشت بە
 يەككىكى دىكە ئەو جوار بازارگانە، ئەو پىش سلاوى لىكردو سەپرىكى عەمامەكەى كردو بە
 سەرسۇرمانەو پىيى وت: بە راستى ئەمىرۆ زۆر جوانىت، جلوبەرگەكانىت زۆر نايابە، بە
 تايبەت ئەو عەمامە سەوزەت، يەكجار جوانە، پىرۆزىت بىت...

بازرگانى بەناوبانگ وتى، پىياو، عەمامەكەم سېيە نەك سەوز!

وتى: نەخىر، سەوزە! بازارگانەكەش بە تورپىيەو وتى: مەن دەلىم سېيە، دووركەومەو
 لىم، بە خەمەو مى پىگەى گرت، بە تەواوى لە عەمامەكەى كەوتە گومانەو بە تىلەى
 چاو سەپرىكى عەمامەكەى دەكرد تا دىنبايت لە رەنگى عەمامەكەى!

بە ھەر حال گەشتە نووسىنگەكەى، قوۋلى نووسىنگەكەى كەردمو چوۋە نىو نووسىنگەكەى،
 بازارگانى سىيەم ھاتو بە ھەمان شىۋەى ھاۋرىكانى سلاوى لىكردو بە سەرسۇرمانەو پىيى گوت: ئەم
 بەيانىيە چەند جوانى، بە تايبەت جەكانت ھەر زۆر جوانە، ئەمۇش كە زىاتەر جوانى كەردووت
 ئەو عەمامە شىنە، بازارگانەكەش سەپرىكى عەمامەكەى كرد تا دووبارە لە رەنگەكەى دىنبايت،
 پاشان بە چاۋىكى رەۋابىيەو سەپرى كردو پىيى وت: براكەم عەمامەكەم سېيە نەك شىن!

بازرگانى سىيەم وتى: نەخىر رەنگى عەمامەكەت شىنە، بەلام نىگەرەن مەبە بە
 شىۋەىكى گشتى زۆر جوانە.

پاشان مائاۋاۋى لىكردو نووسىنگەكەى بە جىيەشت، بازارگانە بە ناوبانگەكەش ھاۋارى كرد،
 عەمامەكەم سېيە، عەمامەكەى لە سەرى داگرتو سەپرى كردو ئەمدىۋاۋ دىۋى كرد، ھەرچەندە
 لە عەمامەكەى ورد دەۋوۋەو، زىاتەر دىنبا دىۋو كە رەنگى عەمامەكەى سېيە! ئەو بەيانىيە بە
 تەۋاۋى مەزاجىيان تىكدا، چوۋە سەر كورسى نووسىنگەكەى دانىشت، بەردەۋام سەپرى لايىكى
 عەمامەكەى دەكردو لەبەر خۇيەو دىگوت: ئەم عەمامەى سېيە ئىدى بۇجى ئەم بازارگانە
 ھەر يەكە بە رەنگىك دىبىنىت؟ ئەو كاتانەدا بازارگانى چوارەم ھات بۇ لاي، ئەو پىش بە ھەمان
 شىۋە زۆر بە گەرمى سلاوى لىكردو وتى: ئەم عەمامە سوزەت لە كۆى كەپو؟ بازارگانەكە ھاۋارى
 كرد بە سەرىداۋ وتى: عەمامەكەم سېيە، بازارگانى چوارەم زۆر بەھىمىيەو وتى: نەخىر سوزە...

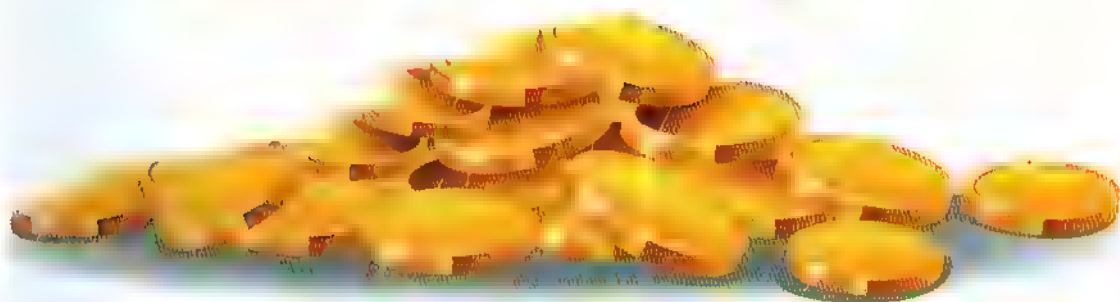
پاشان بازارگانی بە ناوبانگ وتى: سەۋزە، نەخىر، نەخىر، سېيىپ، نەخىر شىنە، پەشە، ئىدى دەستىكرد بە پىكەنن، پاشان ھاۋارى كىرد، دۋاي ئەۋە دەستىكرد بە گىران، لە ئەنجامدا ھەستاي نووسىنگەكەى جېھىشتو پايكرد...

ئىبن خەزم دەلىت: سەرمەنچام ئەۋ بازارگەنە دەۋلەتمەندەم بىنى بە نىۋ شەقامەكانى ئەندەلۇسدا بە شىتى دەسۋاپەۋە مەندالان گالتمەيان پىدەمكىرد... سەرنج بەنە چۈر بازارگان بە پىتى پىلاننىكى سادە، تۈنەيان سىروشتى ئەۋ كابراپە بگۈرن، نەك ھەر سىروشتى، بەئكو عەقلىشان گۈرى.

ئەگەر مەۋف بىرۋاۋ مەمانەى بە خۇى ھەبىت، ھىچ كات دۈۋچارى ئەم جۈرە پۈۋداۋو كارمەساتانە نەبىت، ئەگەر كاكى بازارگان، مەن، تۆ، ھەۋۋەمان، بىرۋامان بە خۇمان ھەبىت، جەلۋەرىگىك، يان پەنگىك بە لاي ئىمەۋە جۈان بىت، با لاي ھەۋۋە خەلگى ناشىرىن بىت، بۇ دەبىت قەسەۋ گۈتەى خەلگى دۈۋدلىۋ پارامان بىكات ئەۋ جەلۋەرىگەى كە لەۋانەىيە چەندىن دۈكان گەرابىن تا پەنگىكەمان بە دلى خۇمان ھەلۋەردۈۋە، لەۋانەىيە جەلۋەرىگىش شىتىكى ئاسايى بىت، بەلام كارمەكە تەنھا لە جەلۋەرىگدا كورت ھەلۋەرىگىت، زۆرجار ئەم پۈۋداۋە كارىگەرى نىگەتىفى لەسەر شتە چارمەۋسەسازمەكانى ژيان دەبىت، زۆرجار دەبىنن كۈرىك، ياخۇد كچىك، چەندىن سالى عەۋدالى ھەلۋەردىنى ھاۋسەرىكە كە لە ھەزرى خۇيدا وئىناى كىردۈۋە، دۈجار كەسەك بە دلى خۇى، بە چاۋى خۇى، ھەلۋەرىگىتۈ بىرپارى پىكەۋە ژيانو بەستىنى گىرەبەستى ھاۋسەرىگى ئەگەلدا دەدات، بەلام كاتىك خوشكىكى، يان يەك لە دۈستانى چاۋى بە كچەكە دەكەۋىت، لە بىرى بىرۋەزىيە ھىۋاخۋاستىنى بەختەۋەرى بۇ ھەردۈۋەكىان، ھەزارو يەك پەخنە لە كچى دامەۋ دەگىرت، كۈرى بىچارمەش ئەگەر بەشىمانىش نەبىتەۋە دەكەۋىتە گۈمانىكى زۆرەۋە لەسەر ئەۋ كەسەى كە چەندىن سالى خەۋن بەۋ پۈۋەۋە دەبىنن، كە ئەۋ ئافەرتە بىپىتە ھاۋسەرى، جارى ۋاش ھەيە كار دەگاتە ھەلۋەشەۋەدى كارمەكان، ھەۋۋە ئەمانەش لە ئەنجامى قەسەۋ قەسەلۈكى پىۋا باشانەۋە پۈۋا لە كۈتايىدا دەلىن: جۈانى لاي ھەر كەسەك پىناسەيەكى ھەيە، ئەۋ پەنگەى، يان ئەۋ پۈۋەسەرى لاي تۆ جۈانە، پەنگە لاي بەرامبەر بەۋ شىۋەىيە جۈان نەبىت، لەبەرنەۋە ناگۈنچىت ھەۋۋە دىنا يەك پەنگىان بە لاۋە جۈانۋ بەسەند بىت، ھەۋەك چۈن ناكىرت ھەۋۋە دىنا ۋەك يەك بىر بىكەنەۋە، جۈانىش ھەر ۋايە!

كەۋاتە با ھەر پەكەمان بىرۋامان بە خۇمان ھەبىتۈ قەسەۋ قەسەلۈكى كەسانى پەشەبىنۋ بىر تەسك كارمان تى نەكەن، تا نەبىنە قوربانى بىرۋ بۇچۈۋەگانان!

ھاۋرپىيە نىۋەرپىيە..

بازىرگانىكى دىۋلەمەند، تەنھا خاۋمنى يەك كۆر بۇ، بەلام كۆرەكەي كەسكى زۆر بېيەرنامە بى پلان بۇ، ھەمىشە بە دۋاى كارى خرابو نەشپاۋە بۇ، ھاۋرپىيەتى كەسانىكى دىۋلەمەند كە نە بۇ دىۋا نە بۇ ناخىرەت بە كەك نەدەھاتن، ھەمۇ جارىك باۋكى ئامۇزگارى دىۋلەمەند پىي دىۋلەمەند: ھاۋرپىيەتى كەسانى خراب مەكە، چۈنكە (ھاۋرپىيە) لىسەر دىۋى ھاۋرپىيەتى، بەلام سوۋدى نەبۇ، قەسەكانى باۋكى لىم كۆيەمە دىۋىستو لىم كۆيەمە دىۋەتەندىر.. بازىرگانەكە زۆر خەمى بۇ خالى كۆرەكەي دىۋەتەندىر، ھەمىشە بە خۇى دىۋلەمەند: نەم كۆرەم ئەۋە دىۋەتەندىر بىۋ ئەۋەتەندىر ھاۋرپىيە بى، لى پاش مەن دىۋەتەندىر زىيانىكى سەختو دىۋەتەندىر نەۋەتەندىر!

پۇزىك بازىرگانەكە ھەزار سەكە زىۋى خەستە ناۋ سەقتى يەكەنكە لى زۆۋەتەندىر مەلەكەندىر لىۋەتەندىر قەيىمى كەندىر، پاشان پۇزىك بۇ لى كۆرەكەي پىي دىۋلەمەند: كۆرە شىۋەتەندىر، ئەگەر دىۋى مەن دىۋەتەندىر دىۋەتەندىر نەۋەتەندىر بىۋەتەندىر سەختى پۇزىك تەنكىان پىيەتەندىر، تا ئەۋ ئەندەزە ئەگەر دىۋەتەندىر بىۋەتەندىر، ئەۋا كۆرەتەندىر بە ئەلەقە ناۋەتەندىر ئەۋەتەندىر ھەلەۋەتەندىر، پاشان بىۋەتەندىر سەرتەنكىكە كۆرەتەندىر بىۋەتەندىر تەپەكەكە ئەۋەتەندىر پىيەتەندىر، ئەۋەتەندىر مەندىر لى ھەمۇ مەندىر نەۋەتەندىر نەۋەتەندىر!

كۆرە بازىرگان بە قەسەكانى باۋكى زۆر پىيەتەندىر، لىۋەتەندىر دىۋەتەندىر: (باۋكە شىۋەتەندىر بىۋەتەندىر، مەگەر مەۋەتەندىر زىۋ بە دىۋەتەندىر، خۇى دىۋەتەندىر، وا باۋكە پىيەتەندىر دىۋەتەندىر!!)

پۇژان ھاتو رۇي، قەدىمىر وابوو بازىرگان بۇ دواچار مالاۋايى لە ژيان كىردو بۇ ھەمىشە چاۋمىكانى لىكەن، كۆپمەكى سەرومىتىكى زۇرى بۇ بەجىما، لەبرى كاركىردنو بىرمودان بە سەرومىتەكەى باۋكى، دەستىكىرد بە خەرجكىردنو خواردنى، ئەو سەرومىتەى باۋكى بە درىژايى ژيانى كۆيكرىدوۋمە، لە ماۋەى يەك سالىدا ھەموۋى لە پىناۋى ئارەزوۋمىكانى خۇي ھاۋرئ نەگىرسەكانىدا خەرجكىرد، دواى تەۋابوۋى دىنارو درەھە، كەۋتە فرۇشتىنى كەلۈپەلى ناۋمالەكەيان، ئەمىرۇ فەرشەكانى دەفرۇشتو سەبى كەلۈپەلى عەنتىكەى دەفرۇشتو رۇژىكى تر كۆيەلو رۇژى دواتر كەنىزەك.. ھەتە، ھەتا واى لىھات لە مالىكەياندا ھىچ شتىك نەما بۇ فرۇشتى!

كۆرە بازىرگان نەيدەزىنى دواى ئەۋە جى بىكات!! لەو سىاتو كاتەدابوو، ھاۋرپىكانى ھەۋالايان دابوۋىيە، ئەمىشەو لە فلائە باخچە مىۋانى تۇ دەيىن، خواردنەمان بۇ ئامادە بىكەو وىرە بۇ لامان).. دواى ئەۋەى لە مالىكەدا زۇر گەپ ھىچ شتىكى دەستىنەكەۋت، تا بىبىات بىفرۇشتى، رۇشت بۇ لاي داپكى، دەستىكىرد بە گىريانو وتى، (ئەمىشەو مىۋانە ھەيە، ھىچ شتىكىم نىيە مىۋاندارىيەكەى پى بەرئ بىكەم، ئەگەر چارمەيەكەم نەكەيت لەبەرچاۋى دۇستو دوۋژمن ئابروم دەجىت)!! داپكى دلى بە ھالى كۆرە تاھانەكەى سوتاۋ رۇشتە بازارو بىرئك لە ئالتۇنەكانى فرۇشتو خواردنى بۇ مىۋانەكانى كۆرەكەى كرىو بەھەر چەشنى بىت پىداۋىستى مىۋانەكانى جۇركىرد، خواردنەكەى بۇ خستە بوخچەيەكەۋمە دايەدەستى، تا بۇ مىۋانەكانى ببات.

كۆرەكەى زۇرخۇشچال بوو، بوخچەكەى ھەلگىرتو بەرپىكەۋت بۇ ئەۋ باخچەيەى كە بەللىن بوو مىۋاندارى ھاۋرپىكانى تىدا بىكات، لە رىگەدا زۇر ماندوۋبوو، بوخچەكەى دانائو لە ژىر سىيەرى درەختىكىدا دانىشت، تا پىشۋىداتو بىجەۋىتەۋمە پاشان دەست بىكاتەۋە بە رۇشتىن. لەو كاتەدا سەگىك بۇ پەيداكرىنى ژەمە خۇراكىك سەرى كىرد بە نىۋ بوخچەكەدا، كۆرە بازىرگانەكە بەردىكى تىگىرت، سەگەكە دەستبەجى بوخچەكەى كىرد بە مىلداۋ راپىكىرد، كۆرەكەى زۇر بە خىرايى راپىكىرد بە دواى سەگەكەدا، بەلام نەيتۋانى بە سەگەكە بىكاتەۋە..

بە دلىكى پىر لە خەمە چاۋى پىر لە ئەسەرىنەۋە رۇشت بۇ لاي ھاۋرپىكانىو تەۋاۋى بەسەرھاتەكەى بۇ گىرپانەۋە، ھەموۋىيان دايانە قاقاي پىكەنن، كەسىيان بە قىسەكانى كۆرە بازىرگان باۋمىريان نەكىرد، دواى ئەۋە ھەموۋىيان رۇشتىن بۇ ئامادەكرىنى خواردن، دانىشتىنو دەستيان كىرد بە نانخوردن، بەلام ئەۋەى جىگەى سەرسۇرمان بوو، ئەۋەبوو كە خواردنىيان بە كۆرە بازىرگانەكە نەداۋ نەيانەشت بىجىتە ناۋيانەۋە!! ئا لەو كاتەدا كۆرە بازىرگانەكە بە خۇيدا چوۋەۋمە تىگەشت كە سەرومىتو سامانى باۋكى بۇ چ كەسانىك خەرج كىردوۋە، ھەر

بۆيە بېرىرى دا كە خۇي بىكۆزىت، لە دەستى ئەم ژيانەو ئەو دۆستو ھاوپۇ بى ۋەقايانەي
 رۇزگارى بېيىت، لەو كاتەدا ۋەسىيەتەكەي باۋكى بەبىرھاتەۋە كە پىنى گوتىۋو ھەر كات
 لە ژيان بىزار بوۋىتو سەختى رۇزگار تەنگى بېنەلچىنىتو ۋىستت خۇت بىكۆزى، بېرۇ بە
 ئەلقەي ناۋمېراستى ھالانە ژوۋرۋو خۇت ھەلۋاسە!

كۆرەكە لە دلى خۇيدا گوتى: لە ژيانەدا ھىچ كات گوتپراپەلى ئامۇزگار بېيەكانى باۋكم
 نەبوۋم، لە بەرامبەردا زىانى زۇرم چەشت، ئىستتا چ ەمبى ھەيە ئەگەر ۋەسىيەتەكەي
 باۋكم جىبەجى بىكەم، كە لانى كەم لە دىيادا كەمتر شەرمەزار دەم!

گەپراپەۋە مال، گورىسو تەپلەكى ئامادەكردو جوۋە ئەو ژوۋرەي كە باۋكى پىنى وتىۋو، گورىسەكەي
 بەست بە ئەلقەكەۋە، پاشان گورىسەكەي خستە مليەۋەو تەپلەكەكەي لە ژىر ھاجى خۇي لاپرد،
 لەو كاتەدا ئەلقەكە كەۋتە خوارۋەو كۆرەكە كەۋتە سەرزەۋى، سىكە زىرپكان رۇزان بىسەرىدا!!

كۆرە بازىرگان بەم دىمەنە زۇر سەرسام بوو، تىگەپىشت كە ھەموو ئەو سىكە زىرپانە باۋكى
 لەو شوپنە داپناۋەو ۋىستۋىتەي كۆرەكەي لە كاتىكدا كە دوۋچارى دەردەسەرى ھەۋارى
 ئاۋمىدى دەپىتو تىدەگات كە ھاۋپىكانى كەسانى ھەلپەرىستو چاۋچىۋىكن، لەو كاتەدا ئەم
 سىكە زىرپانە بېيىتە ھۆي گەپراپەۋەي ئومىدو رۇزگار بوۋنى لە ھەۋارى دەردەسەرى ژيان، ئەو
 كات تىگەپىشت كە باۋكى تا چ ئەندازمەك دۆستى راستەقىنەو خەمخۇرو دىسۆزى بوۋە..

دواتر تەۋاۋى سىكە زىرپەكانى كۆكردەۋەو رۇپىشت بۇ لاي داپكى، بىنى داپكى دەستەو ئەزىز
 لە گۆشەپەكى ژوۋرەكەدا دانىشتوۋەو خەم بوۋىتە مېۋانى! كۆرەكە سىكەپەكى زىرپى داپە دەستى
 داپكىۋ وتى: داپەگيان ھەستە خوارىنىكى باشمان بۇ ئامادە بىكە، تا بىكەۋە نۆشى بىكەپن!

داپكى بە بىنىنى سىكە زىرپەكە زۇر خۇشچال بوو، بەسەرسۈرپمانەۋە پىرسى: ئەم
 سىكەپەت لە كۆئ ھىنا؟ كۆرەكە گوتى: دۋاي ئەۋەي ھەموو كاروبارمان راۋىستاۋ ھىچ پارەو
 سامانىك، تەننەت ھىچ كەلۋپەلىكى ناۋمالمان نەما، ديارە ۋىستى خۇدا ۋاپە كە جارىكى
 دىكە: ژيانو گوزمرانو كاروبارمان ۋەكو جاران بگەپىتەۋەو پەند لە راپردوۋ ۋەربىگىر،
 دۋاي ئەۋە دەزانم چۇن ژيان بگوزمىنەم دۆستو دۋىمىن بە باشى دەناسم.

داپكى گوتى: سوپاس بۇ خۇدا، كە سەرمەنچام ھۇشت ھاتەۋەو تىگەپىشتىت كە ھاۋپىكانت
 كىن، ئىستتا پىم بلى ئەم سىكە زىرپانەت لە كۆئ ھىناۋەو ئەم ھسانە كى ھىزى كىردوۋىت؟
 كۆرەكە گوتى: ئەم سىكە زىرپانە باۋكم پىيىداۋم، ئەم ھسانەش ھەر باۋكم ھىزى كىردم!
 داپكى گوتى: لەم سەۋداپە تىناگەم، باۋكت سالىكە كۆچى دۋايى كىردوۋە؟

كۆرەككە تەۋايى بەسەرھاتەكەي بۇ دايىكى گىرپايەۋە، ئىدى بە ئىنى دا كە ژيانو گوزمەرانىيان دووبارە باش بىكاتەۋە بە وئەنەي ئەو ژيانەي كە باۋكى بۆي ھەراھەم ھىناۋوون.

كۆرە بازىرگانەكە بۇ رۇژى دواتر رۇيشتە بازارو ھەموو ئەو شتانەي كە فرۇشتىۋوۋى، بە زىادەۋە كىرپىيەۋە ھىنايەۋە بۇ مال، پاشان رۇيشت دوكانەكەي باۋكى كىردەۋە بە وئەنەي باۋكى دەستىكىرد بە بازىرگانىكىردن.

ھاورپىكانى كاتىك ھەۋالىيان بىست كە ژيانو گوزمەرانى كۆرە بازىرگان زۇر باشبۈۋە، دووبارە ھاتنەۋە دەۋورىيان لىدا، كۆرەكەش جارىكى دىكە تىكەلاۋىيان بوۋەۋە بە گەرمى بەخىرھاتنى كىردن، ئەۋاننىش ۋەكو جاران لەگەلىدا گەرموگورپوۋنەۋە، رۇژىك ھەموۋانى بۇ خوانى نىۋەرۇ بانگەيشتىكىرد بۇ ھەمان ئەو باخچەيەي پىشۋو.

رۇژى مىۋانى ھاتە پىش، كۆرە بازىرگان بە دەستى خالى چوو بۇ لايان و پىي وتن؛ ھاورپىيان بېورن ئەمەرۇ چىشتلىنەرمەكەمان سەرھالى دروستكىردنى كەتتە بوو، دەۋىست بۇ ناننى نىۋەرۇ كەتتەمان بۇ دروست بىكات، مىشكىك ھاتو گۆشتە قىمەكەي ھەلگىرتو ھىراندى.. يەككىك لە ھاورپىكانى گوتى؛ ھەفتەيەك پىش نىستا چىشتلىنەرمەكەي نىمەش گۆشتى دەدا لە قىمە، مىشكىك قىمەكەي لىفراند.

يەككىكى دىكەيان گوتى؛ ئەۋە ھىچ نىيە، چەند رۇژىك لەمەۋەبەر مىشكىك ھاتە نىۋ چىشتخانەكەمانەۋە، چىشتلىنەرمەكەمان وىستى زىرەكى خۇي بىۋىنىت، دۋاي كەوت لىرە بۇ ئەۋى، تا خۇي كىرد بەناۋ كۈنەكەيدا، ئىتر دۋاي ئەۋە ھەۋالىمان لىنەما ناخۇ زىندۋە، يا تۇپىۋە.. كۆرە بازىرگان، ھەموو ئەم ھىسانەي بىست، پاشان وتى؛ (باشە بۇجى ئەو رۇژەي كە وتم سەگ بوخچەكەمى بىردۋە، ھىچ كام لە نىۋە باۋمىرى پىنەكىردم، تەمانەت مىتان لەگەل خۇتان بانگ نەكىرد بۇ ناخۋاردنىشۋو رىگەتان نەدا لەگەلتان دابىنىشم؟).

كەسىيان ۋەلامىيان نەدايەۋە، بە تەرىقىيەۋە سەپىرى پەكتىريان دەكىرد.. كۆرەكە وتى، بەلى، ئەو رۇژەي كە مىن داماوو بىچارەۋە بى پارە بووم، قەسە راستم گوت، بەلام كەستان باۋمىرتان پىنەكىردم، بەلام ئەمەرۇ كە مالو سامانم ھەيە درۋكانم قىۋول دەكەنۋو بەرپاستى دەزانن، بۇ دلدانەۋە دىخۇشكىردنى مىن، ئەۋ ھەموو درۋ شاخدارەتان رىكخىست..

ئىۋە وانەۋو پەندىكتان ھىرى مىن كىرد، كە تا رۇژى قىيامەت لە بىرى نەكەم؛ دۋاي ئەۋە گەپايەۋە سەر دوۋكانو بازىرگانىيەكەي خۇيۋ بەردەۋام بوو لە بازىرگانىكىردن، تا ئەۋ ساتەي بوۋە يەككىك لە بازىرگانە دەۋلەمەندو ناۋدارەكانى ئەۋ شارە!

هاورې دهگمهنهگان!

ئهو مروفهه هاورپيهكي دلسوزو به وفاو خهمخوري نيهه، ومكو جهستهيهكي بى رۆح وابه.. گرنك نيهه نيمه چهند هاورپيمان ههيه، گرنك ئهوميه بزانيه هاورپكانمان كين؟ لهه زمانهه هاورپياني به وفاو به نهههكو دلسوزو خهمخور، دراويكي دهگمهنن، هاورپي راستههينه گهنجيههيهكي به نرخه، تكايه پاريزگاري لهه گهنجيههيه بكه، له دهستي مهده چونكه دهستكهوتنهوهي نهستههه!

چهنده جوانه ئهو هاورپيههيهي پاكو بيگهردهو دوور له بهرژموندی ماددى و مهرامه، زيان چهنده خۆشه لهگهل هاورې دهگمهنهكانت، بهلام چهنده سهخته بهبى هاورپيههتي، يان لهگهل هاورپي بى وفا!!!

هاورپي راستههينه له خۆشيو ناخۆشيو، له شينو شايي، بهشداريت دهكات، هاورپي راستههينه ههميشه له كاتى ناخۆشيدا له تهنيشتي هاورپكهيههتي، ههرگيز لتي دوورناكهوئتهوه.. هاورپي راستههينه نهگهر ههلهت كرد، مالاواييت ليناكات، بهلكو ليبورديت پيشكهش دهكات، هاورپي راستههينه ههميشه ههوالت دمپرسى، ليت بيزار نابيت، نهگهر زيرى كردى ناخهويت تا ئهو ساتهه ناشت دهكاتهوه.. له ههمووى گرنگر ئهوميه كه هاورپي راستههينه بهبى هيچ مهرامو بهرژموندپيههكي ماددى و معنهوى تۆي خۆشهويت..

بهلام نايا دهگونجيت ههموو كهس بكهيته هاورپي خۆت؟

ئەم پەندە زۇرچوانە كە دەلئيت: بېم بلى ھاۋرىكەت كىيە، بېت دەلئيم تۇ كىي!
لەبەرئەۋە پىۋىستە كەسانى رەۋشەتەرزو ئاكار جوانو راستگۇۋ بە ۋەفاۋ داۋىنپاك
دەستپاك ۋەمانپاك ئەمىن ھەلېزىرىن، بۇ ئەۋەدى بىيانكەينە ھاۋرى خۇمان، چۈنكە
ھاۋرى ئاۋىنە ھاۋرىكەيەتى، ئەگەر لە ھەلېزاردىنى ھاۋرىدا سەركەۋتوۋ نەبۋى، ئەۋا
دەبىت ئەۋە بزانىت تۇ لە برى ھاۋرى دوزىنت ھەلېزاردوۋە!!

پېغەمبەرى ئازىز (سەلامى خۋاى لىبىت) دەفەر موۋىت: ھاۋرى لەسەر دىنى
ھاۋرىكەيەتى، با ھەر يەك لە ئىۋە بزانىت ھاۋرىيەتى كى دەكات..
نەۋنە ھاۋرىيىنى راستگۇۋ بە ۋەفا لە مېزۋودا تۇمار دەكرىۋ دەبىتە چىرۇكۋ لە
رۋۋپەرى كىتبۇ رۇزنامەۋ گۇۋارەكاندا پەخش دەكرىۋ ھەزاران كەس دەيخوئىنەۋە
سوۋد لە ھەلۋىستو ۋەفادارىيان ۋەردەگرن..

با بېكەۋە چىرۇكى ئەم دەستە ھاۋرىيەنە بخوئىنەۋە:

كۈرپك لە سەرقاى تەمەنى لاۋىتىيەۋە پىزىشكەكان پىيان راگەياند كە دوۋچارى نەخۇشى
شېرپەنجە ھاتوۋە، چەند ھەفتەيەك لە نەخۇشخانەى تايبەت خەۋىنراۋ لە رېگەى تىشكۋ
چارەسەرى كىمىاۋىيەۋە چارەسەرى بۇ كرا.. لە كاتى ۋەرگرتنى چارەسەرە كىمىاۋىيەكاندا،
تەۋاۋى تالە رەشەكانى قۇى لە دەستدا، ئەۋ رۇۋەى لە نەخۇشخانە ھاتەدەر، لە رېگەى
گەرەنەۋى بۇ مال، ھەستى بە نىگەرەنىۋ دوۋدلى دەكرى، نەك بە ھۇى نەخۇشپەكەيەۋە،
بەلگۈ ھەستى بە شەرمەزارى دەكرى كە چۇن بەسەرى كەچەلەۋە بىرواۋە نىۋ ھاۋرىكانىيەۋە،
چۇن بىرواۋەۋە بۇ قوتابخانە، بىرپارى دا بۇ ئەۋ مەبەستە كلاۋىك بىكاتە سەرىۋ ھەرچۇننىك
بىت بىرواۋەۋە بۇ قوتابخانەكەىۋ دىرۇۋە بە خوئىندەكەى بىدات..

لەم خەيالاۋەدا بوۋ، ئۇتۇمىلەكە لەبەردەركاى مالەكەياند ۋەستا، دابەزىۋ بەرەۋ
مال ھەنگاۋى نا، لە ئاكاۋ شىتىكى زۇر سەرسۈرەينەرى بىنى.. بىنى نىزىكەى پەنجا كەس
لە ھاۋرىكانى بە يەكەۋەۋ لەبەردەركاى مال پىشۋازىيان لىكرىۋ پېكەۋەۋ بە يەك دەنگ
گوتيان: بەخىربىيەتەۋە بۇ مال، بەخىربىيەتەۋە بۇ ناۋمان!

ئەم لاۋە سەپرىكى كىردن، بە چاۋەكانى خۇى بىرواى نەدەكرى، ھەمۋو ئەۋ پەنجا ھاۋرىيەى
سەريان سەفر كىردىۋو.. تەنھا بۇنەۋەى ھاۋرىكەيان خەمبارو نىگەرەن نەبىتو بىتاقەت نەبىت! ئەۋە
ھاۋرىيەتى راستەقىنەيە، ھەستىردن بە نازارو خەمەكانى يەكتىرى، ھاۋسۇزىۋ ھاۋخەمى يەكتىر..

سەرەنجامى ھاورپى خراب

(سامى) لە تاقىکردنەوهى كۆتايى سال تەواو بوو، پيش ئەوهى ئەنجامى تاقىکردنەوهكان وەرگرىتەوه، لە باوكى پرسى، ئەگەر لە تاقىکردنەوه سەرگەوتوو بووم، چ ديارىيەكم بۆ دىمگريت؟

باوكى بە دلخۆشییەوه وتى: ئەگەر نەمرى باشت بە دەستەینا، ئەوا بە لاينت پىدەدەم، ئەم پشوو ئەگەر خالوت دەنتىرم بۆ گەشتىك، بۆ ولاتى....!

سامى كۆرە گەورەى مال بوو، دواى چاوپروانىيەكى زۆر ھاتبوو دىنيا، لاى دايكو باوكى كۆرپكى بەنازو خۆشەويست بوو، زۆر ھەوليان دەدا بۆ ئەوهى بەختەومرى بىكەن..

سامى ئەو شەوه لە خۆشى گەشتى دەرەوى ولات، خەو نەجوو چاومكانى، بە درىزايى ئەو شەوه خەيالى بە خۆشى بەسەربردنى كاتە خۆشەكانى ئەو گەشتەوه دىمكرد..

بۆ پۆزى دواتر سامى بە ھاورپىيەتى باوكى، پۆشت بۆ ھوتابخانە بۆ وەرگرتنى نەمرى كۆتايى سال.. باوكى لە نىو ئۆتۆمبىللەكەدا چاوپرپى دىمكرد، دواى ماومىيەك سامى بە ھەلەداوانو زۆر بە دلخۆشییەوه گەراپەوه نىو ئۆتۆمبىللەكەو كارتەكەى بە دەستەوه بوو، زۆر بە دلخۆشییەوه ھاوارى كرد، بابەگيان مژدەم بەرى بە دووم دەرچوو! باوكى زۆر

به خوشحالییهوه توند له نامیزی گرتو وتی: ههزار جار، یهك ملیون جار بیرۆزت بیت،
كاكه سامی..

دوای چهند رۆژنك كاتى گهشتهكهیان هاته پېش، سامی له فرۆكهخانه مالئاوایی له
دایه و بابە گردو بهرمو فرۆكهى گهشتهكهیان كهوته رې، سامی يهكهمجارى بوو بچېته نيو
فرۆكهوه، نهو جيهانكې نوږى بېنى، له خوښيهكدا بوو كه ههرگيز نهوهو پېش نهيبېنېوو..
همموو نهو شتانهى دمېبينين بۆ سامی تازهو نوږى بوو، زۆر شتى نامۆو سهېرى
چاوپېكهوت، نهو به هاوړپټيهتى خالى جيهانكې نوږى بېنى، نهوهى زۆر لای سهېر بوو،
ههلسوكهوتى خالۆى بوو، ههنديجار دمېبينى زۆر پټدهكهنىو ههنديجارېش وړپټه
دهكرد.. بهشيومهك كه سامی له هسهكانى تينهدهگهشت..

له كۆتاييدا سامی زانى كه خالى ئالودهى مهيوخواردنهوه بووه، زۆرجار سامی لمبهرخوږيهوه
دميگوت: منيش وهكو خالم دهكهم، بۆنهوهى منيش وهكو نهو ههست به خوښى بكهم..
دواجار سامی بۆ يهكهمجار، لهگهڼ خالۆى دا، مهى خواردموه، سهرمنا حمزى لښى
نهبوو، تهنها وهكو لاساييكرندنهوميهكى كوړانه بۆ خالى پالى پيژمنا كه تافى بكاتهوه،
ئيدى بۆ جارى دووهو ستيهم شهرايى خواردموه، تا وايلايهات به خواردنهوهى مهى ئالوده
بوو.. نهو كات تمهمنى سامی سيانزه سال بوو..

ماوهى پشوو گهشتهكهيان تهواو بوو، سامی لهگهڼ خالۆيدا گهړانهوه ولاتى خوږيان، سامی
دوای گهړانهوهى ههميشه له بېرى نهوهدا بوو كه چۆن مهى دستبختو دووور له چاوى
دايكو باوكى بيخواتهوه، بهلام دستكهوتنى ئاسان نهبوو، دوای كهمنك بېرگردنهوهو
تيرامان.. ژيرانه برپيارى دا كه باشتريڼ رڼكه چاره نهوميه كه وازى لښهينيت، چونكه
نهو هيشتا منداڼه، لهگهڼ نهوهشدا خواردنهوهى مهى حهرامهو خوداى گهوره سزايهكى
توندى بۆ بهكارهينهرانى داناوه!

سامی دوای نهو برپارهى گهړاپهوه سهېر ژبانى ئاسايى خوږى، خواردنهوهى مهى له بېر
كرد، سڼى سال تپهپرى، بڼهوهى بېر له خواردنهوهى مهى بكاتهوه، له كۆتايى سالى جوارمهدا
خيزانهكهى برپارياندا بۆ بهسهبردنې پشووى هاوين گهشت بكهن بۆ ههنديران بۆ يهككې له
ولاته نهوورويپيهكان، ههر لهو گهشتهدا حمزى شارهوى بۆ خواردنهوهى مهى سهېرهڼدايهوه، ههر
بۆيه سامی له ههڼك دهگهړا، بۆنهوهى له چاوى دايكو باوكى دووربكهوږتهوهو مهى بخواتهوه..
بۆ جارى دووهو سامی به خواردنهوهى مهى ئالوده بوو، تا وايلايهات وهكو ئاو دميوخواردموه..

شەۋىكىيان سامى لەگەل كۆرە خالەكمىدا رۇيشتن بۇ يانەيەكى شەۋانە، بېكەۋە دانىشتىن و
دەستيان بە خواردەنەۋى مەي كىرد.. دواتر بە مەستى گۆپيان بۇ گۆرانى و مۇسىقا گىرت.. ئەو
كاتانەدا كۆرەخالەكەي دەستىكىرد بە گىرفانىدا و شتېكى رەشى بېچوۋكى دەرىئانا، بە ھىۋاشى
دەستى بە ھەلمۇزىنى كىرد، تا ۋايلىھات بە لاي راستو چەپدا دەكەوت..

سامى بە سەرسورمانەۋە پىرسى: ئەۋە چىيە؟ بۇچى ۋەھا مەستى كىردىت؟ كۆرەخالەكەي
بېكەكنى و وتى: نازانېت ئەۋە چىيە؟ ئەۋە خەششەيە! ئەمە ئەۋەپىرى تاموچىزى ھەيە!
سامى وتى: ئايا ئەۋە پارچە بېچوۋكە ئاۋات لىدەمكات؟ كۆرە خالەكەي وتى: ھەرمۇۋ ئەۋە
پارچەيە بگىرمۇ تاھى بگەرمۇۋ..

سامى پارچە خەششەكەي لىتومگىرتو ھەلى مۇزى، بە خەيال چوۋە جىھانېكى دېكەۋە..
سامى نەيدەزانى كە ئەۋە پارچە خەششەيە دەپتە بۇسەپەك بۇزى، نەيدەزانى ئەۋە
مىردىكە ھەموۋ رۇزىك لە دەرگاي دەدات، ھەپشە لە ئاپىندى دەكات، دىۋى ماۋەپەك
سامى بوۋە كەسكى ئالۋودە بە ماددە ھۆشەرمەكان.. ژيانى تەۋاۋ ھەلگەپرايەۋە، تەندىروستى
بەرمۇ خىراپى رۇيشت، بېروھۇشى تېكچوۋ، پارمۇ سامانى لە دەستدا نەما!

بەھەر جۇرۇك بېت سامى خۇپىندى تەۋاۋ كىردو پېشەيەكى بەدەستەئىنا، سەرمەتا زۇر
رەقى لە خەلگى دەۋرۋەپىرى بوۋ، خەزى دەگىرد لىيان دەۋرۋەپىرەۋە، ئەۋە ۋايدەزانى كە
ھەموۋ خەلگى بە نەپنى ژيانى ئەۋە دەزانو ھىچ كام لەۋان مەمانەيان پېى نەماۋە، تا
ۋاي لىھات بوۋە كەسكى زۇر تۈرۈم گۆشەگىر..

ھەزەدە سەل بەسەر ئەۋە بارودۇخەدا تىپەپىرى، لەگەل ئەۋەشدا جەندىن كارى گۆزى
بۇئەۋە بىتۋانېت خەرجى خەششەكەي بەدەستەپىنېت.. رۇز لە دىۋى رۇز گىرفتو
كېشەكانى زىادى دەگىرد، تەمانەت لەگەل كەسو كارو خىزانەكەشىدا...

سامى ۋايدەزانى، ئەۋە لە دەريايەكى قوئدايەۋە نە كەنارى ھەيەۋ نە پىگەي پىزگارىبوۋن..
ھەربۇيە بېپارى دا كە تەۋاۋى كېشەكەي بۇ يەككە لە ھاپۇزى نىزىكەكانى باس بىكات، بەۋە
ھىۋايەي پىگە چارەيەكى بۇ دابنېت.. تا ئەۋە دۆزەخە پىزگارى بىكات.. بۇ ئەۋە مەبەستە
سەردانى ھاپۇزىيەكى دېرىنى كىرد، ھاپۇزىيەكى بە گەرمى پىشۋازى لىكىردو گەيى لىكىرد كە
ماۋەيەكى زۇرە دىار نىيەۋ سەردانى نەگىردوۋە!

سامى زۇر بە خەمبارى تەۋاۋى بەسەرھاتو چىپۇكى ژيانى بۇ گىپرايەۋە، دىۋى
لىكىرد يارمەتى بىدات، تا ئەۋە بارودۇخە پىزگارى بېت، كاتىك سامى لە قەسەكانى بوۋەۋە،

ھاۋرىكەي گوتى: چارەسەرېكەم لايە تەۋاۋى ئەۋ ئازارەت لەبىردەمباتەۋە، تەنھا تۇ دەستت درېژ بىكەۋ چاۋمەكانت بىنوقىنەۋ گەمىك چاۋمېرئ بىكە..

سامى وتى: تۇ جى دەلئى؟ مەن لە بارودۇخېكى زۇر خراپىدام، كەي كاتى گالئەۋ گەمبە! ھاۋرىكەي گوتى: مەن گالئە ناكەم، جىم پى گوتى، وابىكە، ئەنجامەكەي دەبىنى! سامى دەستى درېژ كىردو چاۋمەكانى نوقاند، ھاۋرىكەي دەستى گىرتو دەرزىيەكى لىدا.. كاتىك سامى چاۋمەكانى كىردەۋە، ھاۋرىكەي نامۇژگارىكارمەكەي تەۋاۋ بوۋ لە لىدانى دەرزىيەكەي، (ھېرۇيىن) بە تەۋاۋى جەستەيدا بىلاۋبوۋەۋە!

لەگەل سەرمەتاي لىدانى دەرزىيەكەدا ئازارى نوئ تەۋاۋى جەستەي سامى گىرتەۋە، ئىدى سامى ئالودەي ھېرۇيىن بوۋ، بە جۇرىك نەيدەتۋانى دەستى لى ھەلبىگىرەت، ھەر كاتىش ھەۋلى پىدايە كە دەستى لى ھەلبىگىرەت، ھەستى بە ئازارىك دىمىرد ئىسقانەكانى دەيان زىيكاند، بە ئەندازمىيەك كە تۋاناي بەرگەگىرتى ئەۋ ئازارەي نەبوۋ!

سامى ھەۋو سەرمەتو سامانەكەي بۇ كېرىنى ھېرۇيىن خەرج كىرد، قەرزىكى زۇرى لە خانەۋادەۋ ھاۋرىكەي كىرد.. (ئەۋان راستىيەكەيان نەدەمزانى)، تا كار گەيشتە ئەۋەي خانوۋەكەشى خىستە بارمەتەۋە.

دەۋى ماۋمىيەك تەندىرۋىستى زۇر خراپ بوۋ، چەند چارىك لە نەخۇشخانە خەۋىنرا، بەلام ھىچ سۈيىكى نەبوۋ..

شەۋىكىيان نەيتۋانى لەۋە زىاتىر بەرگەي ئەۋ ئازارە سەختەي جەستەي بىگىرەت، كە پىۋىستى زۇرى بە ھېرۇيىن بوۋ، بەلام تەنھا دىنارىكى پىنەبوۋ بۇنەۋەي ئەۋ ژەھرە كۈشندەيە بىگىرەت.. لەگەل نەۋەشدا بە ھەرنىخىك بىت، دەۋا ئەۋ شەۋە ھېرۇيىنى دەستخستايە، ئەۋ شەۋە باۋكى لە سەفەر بوۋ..

سامى ھەلىسۈكەۋتى گۇرۇبوۋ بۇ كەسكى شەپانگىز، بەشۋىمەك كە بەھاي مەۋىي خۇي لە دەستدا بوۋ، سامى بۇ دەستخستى بېرىك ھېرۇيىن پۈۋخسارى خۇي پىچاۋ لە ژوۋورمەكەي ھاتەدەمەۋە، بېپارىدا ئالتۇنەكانى دايكى بىزىت، چۈنكە تۋاناي ئارامگىرتى نەمابوۋ..

سامى بە ھىۋاشى بەرمەۋ ژوۋورمەكەي دايكى رۇيشت، كانتۇرمەكەي دايكى كىردەۋە، ھەندىك لە ئالتۇنەكانى دايكى دىزى، لەۋ كاتەدا دايكى لە دەنگى كانتۇرمەكەي ۋەخەبەرەت، بىنى تارماپىيەك دەجۈلئىت، بە ھەۋو ھىزى ھاۋارى كىرد، ھەرامزادە، ھەرامزادە، ئەۋە جى دەمەيت.. سامى بە دەستە پىسەكانى تۈند دەمى خاۋىنو پاكى دايكى گىرتو خىستىيە

سەر زەمىيەگە، دايىكى ئە ترسا ئە ھۇشى خۇي چوو.. ئەو كاتەدا برا بچوگەگەي ئە دەنگى دايىكى ۋەخەبەرھاتو بە ھەلەداۋان بەرمو ژوورمگەي دايىكى پۇيشت، تارمايپەگى بېنى، پەلامارى داۋ بەشەپھاتن.. ساتەكان بۇ سامى زۇر سەخت بوون، ھەلۋىستەكان گەلەك دۇراربوون، نىزىك بوو دەرگەۋىت كە ئەۋە سامىيەۋ براگەي گرتوۋەۋ دىزى ئە دايىكى كىرەۋە، سامى بە جەقۇ ئە برا بچوگەگەي دا، بۇئەۋەي رابكاتو ئەو بارودۇخەدا خۇي رىزگار بىكات.. پاشان بە ئالتۇنەكانەۋە راپىكرد..

ئەو كاتەدا ئۇتۇمبېلى پۇلىس بە شەھامەگەدا دەسوراپەۋە، تېبىنيان كىرە كەسەك ئەو مائە بە راپكردن ھاتەدەرمەۋ، دەرگەۋىت بە زەمىداۋ ھەلەدەستىتەۋە، قوتۇپەكەيى بەدەستەۋەيە، گومانىيان كىرە كە ئەۋە دىزە، چواردەۋىيان گىرتو دەستگىريان كىرە.. كۆرە بچوگەگەيان گۈستەۋە بۇ نەخۇشخانە، بەلام بەداخەۋە ئە رېگەدا گىيانى ئە دەستدا، بە ھۇي ئەۋ جەقۇيەي كە نىزىكتىن كەسى لىيدا.. ئەۋ كەسەي كە پىكەۋە نانىيان دەخوارد، پىكەۋە دەنۇستىن پىكەۋە پىدەكەنىن..

كاتىك لىكۆلنەۋەكان ئەنجامدىران راسىتىيەكى تالى چاۋەرۋان نەگراۋ سەرى ھەلەدا، دەرگەۋەت كە تاۋانبارمەكە كە كەسەي كى كۈشتەۋە ئالتۇنى مائەكەي دىزىۋە، كۆرە گەۋەي مائەكەيە (سامى)!

دايىكى بەرگەي ئەۋ ھەۋالەي نەگرت، نەخۇشكەۋەتو بىردىيانە نەخۇشخانە، ھۇن ھۇن ھىمىسكى دەباراند.. ھىمىسكى پەشىمانىۋ ئازارو خەم، بۇ كۆرە كۆزارۋەكەي، بۇ سامى ئالۋەمبوۋ، كە ئاپنەدەي ئە دەستداۋو، ئىستە ئە دىدى خەلگىدا سامى كەسەي كى تاۋانبارو بىكۆزۋ دىزۋ پىياۋ خىراپە!

سامى بۇ راپىردۋى خۇي زۇر گىرا، ئەۋ بە ھۇي ماددە ھۇشبەرمەكانەۋە ھەمۋە شىتىكى ئە دەستدا، دىنۋ دۇنياي، پىشەۋ فەرمىانى، تەندىرۋستىۋ خىزانۋ كەسۋ كارى، شۆرەتۋ ناۋبانگى، تەننەت بوۋە بىكۆزۋ براگەي!

(سامى)يان گۈستەۋە بۇ نەخۇشخانە، بەردەۋام بىرى ئە يادەۋەريپە تالەكانى راپىردۋى دەرگەۋە، كە ماددەي ھۇشبەر ھەمۋە زىيانى ئىكدا..

خۇنەرى ئازىز.. سامى پۇيشتۋ ناتۋاننىت راپىردۋى خۇي بىگۆرۋىت، بەلام ئىمە دەتۋاننىن ئە راپىردۋى سامى پەند ۋەربىگىرۋ ھەركىز نىزىكى ئەۋ رېگەۋ ھاپرۋ كەسانە نەكەۋىن، كە بە ھەمان ئەنجامى سامىمان دەگەپەنن..

دەستەكانى دايكت بشۆره

يەككەك لە خوێندىگاره سەركەوتووكان، كە سەركەوتوووانە قۇناغەكانى خوێندى تەواو
كردو بڕوانامەى زانكۆى بەدەستەيىنا، ويستى پلەيەكى كارگيرى لە كۆمپانيايەكى گەورەدا
ومەريگريت..

لە پيش چاوپيەكەوتنەكەدا، بەرپۆمبەرى كۆمپانياكە لە رێگەى ژياننامەى ئەم
خوێندىگارهوە بۆى دەرگەوت كە ئەم كەسە خوێندىگارىكى سەركەوتوو بوو تەواو
قۇناغەكانى خوێندى بەو پەرى لياەتوويەو بەرپۆمبەرى تا ئەو ساتەى زانكۆى تەواو كردووە،
ههچ سالىك نەمرەكانى لاواز نەبوو.

لە ساتى چاوپيەكەوتندا، بەرپۆمبەرى پرسىارى لە خوێندىگاره لاوكمە كرد، ئايا لە ماوەى
سالانى خوێندندا ههچ كات خۆت پارەى خوێندىنەكەت داوە؟
لاوكمە وەلامى دايمەو: هەرگيز..

بەرپۆمبەرى پرسى: ئايا باوكت كرىى خوێندىنەكەتى بۆ داويت؟
لاوكمە وەلامى دايمەو وتى: هيشتا تەمەنم تەنها يەك سالان بوو، باوكم كۆچى دواى
كردووە، تەواو پارەو خەرجى خوێندىنەكەم لە ئەستۆى دايمەم بوو..

بەريۆمبەر ئىلى پىرسى: دايىكت لە كۆي كار دەكات؟

لاومكە وتى: دايىكم جىلى مالان دىمىشۇرئىت!

ئەو كاتەدا بەريۆمبەر داۋاي لە لاومكە كىرد، كە دەستەكانى نىشان بدات.. كاتىك سەپىرى دەستەكانى كىرد، بىنى دەستەكانى نەرمو ناسك بوو، بەمە نەدەچوو بۇ تەنھا جارىك ھاۋاكارى دايىكى كىردىت..

بەريۆمبەرگە ئىلى پىرسى: ئايا ھىچ كات لە شۇردىنى جىلۋىرگدا ھاۋاكارى دايىكت كىردوو؟

لاومكە وتى: ھەرگىز، دايىكم ھەمىشە داۋاي لىدەكردم كە سەرقالى خويىندەكەم بەم، چۈنكى دەيگوت مەن ئەگەل جىلشۇرىن راھاتوومو بەخىرايىو لە كاتىكى كەمدا جەلەكان دىمىشۇرم، تۇ كاتى خۇت بە جىل شۇرىنەمە بە فېرۇ مەدە..

بەريۆمبەرگە پىلى گوت: داۋاكارىيەكى بچوۋىم ھەيە، كاتىك گەپرايەمە مالمە، دەستەكانى دايىكت بىشۇرە، پاشان سەپىنى وىرەمە بۇ تەۋاۋىردىنى چاۋپىكەۋىتەكە..

لاومكە ھەستىكىرد كە ھەلى وىرگرتىنى كارمەكى نىزىكە، گەپرايەمە بۇ مالمە داۋاي لە دايىكى كىرد پىگەى بدات دەستەكانى بىشۇرئىت، چۈنكى ئەمە بەستراۋىتەمە بە دەستەۋىتنى ئەو كارەى كە لە مېزە خەۋىنى پىۋە دەپىنىت.

دايىكى بەم ھەۋالە زۇر دىلخۇشبوو، بەلام سەرسام بوو لە داۋاكارى ئەو بەريۆمبەر، نەپەمزانى بۇچى ئەو بەريۆمبەر ئەو داۋايەى لىكىردوو، ئەگەل نەۋىشدا دەستەكانى دايە دەست كۆپمەكى، تا داۋاكارى بەريۆمبەرگەى جىبەجى بىكات..

لاومكە سەمەتا بە ھىۋاشى دەستىكىرد بە شۇرىنى دەستەكانى دايىكى، ئەمە بەكەمجار بوو، بە وردى سەپىرى دەستەكانى دايىكى بىكات، چەندە دەستەكانى چىچ بوون، دەستەكانى قلىشاۋ زېر بوو، بەم دىمەنە ھۇن ھۇن نەسرىن بە چاۋمەكانىدا ھاتنە خوارى، ئەمە بەكەمجاربوو، كۆپمەكى ئەمە دەستانە بىپىنىت، كە بە دىرژايى زىيانى جىلى شۇرىمە، بۇئەۋەى بىتوانىت بىژىۋى زىيانىن دابىن بىكات!

ھەموو ئەو زېرو قلىشانەى لە دەستىدايە، ئەمە نىرخەيە كە داۋايەتى بۇ تەۋاۋىردىنى

قۇناغەكانى خۇيىنىدىم، بۇ گەشىتىم بە داھاتوويەكى پرووناكو پىرىشنگدار..

دوای ئەۋەدى لە شۇرىنى دەستى دايكى بوۋە، لادەگە ھەستە ھەموو ئەۋ جلوبەرگانەى شۇرد، كە بېرىار بوۋ ئەۋ شەۋە دايكى بېشوات..

بۇ سەبەينى لادەگە رۇيشتەۋە بۇ لاي بەرپۆۋەبەرى كۆمپانىياكە، لە كاتىكدا ھىرمىسك لە چاۋمگانىدا ھەتتەس مابوون..

بەرپۆۋەبەر لىي پىرسى، دىكرىت ھەۋالەم پى بىدەيت كە چىت كىردوۋە دوۋنى لە مائەۋە ھىرى جى بوۋىت؟

لادەگە ۋەلامى دايەۋە، دەستەكانى دايكىم شۇرى پاشان ھەموو ئەۋ جوبەرگانەم شۇرى كە لە مائەۋە بوون..

بەرپۆۋەبەر پىرسى: زۇر بە راشكاۋانەۋ بە ئەمانەتەۋە پىمىل، ھەستە بە جى كىردو ھىرى جى بوۋىت؟

لادەگە ۋتى: يەكەم، زۇر بە باشى ماناى بەخشىنىم بۇ دىركەۋت، ئەگەر دايكىم ئەۋ ھەموو قوربانىدانەى ئەدايە، ئەۋا ھەرگىز ئەمدەتۋانى بەۋ ئاسانىيە خۇيىنىن تەۋاۋ بىكەم پىروانامەى بالا بەدەستەتەيىنم..

دوۋەم: ھەستام بە ئەنجامدانى ھەموو ئەۋ كارەى كە دايكىم پىي ھەلدەستا، بەۋەش زانىم كە ئەۋ لە پىناۋى مىندا چەندە ماندوۋ بوۋە، چەندە دوۋچارى نارەھەتى دىردەسەرى بوۋە.. سىيەم: گەۋرىيىۋ نىرخو بەھاي ئەۋ مەۋقەم بۇ دىركەۋت، كە لە پىناۋى رۆلەكانىدا ئامادەيە ھەموو قوربانىيەك بەدات..

لەۋ كاتەدا بەرپۆۋەبەر ۋتى: ئەۋە ئەۋ بەرپۆۋەبەرەيە كە مىن بە شۇيىندا دەگەرپىم، تا ئەم كارەى پىيىبەخشم، دەمەۋىت مەۋفەك بىت ھەدى ھاۋكارى كەسانى دى بزانىت، چۈنكە ئەۋ جۆرە كەسانە ھەموو ئامانجىيان مالو سامان نابىت..

ئىستە پىرۋۇزىت بىت، تۇ بوۋىتە كارمەندىكى ئەم كۆمپانىيە..

دوای ئەۋ رۆۋە، ئەم لادە بە گۈرچۈ گۈلىۋ چالاكىيەكى نەۋنەيەۋە، بە رىزگىرتىۋ ھاۋكارى ھەموو ھاۋكارانەۋە كاروبارەكانى بەرپۆۋە دىمىرد، سەركەۋتىكى باشو ناۋازەى لە كارەكانىدا بە دەستەتەۋە..

قوربانىدانى دايك، لە پىناۋ جگەرگۆشەكانىدا..

دايىكى چۈر مىندال بووم، لە پىناۋى مىندالەكانىدا تالۋ سۈيىرى زۇرم چەشت، سالانىكى زۇر سىتەمو زۇردارى ھاسەرمەكم قىپۇل كىرد، لەسەر ھەموو نازارو سوكايەتىۋ قىسەى ناشىرىنى ھاسەرمەكم ئارامم گىرت، كە جگە لە سالى يەكەمى ھاسەرىمان، قىسەى خۇشم لىنەبىستوو، سەرمپراي ئەومۇش زىنى دوومى ھىنا، ئەو كات نارەھەتتەيەكان ئەومۇندەى تر زىادىيان كىرد، ئىدى بە ئەۋاۋى مىن مىندالەكانىنى قىرامۇش كىرد، بە قىسەى بە كىردمە نازارى دىماين، دۋاى ئەۋەى خىزانى دوومى مىندالى بوو، جىۋاۋى زۇرى دىمكىد لەگەل مىندالەكانى مىن ئەۋەا، سۆزۈ نازو خۇشەۋىستى بۇ خىزانى دوومى مىندالەكانى، سزاۋ قىسەى ناخۇشيش بۇ مىن مىندالەكانىم..

سەرمپراي ئەومۇش لەسەر ئەۋ بارودۇخە ئارامم گىرت، تەننەت سىكالى خۇم لاي ھىچ كەس نەدىركانىد، چەند سالىك تىپەرى، تەنھا كەسكىك كە بە كاروبارى نىۋمالۋ مىندالەكانىم ھەلىسەت خۇم بووم، مىندالەكانىم لە سۆزى باۋكايەتى، لە جىۋبەرگى تازەۋجۋان، لە گەشتۈ سەيران، ھەموو ئەۋانە بىيەشبوون..

دەردەسەرىۋ نارەھەتتەيەكانىم زۇربوون، رۇزىكىيان پىسۋەلى كارمبا ھاتەۋە، پارەى زۇرمان بۇ ھاتبۋەۋە، چۈنكە ھەردوۋ نەۋمەكە يەك كازىرى ھەبوو، لە بىرىم دىت نىۋمپۇيەكى گەرمى

ھاۋىن بوو، ھاۋىسەرمەكەم ھاتە ژوورەۋە، كە پەسولەي كارەباگەي بىنى، ئامىرى فېنككەرمەكەي كۆزاندەۋە كۆڭلۈك قەسەي بىن ۋەتەن، لە كاتىكدا لە مالى ئىمە تەنھا يەك ئامىرى فېنككەرمەۋە ھەبەۋ، بەلەم خۇي لە گەل خاتوۋنى دوۋەم كە لە نەۋمى دوۋەمدا بوۋن، ھەر مىندالىكى لە ژوورلىكى تايەتەدا بوۋن ھەر يەكەيان ئامىرى تايەتەي فېنككەرمەۋەيان ھەبەۋ.

سەرەپاي ھەمەۋ ئەمانەش، خىزانى دوۋەمى ھانى دەدا كە ۋاز لە من بەيئەتە تەلەۋم بىدات، بۆلەۋەي تەنھا خۇي مىندالەكەنى لە نىۋ خانوۋەكەدا بەيئەنەۋە، پۇژ لە دۋاي پۇژ بەھانەي زىاتىرى پېدەگرتەم، بەلەم من ھەر ئارامەم دىگرتە، تا ئەۋ پۇژەي كە ئىي دەترسام ھاتەپېش ھاۋىسەرمە سىتەمكارەكەم ھات بۆلەۋە ۋەي: من پېۋىستەم بە تۇ نىيە، ئەۋا تۆم تەلەۋە!! ئەمال كرىنىيە دەرمەۋ!!

كۆرەگەۋەرمەكەم ناچاربوۋ، ۋاز لە خۇيەندەن بەيئەي دەست بە كاركرەن بىكات، بۆلەۋەي بىتۈنلەيت خەرجى خوشك ۋەراكانى دايىن بىكات. كەس نازانلەيت خېر لە چىدايە، ئەۋ ساتەي گۈنەم لە وشەي تەلەۋ بوۋ، ھەمەۋ دىيام لەبەرچاۋ پەش بوۋ، زۆر نىگەرەن بوۋ، فرمىسكى زۆر ھەلۋەرنەند، بەلەم دۋاي ماۋەيەمكى كەم خەمەكانەم گۆرا بە خۇشۋ شادى، بەتايەت سۈپاس بۇ خۇدا كە كۆرە گەۋەرمەكەم دەيتۈنى خەرجى پۇژانەمان بۇ دايىن بىكات، ئىدى كەس نەبوۋ، ئازارمان بىداتە قەسەي ناخۇشمان بىن بلىۋ سۈكاپەتىمان بىن بىكاتە مىنەت بىكات بەسەرماندا..

چەند سالىك بەۋ شىۋەيە ئەگەل مىندالەكانەم ژيانمان گۈزەرنەند، سۈپاس بۇ خۇدا لە كۆتايىدا جگە لە كۆرە گەۋەرمەكەم ئەۋانى دى خۇيەندەن تەۋاۋ كىرد، دوۋەمىيان بوۋە ئەندازىارو سىيەم بە مامۇستەۋ چۈرەمىش بە پىزىشك..

كۆرەگەۋەرمەكەشم ئەگەل كىچىكى سەنگىن ۋەۋاۋ خاۋەن ئاكارى بەرز، ھاۋىسەرگىرى كىرد، خىزانەكەي بۇ من بوۋە كىچىكى زۆر دىلسۇز، بە ۋەنەي دايىكى خۇشى دەۋىستەم، بۇ كۆرەگەشم خىزانلىكى زۆر باشبوۋ..

سالەكان ۋەكو مانگ تىپەردەبوۋن، كاتەكانى خۇشۋ ئاسوۋدەيى زۆر خىرا بەسەرتەدا گۈزەرمەكەن، ئىدى مىنىش بەسالچوۋم نەخۇشى تەنگى بىن ھەلچەنەم، تا ۋاملىتەت كە نەمەتۈۋانى بە تەنھا پىگە بگەم، كۆرەكانەم ھەمەۋ پىگەيەكەيان گرتە بەر، چ لە ناۋخۇي ۋلات، چ لە دەرمەۋي ۋلات، بەلەم بەداخەۋە چارەسەرلىك بەدى نەدەگرا.

كۆرۈمكەنم بۇ ساتىكىش جىيان نەدەھىشتەم، ھەر شىكەم داوا بىردايە بۇيان ئامادە
دەكرم، بەردەوام ماچيان دەكرەم نازيان پىدەبەخشىم، بە دەستى خۇيان نانيان دەكرە
بە دەمەمە، ھەرگىز نەدەخەوتىن تا ئەو كاتەي دۇنيادەبۇون كە مەن خەوم لىكەوتەم،
باشان ئەوان دەخەوتىن..

لەو دەمانەدا بوو، خۇاي گەورە نەومىيەكى پىدەبەخشىم، كۆرە گەورەكەم لە خۇشەويستى مەن
ھەمان ناۋى مەنى لىنا، ھەرچەندە تەندروستىم باش نەبوو، بەلام بە بىنىنى نەومەكەم زۆر
دەخۇشەبووم، پۇز لە دۋاي پۇز ئازار زىاتەر تەنگى پى ھەلەمچىم، كۆرۈمكەنم بە بىنىنى مەن بەو
ھالەمە زۆر نىگەرەن بوون، ئەوان جگە لە پارانەمە لە بارمەگى خۇدا دەسەلاتىكى دىكەيان نەبوو..
پۇزىكىيان ھەمەو كۆرۈمكەنم بانگ كەردو پىم گوتىن: (كۆرۈمكەنم دەمەوت شىكەتەن پى
بلىم: بىرۈن سەردانى باۋكتەن بىكەن، ھەتا دەتۈن چاكەي لەگەلدا بىكەن، ئەو ھەر جىيەكى
كەردىت لە بىرتەن نەچىت، باۋكتەنەم مافى بەسەرتەنەمە ھەيە!).

سەرنج لەو دايكە مەھەبەنە بەد، لەو دىلە گەورەمە پاكە، سەرمەيى ئەو ھەمەو
نارەھەتتە، ئەو ھەمەو خراپەي دەرەھەق بە خۇي كۆرۈمكەننى كراۋە، نىستە نامۇزگارى
كۆرۈمكەننى دەكتە، كە لەگەل باۋكتەندا چاك بىن پەقتارى جۋان بىنۈن..

دۋا تەمە نامۇزگارى بۇ مەنەلەكەننى نوۋسى: (بۇ كۆرە خۇشەويستەكەنم، ئىۋە سۆمەي
نەۋىن بەرھەمى جەرگەن، مەن لە ناخەمە پىتەن دەلەم: كە لە ئىۋە پازىم، لە خۇدەي گەورەمە
داۋاكەم لە ئىۋە پازى پىت.. لە خۇاي گەورە دەپارەمەمە كە ھەمەو مان پىكەمە لە بەھەشتى
بەرىنى خۇي كۆبكاتەمە، خۇدەي گەورە خىزان مەنەل گەلەكتەن پىدەبەخشىت، كە بىنە ھۇي
بەختەمەرى چاۋروونىتەن لە دىناۋ دۋارۇزدا، چاكەكارىن لەگەلتەندا، ھەرومەكە ئىۋە
لەگەل مەن چاكەبوون.. بەلام بە نىسەت ھەسەمەكەمەمە، مەن ھەرگىز لىي نەبۇرم، دەپىپىرم
بەو خۇدەيە كە ھىچ شىكى لى ون نەپىت.. لە كۆتەپىدا دەلەم: (ھىسبەلەلە ونەم الوكىل)..

دۋاجار بۇ ھەمەشە ئەم دايكە مەھەبەنە مالاۋايى كەردو دىناي بەجىيەشت، كۆرۈمكەننىشى
ھەرومەكە چۈن لەو كاتەي لە زىاندا بوو، خەمەتەن دەكرە، بە ھەمان شىۋە لە باش
مەردىنى نازيان بۇ دەكرە ھەجىيان بۇ كەردو بەردەوام خىرو چاكەيان بۇ دەكرە..

بەلام ھەمەو ئەوانەي ئەم كۆرەنە بۇ دايكىيان ئەنجامەيان دەدا، نەدەگەپشەتە ئەمەي كە
ئەو دايكە بۇ ئەوانى ئەنجامەداۋە..

دەتوانىن يەكتىرمان خۇشبوۋىت؟

ۋىتو مىردىكى بەسالاچوو، كە تەنھا خاۋمنى يەك كۆپ بوون، ئەۋىش سەرباز بوو، ماۋىيەكى زۆر بوو پەرۋىشى بىستىنى ھەۋالى كۆرە تاقانەكەيان بوون، لە مېژبوو چاۋمپروانىيان دىمكرد كەسلىك لە دەرگا بىداۋ ئەمانىش بە ھەلەداۋان بېرۇن دەرگاگەكى لى بىكەنەمو بە توندى لە نامىزى بىگرن، لەگەل ئەۋەشدا ھەموو ساتىك بەردەموام چاۋمەكەيان لەسەر نامىرى تەلەفۇنەكە بوو، چاۋمپروانىيان دىمكرد ھىچنا كۆرەكەيان تەلەفۇنەكەيان بۇ بىكاتو گۆبىستى ھەۋالى بارودۇخى بن، ئەو بەيانىيە بە زەنگى تەلەفۇنەكە بەخەبەر ھاتن، پىشپىرەكەيان كىرد بۇ ۋەلامەدانەۋەى، پىرە پىاۋ خۇى گەيانەدە تەلەفۇنەكەۋ ئەلو.. ئەلو.. كى قەسە دىمكات؟ ۋەلامى داپەۋە، ياپە گىان من (كلارك)م، ھالەتان چۇنە؟

بېرەپياو بە جاۋى پەر لە ئەسرىنەۋە: دەپىت لە دوۋرى تۇ حالمان چۇن بىت؟ تۇ چۇنى كۆرە شىرىنەكەم؟ كەى دىگەرپىتەۋە بۇ لامان؟ دايكىشى نۇقرەى نەگرت تا كۆرەكەى ۋەلام بىدانەۋە، بە دىنگىكى پەر لە سۆزەۋە وتى: تاقانەكەم خالى تۇچۇنە؟ سەلامەتى؟ (كلارك): بەلى، دايەگيان مەن زۇرباشەم، بە پىشتىۋانى خۇدا چەند رۇژىكى تر بە نىازم بگەرپىتەۋە..

بە بىستىنى ئەم ھەۋالە ئەۋەندە دىخۇشېۋون، كە ۋىنا ناگرىت، باۋكى وتى: كۆرەم بە راستى دىگەرپىتەۋە بۇ لامان، مەن دايكت زۇر پەرۋىشى بىنىنى چاۋمەكەنى تۇيىن، لە دوۋرى تۇ ناراممان لىبېراۋە!

كلارك: لە راستىدا نىستا كىشەيەكەم بۇ ھاتۇتە پىش، بۇيە ناتوانم بگەرپىتەۋە بۇلاتان، ھاورپىيەكى زۇر ئەزىزم لە شەپكەدا ھەردوۋ دەستىۋ قاچى راستى لە دەستداۋە، زۇر بە نارەجەتى دىتوانىت بىجۋىتەۋە قىسە بىكات، ئايا دەتوانم لەگەل خۇمدا بىيەنەۋە بۇ مائەۋە؟

باۋكى وتى: لەگەل خۇتدا بىيەنەۋە؟

بەلى، چۈنكە مەن ناتوانم جىيەپىلەم، ئەۋىش نايەۋىت بەۋ شىۋىيە بگەرپىتەۋە بۇ ناۋ كەسۋىكارەكەى، بەۋ ھالەۋە تۋاناي بىنىنى ئەۋانى نىيە، بەردەۋام دەپرسىت ئاخۇ كەسۋىكارمەن بىان بەۋ ھالەۋە قىۋەلە، يا نا؟

باۋك: كۆرە شىرىنەم، تۇ چىت لەۋ دەردەسەرىيە داۋە، ۋازى لىيىنە، با نەخۇشخانە خۇيان سەرىپەرشىتى بىكەن، چۈنكە ئەگەر تۇ لەگەل خۇشتدا بىيەنەۋە، كى دىتوانىت ۋەھا كەسىك خىزمەت بىكات؟ كى ئامادەيە لەگەل كەسىكدا زىان بگوزمىنىت كە ھەردوۋ دەستىۋ قاچىكىشى نەبىت؟ كۆرەم، گۈپت لىمە؟ لەسەر ھىل ماۋىت؟ بۇ ۋەلام نادىپتەۋە؟ كلارك: بابەگيان گۈپم لىتە، ئايا ئەۋە دۋاپىارتە؟

بەلى، كۆرە ئەزىزمەكەم، پەيۋەندى بىكە بە يەككە لە ئەندامانى خىزانەكەيەۋە، بۇئەۋەى بىن بە دەم كۆرەكەيەنەۋە بىدەرمەۋە دەستى كەسۋىكارەكەى؟

كلارك: لەۋ باۋمەدەيت ھىچ كام لە ئەندامانى خىزانەكەى ئەم كۆرە بەۋ ھالەۋە قىۋەلە بىكەن؟

باوك: لەم باومردا نىم، هىچ كەس لە ئەوان بىتوانىت ئەم بەرپر سيارىتتە سەختە
بىخاتە ئەستۆى خۆى!

كلارك: زۆرىاشە بابەگيان، نىستا كاتى مائاواپىيە، خوشحال بووم گويم لە دەنگتان بوو،
بە هيوای دىدارتان! خواتان لەگەل!

دواى تىبەربوونى دوو رۆژ بەسەر ئەم گەتوگۆ تەلەفۇنىيەدا، سەربازەكان تەرمى
(كلارك)يان، لە ناو پروبارمەدا دۆزىيەوه، دواى ئەوهى توانىبووى لە نەخۆشخانەى
سەربازى رابكات، لەسەر يەكێك لە پردەكانەوه خۆى هەلداووه نىو ناومكەو كۆتايى بە
ژيانى خۆى هەناووه..

بۇ جارى دوومە زەنگى تەلەفۇنەكە دواى دوو رۆژ لىدرا، بەلام ئەمجارمىان كلارك
نەبوو، بەلكو بانگهێشتى باوكى كلارك كرا تا بچىت تەرمى كۆرەمكەى وەرگرێتەوه، كاتێك
تەرمى كۆرەمكەى بىنى تووشى شۆك بوو، چونكە كلارك ھەر دوو دەستى و قاچى راستى
نەبوو، باوكى تىگەيشت ئەم كەسەى كلارك باسى دەكرد ھاورپى كلارك نەبوو، بەلكو
كلارك خۆى بوو، ھەردوو دەست و قاچى راستى لە دەست داوا! وىستووئەتى ھەلوئەستى
دايكوباكى سەبارەت بە وھا كەسێك بزانیت، پێش ئەوهى بگەرێتەوه بۇ ناويان!

چىرۆكى ئەم باوكە لە ژيانى زۆرێك لە ئێمە دەچىت، چونكە ئێمە كەسانى دەورووبەرمان
لەبەر خۆيان خۆشناوئەت، بەلكو لەبەرئەوهى شۆخو شەنگن، يان شۆمو بالاو پروخسارىيان
جوانە، لەبەرئەوه ھەرگىز ناتوانين (كەسە ناتەواوكانمان خۆشبووئەت) جا ئەم ناتەواويە
لە شۆمو پروخساردا بێت، يان لە سروشتو نەرىتو ھەلسوكەوتياندا بێت.

ھەر بۆيە پێويستە ئەو بزانين كە ھەر كات باسى كەسێكى كەمەندام، يان ناتەواو
لە شۆمو پروخسارو ھەلسوكەوتدا كرا، دەبێت ھەميشە خۆمان بێتەوه ياد لەسەر ئەم
حالىمە، واتە ئەگەر تۆ ئەم پروداوه، يا كەرماساتەت بەسەردا بێت، ھەزەمكەيت كەسوكارو
دۆستانەت چۆن مامەلەت لەگەلدا بکەن؟

با ھەمووان ئەم ھەرمودەيە بکەينە سەرمەشقى ژيانمان:

(ئەوهى بۇ خۆت پێتخۆشە، پێويستە بۇ كەسانى دەورووبەريشت پێتخۆش بێت!)

كۈي دايىم لىدە كۈيەت ؟

لە شەرقىي تۈركىيەدە مەدەنىي ھاۋىسىز گىرېدا كاكى زاۋا لە تەننىشى بوۈكە خانەۋە دانىشتىبوو، بە دىلىكى خۇش ۋە ئاسوۋدەۋ لەۋپەرى خۇشچاللىداۋ بە زەردە خەنەۋە بۇ بوۈكە خانى دەروانى، رەنگە سەيىر نەبىت كاتىك دەبىنىت زاۋا لەۋپەرى خۇشچاللىداۋ، چۈنكە ئەمەۋزە خەۋنى لە مەۋزىنەۋەتىۋ دىارلىرىنى داھاتوۋىيەتىۋ ئەۋ ساتەۋەختەيە كە لە مەۋزە خەۋنى پەۋە دەبىنىت، ئىستە خەۋەكەي ھاتوۋەتە دىۋ گەشتوۋە بەۋ كەسەي ئاۋاتەخۋاز بوۋ، رۇۋىك لە رۇۋان لە ژۇرسىيەرى مالىكى خەجىلانەدا كۆپىنەۋە..

روانىنەكان لە ناخى دلەۋە بوۋ، زەردە خەنەۋە پەيگەنەنەكان راستەقەنە بوۋ، بەختەۋەرىۋ خۇشچالى ئەۋ رۇۋەيەن پەركەرىۋ، بەشىۋەيەك رەنگە نەتۋانرەت بە ئاسانى ۋەنابەرىت، دايەۋ دۇستانو ئەزىزان بە خۇشچاللىيەكانى ئەۋان زۇر خۇشچاللىۋ، ئىدى بەختەۋەرىۋ ھەمۋە لايەكى ھۆلەكەي تەننىبوۋ، خەم لە ھىچ سۈچۈ قوزىنلىكى ئەۋ شوۋنەدا جەيگەيەكى شەك نەدەبەرد، تىلپەدا دابىنىشەت

دايىكى زاۋا.. كە زۇر لە مەۋزىۋو ئاۋاتى ئەۋەبوۋ لە زەمەۋەندى كۈرە تاقانەكەيدا بەشدارى پەكات، ھەربۇيە ئەۋ رۇۋە لە ھەمۋەن زىاتر دلخۇشەۋ، چاۋەكانى بېرەۋە روۋخسارى جۋانى كۈرە شىرىنەكەيۋ نەۋمى خەيالىتى خۇشى بېۋ، نەپەزەنى لە خۇشىدا بگىرى، ياخۇد پەيگەنەت؟ كاتىكەش دەبىنى كۈرەكەي زۇر دلخۇشە، ئەۋەندەي تە شادمان دەۋو.. بەلام بەداخەۋە ئەۋە نەدەۋو روۋبەت روۋى دا، لە ئاكاۋ خەم جەيگەي خۇشىۋ شادى گرتەۋە، گىران شوۋنى خەندەي

گرتەمۇ، خۇشخالى ئامادىبىۋان گۇرا بۇ خەمۇ بەزۇمىيەك كە ئاستەم بوو چارەسەركردنى..
 دىمزانى كى ھۆكارىبوو؟ بووگەخان، بە زىمەرخەنەمۇ خۇشخالىيەكانى دايكى زاۋا،
 خۇشخالى نەبوو، ئەمۇ بە تىپىۋانىنىكى دوزىمىكارانەمۇ لە خەسۋى دىمروانى، ھەربۇيە ئەمۇ
 خۇشخالىيە زاۋاى بە دىمىرەمىت زانىۋ بە گۈيى زاۋادا چىپاندىۋ وتى، دىمىت دايكت لەسەر
 مەنەسەكە دابەزىنىتو بىچىتە خوارەمۇ!!!

زاۋا بە بىستىنى ئەمۇ وتەيە زۇر نىگەران بوو، لە دلى خۇيدا ئەمۇ وتەيەى چەند جارىك
 دووبارە كىرمۇ، بىرى دىمىرەمۇ چى بىكات لە دايكى، بۇنەمۇ دلى بووگەخان پازى بىكات؟
 لە ناكاوو لە ھەلۋىستىكى چاۋمىۋان نەگراۋدا، ھەستايە سەرىپىۋ ماىكروۋفۇنەكەى بە
 دىستەمۇ گىرتو بە دىمىگىكى بەرز وتى: **(كى دايكىم لىدەكرىت؟!)**

ئەمۇ وتەيەى سى جىر دووبارە كىرمۇ، تەۋاۋى ئامادىبىۋان بە بىستىنى ئەمۇ قىسەيە
 سەرسام بىۋون، بەلام نەياندىمزانى چى رۋودىمات، ئەمۇ قىسانەمۇ لەم كاتەدا بۇ؟ ھەمىۋان
 لەبەرخۇيانەمۇ دىمىانگوت، چۇن لە يەكەم شەۋى ھاسەرگىرىدا زاۋا دايكى دىمىرۋىستى؟
 ئەوان لە بى ۋىفائى كاكى زاۋا زۇر پەستو نىگەران بوون، سالانىك بوو ئەمۇ دايكە داماوە
 چاۋمىۋى ئەمىرۋىزى دىمىر، ئىستاش لەبىرى پاداشت لە زىماۋىندەكەيدا دايكى ھەراج دىمىكات؟
 بەلام ھىچ كەس نەبوو، ۋەلامى كاكى زاۋا بىداتەمۇ؟

كاتىك ھىچ كەس ۋەلامى نەدايەمۇ: زاۋا وتى، كەۋاتە خۇم دايكىم دىمىر؟
 سەيرىكى بووگەخانى كىردو لە بەردەمى ئامادىبىۋاندا بە تۈپىيەمۇ وتى: تۆم تەلەققادو
 بۇ ھەمىشە لە يەكەنى جىبابوۋىنەمۇ!

ئىدى دىستى دايكى گىرتو لە ھۆلەكە چوۋنە دىمىرەمۇ، ئەمۇ ھەۋالە بەناۋ ھەمۇ
 ئامادىبىۋاندا بلاۋبوۋمۇ، يەكەك لە ئامادىبىۋان كە زانى كۈرەكە لەبەرخاتى دايكى
 ئەمۇ كارەى كىردو، رۋىشت بە دوايانداۋ بانگى كۈرەكەى كىردو پىۋ وت، تۇ پىۋاۋى كۈرى
 پىۋاۋى، خاۋىنى ھەلۋىستىكى جۋامىرانەى، ئەۋا بىپارمىدا كچەكەى خۇمىت پىبەخەم،
 بەمۇ مەرجەى ھەردوۋىكتان بە يەكەنى پازى بى؟

زۇر پاستە كە ھەم كەس لەبەر خاتىرى خۇدا ۋاز لە شىك بىيىنىت، خۋاى گەۋرە زۇر
 لەۋە باشتىرى پىدەبەخىشت!

بەندىكى كۈردىم ۋىبىرەتەمۇ، كە دىلەت: زۇرجار بووك لەسەر ئەسپ دىمىرۋىستەمۇ!
 ئەمۇ رۋوداۋە خەيالىۋ درۋىستىراۋ نىيە، بەلگۈ جىرۋىكىكى پاستەقەينەيە!

ھەرگىز ھاۋسەركىرى مەكە!

ھەرگىز ھاۋسەركىرى مەكە..

پېش ئەۋەى زۇر بە وردى ئە ماناۋ مەبەستى ھاۋسەركىرى تىدەمگەيت!

ھەرگىز ھاۋسەركىرى مەكە..

تا ئەۋ كاتەى فېرى مافەكانى ھاۋسەرمەكتە دەبىت، پېش ئەۋەى فېرى پەلەۋ پاىەى

ھاۋسەرمەكتە مافەكانى بەسەرتەۋە دەبىت!

ھەرگىز ھاۋسەركىرى مەكە..

پېش ئەۋەى فېردەبىت چۇن ژيانىك پې ئە خۇشى بۇ خۇتو ھاۋسەرمەكتە فەراھەم

دەھىنىت!

ھەرگىز ھاۋسەركىرى مەكە..

تا ئەۋ كاتەى فېردەبىت كە چۇن مىندال پەروەردە دەمگەيت، تا بېنە كەسانى بەسۋود

بۇ خۇيانو دەۋرۋەرو دۇنياۋ دۋارۋۇژيان.

ھەرگىز ھاۋسەرگىرى مەكە:

ئەگەر وادەزانىت ژيانى ھاۋسەرى بىرىتىيە لە چىرۆكى خۇشەۋىستى بىر عىشقو ئەۋىن، ئەگەر وادەزانىت ژيانى ھاۋسەرى ۈمكۈ ژيانى ئەۋ ھاۋسەرئانە ۋايە كە لە درامو زىنجىرە فىلىمەكاندا پېشكەش دەكرىت، ژيانى ھاۋسەرى راستەقىنەيە، خەۋنو خەپال نىيە، ھەموو پۇزۇك شادىو خۇشى نىيە، ژيانى ھاۋسەرى بىرىتىيە لە خۇشىو ناخۇشىو ئارامگرتىو سەرگەۋىتىو زالىۋون بەسەر كېشەۋ گىرتمەكانى پۇزانەدا..

ھەرگىز ھاۋسەرگىرى مەكە..

ئەگەر وادەزانىت ژيانى ھاۋسەرى تافىكرىنەۋەيەۋ ھەر كات ۋىستىت بە ئاسانى لىي دېتتە دەرەۋە، يان بە ھەر ھۆكارىكى لاۋەكى لە يەكتىر جيا دىنەۋەۋ ھەر يەكەتان دىگەرپىتەۋە بۇ سەر ژيانو گوزەرانى پېشۋى، ھاۋسەرگىرى (بىرىتىيە لە پەيۋەندىيەكى پتەۋو دامەزراۋو نەپچراۋو بەردەۋام)، ژيانىكى تەۋاۋ جياۋاز لە ژيانى رابردۋوت، مامەلەۋ ھەلۋىكەۋتو پىكخستىنى گوزەرانو ژيانو پىساۋ ياساۋ تايىبەتى دىۋىت..

ھەرگىز ھاۋسەرگىرى مەكە..

ئەگەر وادەزانىت ژيانى ھاۋسەرى ۈمكۈ سەردەمى دىزگىرانى ۋايە، ھەموو پۇزۇك پىكەۋە لە پىستورانتىك دادەنىشنى بەدەم گۆرپەنەۋى عىشقو ئەۋىنەۋە بە چەند كازىرەك نانخواردنەكەتان تەۋاۋ دىگەن.. ياخود ھەموو ئىۋارمەك تا خۇرئاۋابوون لە نىۋ پاركو شەقامو شوپنە گەشتىارپەكان، پىاسەمدەكەن ئەۋ پۇزۇتان بە كاتزىمىرەك لىدەرۋات، ژيانى ھاۋسەرى بىرىتىيە لە بەرپىسپارىتتىو خواردن نامادەكرىن مالىارىو ميواندارىو پاكىو خاۋىنىو پارگىتنى دلى يەكتىرو پىزگرتىن لە كەسو كارى يەكتىرو... ھتە.

ھەرگىز ھاۋسەرگىرى مەكە..

گەر وادەزانىت ھەموو پۇزۇكتان بە عىشقو شادىو كامەرانى بەرپەۋەدەجىت، راستە عىشقى راستەقىنە لە دىۋاۋ ھاۋسەرگىرى دروست دىبىت، بەلام ھاۋسەرگىرى ۈمكۈ پىكەيەك ۋايە كە ھەۋرازو نشىۋو تاسەۋ لۇفەۋ پىچاۋپىچى تىدايە، لە ھەمان كاتدا زۇربەى زۇرى پىكەكە تەختو قىرتاۋو بى كېشەيە!!

بە ھىۋاۋى ژيانىكى ئاسۋودە بۇ سەرچەم ھاۋسەران..

ئەو ئافرەتەي ھاوسەرەكەي شەرمى ئىدەكات!

ئەمە چىرۋىكىنى راستەقىنەيمۇ بەرپىز (دكتور خالە جىبىر) بىسپۇرى نەشتەرگەرى دىلو سىيەكان.. بەمشۈمبە چىرۋىكەكەمان بۇ دىگىرپتەمۇ: رۇزىكىان نەشتەرگەرىيەكم ئەنجام دا، بۇ مىندالىك كە تەمەنى تەمنا دووسالو نىو بوو..

رۇزى نەشتەرگەرىيەكە سى شەممە بوو، بۇ رۇزى چوار شەممە مىندالەكە تەندروستى زۇر باشبوو، بەلام رۇزى پىنج شەممە كاتزمىر (۱۱:۱۵) كە ھەرگىز ئەو ساتەم بىرناچىتەمۇ.. يەككىك لە برىنپىچەكان ھەوالى پىدام كە دلى مىندالەكە وىستاومو ھەناسە نادات، زۇر بەخىرايى رۇپىشتم بۇ لاي مىندالەكەو ماومى (۴۵) خولەك كارى شىلانى دلىم بۇ كرد، ئەو ماومىيەدا دلى نەكەوتەمۇ كار، دواتر سوپاس بۇ خودا دلى كەوتەمۇ كار، پاشان مىنىش جوومە دىرمۇە تا كەسوكارى لە بارودۇخى مىندالەكە ئاگادار بىكەمۇە، ھەروەكو دەزانن چەندە سەختە كە ھەوال بە كەسوكارى نەخۇشەكە بىدىت، لە كاتىكدا بارودۇخى نەخۇشەكەيان خرابە! ئەمۇ ناخۇشتىرېنو ھورستىرېن كارى پزىشكە، بەلام چارمىەك نىيەو بىلوستە كەسوكارى راستىيەكان بزانن..

پرسىيارم لە باوكى منداڭكە كرد، دياربوو لەوئى نەبوو، دايكى وەلامى دايمو، پىم گوت:
كە ھۆكارى لە كاركەوتنى دلى منداڭكەم لە ئەنجامى خوينبەريوون بوو لە قورگىدا..
ھۆكارى خوينبەريوونەكە نازانم، بەلام منداڭكە ژيانى لە مەترسىدايە..

لەو باومەردان ئەم دايكە چى بليت؟ ئايا ھاوارى كرد؟ ھىژاندى؟ يان وتى: تاوانى
تۆبوو نەشتەرگەزىيەكەى سەرگەوتوو نەبوو؟

پرواتان ھەبىت، ھىچ شتىك لەوانەى نەگوت، ئەنھا وتى: (سوپاس بۇ خۆى گەورە)،
ئەمەى گوتو رۇشت! دواى (۱۰) رۇژ.. سوپاس بۇ خودا منداڭكە دەستىكردەو بە جوڭ،
دەركەوت كە مۇخى منداڭكە سەلامەتو تەندروستە.. بەلام پاش (۱۲) رۇژى تر، جارڭكى
تر دلى منداڭكە ئەكاركەوت، بە ھەمان ھۆكارى ئەو خوينبەريوونە، دووبارە بۇ ماوۋى
(۱۵) خولەك شىلانى دلمان بۇ ئەنجامدا، بەلام دلى نەگەوتەو كار، ئەمجارەيان بە دايكىم
وت: ببورە ئەو بېروايەدام كە ھىچ ھىوايەكمان نەماو.. دەزانن بە بىستنى ئەم ھەوالە چى
گوت؟ وتى: (خودايە سوپاس بۇ تۆ، خوايەگيان ئەگەر خىر لەودايە كە شىفاى بۇ بنىرى،
بەروەدگارا شىفاى بەدە)!

پاش ماومەك دلى كەوتەو كار، نزيكەى (۶) جار ئەم ھالەتە دووبارە بوو.. سەرمەنجام
پزىشكىكى پىسپۇر لە بوارى بۆرى ھەوادا، بە وىستى خودا تەوانى خوينبەريوونەكەى
بوووستىنيت.. سى مانگو نيو بەسەر نەشتەرگەزىيەكەيدا تىپەرى، بەلام ھەر لە ژوورى
بوژانەوۋى دلو لە ھالەتى بېھۇشدايەو ناچولتەو..

پاش ئەو ماوۋىە دەستىكرد بە جوڭ، بەلام دوومەلىكى گەورە نامۇ لە سەرىدا
دەركەوت، كە ھەرگىز پىشتەر دوومەلى ئەو شىوۋىمە نەدىبوو..

ئەمجارەشيان بە دايكىمان گوت: منداڭكەم پىنچىت زىندوو بىمىنيت، ژيانى ئاستەمە..
ئەگەر چەندجار رزگارى بوو لە وەستانى دلى، بەلام ئەم دوومەلە رزگارى نابىت، دووبارە
وتى: (سوپاس بۇ خودا)، ئەوۋى وتو رۇشتەو بۇ لاي منداڭكەى.

دواى ئەو دەستبەجى منداڭكەمان گواستەو بۇ لاي پزىشكى پىسپۇرى مېشكو دەمار،
بۆنەوۋى سەربەرشتى تەندروستى بكات.. دواى سى ھەقتە بە ھەزلى خوداى گەورە،
منداڭكە لەو دوومەلە رزگارى بوو، بە تەواۋى چاكبوو، بەلام ھەر نەدەجولايەو، دواى

دوۋ ھەقتەي تر، دوۋچارى ژەھراۋىيۈۋىنىكى سەير بوۋ لە خوئىندا، پەلى گەرمى گەشتە ۴۱۰۲ پەلى سەدى..

بە دايكىم گوت: مېشىكى مندالەكەت لە مەترسىيەكى گەورەدايە، ھىچ ھىۋايەكمان بۇ رزگاركرىنى نىيە، دوۋبارە زۇر بە ئارامىيەۋە وتى؛ (خودايە ئەگەر لە شىفادانى دا خېر ھەيە، شىفای بۇ بىزىرە)..

دوای ئەۋەى ئەم ھەۋالەم بە دايكى مندالەكە راگەياند، كە لەسەر قەرموۋىلەى ژمارە (۵) كەۋتەبو، پۇيشتەم بۇ ھاۋدېركرىنى نەخۇشى ژمارە (۶)، سەير دەكەم دايكى نەخۇشەكە دەگرى ھاۋار دەكاتو دەلەت: دكتور، دكتور.. فرىام كەۋە دكتور گيان، پەلى گەرمى مندالەكەم ۳۷۰۶، پەلكەى زۇر بەرزە، مندالەكەم دەمرەت..

مەنىش زۇر بەسەر سۈرمانەۋە پىمگوت: سەيرىكى دايكى ئەم مندالە بىكە، كە لەسەر قەرموۋىلەى ژمارە (۵).. پەلى گەرمى مندالەكەى لە سەرو (۴۱) پەۋەيە، بەردەۋام سوپاسى خودا دەكاتو ئارامى گرتوۋە!!

لە ۋەلەمدا وتى: دايكى ئەم مندالە نەھەستى ھەيە نەسۇز!! بىرى ئەم قەرموۋىلەىم كەۋتەۋە: (طوبى للغرباء)، تەنھا دوۋ وشەيە، بەلام ئەم دوۋ وشەيە ئومەتەك دىنەتە لەرزە.. لە ماۋەى ۲۳ سالى كاركرىندا لە نەخۇشخانەكان، تەنھا دوۋ كەسم بىنيۋە بەرامبەر قەدمىرى خودا بە ۋىنەى ئەم خوشكە ئارامگرو سوپاسگوزارو پەزامەند بىتە

ھەشتا چېرۆكەكە تەۋاۋ نەبوۋە، دوای ماۋمەكە مندالەكە گورچىلەكانى ۋەستا، بە دايكىم گوت: ئەمجارەيان ھىچ ھىۋايەك بۇ رزگارېۋىنى مندالەكەت نىيە! وتى: (ئارام دەگرىنو پەشت بە خودا دەبەستەين)، ئەمەى گوتو ۋەكو جارەكانى تر گەرايەۋە بۇ لای مندالەكەى..

كەۋتەنە ھەقتەى كۆتايى مانگى چۈرەمەۋە، سوپاس بۇ خودا مندالەكە لەۋ ژەھراۋىيۈۋەنش رزگارى بوۋ، پەيمان خستە مانگى پەنجەمەۋە سەيرتر پەۋى دا، مندالەكە توۋشى نەخۇشەيەك ھات كە ھەرگىز لە ژيانمدا نەخۇشى لەۋ شىۋەم نەدېۋو، ھەۋكرىنىكى زۇر لە پەردەى پەۋرى سىنگىدا، ھەۋكرىنەكە ھەۋو ئىسقانەكانى سىنگو چۈرەۋەۋرى گرتەۋەۋە، ناچارېۋوم كە نەشتەرگەرى كرىنەۋەى سىنگى بۇ بىكەم، تا دلى دەرگەۋەت، بەشىۋەيەك لىدانى دلى بىيىن..

كاتىك بارودۇخى مىندالەكە دىۋى ئەۋ ماۋە دوۋرودىزە گەشتە ئەۋ قۇناغە، بە دايكىم گوت، ئىمە ھەموو ھەۋلىكى خۇماندا، بەلام بەداخەۋە ھىچ ھىۋايەك نىيە بۇ چاكبۈۋنەۋى مىندالەكەت، بارودۇخى بەردەۋام بەرمۇ خراپىۋون دەۋرات، لە ۋەلامدا ۋەكو نەرىتى ھەمىشەيى، ھىچ شىتىكى نەگوت، جگە لە سوپاسكرىنى خوداى گەۋرە..

شەش مانگو نىۋ ئەۋ مىندالەكە لەگەل دايكىدا لە نەخۇشخانە مانەۋە، لە كۇتايپىدا سوپاس بۇ خودا مىندالەكە لە بەشى بۇزانەۋى دل ھاتە دەرمەۋ، بەلام نە قسە دەكات، نە دەپىنىت، نە دەپىستىت، نە پىدەكەنەيت، نە دەجۋالەيت..

دەزانن دىۋى ئەۋە جى پروۋى دا، پىش ئەۋەى من ھەۋالتان بەدەمى؟
كئ لەۋ بىروايەدايە ئەم مىندالەكە بەۋ ھەموو ئازارو نەخۇششەۋە چاك بېتەۋە؟
جى چاۋمەۋان دەكەن لەم دايكە ئارامگرو سوپاسگوزارە، دەپىت جى بىكات، لە كاتىكىدا مىندالەكەى لەسەر لىۋارى مەرگە دايكى خاۋەنى ھىچ شىتىكى ديكە نىيە، جگە لە پىشتەستىن بە خوداى گەۋرەۋ دوعاۋا پارانەۋە، بەلام ديارە بۇ مەۋقى باۋمەدار ئەۋە لە ھەموو شىتىك گەۋرەترو گىرگىترە..

لە كۇتايپىدا ئەم مىندالەكە بە ھەزلى خودا بە تەۋاۋى چاكبۈۋەۋە، تەمانەت بىرواكرىنى بۇ خۇشمان ئاستەم بوۋ، ئىستا بە ھاجى خۇى دەۋراتو پىشېركى لەگەل دايكىدا دەكات.. ۋەكو ئەۋەى ھەرگىز نەخۇش نەبۈۋىت، چىرۇكەكە تەۋاۋ نەبۈۋە.. ئەۋەى منى گىراندە ئەمە نەبۈۋە كە لەۋەۋپىش پروۋىدا، بەلكو ئەۋەۋو كە لەمەۋدوا بېستەم..

دىۋى ئەۋەى مىندالەكە لە نەخۇشخانە جۈۋە دەرمەۋ، زىاتەر لە سالو نىۋىكى پىچۈۋ، رۇۋىكىيان يەك لە ھاۋكارانەم لە بەشى نەشتەرگەرى، ھەۋالى پىدەم كە پىۋاۋىك لەگەل خىزانەكەىۋ دوۋ مىندالەكە دىيانەۋىت تۇ بېيىن..
ۋەم، ئەۋان كىن؟ ۋى، ناياناسم..

رۇپىشتم بۇ بىيىنىيان، كاتىك بىيىنەن زانىم دايكو باۋكى ئەۋ مىندالەن كە پىشتر نەشتەرگەرىيەكانەم بۇ ئەنجام دابۋو، مىندالەكە تەمەنى بېۋە نىزىكەى (۵) سال، ۋەكو گول ۋابۋو، مىندالەكى رۇچ سوكو تەندىرۋست، ۋەكو ئەۋەى ھىچى بەسەرنەھاتىت، مىندالەكەى تىرىشپان تەمەنى (۴) مانگ بوۋ.. بەخىرھاتنەم كىردن بە گائەۋە لە باۋكى مىندالەكەم

پىرسى، ئەمەندالە جۈر مانگانە مندالى چەندەمە؟ ژمارە (۱۴)، يان (۱۵)؟

بە زەردەخەنەيەكەم سەپىرى كىردىم، مەكە ئەمەلى پىم بىلى جەنابى دىكتور تۆ ھىشتا
پىستىيەكان نازانىت! وتى: ئەمە مندالى دوومەمانە.. مندالى يەكەممان ئەمە مندالىيە كە
پىشتەر ئەمە ھەمەمە نەشتەرگەرىيەنت بۆ ئەنجامدا، ئەمە يەكەم مندال بوو كە خۇدا بە
ئىمەلى بەخشى، دۋاى (۱۷) سال ئە ژىيانى ھاسەرەيمان.. دۋاى ئەمەلى كە خۇداى گەورە ئەمە
مندالى پىپەخىشىن، دووچارى ئەمە ھەمەمە نەخۇشەيە بوو كە خۇت دەزانى چى بەسەرھات،
چاۋمەكانم پىپوون ئە ئەسرىن، واتە ئەمە دايكە نارامگەر ئەمە يەكەم مندالى بوومە ئەمەلىش
دۋاى چەندە سال ھاسەرەيتى، بەمەشەيەمەش خۇپراگرو سوپاسگوزار بوو! دەستى پىاۋمەكەم
گىرتو بىردەمە ژوورمەكى خۇم.. پىرسىيارم دەربارى خىزانەكەى كىرد؟ سەبارەت بەمە ھەمەمە
نارامى خۇپراگىيەى؟

پىگومان ئەمە دلى بىكەلەتو وچرانە نىيە، بەلەكو ئاۋەدانو بە پىتە، بە باۋمەرى بە خۇاى
گەورە.. دەزەن ھاسەرەمەكى چى گوت؟

گوتەگىر خۇشەكو برايانى نازىز، بە تاپەت خۇشەكە بەرپەزەكان، بەپىستى جىگەى
شانازىيە ئافرىتى ئەمە شىۋەيە ئەمە سەردەمەدا..

وتى: مەن نەزىكەى ۲۲ سالە ھاسەرەگىرىم لەگەل ئەمە ئافرىتەدا كىردوۋە، بە دىژزەى
ئەمە ماۋەيە ھىچ شەۋىك نەبوۋە شەۋنۋىز نەكات، مەگەر عوزرىكى شەرى ھەبۋەبىت،
ھەرگىز نەمەبىنەۋە ئە پاشەملە باسى ھىچ كەس بىكات، ھىچ كات دىۋى نەگىردوۋە، كاتىك
لە مال دەچمە دەرمە، يان دەگەرپەمەۋە، بە دەستى خۇى دەركاكەم بۆ دەكاتەمەۋە پىشۋازىم
لەدەكاتو بەخىرەتەنەۋەم دەكات، ھەمەمە كارمەكانى خۇى بە جۋانتەرىن شىۋە ئەنجام دەدا،
لە قەسەكانى بەردەۋام بوو، وتى: بەرپەز جەنابى دىكتور، بەپىستى ھاسەرەمەكەم ئەمەندە
رەۋشەرزو پىر سۆزو ۋەفادارە، كە ژۇرجار شەرمى لەدەكەم!

مەنىش گوتەم: بەپىستى شاپستەى ئەمەيە شەرمى لى بەكەيت..

مىندالى يەگەممان ئايىنا بوو!

ھېشتا تەمەنم ۲۰ سال تىپەرى نەكرىبوو، كە يەكەم مىندالمان چاۋى بە دىنيا ھەلپىنا، بەردىوام بىر لەو شەۋانە دەكەمەۋە، كە تاگۇتايى شەۋو نىزىكى بەرمەيان لە نىۋ قاۋەخانەۋو چايخانەۋو پاركەكاندا لەگەل ھاورپكانمدا دەمامەۋە، تەۋاۋى شەۋگارە درىزىمگانمان بە قىسەى بى ماناۋ تۋانجىگرتن لە خەلگىۋ باسكىرنى ئەۋو ئەۋ بەسەر دىمىرد، بە زۇرى من لاسايى كەسايەتتەيەكانم دىكرەۋەۋو ھاورپكانم دەخستە پىكەنن، لە راستىدا خاۋمنى بەھرمەيەكى ناۋازە بووم لە لاسايىكرەنەۋەۋو گالتەپىكرەنەۋە، لە تۋانامدا بوو دىنگىشەم بىگۇرۇم، ۋەكو ئەۋ كەسە قىسە بىكەم كە لاسايىم دىكرەۋەۋە، كەس لە دىستەم دىمىربازى نەدەمىۋو، تەنانت ھاورپكانىشەم، ھەربۇيە زۇرىك لە خەلگى لىم دۋوردەكەۋتەۋەۋو بۇئەۋەۋى لە بەللى زمانى من سەلامەت بىن.

لە بىرم دىت ئەۋ شەۋە زۇر پىكەننەم، گالتەم بە كۆپرىك دىكرە كە بە نىۋبازاردا دىسۋاپايەۋە، تا لىلى نىزىك بوۋمەۋەۋو قاجىم خستە بەرقاچى، ئەۋىش كەۋت بەزمەۋىدا، نەيدەزانى چى بلىت، مىنىش بە پىكەننەۋەۋو خۇم كىرد بە نىۋ خەلگەكەدا، ئىدى ۋەكو

نەرىتى ھەمىشە بىزىم دەرەڭلىكى شەو بۇ مال گەرامەو، بىنىم ھاسەرەكەم چاۋەرەم
دەمەت، ھەستەم كەت لە بارىكى خرابدايە، بە دەنگىلى كزۆلەو وتى: ئارام لە كۆى بوۋىت؟
مەنىش بە گالەنە چارپىيەو وتە: لە مەرىخ! بىگومان لە ناو ھاورپىكانەم.

ئىدى ھاسەرەكەم بەدەم ھەلۋەرىنى فرمىسكە كەنپىيەو وتى: مەن زۆر بىتاقەتەم،
ئازارم زۆرە، ۋادەزەنەم كاتى لە دايكەۋونى مەندالەكەمان نەزىكەۋە، ھەستەم كەت، كە مەن
ھاسەرەكەم زۆر ھەرامۇش كەدوۋە، پىۋىستە ئىدى گەنگى پىدەم، تا كەمەك لە خەمە
ئەركى سەرشانى سوۋك بېيت، بە تەبەت ئىستە كە لە مانگى نۆھەمى سەپىدايە.

بۇيە بە خىرايى گەيەندەم نەخۇشخانە، بەردەۋام ئازارى ھاسەرەكەم زىيەدەم كەت، مەنىش
زۆر چاۋەرەم كەت تا مەندالەكەي بېيت، بەلام مەندوۋوبوۋم لە چاۋەرەۋانى، ئىدى ئارامەم لىپراۋ
زەمە تەلەفۇنەكەم جەپەشت تا ئەگەر مەندالەكەمان لە دايكەۋە مەندەم پىدەم، گەرامەو مال.
دەۋى كاتەمىرىك پەيۋەندەم پىۋەكەرا، مەنىش بە خىرايى گەرامەو بۇ نەخۇشخانە،
بەرىن پىچەكەم بىنى، داۋام لىكەت كە زوۋرى ھاسەرەكەم پى بلى، بەلام ئەو داۋام لىكەت
سەرەتە پىۋەم بۇ لاي ئەو پىزىشكەي سەپەرشىتى لە دايكەۋەنەكەي كەدەۋە، مەنىش بە
دەنگى بەرە بە سەرىدا قىزەندەم وتەم كام پىزىشكە؟ گەنگ ئەۋەمە مەن كەپەكەم بىنىم!
بەلام ئەو سەرىۋە لەسەر داۋاكەي وتى: دەپتە سەرەتە بىچىتە لاي پىزىشكەكەي.

بە ناچارى رۇپىشەم بۇ لاي پىزىشكە، دەستىكەت بە قەسەكەن لە سەر ئارامگەرتەن لە كاتى
تەپىكەنەۋەم رەزىۋەن بە قەدەرى خەۋى گەۋرە، پاشان پىي وتەم، مەندالەكەت، نەبىنايە!
سەرم داخستە بۇ رەپەردەۋى خەۋەم دەستەم كەت بە گەرىن، بىرم لەۋە كەدەۋە كە پەۋە
نەبىناكەم خەست بە زەۋەداۋ خەلگى پىي پىكەنەن!

نەمەزەنى چى بلىم، پاشان بىرم لە ھاسەرەكەم مەندالەكەم كەدەۋە، سەپەسى
پىزىشكەكەم كەدەۋە رۇپىشەم بۇ بىنىنى ھاسەرەكەم!

ھاسەرەكەم نەۋرەتلىكى باۋەردار بوۋ، باۋەرى پەۋەي بە قەزاۋەدەم ھەۋە، بىنىم ئەو
خەمبار نىيە سەپەسى خەۋەم دەستەم، رەۋى تەكەدەم پىي وتەم: ئىدى ئەۋەندە گالەنە بە
خەلگى مەكە، ھەۋەكە چۆن ھەمىشە نامۇزگەرى دەكەم كە ئەۋەندە سەپەسى خەلگى مەكە.
لە نەخۇشخانە ھەتەنە دەۋە، مەندالە نەبىناكەمان نەۋە سەلم، لە رەستىدا مەن ھىچ
گەنگىيەكەم پەندەدە، ۋادەزەنى ھەر بوۋنىشى نىيە لە نەۋەمەندە، ھەر كات ئەو دەگەرى،
مەن دەۋەشەم زوۋرىكى دىكە دەۋەستەم، ھاسەرەكەم زۆر گەنگى بە سەلم دەدە، زۆرىش

به بیستنی نهم وتانه له زاری منداڵێکی نابیناو شه‌مه‌وه سه‌راپا جه‌سته‌ی له‌رزاند،
سه‌یرێکم کردو ده‌ستم به‌سه‌ریدا هه‌ناو وتم: تو بۆ نه‌وه‌ ده‌گه‌رت که ره‌یزی به‌که‌می نوێزی
هه‌یه‌یت له‌ ده‌سته‌ده‌جته‌؟؟؟

وتی: بهائی.. بہم دیمہنہ ہاوپیکانم لہ بیرجووموہ، خوانی نیومپوم ہمر لہ یاد نہما،
وتم: سالم گیان، نیگمران ممبہ، آیا دھزانیت نہمپو لہگہل کئی دمپویت بؤ مزگہوت؟ وتی:
بیگومان عومہری برام! بہلام ہمیشہ ناوا دواہمکھوت!

وتەم: نەخىر ئەمىرۇ من لەگەل تۇ دېم.. سالەم بە بىستىنى ئەم وشانە سەرسام بوو،
 وايزانى گالتەى پىدەگەم، بۆيە دەستىكردەو بە گريان، منىش ھەرمىسكەگانەم بۇ سېرىو
 دەستىم گرتو بېكەو بە رېكەوتىن، دەرگاى ئۆتۈمبىلەكەم بۇ كەردەو، بەلام سالەم رازى
 نەبوو، وتى: مەگەوتەكە نەزىكەو بە ھى دەروېن..

بیرم نەدمەت کۆتاجار گەببۆو، چۆم بۆ مزگەوت، بەلام دواى ئەو ھەموو سالانە ئەمە
یەكەمجارم بوو، بچم بۆ مزگەوت، مزگەوت پەربوو لە نوێژخوێن، بەلام تێبینیم کرد لە
پەرزى یەكەمى مزگەوتەكە جێگەيەك دانراوە بۆ سالم، دواى تەواوبوونى نوێژی ھەینی،
سالم داواى لێکردم قورئانیكى بۆ بەینم، سەرسام بووم، لە دلى خۆمدا وتم: سالم نابینایە
چۆن دەتوانیت قورئان بخوینیت؟ قورئانەكەم بۆ ھینا، داواى لێکردم قورئانەكە بخەمە
سەر سورمى (الكهف)، قورئانەكەى لێومرگرتەم و خستییە بەردەمى خۆى، دەستیکرد بە
خویندنمەوى سورمەكە، جاوەكانیشى نووقاون، زۆر لام سەیر بوو، ھەموو سورمەكەى
لەبەربوو، ئیدی من ھەستم بە شەرمەزارییەكى زۆر كرد، دەستەگانم بۆ ئاسمان بەرز
كردەموو داوام كرد خواى گەورە پێنمونیم بكات، سەرمتا وەكو منداڵ دەستم بە گریان
كرد، زۆر ویستم گریانەكەم بشارمەو، بەلام نەتوانى، ھەستم كرد سالم بە دەستە
بچكۆلانەكانى ھەمىسكەگانم بۆ دەسپێت، لە ئامیزم گرتو سەیرم كردو وتم: تۆ نابینا
نیت، بەلكو ئەو منم نابینام!

پیکهوه گمراينه وه بۆ مال، هاوسهرمه کهم زۆر نینگهرانی سالم بوو، به لام کاتیک زانی من له گهل سالم له نوێزی ههینی بووم، نینگهرانیه کهی بووه هه لورانی فرمیسی خوشی.

ئىدى لەو پۇژمۇدە ھەموو نوپۇزىمىزنىڭ لە مۇزگە وتدا كىردۇدە، بە يەككە جارى لە ھاۋىي خرابەلىرىمىزنىڭ كىردۇ بوومە ھاۋىيى كەسلىنى ئاكارا جان، لەو پۇژمۇدە بەدۋاۋە گىرگىيەكى زۇرۇم بە خىزانو مىندالەلىرىمىز دەدا، بەمەش ئۈمىدىنى ئىزلىگەن ھاۋىيەلىرىمىز ھاتە

دىۋ مائىمان پەر لە خۇشىۋ بەختەۋەرىۋ تەبائى بوۋ، ئىدى زەردەخەنە بۇ ساتىكىش لە
پرووخسارى سالم جىانەدمبوۋە، ھەمىشە دىلخۇشۋ پرووخۇش بوۋ..

باش ماۋەيەك سەفەرىكەم بۇ ھاتە پېش، سەرەتا دوۋىل بوۋم لە رۇيشتەنم، بۇ ئەۋ
مەبەستە راۋىژم بە ھاۋسەرمەكەم كرد، لەبەرئەۋەى ماۋەى گەشتەكەم زۆر بوۋ، واگومانم
برد كە داۋاكەم رەت بىكانەۋە، بەلام زۆر بە خۇشحالىيەۋە قىۋىلى كرد، ئەمە لە كاتىكىدا
بوۋ كە پېشتەر بۇ ھىچ سەفەرىكەم پەرسەم پى نەكردبوۋ، ئىدى پرووم كەردە سالم ۋەۋالى
گەشتەكەم پىدا، ئەۋىش بە خۇشحالىيەۋە مالاۋايى لىكردم..

ماۋەى سى مانگو نيوم پىچوۋ، لەۋ ماۋەيدا ھەر كات دەرغەتىكەم بۇ بىرەخسايە،
پەيۋەندىم بە ھاۋسەرمەكەمەۋە دەكردو ھەۋالى مىندالەكانم دەپرسى، زىاتەر لە ھەموۋيان
تامەزرۇى دىدارى سالم بوۋم، ئاۋاتەخۋازبوۋم گويم لە دىنگى بىت، ھەر كات پەيۋەندىم
دەكرد، يا لە قوتابخانە بوۋ، يان لە مزگەۋت..

ھەموۋ جارىك ھاۋسەرمەكەم بە پىكەننىۋ خۇشحالىيەۋە ھەۋالى تەندروستىۋ بارودۇخى
مىندالەكانى پىدەۋتەم، بەلام كۇتاجار كە پەيۋەندىم كرد، گويم لە پىكەننىۋ نەبوۋ، دىنگىشى
گۇرپابوۋ، وىم سلاۋى من بە سالم بگەيەنە، وتى: بە وىستى خودا! بىدەنگ بوۋ..

دۋاى تەۋاۋبوۋنى ماۋەى گەشتەكەم گەرامەۋە مالۋ لە دەرگام دا، ئاۋاتەخۋازبوۋم سالم
دەرگاكەم لى بىكانەۋە، بەلام خالەك دەرگاكەى لىكردمەۋە، باۋەشى پىداكردم ھاۋارى كرد
بابە، بابە، نازانم بۇچى كاتىك چوۋمە ژوۋرەۋە ھەستەم كرد سىنەم توند دىبىت.. ۋەكو
ئەۋەى شتىك پروۋى دابىت، ھاۋسەرمەكەم ھاتە دەرەۋەۋە پىشۋازى لىكردم، بەلام پرووخسارى
گۇرپابوۋ، ۋەكو ئەۋەى بە زۆر خۇى خۇشحال نىشان بىدات، پەرسىم چى بوۋە؟

وتى: ھىچ.. وىم ئەى كۋا سالم بۇ دىار نىيە؟ سەرى داخستو ۋەلامى نەداپەۋە، فرمىسك
ۋەكو بارانى بەھار بە گۇنايدا رىچكەيان بەست، ھاۋارم كرد كۋا سالم؟ سالمى من لە كۋىيە؟
خالەك كە تەمەنى چۋار سالان بوۋ بە دىنگىكى بەرىئانە وتى: رۇيشت بۇ بەھەشت!
ھاۋسەرمەكەم تەھەممولى نەكرد، زۆر گىرا، ئىدى ژوۋرەكەى بەجىھىشت، پاشان زانيم
كە سالم دوۋەھەفتە پېش گەرانەۋەم، دوۋچارى نەخۇشىيەكى كىتوپر بوۋەۋە بەۋ ھۇيەۋە
گىانى لە دەستداۋەۋە بۇ دۋاجار مالاۋايى كەردوۋە!

كەسانىك ئەگەرچى خوداى گەۋرە بىنايى چاۋى پىنەبەخشيون، بەلام بىنايى دلۋ
دەروۋنى پىبەخشيون.. زۆرن ئەۋانەى چاۋيان دىبىنەت، بەلام دلىيان كۋىرو تارىكە!

پەيۋەندى نىۋان بووك و خەسوو

(چۇن ھەلسۈكەوت ئەگەل خەلگىدا دەكەيت، بە ھەمان شىۋە ھەلسۈكەوتت ئەگەلدا

دەكەن)!

گومانى تىدا نىيە ھەر نەتەۋمىيەك لەم جىھاندا خاۋىنى نەرىتو كلتورى تايىبەتى
خۇيانن، بەلام ھەندىك نەرىت وىكو ستاندىرى لىھاتوۋمو لاي زۇربەي زۇرى نەتەۋمىكەنى
جىھان بوۋنى ھەيە، بۇ نەۋنە بابەتى نەمجارەمان واتە: (پەيۋەندى نىۋان بووك و
خەسوو)، ئەم نەرىتە ئە ھەموو جىھاندا چۈن يەكەو دەگەنن ئەم بووكەنەي بە ۋىنەي
دايكيان خەسوۋيان خۇشەۋىت، لە كاتىكدا خەسوۋمەكەنى ئەمىرۇ بووكەكەنى دولنى بوون،
بووكەكەنى ئەمىرۇش خەسوۋمەكەنى سەمىننن، بەلام ئەم دوو كەسە كە ھەر لەم ساتەۋى
نازناۋى بووك و خەسوو ۋەردەگرن، ئىدى جاۋيان بە يەكەدى ھەئناپەتو بە بىننى يەكەدى
خۇشەال نىن، ھەمىشە بە چاۋى رىۋكىنەۋە بۇ يەكتەر دەۋرانن، لەسەر شىت گەلەك
كە تەننەت نىرخى باسكردنى نىيە، نىۋانىان ھەر لە مانگى يەكەمەۋە تىكەمچىتو

زۇرچار خەسۇو رەكەتى بۇ كۆپمەشى دىگۈچىدەك بولۇپ ھۆى بۈۈكە خانەۋە كۆپمەشى لەبەرچاۋ دىگەۋىت.

من دىنىام لەۋەى زۇرىبەى ناكۇكىيەكان كە روو دەمدەن لە نىۋانىدا شىتگەلىكى زۇر سادەۋ سانان، بەلام ئەم بىروبوچۈۋەنە ۋاىكردوۋە كە ئەم دوۋانە بە بىستى ناۋى يەكتەر بىزار بىن، بۇ روۋنكرىنەۋەى زىاترى ئەم بابەتە ئەم چىرۇكە بخوئىنەۋە، تا بزانىن چۇن دىتوانىن ئەۋ ناكۇكىيەنە بىنەبىر بىكەين ۋە پەيۋىندىيەكان لە شەرو ناخۇشى ۋە ناكۇكىيەۋە بگۇرپىن بۇ خۇشى ۋە خۇشگوزمرانى ۋە خۇشەۋىستى ۋە ئاسوۋدەى:

خاتوونىك دەلىت: سالانىك لەمەۋبەر ھاسەرگىرىم لەگەل كۆرۈكى ھاپۇلى زانكۇمدا كىرد، بەۋ مەرچەى لەگەل باۋكى ۋە دايكىدا بىزىم... دۋاى ماۋىيەكى كەم بۇمدەركەۋت ناتوانم لەگەل دايكىدا بگۈنچىم، ۋاتە: خەسۇۋ، كەسايەتىمان زۇر لە يەكىدى جىاۋاز بوۋ، خەسۇۋ زۇر ناكارو ھەئسۈكەۋتى ھەبوۋ كە من رەقەم لى دىۋوۋە، لەسەرو ئەۋشەۋە ھەمىشە ئە سەنگەرى تۇلەداۋو بەرامبەرم!

رۇزەكان تىيەرىن، رۇز لە دۋاى رۇزو ھەفتە لە دۋاى ھەفتە بۇ يەك چىركەش لە مەشتومرو دىمەقالى ۋە شەرو بەگزاچۈۋن لەگەل يەكتىدا نەۋىستان، تورپى ۋە نەۋىۋى بەختەۋەرى ۋە ناۋارامى مائەكەى پىر كىرەۋ، ھۆكارمەشى مەندوۋىۋىۋى زۇرو بەدبەختى بوۋ بۇ مىنى ھەزار.

لە كۇتايىدا نەمتۋانى جىدى بەرگەى ھەئسۈكەۋتى خرابو ناشىرىن ۋە دىكتاتۇرىيەتى خەسۇۋ بگىرم، لەبەرئەۋە بىرپارمدا كە رۇگە چارەيك بىۋىزەۋە، بۇ ئەم مەبەستە رۇشىتم بۇ لى يەكەك لە ھاپۇنكانى باۋكە كە ناۋى (مستەر ھوانگ) بوۋ، ئەۋ ھرۇشپارى دەرمانى گزۇگىا بوۋ.

لە سەرمەتاۋە زىانى خۇم بۇ گىراپەۋە، پاشان داۋام لىكرد ھەندىك گزۇگىاى ژەھراۋىم بىن بىدات تا بىتۋانم بۇ ھەتا ھەتايە چارەسەرى گىرەتەكەم بىكەم!

(مستەر ھوانگ) كەمىك بىرى لەۋ كارە كىرەۋە، لە كۇتايىدا بىنى گوتە: من يارمەتەيت دەمدەم بۇ چارەسەرى كىشەكتە، بەلام دىبەت جۋان گۇپراچىرى بۇ قەسەكانەۋە ئەۋەى پەيت دەلىم ئەنجامى بىدەتو بە تەۋاى گۇپراپەلى قەسەكانەم بىت.

لە راستىدا بە ھاۋكارىيەكەي زۆر شادمان بووم، ھەر بۇيە بە خۇشحالىيەۋە وتم: بە جاۋان (مستەر ھوانگ)، بە دۇنيايىيەۋە تەۋاۋى ئەۋ شتانه جىبەجى دەكەم كە تۇ پىم دەلىيت. پاشان (مستەر ھوانگ) ھەستاۋ پۇيشت بۇ زوورمەكەي دواۋە، دۋاى چەند خولەكك گەپرايەۋەمۇ لەگەل خۇيدا شووشەيەكى بچوۋكى ھىنا لەسەرشيۋەي دۇپتەككىن (قطرە)، پىي وتم: بۇ پزگارت بوونت لە خەسووت نابىت لە سەرمتاۋە ژمەرىكى كوشندە بەكاربەيىت كە بە خىرايى كارىگەري لەسەر دروست بىكات، ئەگەر وابكەيت ئەۋا گومانى لى دىكەنۋ بەۋ تۆمەتە دەخىرپىتە زىندان.

لەبەرنىۋە ئەم دەرمانەت پى دەدەم، كە ھىۋاش ھىۋاش كارىگەري لەسەر جەستەي دروست دىكات، بەلەم ئەۋەي پىۋىستە لەسەر تۇ ئەۋمەيە كە ھەموو پۇژىك خوارىنى باشۋ بەتامى بۇ دروست بىكەيت، بۇ نەۋنە گۆشتى مەيشك، يان گۆشتى سور، ماسى...ھتە، پاشان دۇپەيەك ئەم دەرمانە بەسەر خوارىنەكەدا بىكە، پىۋىستە پۇژانە لەسەر ئەم بەرنامەيە بەردەۋام بىت، واتە ھەموو پۇژىك خوارىنى زۆر خۇشى بۇ ئامادە بىكەيت، ھەروەھا ھەلسۈكەۋت لەگەلدا بىگۇرپىت، ۋەكو ھاۋرىيەكى نەيكۋ بە ۋەھا مامەلەي لەگەلدا بىكەيت، ھەرگىز دەمەقەلەۋ مەشتۋەرى لەگەلدا نەكەيت... لەگەل ئەۋەشدا پىۋىستە گۇپرايەلى ھەموو داۋاكارىۋ ئارموزۋەكانى بىت، ۋەكو شاۋنىك بۇي بىرۋانەۋ مامەلەي لەگەلدا بىكە... ھەموو ئەمانە دەپىت لەۋ پىناۋەدا ئەنجام بىدەيت كە لە كاتى مەردىندا گومان لە تۇ نەكەن.. مەيش بەم بەرنامەۋ پىلانە زۆر دىخۇش بووم، بە خىرايى گەپرايەۋە مال، بۇئەۋەي دەست بىكەم بە جىبەجىكرىنى پىلانەكە، بەۋ ھىۋايەي لەۋ پىگەيەۋە خەسووم لەناۋ بىبەم.. پۇژان ھاتۋ پۇيشت، چەند ھەقتەيەك، چەند مانگىك بەسەر ئەم پىلانەدا تىپەرى، ھەموو پۇژىك خوارىنى باشم بۇ خەسووم ئامادە دىكرىد دۇپىك لە دەرمانەكەم دىكرىد بەسەر خوارىنەكەيدا.

ھەمەيشە بىرم لە ۋەكانى (مستەر ھوانگ) دىكرىدەۋە، كاتىك دىگوت ئاگاداربە گومانى لى نەكەن، بە تەۋاۋى ھەلسۈكەۋت لەگەل خەسوومدا گۇپرىۋ لەۋ پۇژە بەدواۋە ھەموو كات گۇپرايەلى ھەرمانەكانى دەبووم، زۆر دىسۇزانە مامەلەم لەگەلدا دىكرىد..

دوای تېپەپوونى شەش مانگ بارودۇخى مالمەكە بە تەواۋى گۇپاۋ ھەموو شىك
بېچەوانە بوۋە، تەنانەت خۇم بېنىيەۋە كە ھىچ كات تورە نەدەبووم لە دەستى خەسووم،
لە تەواۋى ئەو ماۋىيەدا ھىچ جۇرە مشتومپىكەم لەگەل خەسوومدا نەكرد، سەرەنجام
نىوانمان زۇر خۇشبوو، زۇر بە ئاسانى لەگەل يەكتىردا دىگونجاينو مامەلەمان دىكرد.
ئەمەش بوۋە ھۇي ئەۋەي بە تەواۋى تېروانىينو ھەئسوكەۋىتى خەسووم گۇپا، تا ۋاي
لىھات ھىندەي كەمگەي خۇي خۇشى دەۋىستەم، بەردەۋام لاي ھاورپىيانو نىزىكانو دۇستانى
باسى مەنى دىكردو دىگوت باشتىن ئافرىتە.

ئىستا مەن خەسووم ۋەككە كچو دايىكە مامەلە لەگەل يەكتىدا دىكەينو ھاسەرەمگەشەم
كە دەبىنىت ئەم گۇپانكارىيە گەۋرەيە لە نىۋو مالمەندا روۋىداۋە زۇر شادمانو دلخۇشە
پۇزۇكىيان بە پەلە رۇيشتەۋە بۇ لاي ھاورپىكەي باۋكەم (مستەرھوانگ)... پېم وت،
بەپىز (مستەر ھوانگ)، تىكايە ئەمجارەش يارمەتىم بىدە، دەرمانىكەم بەرئى بۇ ئەۋەي
كارىگەرى ئەو زەھرە لەناۋبەرىت كە لە ماۋەي ئەم شەش مانگەدا دەرخواردى خەسووم
داۋە، چۈنكە ئىستا نامەۋىت خەسووم تەنانەت پەنجەيەكىشى گەرم بېيت، بە راستى ئەو
زۇر گۇپاۋە، بوۋە بە ئافرىتىكى نەرمو نىانو لەسەرخۇ، ئىستا ۋەككە دايىكە خۇشەدەۋىت،
ھەرگىز نامەۋىت بەرئىت تىكايە، تىكايە ئەمجارەشيان ھاوگارىم بىكە (مستەر ھوانگ)
زەردەخەنەيەكى كىردو وتى، مەن ھىچ كات زەھرم نە بە تۇ، نە بە ھىچ كەس نەداۋە،
ئەو شوۋشەيە تەنھا كەمەك ئاۋى پاكى تىدابوو.. تاكە زەھر بەرئىيە لەو زەھرى كە لە
مىشكى تۇ دابوو، كە بەو ئاراستەيەيدا بەرئىت بىر لەۋە بىكەيتەۋە چۇن خەسووت لە
ناۋبەرىت، بەلام كە ئىستا مىشكەت بە خۇشەۋىستى شۇردوۋە، ئىدى خۇشەۋىستىش لە
نىۋانتاندا چەكەرى كىردوۋە

خۇيىنەرى ئازىز، مەۋۇف چۇن مامەلە لەگەل دەۋرۋەرىدا بىكات، ئەۋانىش بە ھەمان
شېۋە مامەلەي لەگەلدا دىكەن! دەتۋانىت ئەم جۇرە مامەلەيە لەگەل ھەموو ئەو كەسانەدا
تاھى بىكەيتەۋە كە خۇشت ناۋىنو ۋا ھەست دىكەيت رەيان لىتە، دىنىام بە ھەمان شېۋە
رەقو كىنەتان دىگۇپىت بۇ خۇشەۋىستى سۆزو مېھرىبانى، پەندىكى صىنى ھەيە دەلىت:
ئەو كەسەي كەسانى تىرى خۇشەۋىت، خەلگىش بە ھەمان شېۋە ئەۋيان خۇشەۋىت.

لېيوردن، گەرەترە لە تۆلەسەندن

زۆر ئەرکەسەنەى كە ھەمیشە لە بېرى زمانى زېرو تۆلەو تۆلەسەندەنەو، لە كاتێكدا كە تاوانێكىيان بەرامبەر ئەنجام دەدرێت، پەنگە زۆرجار تاوانەكە بە دەستى ئەنقەستو شەرو دوژمنايەتى نەبێت، بەلام كەس و كارمەكەى و میراتگرمكانى جگە لە زمانى تۆلەسەندەنەو ھىچ ھەلۆستىكى دىكە دەرنابەن، زۆر دىگەنە مێزوو ناوى كەسانێك بە نموونەو پێشەنگ تۆمار بكات، كە ھەمیشە بە شوێن تۆلەسەندەنەو، چونكە ھەموو مرۆفێك دەتوانێت ھەلۆستى لێنەبوردن رابگەيەنێتو داواى تۆلەسەندەنەو بكات، ئەم تۆلەسەندەنەو مەرج نىيە تەنھا بە دەستى خۆى بێت، بەلكو دەتوانێت لە پێگەى دادگا و ياساو داواى تۆلەو بەندكردنى ھەمیشەى تاوانبارەكە بكات، ئەمجۆرە پەفتارە تەنھا وێزدانى خاوەنەكەى ئاسوودە دەبێتو بە گوتەى خۆى ئەو كات رەقو كەنەى دلى دادمەركیتەو سوكتايى و ئارامى بۆ دىگەرپێتەو كە تۆلەى لە تاوانبارەكە كردەو، ئەم مرۆفانە نەپێشەنگن نە دەبنە پێشەنگ، ھەرگىز لە كۆرو كۆبوونەو نووسینو

ئاخاوتىندا، ومگو پېشەنگى چاگەخوازو چاگەكار باس ناكىرتىن، بەلام ئەو كىسانەنى سەرمەي گەورمىنى ئەو تاوانەنى دەرھەقىيان كىراۋ، ھەمىشە زىمانى لىيوردىن سىنە فراۋانى ئازادىردىن بەكار دەھىن، ئەوانە مېژوو ھەلۋىستىيان دىنوو سىتەم، دىنە پېشەنگو لە كۆرۈكۈيۈنەمۇكاندا بە نەمۇنە دەھىنرەنەمۇ ھەلۋىستىيان بەرز دىنرەخىنرەت، ئەو جگە لە پاداشتى خۇداى مېھرىبان.

با بېكەۋە ھەلۋىستى ئەم ئاھىرەتە بىخۇنىنەمۇ كە ناۋى خۇى لە نىو مېژۋى خاۋەن لىيوردىنەكاندا تۆمار كىر، پېش سى سال ئەمەبەر دوۋلاۋ بوۋە دىمەقەلەيانو لە ئەنجامى بەركەۋىنى زەبىرىكى توند (سەيل) كۆرە تاھانەنى مەلەكەيانو خاۋىنى سى خوشكو داپكىكى بېۋەزىن، گىيانى لە دەست دا..

كەسو كارى بىكۆمكە لەبەرئەۋى دەۋلەمەندىۋون، زۆر ھەۋلىيەندا تا داپكى سەيل رازى بىكەنە لە كۆرەكەيان خۇشەبىت، لە بەرامبەردا پېشنىياري كۆشكىكى نىشەتەجىۋونو نىزىكەى حەۋت دەھتەر دۆلاربان پېدا، بەلام داپكى سەيل رازى نەبوۋ لە بەرامبەر خۇىنى كۆرەكەيدا مالو سامان ومېرىگىرت، بۆيە سورىۋو ئەسەر ئەۋى كە چاۋمەۋىنى فەرمىنى دادگا بىكات، تا تۆلەى كۆرە تاھانەكەى بە چاۋى خۇى بېيىنىتا

دۋاى ئەۋى فەرمىنى دادگا دەرچۈۋ بە لە سىلدارەلنى بىكۆمكە، داپكى سەيل داۋاى كىر كە جارىكى دىكە دانىشتىنى دادگا بىكرىتەۋە، ئەو دانىشتىندا داپكى سەيل لە بەردەمى ھازىدا بە بىكۆزى كۆرەكەى گوت: ئەۋا مەن تەنھا لەبەرخاتىرى خۇدا لىتخۇشەۋوم، ھەر ئەمەۋ لە سىكالاكەم سازش دىكەمۇ ھىچ شىكەم لە تۆۋ كەسو كارمەكت ناۋىت.. پاداشتم تەنھا لە خۇداى بە دەسەلاتو بەخشىندە مېھرىبان دەۋىت..

بە وردى سەرنج پەد، ئەم لىيوردىنە چەندە گەورمىدا داپكىكى بېۋەزىن، خاۋىنى سى كىزۋلەۋ تەنھا يەك كۆر بوۋ، لە خۇىنى ئەو كۆرە تاھانەنى خۇشەبىتو لە بەرامبەردا ھىچ دىنارو دۆلارەكىش قىۋول ناكات.. ئەمە لە كاتىكەيە كە جگە لە موۋچەيەكى كەمى خانەنشىنى، خاۋىنى ھىچ سامانو دارايىيەكى ئەۋ تۆ نىن..

لىيوردىمى، سىفەتى ئازاۋ پالەۋانەكانە، ئەۋ كەسەى داۋاى لىيوردىن رەت دىكەتەۋە، بە دەستى خۇى ئەۋ پەردە دەرۋوخىنەت، كە رۆۋىك دادىت دەبىت بەسەرىدا بىرۋات..

ئەگەر مەۋا ھەمۇ كات خرابە بە خرابە ۋەلام بىتەۋە، ئىدى كەى خرابە بىتەۋە دەبىت؟

لە يەككەك لە چىرۆكە ئۆزىنەكانى چىنىيەكاندا
ھاتوو، خىزانىك خودا مىندالىكى جوانيان
بېدەبەخشىت، خزمۇ دۇستانو دراوسىكانيان بۇ
بىرۈزبايىو دەرپرەنى شادىو خوشحالى خۇيان
سەردانى ئەم خىزانە دىگەن، ھەر يەك لەوان
بە جۇرىك راوبۇجوونو خوشحالى خۇيان بۇ
خىزانو ئاپىندە مىندالەكە دەرپرەن..

دراوسى يەكەم: سەردانى ئەم خىزانە
دىگەن دىيارىيەكى جوان بېشكەشى مىندالە
جاوگەشەكەيان دىگەن بە بىنىنى زۇر
خۇشحالو ئاسوودە دىمىن دەلئىن، ئاي جەند

مىندالىكى جوان..

مىندالىكى جانو خۇيىن شىرىنە، بېگومان ئە ئاينىدا دەپتە سىركىدىمەكى بەناوبانگو
لېھاتوو..

دايكو باوكى مىندالەكە بە بېستىنى ئەم قىسانە زۇر شادمان بوون، زۇر زياتر سوپاسو
پىزىز خۇشەمۇستيان بۇ دراوسىكەمىيان دەرپىرى خوارىنو شىرىمەتو مېومىيان پىشكەشكىرىن،
دواتر بە خۇشەئالىيەو مالاۋايان لىكىرىن..

بۇ پۇزى دواتر دراوسىنى دوومىيان سىردانى كىرىنو ئە ناخەو پىرۇزىبايان
ئاراستەكىرىن بە دىتنى مىندالەكەمىيان سىرسامو خۇشەئالى خۇيان نېشانداو وتيان؛ ئاى
چەندە مىندالىكى جانو، بېگومان ئەم مىندالە جانو پۇج سوكە دەپتە بازىرگانىكى
دەولەمەندو كەسايەتتىيەكى بەناوبانگو..

باوكو دايكى مىندالەكەش زۇر سوپاسى ھەستى بەرزو ناۋازمىيان كىرىنو پىزىز زۇرەيان
لىكىرىنو خوارىنو شىرىنىو مېومىيان پىشكەشكىرىن ساتىكى خۇشيان پىكەو گوزمىراندو
پاشان بەرپىزەو مالاۋايان لىكىرىن..

بۇ پۇزى دواتر دراوسىنى سىيەمىيان سىردانىكىرىن، ئە كاتى بېنىنى مىندالەكە ئە جىياتى
پىرۇزىبايى وتى؛ بېگومان ئەم مىندالە ئە ئاينىدا مالاۋايى ئە زىيان دەكەتو دەمىرتا!

باوكو دايكى مىندالەكە بە بېستىنى ئەم وتەيە زۇر پەستو نىگىران بوون، ھەرىيە
دەستيانكەردە لىدانىانو ھەر بە پال كىرەپىياننە دەردەو، تەنھا ئەسەر ئەمەى راستىيەكى گوتەو
چونكە گومان لەمەدا نىيە ھەر كەس ئە دايك بېت، دەمىرت ئەگەر دوى سەد سالىش بېت..

بەلام تاۋانى ئەم دراوسىيە تەنھا ئەمەبوو كە نەدەبوو ئە كاتى ئەمەپىرى خۇشىو شادىنا بە
قىسەمەكى ئەم جۇرە ئەگەرچى راستو دوستىش بېت، ھەستيان بىرىندار بىكاتو نىگىرانىيان بىكات..

كەواتە پىۋىستە ھەر شىتەك، يان ھەر وتەمەك ئە شوپىنو كاتى شىاۋى خۇيدا بىگوتىرت..
ناشەت ئە كاتى شادىنا بە گىران پىرۇزىبايى ئە بەرامبەر بىكەنو ئە پىرۇزىبايى مىندالىكى

تازە ئە دايكەبوودا مىردن پادى دايكو باوكى بېپىنرەتەمەو ئە كاتى خەمەپەزىلەدا بە
پىكەنىنەمە ھاۋخەمى خۇمان دەرپىر، زۇرچار دەپىنىن ئە كاتى پىرسەداو لەمە كاتەى

كە خاۋەن پىرسە لەمەپىرى نىگىرانىو بېتاقەتەيدايە، دۇستانو مېوانانى دوو دوو سىرىان
كىرەوۋە بەسەرى يەكەدا قەسەى خۇشىو پىكەنىناۋى بۇ يەكتىرى دەگىرنەو..

ھەمەو شىتەك، يان ھەمەو وتەمەك شوپىنى شىاۋى خۇى ھەيە..

دەتەوېت ھاوسەرمكەت گويىرايەلت يېت؟

خاۋمنى ئەم جىرۇكە دەلتىت: رۇزىكىان سەردانى يەككىك لە ھاورپىكانم كىرد، لە مېزىوو بە دىدارى شاد نەببووم، ئەم يەككىكە لەم ھاورپىيانەم كە زۇر بەختەمرو ئاسوودمىيە، ھەرگىز لە دەستى تەممەلىو كىرىنى پىداۋىستىيەكانى ناومالو كەلوپەل سكالاي نەدەمكىرد، بە پىچەوانەمە ھەرچى بوېستايە ھەر ئەم رۇزە ھاوسەرمكەى بۇى دەھىنايەمە، لەگەل ئەموشدا كە شۇھىرى تايىبەتىو خزمەتكارىان نەبوو، تا پىداۋىستىيەكانى مالىيان بۇ بىكىت، لەم سەردانەمدا بۇ لاي ئەم خوشكە ئەمىزەم، دواى كەمىك دانىشتن ئەحوال پىرسىن، دواى پەرەم پىنووسىكەم كىرد، بۇنەمەى وەسفى ئەم خواردنەى بۇ بەكم كە ھەزم لىيەتى، تا بۇ نىومرۇ بۇمان نامادە بىكات، پىى وىم: ئەم چەكەمەمىيە بىكەرمە پىنووس پىراۋى تىدايە، ھەموو ئەم دەفتەرم سەپىركىرد، بۇنەمەى پەرەمەكى خالىم دەستىكەمەىت، تا جۇرى خواردنەكەى لەسەر بىنووسم، بەلام پەرەمەكى خالى تىدا نەبوو، ئەم دەفتەرمە بۇ پىوېستىيەكانى ناومال تەرخان كىرابوو، ئەمەى زۇر سەرسامى كىردم، ئەمەىو كە بەشپەمەمەكى زۇر سەرنجىراكىش كەلوپەل پىداۋىستىيەكانى مالى تىدا نوسىرابوو، بە بىنىنى ئەم دەفتەرمە زانىم كە ھۇكارى بەختەمروى ئاسوودمەىو نەبوونى دەمەقائە لە نىوان ھاورپىكەم ھاوسەرمكەىدا ئەم شىۋازە جوان سەرنجىراكىشەمە، كە پەرەمەى دەكات، سەپىركەن.. بىزان كاتىك ئەم خوشكە بەمىزەم پىوېستى بە شتىك بووېت، جۇن نامەى بۇ ھاوسەرمكەى نووسىومە داۋاكارىيەكەى پىشكەش كىردوۋە:

ئىستى بېداۋىستىيەكانى بەمشىۋىيە نووسىبوو؛ ئەزىزەكەم پەننىرىكى سېى بېئە بە ۋەئەى دله سېى پاكى بېگەردەكەى خۇت.. قەيماغىش بېئە، ئەى جۋانتر لە قەيماغ، شەكر بە ۋەئەى شېرىنى خۇئنت، ئەماتە ۋەكو كۆلمە سورۇ جۋانەكانى خۇت، بېبەرى سور بە ۋەئەى ھەستەكانت.. ھەنگۈيىن، ئەى ھەموو تەمەنەم، زەغەران بە ۋەئەى رەنگى دانت، سابون بە ۋەئەى دەستە جۋانەكانت.. شكولاتە ئەى شېرىنتر لە شكولاتە! دەستبەجى بېرىكەم لە شىۋازى داۋاكارىيەكانى خۇم كەردەم، مەن لە لاپەرەكەدا دەنووسم؛ ئەم شتانەمان بېۋىستە: (ھەلەكە، شەكر، شېرى مەندالەكەت لەبېرنەجى، دۇشاۋ، ئاردى كېك، بىرنەج...)، لە راستىدا ئەمە تەنھا شىۋەى داۋاكارى مەن نېيە، بەئەكو زۆربەى زۆرى خوشكان ھەر بەو شىۋەىيە داۋاكارىيەكانىيان بۇ ھاۋسەرمەكانىيان دەنووسن..

دۋاى خۇئندەنەۋەى، زۆر بېكەنەم بەو ھەلسۈكەۋتە سەرسۈرھەنەرۋ لېزانو ھەكىمانەى ھاۋرېكەم، ۋتى، ئەۋە بەجى پېئەكەنى؟ ۋتم؛ بەۋەى لە نېۋ ئەم دەفتەرمەدا نووسراۋە! بە زەردەخەنەيەكەۋە ۋتى؛ بۇ ھاۋسەرمەكەت بېبە بە خانمىكى باش، بۆت دەبېت بە بېاۋىكى باش! دۋاى سەردانەكەم گەپرايەۋە بۇ مالمەۋە، يەكەم كار كە ئەنجامە دا، لىستىكى بېداۋىستى مالمەۋە بەمشىۋىيە نووسى بۇ ھاۋسەرمەكەم؛ خۇشەۋىستەكەم، لەگەل دەستى خۇت قەيماغمان بۇ بېئە، جۋانتر لە قەيماغ، ھەنگۈيەمان بۇ بېئە.. شېرىنتر لە ھەنگۈيىن، پۇھەكەم مایۋىنىزىت بېرنەجەت، پەنېر بە ۋەئەى تامى خۇت، شەكر بە ۋەئەى شېرىنى خۇئنت، شېرىنى بە ۋەئەى قەسە شېرىنەكانت، تەكايە دوامەكەۋە، زوۋ بېگەپرەۋە بۇ مالمەۋە، لە دوۋرى تۇ خەمبارىن، خۇشەۋەى ئازىزەكەم..

ھاۋسەرمەكەم گەپرايەۋە بۇ مالمەۋە لە پۈۋخسارىدا زەردەخەنەيەكە بەدى دەكرا، ھەرچەندە دەپۋىست بېشارەتەۋە، دۋاى ئەۋەى عەلاگەكانەم كەردەم، بېشتر ھەمىشە كاغەزى بېداۋىستىيەكان لەسەرەۋەى ھەموو شتەكان دادەنرا، بەلام ئەمجارە كاغەزمەكەم نەبېنى، پەرسىم كۈا كاغەزمەكە، بە خەندەۋە ۋتى؛ خۇدا لىتخۇشېت، ئەۋە جېت نووسىبوو، شەرمەزارت كەردم، كاغەزمەكەم لە لای ژمېرىارەكە بېرچوۋىبوو، كاتىك گەپرايەۋە بۇى، سەيرەكەم دەيخۇئنتەۋە پېئەكەنەت، پاشان بېى ۋتم؛ خۇدا بەختەۋەرتەن بىكات، ئەمەپۇ زۆر تۈرەۋە بېتاقەت بوۈم، بەلام كاتىك نامەكەم خۇئندەۋە، ئارام بوۈمەۋە.. ھەستەكەرد كە مەن زۆر بەختەۋەرم، پاشان ھەموو ئەۋە شتانەم كەپى كە لە نېۋ نامەكەدا نووسىبوۋت!

دۋاى چەند ھەقتەيەك ھەر كات ھاۋسەرمەكەم دەگەپرايەۋە لىى دەپرسىم، ئەمەى ھېچت ناۋىت بۇ خۇت، يان بۇ مالمەۋە تابېئەنەۋە؟ زەردەخەنەيەكەم كەردو لە دلى خۇمەدا ۋتم؛ بەراستى ھاۋرېكەم راستىكەرد كە ۋتى؛ بۇ ھاۋسەرمەكەت بېبە بە خانمىكى باش، بۆت دەبېت بە بېاۋىكى باش!

چى دەكەيت...

گەر خىزانەكەت داۋاي تەللىقى لىكردىت؟

بىگومان بىكەمەزبان بە تايىبەت ژيانى ھاۋسەرى ھەمۇو ساتەكەنى خۇشىۋ شادىۋ
ئارامى نىيە، بەلكو ھەندىجار ناكۇكىۋ بىروراي جىاۋازو لە يەك تىنەگەشتىن ۋا دمكات
كە كەشى تورەبوۋونو نا ئارامىۋ لە يەككى زىز بوۋونو... ھتە، بىتە گۆرى. بەلام گىرنگ
نەۋمىيە لەۋ كاتانەدا كەسكىكى لىھاتوو بىتو كۆنتىرۇل لە دەست نەدەيتو كارىك نەكەيت
كە بە درىژاۋى ژىانت لىۋ پەشىمان بىتەۋمو پەشىمانىش دانت نەدات، ھەربۇيە پىۋىستە
لەسەر ھەمۇوان لە كاتى تورەبوۋونو ناكۇكىدا بەشى ئاشتى تىدا بەللىنەۋمو دان بە
خۇماندا بگرىن، بۇ ئەم مەبەستەش كەسانى بە ئەزموۋونو بە ئارام بگەينە پىشمىنگى
خۇمانو جاۋىيان لىۋ بگەين، بقمەموۋون با بىكەۋە لەم روۋداۋە رابمىنىنۋ لە ژيانى
رۇزانەماندا بە تايىبەت لە كاتى شەرو ناخۇشى لە نىۋان ھاۋسەران، پەندى لىۋمەربگرىن:
دەگىرنەۋمو جارىكىيان ژنو مىردىك بۇ كرىنى كەلۋپەلى نىۋمال بىكەۋە دەمۇن بۇ

بازار، لە گەرەنە مەيداندا ناكۆكى دىگەندە نىوانىيەنە دەپتە دەپتە دەپتە دەپتە، ئەمەش نامۇ نەبوو، چونكە سىرۇشتى ژيانى ئەم دوو ھاسەرە و ھابوو، جاروبار دەپتە دەپتە ناكۆكىيان دەبوو، داۋى ماۋىيەكى كەم بارودۇخيان ئاسايى دەبوو دەپتە ھىچ ناكۆكىيەك لە نىوانىياندا نەدەما، بەلام دەپتە ناكۆكى ئەمجارمىيان جىاواز بوو لە جارمەكانى دىكە، ناكۆكى ئەمجارە گەپتە ئەو پادەيە ئاھرىتەكە داۋى تەلەقى لە ھاسەرەمەكى گىردو وتى: چىدى ناتوانم ئەم ناكۆكى ژيانە پى لە نەھامەتى و ناپەھەتتە قىل بىكەم، بىزار بووم، ئارام ئېلپا، تواناى خۇراگىرتەم نەما، باشتر واپە ھەر ئەمىر تەلەق نامەيەك بنووسى كۆتايى بەم ژيانە تالە بەپىرت.

ھاسەرەكە بە بىستى ئەم ھەوالە زۆر نىگەرەنە توپە بوو، دەستەبەج پەراۋىكى لە گىرەنەيدە دەرھىناو تىيە نووسى: (من فلانى كورى فلانم، ئەو بە تەۋاى ژىرەمە دەو لە بارودۇخىكى زۆر ئاسايىدا بىر يارمەدا كە ھەتتا داۋەنەسەى ژيانم دەستەبەردارى ھاسەرەكەم نەبەو جگە لە ئەم ھاسەرە ئەزىزەو خۇشەۋىستەم بە ھىچ ئاھرىتىكى دىكە پازى نەبەم، چونكە ھەرگىز بۇ تەنھا پۇزىكىش ناتوانم لە دوورى ھاسەرەكەم ژيان بگوزەرتەم)!

پاشان پەراۋەكە خستە نىو زەرقىكى نامە دەو بە داخراۋى داپە دەستى خىزانەكەى، دواتر بە تورپى لە مال چوۋە دەرەو، ئەمە لە كاتىكدا بوو خىزانەكەى نەيدەزەنى جى لە ناو نامەكەدا نووسراۋە، وا ھەستى دىگە ئەو تەلەق نامەكەيتى ئىدى بەم نامەيە كۆتايى بە ژيانى ھاسەرەيان دىت، لەبەرئەو كاتىك بىر دىكەتەو زۆر پەشيمان دەپتە دەو چاۋەكانى ھۆن ھۆن ئەسرىن ھەلدەمەرتەن، بەگىرەنە دەپتە: بۇ كۆى رۆپىشت؟ جى وت؟ ئايا ئەمە تەلەق نامەكەمە، ئەمە ئەم نووسراۋەكە كۆتايى بە ژيانى ھاسەرەتەيمان دەپتە؟ بىناغەى ژيانى چەند سالەمان ھەلدەمەرتەن؟ ھەمەو ئەم پەرسىيارەنە بە مەشكىدا دەھاتو دەچو، زۆر سەرسام بوو، بەردەوام سەرزەشتى خۇى دىگەردە دەپتە: چىم بە خۇم كەرد؟ چۆن بە دەستى خۇم ژيانى خۇم تەكەدا؟

كاتىك لەم بىرگەردەنە ھەندە بوو لە ناكەو ھاسەرەكەى گەپەنە مال، پەستەوخۇو بە بىر سەلەكەردەن رۆپىشت بۇ زورەكەى خۇى، بەپەنە ھەي يەك وشە لەگەل ھاسەرەكەيدا بىلتە! ئەۋىش ئارامى لى بىراۋ چىدى نەپتەۋانى ئارام بگىرت، بۇپە بە چاۋى پىر لە ھەمىسكە دە

بەرمۇ زوورى ھاسىرەمكەي پۇشتو ئە دەرگاي دا، ھاسىرەمكەشى بە دەنگىكى بەرز
 ۋەلامى دايەمۇمۇ وتى: چىت دەۋىت؟ خىزانەكەشى بە قورگى پەر لە گريانو بە دەنگىكى
 زۇر نىمەمۇ ۋەلامى دايەمۇمۇ، تىكات لىدەكەم دەرگاكەم لى بىكەرمۇ، دەمەۋىت قىسەت ئەگەلدا
 بىكەم، ھاسىرەمكەشى كەمىك ۋەستاۋ پاشان دەرگاكەي لىكردەمۇ، خىزانەكەي پىي وت،
 تىكات لىدەكەم با پىكەۋە پىۋىن بۇ لاي مامۇستايەكى ناينى تا رىگە چارەمەكەم بۇ
 بدۇزىتەمۇ، بەراستى من زۇر پەشىمانم، ھىچ كات ناتوانم لە دوورى تۇ بە ئاسوودەيى
 بىزىم، نازانم چۇن ئەو ھەلەيەم كرد، لەو بىروايەدا نەبووم تۇش بەو خىرايە ئەو بىرپارە
 جەرگىرە بىدەيت؟ تىكات لىدەكەم چارەمەكەم بدۇزەرمۇ؟

ھاسىرەمكەشى بە زەردەخەنەيەكەۋە وتى: ھەر بەراستى تۇ پەشىمانىت؟ نىگەرانىت
 بۇئەۋەي پىۋىدا؟ خىزانەكەشى ۋەلامى دايەمۇمۇ، بەل، بەل، زۇر پەشىمانم سۆيىد بە
 خوا من ئەو مەبەستەم نەبوو، تەنھا ئەو قىسەيەم بەسەر زاردا ھات، بەراستى زۇر زۇر
 پەشىمانم بۇ ئەو پىۋىداۋى پىۋى دا.

ھاسىرەمكەشى وتى: نامەكە بىكەرمۇمۇ تەماشايەكى ناۋەرۋەكەكەي بىكە؟
 خىزانەكەشى نامەكەي كىردەمۇمۇ بە تەۋاۋى نامەكەي خۇيىدەمۇ، لە خۇشيدا نەيدەزاتى
 چى بىكات، ھاسىرەمكەي لە ئامىزگرتو وتى: ئەم ناينە چەند گەۋرىيە، كە تەلەقى داۋمە
 دەستى پىۋان، خۇ ئەگەر بە دەست ئىمەي ئاھرىتان بوۋايە پۇۋى ۲۰ چار پىۋىمەكەن تەلەق
 دەيران؟

حایه.. نانی بهیانی..

کاتژمیر (۷) بهیانی بو، مندالەکهیان له خهوهه‌سا، دواتر وستی دایکی به‌خه‌م‌به‌ره‌پنیت، به‌لام دایکی به‌دهم داواکه‌یه‌وه نه‌هاتو هه‌له‌سا، مندالەکه‌ش که برستی ته‌نگی یه‌ه‌له‌چنیه‌وو، شه‌ویکی دوردریز بوو هیچ شتیکی نه‌خواردبوو، نه‌یده‌توانی چیدی به‌رگه‌ی برستی بگریت، بۆیه ده‌ستیکرده‌ گریانو به‌ گریان‌وه بانگی دمکرد (دایه، بابە نانی بهیانی)!!

به‌لام به‌داخ‌وه دایه له‌بری نه‌وه‌ی به‌دهم داواکه‌یه‌وه بچیتو له‌نامیزی بگریتو سه‌مه‌قا به‌ماچی گهرمی تیری بکات، به‌سه‌ره‌یدا هیزاندیو گوتی: نانی بهیانی ئیستا؟؟ ده‌لیم برۆ به‌خه‌وه، ئیستا زوو‌وو کاتی نانی بهیانی نه‌هاتوو..

مندالەکه‌ش له‌ترسی دایکی رایکردو ژووری نووستنه‌که‌ی چیه‌شت، به‌ره‌و ژووی دانیشتن رویشتو ته‌له‌فزیۆنه‌که‌ی داگیرساند، که‌مێک به‌دیار ته‌له‌فزیۆنه‌وه دانیش، پاشان زه‌نگی برستی جارێکی دیکه هه‌راسانی کرد، بۆیه به‌خیرایی به‌ره‌و چیشته‌خانه‌که رویشت، چونکه برستی به‌سه‌ره‌یدا زال‌بوو، نه‌شیده‌وێرا بۆ جاری دووهم به‌رواتو بانگی دایکی بکاته‌وه، نه‌بادا نه‌مجاره‌یان له‌بری هاوار، لێدانیش بێته‌ئاراوه..

وستی هه‌ر چۆنێک بیت ده‌ستی بگاته چه‌که‌جه‌ی که‌وانته‌مه‌که، چووه سه‌ر ته‌له‌کێک،

تا شتيك دستبختو بيخواتو له برسيتي پزگاري بيت.. بهداخموه بهخت ياورى نهبوو، لهسر تهپلهكهكه كهوته خوارهوو ههنديك كوپو قاپو قاچاخيش بهسهریدا كهوتن.. دايكه ميهربانهكه له دهنگي زړې مهنجهلو كوپهكان ودهمبهراهو بهپهله رويشت بۆ چيشخانهكه، تا ببينيت چي رويداوه.. منداكه له ترسانا خو له ژړ ميژي ناخوارنهكهوه شاردهوه، دايكي كه ديمهني مهنجهلو قاپو قاچاخكه له بيني، منداكه له ژړ ميژمكه دمهريانو له بري نان به ليدان تيري كردو وتي: پيم نهگوتي، ئيسا كاتي ناني بهياني نههاتوه؟! منداكهش له ترساندا دووباره راپكردو ناني نهخوارد..

كات گهيشته (١٢) نيوهړۆ.. دايكي ناني نيوهړۆ ناماده كرد.. منداكه له هاته سهر خوانهكهو زړ برسيانه دهستيكرد به ناخواردن، جلوبهرگهكاني پيس كرد.. دايكي به چاويكي بيمزههيهانهوه سهيري كردو به سهريدا فيژاندي وتي: تۆ گيلو نهقامي نازانيت نانيش بخويت، سهيري محهمهدي پورزت بكه، نمو زړ له تۆ عافتيره.. منداكهش چاوهكاني هون هون فرميسكيان ههلوهراندو نانهكه تهواو نهكردو رويشته دمهوه..

كات بوو به (٢) ي پاش نيوهړۆ.. باوكي لهسر كار گهرايهوه، منداكه به گهرايهوه باوكي زړ دلخوشبوو، ويستی سهبارت به كوري دراوسيكهيان قسه بۆ بكات، كه باوكي چهند سيديهكي ياري فيلم يهرومدهيي بۆ كړيو، باوكي لهسر چيگهكه ي پاكشبوو.. منداكه به هيمني گوتي: باب، بهلام وهلامتيكي نهبيستا به دهسته بهجووگهكاني سهري باوكي راوهشانده، بهلام باوكي پرخه خهوي دههاتو وهلامي منداكه له نهديوه..

كات بوو به (٥) ي نيواره.. هاوپكاني دايكي هاتن بۆ ماليانو له ژووري ميوان دانيشتبوون، منداكهش رويشت دهستيك جلي جواني لهبهركردو چوو ژووره بۆ لاي ميوانهكاني دايكه ميهربانو بهسوزمكه له دايكيشي زړ به توندي دهستيكرتو رايكيشايه دمهوه پي گوت: نمو جيم پيگوتي؟ چاريكي دي نهيهيه ژوورهوو شهرمهزاري لاي ميوانهكانم نهكهيتا برۆ سهيري تهلهفزيون بكه، يان برۆ دمهوه لهگه هاوپكانت ياري بكه..

كات (٨) ي نيوارهيه.. منداكه گهرايهوه مالهوه، بهلام له نهجامي پاريكردن لهگه هاوپكانيدا جله نوپهكاني پيس كردبوو، هر كه چاوي به دايكي كهوت له ترسا دهستيكرد به گريان، دايكه ميهربانهكهش له بري دلنهوايي به دهنگيكي بهرز بهسهریدا فيژاندي: خودا چاكت بۆ نهكات هه گيلي نهقام، بۆ وات له خوت كردوو! تۆ نمو جلانه ناهيني كه لهبهرتايه! ويستی سكالاي خو بۆ بكات كه كوري دراوسيكهيان ليدداوه قسه

يېڭوتوۋدا بەلەم نەگەيشت دەمى بىكەتەۋە، دايىكى دووبارە دەستىكىردەۋە بە لىدانى..

كات (۹) ى شەۋە.. باۋكى ھات، بۇ چېشتخانەۋە ئەندامانى خېزان دانىشتىن بۇ نانخوردىنى ئىۋارە.. مەندالەكە ۋىستى باسى كۆپى دراۋىكەيان بىكات، بەلەم كەسىيان گۆپيان بۇ ھەسەكانى نەگرت، باۋكى گوتى، مەن مەندوۋم، تەكايە بېزارم مەكە..

كات (۱۰) ى شەۋە: مەندالەكە لەبەردەم يارىيەكانىدا خەۋى لىكەۋەت، دايىكى ھات تا ھەللىبىگىرەت بۇ سەر چېگەكەي خەۋى، بەزمىي بۇ مەندالەكەي جولاۋ ماچى كىردو وتى، خۆشەندەۋىت ئەي بېنازىترىنۋ بېيەختىرىن مەندال ئە جىيەندە..

باۋكى كە گوتى لەۋ قەسەيە بوۋ، يېكەنىۋ گوتى، زۇر راستە! ئەۋە نەۋەنەي تەنھا يەك پۇزى مەندالەكە لەگەل دايىكىۋ باۋكىكى بېيەزمەيدە، دەپىت تەمەنەك جۇن بىگوزىرەت؟ پەنگە ھەمەۋان دۋاى خۆشەندەۋى ئەم بەسەرھاتە ۋابىزانىن ئەۋە دايىكى راستەقەينەي خەۋى نىيە، بۇيە بەۋ شىۋەيە مامەلەي لەگەلدا دەكات، پەنگە زىر دايىكى بىت، بۇيە بەزمىي بە مەندالەكەيدا نايەتەۋە، نا ئەۋە دايىكى راستەقەينەيتى، دايىكى ۋشەيەكى زۇر پىرۇزە، بە ھەمەۋ ۋنىك ناگوتىرەت دايىكى، ئىمە كاتەك ناۋى دايىكى بەرگۆپمان دەكەۋەت، سۆزۈ بەزمىيۋ خۆشەۋىستىۋ باۋەشى گەرمى مەۋفەيكەمان دىتە پىش چاۋ، كە لىۋان ئىۋە لە ئەۋىنى راستەقەينە، بەداخەۋە لە نىۋ ئەۋ دايىكانەدا كەسانەك ھەن بە خۇپان دەلەن دايىكى، بەۋ شىۋەيەش مامەلە لەگەل مەندالەكانىياندا دەكەن، جگە لە ھاۋارو ھىزەۋ قەسەي ناخۇشۋ ناۋناتۇرە، جگە لە خەسەۋ تۈرەۋوۋو لىدان، شىتەكى دىكە پىشكەش بە مەندالەكانىيان ناكەن! دايىكانەك ھەن بە ھەمەۋ تەمەنىيان قەسەيەكى خىر، وتەيەكى خۇش، ئامۇزگارەيەكى بەسۋەدىيان پىشكەشى مەندالەكانىيان نەكردەۋە، پەنگە بە ھەمەۋ تەمەنىيان لىۋيان بەر گۆنەي مەندالەكانىيان نەكەۋەتەيت، مەگەر ئەۋ كاتەي مەندالەكەيان شىرە خۆرەۋەۋە، لەگەل ئەۋەشدا گەيى لە ھەلەسۋكەۋەت مەندالەكانىيان دەكەن.. دەپىت چەند دايىكى ھەپىت لە نىۋ ئەم كۆمەلگەيدە بەمشىۋەيە مامەلە لەگەل مەندالەكانىياندا بىكەن؟

پەرسىيە گىرەك لىزەدا ئەۋەيە، ئايا ئەۋە پەروەردەيە.. ئىمە تاگەي ئەۋ ھەلەنە دووبارە دەكەينەۋە؟ ھەتا كەي مەندالەكانەمان بەۋ شىۋە تۈندۈ تىزىيەۋ بەقەسەي ناخۇشۋ مامەلەي زىر پەروەردە دەكەين؟ دەپىت كەي ئىمە بۇ پەروەردەكەردىنى مەندالەكانەمان، سود لە كىتەپۋ سەرچاۋەي پەروەردەيىۋ دەروۋنى ۋەزىگىرەن؟ بە ھىۋاى ئەۋەي ھەمەۋ دايىكەك، بە تەۋاۋى ماناۋ پەروەردى ۋشەي جۋانى (دايك)، ھەست بە دايىكەيتىۋ بەرپەرسىيەرتى بىكات، بەرامبەر نەۋەكانى..

گەر نانوانىت پەرىزى بالىدەكان كۆ بىكەينەو، زىمانىت بىگرە!

پۇڭىيان جووتىارىك ئەگەل يەككە ئە ھاوشىنانى گوندەكەى بوو دەمەقەلىيان،
جووتىارمەكە قسەى ناشىرىنو نابەجىو ناخۇشى بە دراوسىكەى گوت، بەلام دراوسىكەى
ئارامى گرتو وەلامى نەدايمەو، كاكى جووتىارىش دواى ئەو ھەراو دىنگە دىنگو قسە پىچ
وتنە، گەرايەو مال، پاش ئەوۋى كەمىك پىشوویداو ماندوویەتى نەما، ھىور بووۋەو بىرى
لەو قسە ناخۇشو نابەجىيانە كىردەو، كە بە دراوسىكەى وتوو، بە خۇى گوت: ئەو مەن
چىم بەسەرھاتوو؟ چۇن ئەو ھەموو قسە ناشىرىنە ئە زارى مەن دەرچوو؟

زۇر پەشىمان بوو، خەم داپگرت، تەنھا كارىك لەم كاتەدا ئە دەستى بىت بۇ ھىوربوونەوۋى
دەروونىو ئاسوودەمىي وىژدانى، ئەومىيە بچىت بۇ مالى دراوسىكەيانو داواى لىيوردنى لى بگات،
ھەر بۇيە بە خىرايى ھەستاو پۇيشت بۇ مالى دراوسىكەى، بە شەرمەزارىيەوۋە وتى: مەن زۇر
داواى لىيوردن دەكەم، بۇ ئەو قسانەى بە بەپۇزىم گوت، ئە راستىدا خۇم بە شەرمەزار دەزانم،
تەكا دەكەم لىم بېورە، دراوسىكەشم زۇر بە دۇپاكەنە داواى لىيوردنەكەى لى قىبول كىردەم.

جوتيارمەكە دەئىت: ئەگەل ئەومۇشدا باری دىروونىم ئالۇز بوو، زۆر نىگەرەن بووم، بەو رەقتارەى بەرامبەر بە دراوسىڭىم ئەنجامم دا.. بەردەوام بە خۆمەم دىگوت: چۆن ئەو ھىسە ناشىرىنەنە لە زارى من ھاتەدەر؟

جوتيارمەكە ئارامى ئى ھەلگىرايوو، كىدارمەكەى زۆر بى ناخۇشبوو، سەرمەراى ئەومۇش كە دراوسىڭىمەى داواى لىيوردنەكەى ئى قىوئ كىردىبوو، بۇ ئەم مەبەستە رۇيشت بۇ لای رەڭن سېى ئاوايىيەكەو دانى بە تاوانەكەيدا ناو، بېى گوت: دىمەوئەت دىروونم ئاسوودە بېت، من زۆر نىگەرەنم بەو بوختان ھىسە ناشىرىنەنەى بە دراوسىڭىمەم وتوود!

رەڭن سېى ئاوايىيەكە بىياوئىكى ژىرو دىنيا دىدە بوو، بە تەنگ گىرەتەكانى گوندىنىشەنەكانەو بە بوو، بېى گوت: گەر دىمەوئەت دىروونت ئاسوودە بېت، بىرۇ تورمەكەيەك پەرى بائندە كۆبەكمەو، پاشان لە بەردەم ھەر مالىكى ئەم گوندەدا پەرىك دابى؟ جوتيارمەكە بى سىو دوو دەستبەجى ھىستە بە جىبەجىكىردىنى ئەو ھەرمانە.

تورمەكەيەك پەرى بائندەى كۆكردەموو بەو شىومەيەى بېى وترايوو، لە بەردەم ھەر مالىكى گوندەمەدا پەرىكى دانا، پاشان گەرايەو بە مالى رەڭن سېى ئاوايىيەكەو بېى گوت: ئەوۋى وت جىبەجىم كىرد.

رەڭن سىيەيەكەش وتى: زۆرباشە، ئىستە بىرۇ ھەموو پەرىكان كە لە بەردەمى دەرگەى مائەكاندا داتناو، كۆيان بىكەرمەو.. جوتيارمەكە نەپىرسى بۇجى ئەم كارد بىكەم، بەلگەو گۆپرايەلەنە رۇيشت بۇ كۆكردەموۋى پەرى بائندەكان، بەلام بە داخەو كاتىك دەجوو بەردەم ھەر دەرگەيەك، دىيىنى پەرىكە با بىرووئەتى، تەنە ژمارەيەكى زۆر كەمى لە پەرىكان دەستكەوتەو، بۇيە بە خەمبارى گەرايەو بە لای رەڭن سېى ئاوايىيەكەو بېى گوت: پەرى بائندەكان با بىرووئەتىو تەنە كەمىك لە پەرىكان لە جىگەى خۇيان مابوون! رەڭن سېى ژىرو دىيادىدەش بېى گوت: كۆپى خۆم ھەر ھىسەيەك لە زارى ئىمە دىردەجىت، ھەكو ئەو پەرى بائندەيە واپە كە لە بەردەمى مالى ھەر يەك لە بىراكانت داتنايوو، دىيىنىت دانانى ئەم پەرائە چەند ئاسان بوو؟

بەلام چەند ھۆرسو گرەنە گىپرايەوۋى وشەكانەم بۇ نىو زارمان! كەواتە بېويستە ئەسەرت، يان پەرى بائندە كۆبەيەتەو، ياخود زامان بىگرو ئاگادارىيە، مەھىلە وتەى نابەجىو ناشىرىنى ئى بېتە دىرەو.

سى ھەلۋىستى ئاروازى...

جاريكيان كابرايەكى دىشتەكى لەسەر ۋىگەكەي، بۇ ھەوانەھومو پىشودان ۋوو دىكاته سىبىرى درەختەكانى نىو باخىك، وىترەكەي يەخ دەداو پاشان خەمى لىدەكەۋىت، پاش ھەوانەھومو وىترەكەي ھەلەستىو دىچىتە نىو بىستانەكەو زىمىرو زىيانىكى زۆر بە بىستانەكە دىگەيمەنەت.. لەو كاتەدا خاۋمىن بىستانەكە دىگەپتەھومو بۇ ناو بىستانەكەي دىمىنەت ئەو بىستانەي كە زۆر پىۋەي ماندوو بوۋوو ۋەنجى زۆرى لەگەل كىشاۋە، بەجاريك ئەو وىترە وىرانى كىردوو، باخەوان ئەم دىمەنە زۆر تۈرەي دىكاتو ئارامى لىدەپىت، بۇيە زۆر بىبەزمىيانە دىست بە لىدانى وىترەكە دىكات، تا دىكوزىت دىستى لىھەلناگىت.

پاش ھەوانەھومو پىشودان و خەۋىكى ئارام، كابراي دىشتەكى لە خەو ھەلەستىت، سىبىرى دىكات وىترەكەي لەۋى نەماۋە، دىچىتە ناو باخەكە تا بەدۋاى وىترەكەيدا بگەپىت، دۋاى گەپان وىترەكەي بە كوزراۋى دىدۋىتەھومو، دىشتەكى كە ۋىگەي دۋورمو وىترەكەي تاكە ھۆكارى گەيانىنى بوۋوو زۆر خۇشى وىستوو، بە بىننى ئەو دىمەنە زۆر تۈرە دىبىت، لەگەل باخەوان لىيان دىبىتە ھەراو دىمەتالى، سەرمەچام پەلامارى يەك دىمەنە دىبىتە شەپىران، دىشتەكىيەكە باخەوانەكە دىكوزىت، كۈرەكانى باخەوانەكە بە دەم ھەراو دىنگە دىنگەكەھومو دىچىن، كاتىك دىگەن كار لە كار تىرازومو دىشتەكىيەكە باۋكىيانى كۈشتوو!

ئەۋانەش ۋەك كەسانىكى تىگەپىشتوو ۋۆشنىپىرو بە ھەلۋىست، ھەلەستىن بە كۈشتەھومو دىشتەكىيەكە، بەلگو دىيانەۋىت تەسلىمى دادگاى بىكەن، چۈنكە دىليان دادگا خۋىنى باۋكىيان بە فىرۋەداتو مافىيان بۇ ۋەردەگىتەھومو.. كابراي دىشتەكى دىمەن بۇلاى پىشەۋا عومەرى كۈرى خەتاب «خودا لىي ۋازى بىت» دىلەن ئەم پىاۋە باۋكىيانى كۈشتوو.. خەلىقە ۋوودەكاتە دىشتەكىيەكە لىي دىپىسەت، ئايا ئەو قىسەيە راستە؟ دىشتەكىيەكەش دىلەت، بەلە راستە.. ئەۋەي ۋوۋى داۋە بۇيان دىگىتەھومو.. دۋاتىر دىلەت، تەنھا داۋاكارىيەكە ھەيە.. مۆلەتم بىمىن

با بگەرپتەمۇدە بۇ ناو مالو مىندالەكانىمۇ ۋەسىيەتلىك بۇ بگەمۇ پاشان دىگەرپتەمۇدە بۇلاتان، ئەۋكات لە سىنداردەم بىدىن، پىشەۋاۋ كۆرەكان زۇرپان بەزمى پىداھاتەۋە، بۇيە پىيان گوت، كى دەپتە كەفلىت كە تۇ دىگەرپتەمۇدە؟ لەۋ كاتەدا ئەبازىر بە لاپاندا تىدەپەرىت، كاتىك لە بايەتمەكىيان تىدەمگات، دەلىت مەن كەفلى مەم، پىگە بىدىن با پىروات بۇ لاى خىزانو مىندالەكانى ۋەسىيەتلىك بۇ بگاتو پاشان بگەرپتەمۇدە، ئەگەر ئەگەرپەمۇدە مەن لە بىرى ئەۋ لە سىنداردە بىدىن! ھەرچەندە پىشەۋاۋ عومەر بە ئەبازىر دەلىت، ئەۋە كەفلى پۇجىيە، بەلام ئەبازىر قېۋلى دىمگاتو دەلىت، گەر ئەۋ ئەگەرپەمۇدە مەن لە بىرى ئەۋ لە سىنداردە بىدىن! ئىدى دىشتەكىيەكە گەرپەمۇدە بۇ لاى خىزانو مىندالەكانى بەلىنى دا لە پۇزى دىارىركاۋدا بگەرپتەمۇدە! پۇزان ھاتو پۇشەت، پۇزى دىارىركاۋ ھاتە پىش، ھەمۇۋان لە شۇنى دىارىركاۋ چاۋپروانى گەرپەمۇدە بىكۇزى باۋكىيان بوۋ، بەلام كات گەپتە چىشتەنگاۋو دىشتەكىيەكە دىار نەبوۋ، كات بوۋ بە نىۋمۇ ھەر نەھات، عەسرىش ھاتە پىش، بەلام دىشتەكىيەكە ھەر ئەگەرپەمۇدە، كۆرەكان بە ئەبازىرپان گوت، چۇن كەفالىتى كەسنىك دىمگەيت، كە ئەدەپناسىتو ئەدەزنى مالىيان لە كۆنە؟ ئەبازىر لە ۋەلامدا ۋتى، تا ئەلىن كەسانى چاكەۋ پىۋەتى نەماۋنو كەس مەمانە بە كەس ناكات.. لەۋ قسانەدا بوۋ، كاپراى دىشتەكى لە ناسۇى شارەۋە ۋەدىرگەۋت، بەرمۇ پرويان ھات، تا گەپتە لاپان! زۇر بە سەرسۇرمانەۋە لىيان پىرسى: بۇچى گەرپەمۇدە، خۇ تۇ لە دەستى ئىمە پىزگارت بىۋو، لە كاتىكدا ھىچ كەس لە ئىمە تۇمان ئەدەناسىۋ نەماندىزنى مالىتان لە كۆنە؟ دىشتەكىيەكە لە ۋەلامدا گوتى: بۇنەۋە ئەلىن ئەھلى ۋەفاۋ خاۋم پەيمانو بەلىن نەماۋە! كاتىك كۆرەكانى باخەۋانەكە ئەم دوۋ ۋەلامەيان بىست، ۋتىان، ئەۋا ئىمەش لىتخۇشبوۋىنو گەردىنت نازاد بىت، بۇنەۋە ئەلىن ئەھلى لىبوردنو سىنە فراۋانى نەماۋە!

بەپراستى سى ھەلۋىستى زۇر سەرنىچراكىش... يەكەمەيان بوۋەتە كەفلى پۇجى كەسنىك كە ناپاسىت، دوۋەمەيان بە قاچى خۇى دىتەۋە بۇنەۋە بىچىتە بەردەم پەتى سىنداردە، ئەم دوۋ ھەلۋىستە زۇر ناۋازمەش كۆرۈنى باخەۋانەكە قىردەمگات كە بىنە خاۋمنى ئەۋ لىبوردنە گەۋرەپەى كە مېزۋو تۇمارى دىمگات!

خۇ ئەۋانەى پەناپان بىردوۋەتە بەر تۇلەۋ خۇنپىشتىن، بە ھەزارانن، بەلام مېزۋو ناۋپان تۇمار ناكاتو ناپانكەتە چىرۇك تا ئىمە پەندىيان لىۋەرگىرن، ئەۋە ۋەفاۋ لىبوردنو خاۋم پەيمانو بەلىنە، دىپتە ۋانەۋ پەند بۇ ئىمەۋ بۇ ھەمۇ مۇۋاپىيەتىۋ تا كۇتاسى ژيان، ئەۋە لە دۋاى ئەۋە بۇ يەكدى دىگەرپتەمۇدە!

ئاكارو پەۋىشتى بەرز

ئاكار جۈانتىرىنۇ نايابترىنۇ بەھادىرتىن سىفەتى مەۋفە، مەۋف بەيى ئاكارى جۈان
 بوۋنەۋەرىكى قىزمەنەۋ گەس خەز بە ھاۋدەمى ئاكات، ھەرچەندە خاۋەن سەۋەتو
 سامانۇ دارايىو ۋووخسارى جۈانۇ نەسەبۇ بىنەجەي بەناۋبانگ بىت!
 سەرنج بەد، مەۋفەكان لە دەسەلاتى خۇياندا نىيە سەز بە چ ھۆزۇ تىرمۇ پەگەزىكن،
 كوردن، پان ئىنگىلىز، توركن، ياخۇد فارس، غەربىن، پان ھىندى، ... ھتە، ھەروەھا لە
 دەسەلاتى خۇياندا نىيە، جۈانۇ قەشەنگو بالابەرزىن، ياخۇد كورنە بالۇ ناشىرىن، ھىچ
 گەس لە ئىمە كاتىك لە دايكبوۋ، پەرسى پىنەكراۋە ئاخۇ دەپەۋىت، سەز بە چ ھۆزۇ
 تىرمەك بىت، خەلگى كام ۋلات بىت، دەتەۋىت پەش پەست بىت، ياخۇد سەبى پەست،
 كەۋاتە ھەموۋ ئەمانە لە دەسەلاتى ئىمە مەۋفدا نىيە، تەنانت پەنگە مەۋف نەتۈنەت
 بە ئاسانى بىتتە خاۋەنى مولىك سامانۇ دارايىش، لەبەرئەۋە ئەگەر سەز بە ھەر ھۆزۇ
 تىرمەك بىت، جۈان بىت، پان ناشىرىن، دەۋلەمەند بىت، پان ھەزار، نەك تەننا نەنگى
 نىيە، بەلگۇ كارىكى زۇر سەۋىتىيە!

كەۋاتە ھەموۋ ئەۋ شتەنەي لەسەرەۋە ناماۋەمان پەكرىن، مەۋف خۇي ھەلئەبزاردوۋە،

بەلام ئەوە ئاكارە كە مەروۇف بە دەستی خۆی هەڵبەزێرێت، هەموو مەروۇفێك دەتوانێت بێتە خاوەنی بەرزترین و جوانترین ئاكار، هەموو كەس دەتوانێت خۆی بە ئاكارە جوانەكان پراژێنێتەوە، كەس ناتوانێت بێت مەن ناتوانم بێمە خاوەنی ئاكارى بەرزو بەهادر، چونكە بە نرخێكى گران نییە تا بێت پەردى كەرنیمان نییە، لەسەر چایەكى ئەوەندە بەرز نییە تا بێت دەستمان پێى ناگات، هەمووان دەتوانین خۆمان لە سیفەتە ھێزەمەن و ناشیرینەكان داپەڕێنو لە بەرامبەردا بە سیفەتە جوان و ئاكارە بەرزەكان خۆمان پراژێنێنەو و بێنە كەسێكى خاوەن پەروشتو بەرزو بە حورمەت و سەرپەرژ.

ئاكار ئەگەر چى دەستكەوتنى لە هەموو سیفەتەكانى وەكو ئەسل و نەسەبو جوانى مالى و سامان ئاسانتەر، بەلام ئە هەمووان بەهادرتر و جوانتر و باوەخدارتر، بۆ زیاتر پەروەندەوى بەهائى ئاكارى جوان بە وردى و بێرێكى قوڵووە ئەم نمونەى بەخۆنەرەو، جارێكىیان پەرسێار ئە زانایەكى بوارى ماتماتیک گرا. سەبارەت بە ئاكارى بەرزى مەروۇف، حاج پیاو بێت، یاخود ئافەرەت، بەمشێوەى وەلامى دایەو.

- ئەگەر مەروۇف خاوەنى پەروشتى بەرز و جوان و نایاب و قەشەنگ بێت، ئەوا ژمارە (۱) و مەدەگەرێت، ئەنجامەكەى = (۱).

- ئەگەر لەگەڵ ئەو پەروشتە جوانانەدا خاوەنى جوانى و پەروەسارێكى قەشەنگ بێت، ئەوا ژمارە سفر بۆ ژمارە پەكەكەى زیاد دەكرێت، بەمەش ئەنجامەكەى = (۱۰).

- خۆنەگەر لەگەڵ پەروشتە جوان و پەروەسارە قەشەنگەكەیدا، خاوەنى مالى و سامان بێت، ئەوا سفرێكى دیکە بۆ ژمارەكەى زیاد دەكرێت، بەمەش ئەنجامەكەى = (۱۰۰).

- ئەگەر لەگەڵ پەروشتە جوان و پەروەسارە قەشەنگو مالى و سامانەكەیدا، خاوەنى نەسەبێكى ئەسل و پاك و بەناوبانگ بێت، ئەوا دووبارە سفرێكى دیکە بۆ ژمارەكەى زیاد دەكرێت، بەمەش ئەنجامەكەى = (۱۰۰۰).

بەلام ئاگاداریە، ئەگەر تەنها سیفەتى پەكەمى تێدا ئەما، واتە پەروشتى بەرز و ئاكارى جوان، ئەوا ژمارە پەكەكەى دەروا، بەمەش ژمارەكەى تەنها سفرەكانى دەمێنێتەو و ئەنجامەكەى = (۰۰۰).

سەرئەنجام، مەروۇف بە پەروشتى بەرز، تەنها سفرەكانى دەمێنێتەو و سفریش بەبێ ژمارە هیچ سوودێك ناگەمەنیت، هیچ بەهائەكى نییە!

ھەر كەس بىلىنىپتە ھەرگىز سىتەم لە كەس ناكات..

پۇۋىك بە نىو شەقامى سەرەكى شارددا پىياسەم دىكىرد، پىاۋىكىم بىنى دەستى لە شانىيەو بىراۋو، زۇر بە داماۋى بانكى دىكىرد، ھەرگەسىك بىلىنىپتە، ھەرگىز سىتەم لە ھىچ كەس ناكات!

دىمەنەكەى زۇر كارىگەر بوو، مەنىش لىي نىك بوومەو پىمگوت: بىراى بەرپىز، ئەو ھەتتە، چىت بەسەرھاتو، بۇچى بەمشىو ھەتتە پىراۋتەو؟

وڭامى دىمەو ۋى: بىراكەم چىرۋىكى مەن چىرۋىكى راستەھىنەى سەرسۈرھىنەرە، دانىشە تا بۇت بىگىرمەو، مەنىش لە تەنىشتىيەو دانىشتەو بە تاسەو گۈيەم بۇ رادىرا.. پۇۋانىك بوو، مەن بەھىزو بە تۈنابووم، خاۋمنى پلەو پايەو دەسلەت بووم، لە دەستەو تاھى سىتەمكاران بووم، پۇۋىك بە لوتبەرزىو لە خۇبايەو بە رىگەدا دەرۋىشتەم،

راۋچىيەكەم بېنى، ماسىيەكى گەۋرەى راۋ كىردىۋو، زۇر پىلى سەرسام بووم، پۇيشتەم بۇ لايۇ پىمگوت، ئەۋ ماسىيەم بىدەرى، وتى؛ ناتوانم ئەۋە بە نىرخەكەى خوارىن بۇ خىزانو مىندالەكانم دىكىم، مىنىش زۇر بىيەزمىيانە زىلەيەكەم ئە راۋچىيەكە داۋ ماسىيەكەم لىسەند. ماسىيەكەم ھەلگىرتو بەردو ماڭ گەپامەۋە، ئەۋ كاتەدا دەستەم كەۋتە نىۋان ددانى ماسىيەكەۋە، زۇر ئازارم پىگەيشت، ئەۋ شەۋە تا سېئە ئە تاۋ ئازارى پەنجەم خەۋ نەچۋە چاۋەكانم، بەردەۋام دەستەم رادەزانى، بەلام ئارامم نەبوۋ..

ھەر كە پۇز بوۋەۋە بەپەلە پۇيشتەم بۇ لاي دىكتور، سىكالاى ئازارى پەنجەم بۇ كىرد، دۋاى پىشكىن پىزىشكەكە وتى؛ پەنجەت توۋشى خۇرە بوۋە، ئەگەر نەپىرەتەۋە، سەبەى ناچار دەبىت دەستەم بېرىتەۋە، بە ناچارى رازىبوۋم پەنجەم بۇ بېرىنەۋە، لەسەر ئەۋ ماسىيە پەنجەيەكەم دانا، ماۋىيەكى پىچوۋ، ئازار دەستەم پىكىردەۋە، بەلام ئەمجارەيان ئازارى دەستەم نەك پەنجەيەكەم، زۇرى ئازار نەپەدەيشت بۇ ساتىكىش خەۋ بېچتە چاۋەكانم، دوۋبارە پۇيشتەۋە بۇ لاي دىكتور، ئەمجارەيان پىلى وتە؛ بېۋرە دەبىت دەستەم بېرىنەۋە، ئەۋ كارەشيان ئەنجامدا..

ماۋىيەكى تىرى پىچوۋ، باسكەم كەۋتە ئازار، بەلام چ ئازارنىك، ئازار نەپەدەيشت بۇ ساتىكىش چاۋەكانم لىكىنىم، ئە ھىچ شۇنىك ئارامم نەبوۋ، بەردەۋام ھاۋارم دىكىرد، ھەموۋ ئەندامانى خىزانەكەشم ھەراسان كىردىۋو، دوۋبارە پۇيشتەۋە بۇ لاي دىكتورو پىمگوت، كە دۋاى بېرىنەۋەى پەنجەۋ دەستەم، باسكەم ئازارى زۇرى تىلدا دروستىۋەۋە، بەشۋىيەكە كە ناتوانم ئارام بىگىر، دۋاى كۆمەلىك پىشكىن، ئەمجارەشيان دىكتورەكە پىلى راگەياندەم كە بە داخەۋە دەبىت ئە ئەنىشكەۋە دەستەم بېرىتەۋە، بەناچارى رازىبوۋم، بۇ ماۋىيەكە ھەستەم بە ئارامى كىرد.. زۇر راستە كە دەلىن؛ لەشساغى تاجىكە بەسەرى لەشساغانەۋەيە، تەنھا نەخۋشەكان دەبىنن، ئىستا مىن دەزانم قەدرى لەشساغى نەبوۋنى ئازار جىيە!

بەلام بەداخەۋە ھىشتا كۆتايى نەھاتوۋە، دۋاى ماۋىيەكە دوۋبارە ئازار دەستەم پىكىردەۋە، ئازارەكە چوۋە ھۆلەم، كە زۇر ئە ئازارەكانى پىشۋو بەئازار تىرىۋو، ئەمجارەشيان دىكتورەكەم وتى؛ دەبىت قۇلىشت بېرىنەۋە، بىۋرە بەلام چارەيەكى تىرمان نىيە، ئەگەرنا ئازارەكە ھەموۋ جەستەم دىگىرتەۋە.

ھەندىك ئە دۇستانم پىيان وتە؛ ھۆكارى ئەۋ ئازارە جىيە؟ واتە سەرەتا ئە جىيەۋە دروستىۋەۋە؟

مەنىش چېرۇكى ماسىيەكەم بۇ گىرپانەھو..

بېيان وتىم: ئەگەر ھەر سەرھتا بە شوۋن خاۋەن ماسىيەكەدا بىگىرپايتايەم مافىكەيت بۇ
بىگىرپايتەھو داۋاي لىيوردىنت لى بىكردايە، ئەمما تەنھا ئەنداملىكى جەستەت نەدەبىرپايتەھو!
ئىستاش تا درەنگىر نەبوۋە، بىرۇ بۇ لاي خاۋەن ماسىيەكەم بە ھەر نىرخىك بىت
بىدۇزەرمەھو، داۋاي لىيوردىنت لى بىكە، تا نازار ھەموو جەستەت نەگىرتەھو!

ئىدى كەوتە گەران بە داۋاي پراۋچىيەكەدا، زۇر گەرام تا سەرمىجام دۇزىمەھو، كەوتىم
بەسەر پىيەكانىداۋ دەستەكانىم ماچىرد، دەستىم بە گىران كىردو پىم گوت: تىكات لىدەكەم،
لەبەر خۇدا لىم بېورە، تىكا دىكەم.. گەرنىم نازاد بىكە، داۋابىكە ھەرجىت دەۋىت تا پىت بىدەم..
بەسەرسورمانەھو وتى: تۇ كىت؟

من چ مافىكىم بەسەر تۇۋە ھەيە، تا بەو شىۋىيە داۋاي لىيوردىنت دىكەيت؟
وتىم: من ئەم كەسەم كە بە زۇر ماسىيەكەم لىسەندى، ئىدى چېرۇكى زىيانى خۇم داۋاي ئەم
رۇزە بۇ گىرپايتەھو، سەپىرىكى دەستى كىردىم دەستى بە گىران كىردو وتى: بىرە ئەزىزىم، گەرنىت
نازاد بىت، خۇزگە پىش ئەمەي درەنگ بىتتو بەمشىۋىيەت بەسەربىت، بەتاتايە بۇلام.

وتىم: سۆيىنىت ئەدەم بە خۇدا، ئەم كاتەي ماسىيەكەم لىسەندى، دوعات لىكىردىم؟
وتى: بەلى، وتىم: خۇدايە، ئەگەر ئەم كەسە ھىزو دەسلەتلى خۇي بەسەر لاۋازى مىندا
سەپاندو بە ستەم زۇردارى ئەم رۇزىيەي كە تۇ بۇت ناردىم، لىي زەتلىكىردىم، خۇدايە تۇش
دەسلەتلى خۇتى نىشان بىدەيت.

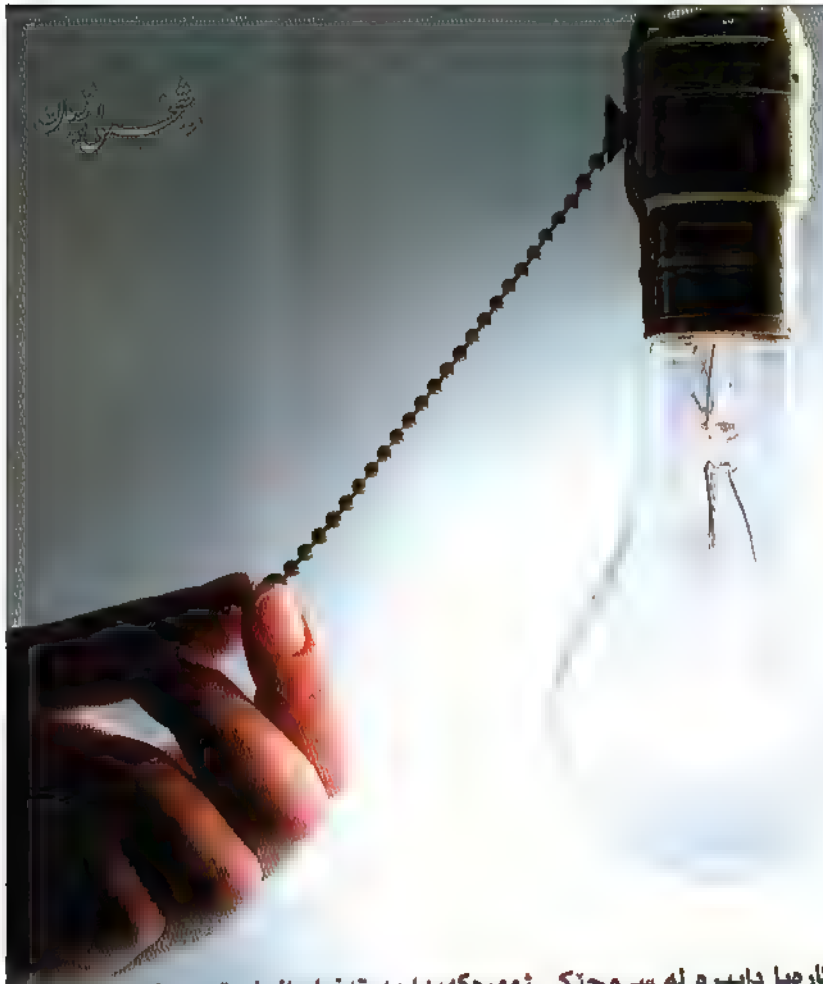
وتىم: بىرە ئەزىزىم، بىنىت خۇداي گەورە چۇن ھىزو دەسلەتلى خۇي نىشانىدەم، لەسەر
ئەم ستەمەي لە تۇم كىردىم، من بەشىمانى خۇم دەردەبىرپەم بەلىن دەدەم، ھەرگىز ستەم لە
مىروولەيەكىش نەكەم!!

بەلى خۇنەرانى نازىز، ئەمە نزاۋ پارانەھو ئەم كەسەيە كە ستەمى لىدەگىرت،
دەرگاكانى ئاسمانى بۇ دەرگىتەھو نزاكانى ھەرگىز رەتتاكرىتەھو.

رەنگە ھەموۋان ئاۋاتەخۋازبىن، ستەمكارمەكەن بەمشىۋىيە ھەر لە دىيادا تۇلەيان
لىۋەربىگىرت، ستەملىكراۋ بە چاۋى خۇي بىنىت، چۇن ستەمكار تۇلەي ستەمەكەي بە
چەندەھا قات لىۋەردەگىرتەھو..

بىگومان ھەموو ستەمكارىك تۇلەي لىدەسەنرىتەھو، ئەمە بۇ بىت، يان سەي!!

پیش پچرائی تەزەووی کارمبا!

پیش پچرائی تەزەووی کارمبا داپیرە لە سوچینکی ژوورمکەیدا بە تەنها دانیشتبوو، ئەو کاتە کۆپنیک چا، لەگەڵ چەند نانیکو پارچەپەک کێک و خواردن لەسەر تەپلەکیکی تەختە لە بەردەمی دانرابوو، بۆنی خەمیرەو زێرەو کێک بە نێو ژوورمکەیدا بلۆو ببوووە.

لە نێو زاری داپیرەدا پەندو ئامۆزگاری زۆر قەتیس مابوون، چەندین چیرۆکی منداڵان لە بیرو ئەندیشمەیدا بوو کە لە باوانی بیستبووی، لەم کاتەدا داپیرە بانگی تاکە تاکە نەومکانی کرد، بەلام هیچ کام لەوان وەلامیان نەدایەو، چونکە هەر پەک لەوان بە کاروباری تایبەتی خۆیانەو سەرقاڵبوون، کۆرە گەورەکان بەرامبەر لاپتۆپەکە دانیشتوووە بە تەواوی مانا خۆی سەرقاڵ کردوو، هەروەکو ئەوەی لە حالەتی جەنگدا بیت لەگەڵ جیهاندا، کچانیش وەکو نەڕیتی هەمیشەیی خۆیان بەرامبەر شاشە تەلەفزیۆنەکان دانیشتوون و چوونەتە قوڵایی ئەو دراما دۆبلاژکراوەی کە بۆتە خولبای زۆریک لە ماکان و شەوانە جەننەین کاتژمێر کاتی زۆرین بەرامبەری بە هەدر دەدەن... بێتەوێی بیر لە ئامانجەکانی ئەو درامایە بکەنەو...

منداڵە بچکۆلانەکەش چوووە نێو جیهانی یارییەووە لەگەڵ یارییە ئەلیکترۆنیەکانیدا

ھەر بۇيە لىي نزيك بوو دەمو دەستەكانى گرتو كەمىك بە شەرمەزارىيەو لىي پەرسى؛
چەندىكە گىرۋەدى ئەم نازارە بوويت؟

ئەم پەرسىارە بەس بوو بۇئەو داپىرە كەمىك دەردە دلى خۇي بىكات، مۇمەكە بەردەموام
بوو لە بەخشىنى پروناكىو تەوانەو دى لە پىناوى دەوروبەرمەكەيدا، گەتوگۇي نىوان داپىرەو
نەوگەنىشى بەردەموام بوو، مۇمەكە بەرمە كۇتايى دەجوو، كوپە گەورمەكەي رۇيشت بۇئەو دى
مۇمىكى تر بەيئىت، بەلام پىش گەرانەو دى، كارەبا ھاتەو دى نىو مالمەكەيان رۇشەن بوو دەمو
ئامىرە كارەبايەكان وەكو تەلەفزيۇن و كۇمپيوتەر... داگىرسانەو، بە خىرايى ھەر يەك
لە ئەندامانى خانەوادە گەرايەو دى لاي ئامىرەكەي خۇي، يەك بۇسەر ئىنتەرنىتو يەكى دى
بۇ تەماشاكردنى درامو... ھتە.

داپىرە جارىكى تر تەنھا مايەو... ئەندامانى خىزان بە ھاتنەو دى كارەبا چوونەو
سەر ئامىرەكانى خۇيان... كەس ئەوان نەياندەزانى كە باوكيان كارەباكەي كوزاندېۋە، ھەر
ئەويش جارىكى تر كارەباكەي ھەلگەردبوو دەمو.

رەنگە زۇرۇك لە ئىمە ھەمان مامەلەو ھەلسوكەوتەمان ھەيىت لەگەل باوانو داپىرەو
باپىرەدا، كەواتە با پىكەو بەلەين بىدەين ئىدى لەمەودا ئەوئەندە تەنھا جىيان نەھىلەين،
چونكە ئىمە لە مەندالەيدا چەندە پىويستەمان بە مېھرى ئەوان بوو؟ چۇن چاومرەمان دىمەرد
رۇزانە دەستى سۇزو مېھرىمانى بەسەرماندا بەيئەن؟ ئىستا ئەوان پىويستەيان بە مېھرو سۇزى
ئىمە ھەيە، ئەوان چاومرەوان ئىمە دەستى مېھرىمانى بە سەرياندا بەيئەن، لە چاومرەوانىدان
كاتىك ئىمە لەسەر كار دىمەرپىنەو سلاويان لى بىكەينو سۇزو مېھرىمانىو خەندەيان
پىشكەش بىكەين... دىبا ئىمەش لە دەرپىنى سۇزو مېھرىمانىو خۇشەويستى بۇ ئەوان چىدى
كەمتەرخەمى نەكەين! دىبا سەرھالەبوونمان بە دىناو نەبىتە ھۇي فەرامۇشكردنى ئەوان...
با چىدى كاروبارەكانى زىيان بارودۇخو كەشى گەرمى دانىشتە خىزانىيەكان تىك نەدەن!
گەر دەتەوئە ھەست بە خۇشىو شادىو نرخی زىيان بىكەيت، ئەوا رېزى نىعمەتەكانى
خوداومەند بىگەرە!

بىگومەن يەكەك لە نىعمەتە گەورەكانى خودا بۇ ئىمە دايەك باوئە داپىرەو باپىرەن،
كەواتە پىش ئەو دى لە دەستەيان بىدەين با چاكەيان لەگەلدا بىكەينو دىخۇشەيان بىكەينو
ھەمىشە نزاى خىرايان بۇ بىكەين...

«تا زىندوم گولم بۇ بىئە بە دىارى - كە مردم گولم بۇجىيە لە جىي نادىارى».

سەرەنجامى راستگۇيى!

لاۋىك ئە شارى ھەمەدان، بېرىرى دا بە مەبەستى خويىندىن بېرات بۇ شارى بەغداد، بەلام پىش ئەۋەى لە مال دىرىجىت دايكى نامۇزگارى كردو پىي گوت، كورى شىرىنم ناگاداربە ھەرگىز درۇ ئەكەيت، چونكە بېرادار ھەرگىز درۇ ناكات، كورە شىرىنەكەم ھەمىشە راستگۇبە، بەلنىم بىدەرى كە ھەمىشە راستگۇ بىت، ئەو كات مۇلەتت دەدم كە بىجىت بۇ خويىندىن، ئەۋىش بەلنى پىدا كە ھەمىشە راستگۇ بىت.

نىدى لەگەل كاروان بە رېكەۋىتن لە ھەمەدانەۋە بەرەو شارى بەغداد، دۋاى ئەۋەى چەند رۇژىك رېگەيان بېرى، لە پېر شەۋىك كەۋىتنە نىۋ كەمىنى رېگرو چەتەكانەۋە، كاتىك زانىان ھەرچۈرەمورىان گىراۋەو پىيان وتى: دىستان بەرزكەنەۋە، دىمگان كارۋانچىۋ بازىرگانەكانىان رىزكردو يەك يەك خۇيانو بارمگانىان دىمىشكىنى، دىگەشتەنە لاي ھەر كەسىكىان پىرسىارىان لىدەكرد چىت پىيە؟ لە ۋەلامدا دىيانگوت ھىچمان پى نىيە، ئەۋانىش دىيانپىشكىنۋ ھەرچى شتى گرانبەھاۋ بىنرخ بوۋايە لىيان دىسەندىن، لاۋەكەش دانىشتىۋو، چاۋەرى بوو سەرەى ئەمىش بىتو دىمگان بگەنە لاي، كاتىك يەكەك لە دىمگان بە لايدا تىپەرى، بىنى لاۋىك، كە رووخسارى لە بازىرگانو كارۋانچى ناچىت، چىۋبەرگىكى ناسايى لەبەرداپەۋ لە دىۋەلمەندو خاۋەن سامانىش ناچىت، وىستى بە رېزەۋە بەلايدا بېراتو كەسى دۋاى ئەۋ بىشكىت، بەلام سەرزارەكى پىرسىارىكى لىكردو وتى: ئايا شىكىت پىيە؟ پىرسىارەكەى بە دەم رېگەۋە كرد، چونكە دىنباۋو لەۋەى ۋەلامەكەى نەخىرە!

بەللام ۋەلەمكەي سەرسامى كردو لە جىي خۇيدا راۋەستا، لاۋەكە وتى: بەلئ (۴۰)
دینارم پێیە، (۴۰ دینارى ئەو كاتە پارمىەكى زۆر بوو)..
دزمكە برۋاى بە گوێیەكانى خۆى نەكرد كە شتى واى بىستىبىت، ھەر بۇيە بۆ جارى دووھ

ھەمان پەرسىارى لێكردەو، ئەویش ھەمان ۋەلەمى دايمەو: بەلئ (۴۰) دینارم پێیە، دزمكە واگومانى
برد كە لاۋەكە گالتمى لەگەلدا دەكات، دواى ئەوێ دزمكە دانیابوو كە لاۋەكە راستەمكات، بە
راستگۆيى لاۋەكە زۆر سەرسام بوو، پێى گوت: وەرە لەگەلەم بۆ لاى سەركردەمەمان، كاتێك
گەشتنە لاى سەركردەمەیانو دزمكە پرووداۋەكەى بۆ گێرايمەو، سەركردە ھەمان پەرسىارى
ناراستەكرد، لاۋەكەش ھەمان ۋەلەمى دايمەو، سەركردە پێى گوت: لە كوێ شارديووتمەو؟

ئەویش لە بنبالیدا پارمەكى دەرھێنا، سەركردەى چەتەكان زۆر پێى سەرسام بوو،
پارمەكى ژمارد (۴۰) دینار بوو، پاشان سەركردە پێى گوت: چى واى لێكردىت دانبنێى بەویدا
كە تۆ ئەو پارمىت پێیە، لە كاتێكدا ھەرگىز لەو برۋايدا نەبووین كە تۆ خاۋەنى ئەو بېرە
پارمىە بىت؟ لە شوێنكەشدا پارمەت شارديووتمەو كە ئیمە ھەرگىز پەیمان پێنەدمبەرد؟

لاۋەكە لە ۋەلەمدا گوتى: كاتێك لە مال دەرچووم دايمك نامۆزگارى كردم كە ھەمیشە
راستگۆبەو ھەرگىز درۆ نەكەم، دايمك بەلئىنى لێوەرگرتەم كە درۆنەكەم، منیش بەلئىنم
پیداو ھەرگىز ناپاكى لە بەلئىنەكەى ناكەم؟

سەركردەى چەتەكان وتى: ئەم لاۋە ناپاكى لە بەلئىنى دايمكى ناكەت، كەچى ئیمە ناپاكى لە
بەلئىنى پەروەدارمان دەمەين، سەركردە بە وتەكانى لاۋەكە زۆر سەرسام بوو، ھۆن ھۆن نەسەرن
بە چاۋەكانىدا دەھاتە خوار، ئاۋەرێكى دايمەو بۆ لاى لاۋەكەو وتى: دايمك نامۆزگارى كردىو تۆش
نامۆزگارى بەلئىنەكەمەت پاراست، ئیمەش سالانكە رێگە لە خەلكى دەرگىنەو مالو سامانىيان بە
نارەوا زەوت دەمەين، ئێستا لە بەردەمى تۆدا ئەم لاۋە من تەوبەو پەشیمانى دەرەمبەرو دەرەمبەرو
بۆ لاى پەروەردگار، پاشان ھەموو ھاۋەرێكانى بانگ كردو تەواۋى پرووداۋەكەى بۆ گێرانەو، ئەوانیش
لەگەل سەركردەمەیان لە كارو خرابەكانى پێشوویان پەشیمان بوونەو تەوبەیان كرد، ھەموو
ئەو مالو كەلوپەلە بە نرخەش كە لە كاروانەكەیان زەوت كردبوو، گێرايانەو بۆ خاۋەنەكانیان،
لەگەل ئەوەشدا پەسەوانى كاروانەكەیان كرد تا گەشتنە شارى بەغداد..

ھەموو ئەمانەش تەنھا بە ھۆى راستگۆيى ئەو لاۋەو بوو، كە دواتر بوو ئەو زاناو
خاۋناسە ناسراۋى، كە ناویانگى جىھانى گرتەو، ئەویش (شیخ عەبدولقادر گەیلانى) بوو.

[illegible]

چاره سه ری
نه خو شه
وه همییه کان

بۇ ئەم مەبەستە چوومەتە لاي زياتر لە (۱۰) پزىشك، زۆرۈك پشكنىنيان بۇ ئەنجام داوم،

بەلام ھەموو پزىشكەكان ھاودەنگن لەسر ئەودى من ھىچ نەخۇشپىيەكم نىيە!

پزىشكەكە وتى: ئەو شىكارىو تىشكانەى بۇيان ئەنجامداوى نىشانم بەدە، دواى سەپر كىردىو

لېكۇلىنەودى ھەموو شىكارىو تىشك سۆنەرەكان، پزىشكەكە بۇى دەرگەوت كە لە راستىدا

ئەم كابرايە ھىچ نەخۇشپىيەكى نىيەو تەندروستى زۆرباشە، بەلام ھەستىكىرد گىرفتى ئەم

پىاوە ئەو بىرۆكە نېگەتىقەيە كە لە ناخىدا چاندوپەتتى، كورد وتەنى واھىمەيەتتى!

ھەر بۇيە پزىشكەكە پىلى گوت: من چارەسەرىكى ئەفسووناويم لايە، بە وەرگرتنى بە

تەواوى چاك دىمبىتەودە ھىچ نەخۇشىو نارەحەتىيەكت نامىنىت.

نەخۇشەكە وتى: جەنابى دىكتۇر تىكا دىكەم ھەرجى زووە ئەو چارەسەرەم پى بلى؟!

دەزانىت دىكتۇرەكە چى كىرد؟

جۆرۈك ھەبى بۇ نووسى، پىلى گوت رۇزى سى دىنك دواى نانخوردن بخۇ، باش دە

رۇزى تر سەردانم بىكەرەودە.

دواى تەواوبوونى ماودى دىيارىكراو، نەخۇشەكە سەردانى جەنابى دىكتۇرى كىردەودە،

پزىشكەكە پرسىارى لە تەندروستى كىردو وتى: ئىستا تەندروستىت چۇنە؟

نەخۇشەكە وتى: سوپاس بۇ خوا بە تەواوى چاك بوومەتەودە ھىچ ئازارىكم نەماودە.

نايا دەزانىت ئەو چارەسەرە ئەفسووناويە چى بوو؟

دەرمانىك بوو تەنھا بۇ رەزامەندىو بارى دىروونى نەخۇشەكە بوو، ئەو ھەبانە

ھىچ ماددىيەكى دزە فايرۇس، يان كىمىياوى تىدا نەبوو، بەلكو تەنھا شەكرى تىدابوو، بە

تايبەت دروستكراوو بۇ ئەو نەخۇشانەى واھىمەيان ھەيە، واتە بىرۆكەى نېگەتىفىيان بە

مىشكى خۇيان داودە وا ھەست دىكەن جۆرە نەخۇشپىيەكىان ھەيە، بەلام پزىشكەكان لە

دۆزىنەودى دەرەكەيان دەستەوسانن!

بىرۆكەى خراپ، ھۆكارى سەرمەكىيە بۇ دروستكىردنى واھىمە، بۇ خەمبارى، بېھىوايىو

نائومىدى، ھىچ كات بىر ئەم جۆرە بىرۆكانە مەكەرەودە، چۈنكە سەرمەنجام گىرۈدەى

ئازارۈك دىمبىت كە لە راستىدا بوونى نىيە.

گەر بىرۆكەيەكى خراپ چوودە مىشكت، نەخۇشپىيەك دەچىتە لەشت.

ئاكامى

تۈرەيوون

لە نىس مالىكەى خۇياندو لە كاتى ياريكرىندا ئەگەل خوشىكەكانىدا، شوشەى پەنجەرمەى شكاند، باوكى گۈيى لە دىنگى شكانىنى شوشەكە بوو، بە خىرايى پۇشت بۇ ژوورى مىندالەكانى وتى، كى ئەو شوشەى شكاند، ھەموو دەستيان بۇ كۆپمەى پاكىشا! باوكەكە زۇر تۈرەيوو، بەشىۈمەك كە نەيتۈانى كۆنترۇلى خۇى بكات، داريكى ھەلگرتو كەوتە لىدانى دەستى مىندالەكەى، تا تۈانى لىى دا، مىندالەكە لە ژىر دەستى باوكىدا زۇر گىراو ھاۋارى كىردو پارايەو، بەلام نە كەسك بە دەمىيەو چوو، نە باوكىشى پەچمى پىكىرد، تا تۈرەيوونەكەى دامركايەو لە مىندالەكەى دا، پاشان قاچەكانى پاكىشاو خىستىيە سەرجىگەكەى.. مىندالەكە لە تاو ئازارى شوپىن دارەكانى، ئەو شەو خەو نەچوۋە چاۋەكانى.. بەلام كەسك نەبوو تەنانتە دلتەۋايشى بكاتەو..

بۇ بەيانى دايكى ھات بۇ لى، تا لە خەو ھەلىسىنىت، بەلام بىنى دەستەكانى شىن ھەلگەپراۋە ئازارى زۇرى ھەيە، زانى كە مىندالەكەى چ كارەساتىكى بەسەرھاتوۋە، بە دىنگى بەرز ھىزاندى ھاۋارى كىرد، ھاۋسەرمەكەى بەپەلە خۇى گەياندە لايان تا بزانىت چى پروویداۋ، ئەۋىش بە بىنىنى دەستەكانى مىندالەكەى زۇر سەرسام بوو، بەپەلە خىستىيە نىو ئۇتۇمبىلەكەيەوۋە بىردى بۇ نەخۇشخانە..

دوای بېشكىن بېزىشكەكە پىلى راگەياندىن كە دەبىت ھەرخى زوۋە دەستى مىندالەكەيان بېرېتەۋە، چونكە دەستەكانى ژمەراۋى بوون، لەبەرئەۋەى ئەۋ دارى بەكارھاتوۋە بۇ لىدانى مىندالەكە بزمارى كۆنى ژىنگاۋى پىۋەبوۋە، باۋكەكە لەبەر تورەبوۋنى لە رادەبەدەرى بزمەرەكانى نەبىنپىۋو، ھەر بۆيە لە كاتى لىدانەكەدا ژمەر دزەى كىرەتە نىۋ دەستى مىندالەكەۋە، تاكە چارەسەرىش بىرپىتە لە بىرپەنەۋى دەستەكانى، بۆنەۋەى ژمەرەكە نەرواۋە نىۋ ھەموو جەستەپەۋە.

باۋكەكە بە بىستىنى ئەم ھەۋالە زۆر نىگەرەنەۋ خەمبار بوو، فرمىسك وىكو جۆگەلە بە چاۋەكانىدا دەھاتنەخوار، بە بېزىشكەكەى گوت: نىستە دەبىت نىمە جى بىكەن، تۇ جى دەلىت؟ ئايا پىگە چارەپەكى دىكە ھەپە بۆنەۋەى دەستى كۆرەكەم نەبېرېتەۋە؟ بېزىشكەكە وتى: ھىچ پىگە چارەپەكى دىكە نىپە، تەنەنەت نابىت دۈبەكەۋىت، دەبىت ھەر ئەمپۇ دەستى بېرېنەۋە، چونكە ئەگەر بىكەۋىتە سەپى لەۋانەپە پىۋىست بىت لە ئەنىشكىپەۋە واتە باسكى بېرېتەۋە، ئەگەر لەۋەش زىاتەر درەنگ بىت، لەۋانەپە ناچاربىن قۇلى بېرېنەۋە. ھەرچەندە درەنگىر بىت ئەگەرى ئەۋەى ھەپە زىاتەر ژمەرەكە دزە بىكەتە نىۋ لەشپىپەۋە.

باۋكەكە ھىچ پىگەپەكى لەبەردەمدا نەما، جگە لە پازىبوون پەۋەى دەستى كۆرەكەى بېرېنەۋە، نەشتەرگەرىپەكە نەنەمەدراۋ دەستى كۆرەكەى بىراپەۋە، دوای ئەۋەى بەنچ بەرىداۋ كۆرەكە چاۋەكانى كىرەمەۋ بە تەۋاۋى ھۆشى ھاتەۋە، بىنى دەستى بىراۋەتەۋە، سەپىرىكى باۋكى كىرەۋ وتى: بابەگىيان سۆيىند دەخۇم لەمپۇ بەدۋاۋە ھىچ شىتەك نەشكىنەم، ھىچ شىتەك خراپ نەكەم، بە مەرخىك تۇش دەستەكانەم بۇ بىگىرېتەۋە؟

باۋكەكە بە بىستىنى ئەم دەبىرپەنەى كە لە ناخى پاكى مىندالەكەپەۋە دەرخوۋ، ئارامى لىپراۋ نەپتەۋانى لەۋە زىاتەر خۇى بىگىرېتەۋ سەپىرى چاۋەكانى مىندالەكەى بىكات، ھەموو پىگەكانى لەبەردەمدا تەسك بېۋەۋە، پىگەپەكى بۇ دەربازبوون لەۋ بارودۇخە ناخۇشە شەك نەدەبىر، چەندە ئاستەمە ھەموو كات سەپىرى دەستى بىراۋى جگەر گۆشەكەى بىكات، كە ھۆكارەكەى خۇى بوۋە؟

ئەۋەش ئاكامى تورەبوۋنەۋ كۆنترپۇل نەكىردىنى خەۋ، بىگومان ھەر كارپەك، لە كاتى تورەبوۋندا ئەنچام بىرپىتە. ئاكامەكەى پەشمانىپەكە كە دادى خاۋەنەكەى نادات. لەبەرئەۋە پىش ئەۋەى تورە بىپىتە كار لە كار بىرازىت، دەتوانىت كۆنترپۇل خۇت بىكەت، بۆنەۋەى لە تورەبوۋنەۋ دەۋر بىكەۋىتەۋە، ئەم چىرۆكەۋ دەپان چىرۆكى دىكەى لەم شىۋەپە يادى خۇت بېنەنەۋە.

پېئويستت بى بەرد ھەيە؟

بازرگانىك بى سوارى ئۆتۆمبىلە نوپىيەكەي كە لە جۆرى (جاكوار) بوو، بى نىو يەككەك لە شەھامەكاندا بى دلىكى خۆشەو بەرمو نووسىنگەي كارمەي دەرۆيشت، لە ناكاو ئۆتۆمبىلە نوپىيەكە كە چەند رۇژىك بوو كرىپووى، بى بەردىكى گەورە لە لاى راستى شەھامەكەو پىكرا!

بازرگانەكە بى خىرايى لە ئۆتۆمبىلەكە دابەزى تا بزانىت كى بوو ئەو بەردى گرتە ئۆتۆمبىلەكەي سەيرى ئەو زيانەش بكات كە بەر ئۆتۆمبىلەكەي كەوتوو... لەو كاتەدا مىندالىكى بىنى لە سووچىكى شەھامەكەدا وىستابوو، كە بى پرووخسارىيەو نىشانەي ترسو دلەراوكى ديار بوو..

بازرگانەكە لە كاتىكدا پەستىو تورەيى نىوچەوانى تارىك كرىبوو، لە مىندالەكە نزيك

بوۋەۋە.. يەخەي مىندالە بېچارەكەي گرتو بە دىۋارەكەۋە نووساندى زۇر بە تورپى بېيى
گوت: نەزان بۇچى ئەۋ كارت كىرد، بۇ ئۆتۈمبىلەگەت ئەكەدار كىردم، بۇ ئەۋ بەردەت گرتە
ئۆتۈمبىلەكەم؟

دەزانىت بەم كارت دەبىت ھەموو سەرومتى خۇشتو باۋكىشت بدەبىت بۇ پىركىدەۋى
ئەۋ زىانەي بەر ئۆتۈمبىلەكەم كەۋتوۋە...

لەۋ كاتەدا ھۇن ھۇن فرمىسك لە چاۋى مىندالەكە دەھاتە خوارمەۋە، بە قورگىكى پىر لە
گرىانو بە چاۋى لە ئەسرىنۈ بە دەنگىكى كزۇلۇ خەمبارمەۋە بە بازىرگەنەكەي گوت: (زۇر
بە داخەۋەم، بۇ ئەۋ روۋداۋە، بىمبۇرە...)

لە راستىدا مىن ئەمەدەزانى چ كارتىك بىكەم، لە بەيانى زوۋمەۋە ئەم شوئەنەدا ۋەستام،
چامپىم كەسنىك ئاورم لىبىداتەۋەم لايەكەم لى بىكاتەۋە، بەلام ھىچ كەس ۋەلامى ئەمەمەۋە،
تەنھا كەسنىك بە دەمەۋە نەھات.. پاشان ئەگەل ھەلۈمىنى فرمىسكەكانى ئامازەي بۇ
ئەۋبەرى شەقامەكە كىرد، كورپىك لە سەر زەۋبىيەكە كەۋتبۇۋ، دواتر بە دەم گرىانو
ھەنسكەۋە بەرەۋ لاي كورپەكە پۇشتو گوتى: ئەم كورپى لە نىۋ ئەم چالدا كەۋتوۋە
بىرامە!

ئەۋ ناتۋانىت بە رېگەدا بىروا، قاچەكانى بە تەۋاۋى لە كاركەۋتوۋن... ئەگەل ئەم
بىرايەمەدا ئەم رېگەيەۋە دەپۇشتىن، پالەم بە كورسىيەكەيەۋە دەنا، لە ئاكاۋ ھاۋسەنگى
كورسىيەكە تىكچۇۋ، كورسىيەكە لە دەستىم ترازو كەۋتە ئەم چالەۋە، مىنىش زۇر ھەۋلەدا
بەرزى بىكەمەۋەم بىخەمە سەر كورسىيەكە، بەلام نەمتۋانى، دەستىم لە زۇر ئۆتۈمبىل
پاگرت تا يارمەتىم بىدەن، بەلام كەس نەۋەستا، بىراكەشم ئەۋ چالەدايە، ئىدى دەۋا مىن
چىم بىكرەيە تا كەسنىك ئاورم لى بداتەۋەم ھاۋكارىم بىكات؟ تەنھا رېگەيەك كە بە
بىرمەدا ھات بۇ پىزگار كىردى بىراكەم ئەۋمبۇۋ كە بەردىك بىگرمە ئۆتۈمبىللىك تا خاۋم
ئۆتۈمبىلەكە لەبەر ئۆتۈمبىلەكەي خۇي رابوۋەستىتو خالۋ گوزمەنى ئىمەش بىيىنىۋ
يارمەتىم بىدات بۇ دەرھىنانى بىراكەم!!

خالەگىيان ئىستا ئامەدەبىت يارمەتىم بىدەبىت تا بىراكەم لەۋ چالە دەرھىنىنەۋەم بىخەينە
سەر كورسىيەكەي خۇي؟

بازرگان بە بىننى ئەم رووداۋە يەكجار خەمبار بوو، ماۋىيەك بە سەرسامى راۋەستا،
باۋىشى بە مىندالەكەدا كىردو داۋاى لىبوردنى لىكىرد...

پاشان باۋىشى بە مىندالە ئىقلىجەكەدا كىردو لە چالەكە دەرھىناۋ خىستىيە سەر
كورسىيەكە، دەسپىكى لە گىرقانىدا دەرھىناۋ بىرىنەكانى بۇ پاكىردەۋە، كە بە ھۋى
كەۋتەنە نىۋ چالەكەۋە دوۋچارى ھاتبوو..

پاشان مىندالەكە زۆر سوپاسى بازارگانەكەى كىردو لىى پرسى: ئىستا دىبىت من چى
بەكەم بۇ چاكىردنەۋەى ئۆتۈمبىلەكەت؟

بازرگانەكەش ۋەكو كەسكى مىھرىمان دەستى بە سەرىدا ھىناۋ ۋەلامى داپەۋە، كورى
شىرىنەم خەمبار مەبەۋ شىكى ئەۋ تۆ نىيە، ئىۋە خۇش بن، ئۆتۈمبىل شايەنى باسكىردن
نىيە...

ئەۋەش كە جىگەى سەرسوپمان بوو ئەۋمىۋو، كە بازارگانەكە بىرپارىدا ئۆتۈمبىلەكەى
چاك نەكاتەۋە، بۆنەۋەى ھەر كات سەرى كىرد ئەۋ يادومورىيەى بىرىتەۋە، ھەروھە
بۆنەۋەش كە ھىچ كەسكى دى ناچار نەبىت بەردى تىبگىت تا ئاۋرى لى بىداتەۋە....

لە راستىدا ئىمە لە پۇزگارلىكدا دىزىن، سەرقالىۋ خەمەكان تىدا يەكجار زۆر بوۋە،
ھەموۋان لە ھەۋلى كۆكىردنەۋەى سەروەتو سامانداين... واگومان دەمىن تا سەروەتو
سامانمان زۆر بىت، بەختەۋەرىمان زىاد دىبىت

نازانىن كە بەختەۋەرى لە زۆرى سەروەتو ساماندا نىيە، چەندىن كەس ھەيە لەم
زىنەدا خاۋەنى سەروەتو سامانى بى شومارن، بەلام خاۋەنى بەختەۋەرى نىن...

لە كۆتايىدا دەلىين: پەنگە زۆر كەس ھەبن پىۋىستىيان بە ئاۋردانەۋەك ھەبىت،
بەلام كەس ئاۋرپان لى ناداتەۋە، تىكايە با چىدى پىۋىستت بە بەرد نەبىت بۇ ئاۋردانەۋە
لە ھەزارانۋ بىنەۋاپان...

چاگە كان ئاشكرا بگە.. خراپە كانى بشارەوہ!

كانىك ھەر يەككەك لە ئىمە دووچارى ناخۇشى، يان گرفتىك دىمىن، ھاوار دىمكىن و دەللىن: ژيان پەرە لە دىمىدەسەرىو ناخۇشىو خەمو خەمەت، كانىك دووچارى گەرماو نارەھەتتە، ياخود دىمىدەسەرىيەك بوو، بە دىنبايەو دەللىن: مەرۇف ھىج كات لە نىو جەنجالىيەكانى ژيان ناخەوئەو پشوو نادات. ئەمە حالو بىر كىرەنەو زۆرۈك لە مەرۇفەكانى ئەمەرۇفە، لە راستىدا پىويستە ھەر يەك لە ئىمە بە ھۇشيارىيەو ژيان بگوزمىن، ئەگەرنا كانىك كەسنىك فەلىكى لىكرىن، يان درۈمكى لىگەلدا كىرىن بە رەشپىنىو ئانومىيەو بۇ ژيان دىمىدەسەرىو دەللىن: ژيان پەرە لە مەرۇف گورگ ئاسا! لىم وتارمدا داوا لە تۆى خوتەنەر دىمەك، بە جوانو سەرنجى وردەو بىروانىت بۇ ژيان، ھىوا بە خۇت بىدە ھەمىشە خىرو چاگەو خۇشەو پىستى بىلۈپكەرەو، ئەگەر وانەكەپت ئەوا لە دىنبا لە دىمىدەسەرى بى ھىواو رەشپىن دىمىت، يان دىمىتە كەسنىك ھەمىشە ھەوالى رەشپىنىو بى ھىواو ئانومىدى بىلۈپكەرەو.. لىم كەسانە مەبە كە ھەمىشە دەللىن: مەرۇف تىچاچو، ژيان نەماو، پەرە لە نارەھەت، ھەرگىز ھەناسەيەكى خۇشى ھەلئاكىشىن، بە پىچەوانەو بىبە بىو مەرۇفە بە ھىواو ئاواتو گەشپىيەو بۇ ژيان دىمىدەسەرى، چىرۈكى گەشپىن بىخوتەنەو ھەولەدە وىكو ئەوان بىرەكەپتەو، با پىكەرە لىم چىرۈكە كورە رەشپىن: دىمىدەسەرى پىاوتكى باشو گەشپىن و خاناس، بە بىانىكىدا دىمىدەسەرى، لە رىگەدا چاوتەكەوت بە پىاوتكى لىسەر ئەو لىم گەرمەى بىابان زۆر بە خەمبارىيەو رەكشاپو، خالى زۆر خراپ بىو، رەنگى زەرد ھەلگەرەپو، وەخت بوو گىان بىدات، بە دىمىكىكى

کزۆلەوه سكالای تینویەتیو برسییەتی دمکردو دەیکوت؛ کێ قومیک ئاوم پێ دەدات، کێ تیکەیهک نانم دەداتی، کێ بە ھانامەوہ دێو لەم برسیتییه پزگاری دمکات؟ کێ لەم چۆلو بیابانەدا دەنگم دەبیستیو بە ھریام دەکەوتیت؟!

پیاوہ باشەکە زۆر بەزمیی بە ھالیدا ھاتەوہ، ھەر بۆیە لە ئەسپەکە ی دابەزیو خواردنو ئاوی بۆ برد، لەو بیابانە چۆلو بیروونەدا کە جگە لە خودا دەنگی بە ھیچ کەس نەدەگەیشت، ھەموو داواکارییەکانی بۆ جێبەجێکرد، پاش ئەو ی نان و ئاوی خواردو زۆر سوپاسی ئەم پیاوہ باشە ی کرد، لە ھەمان کاتدا داوی لێکرد لە داوی خۆیەوہ سواری بکاتو لەو بیابانە چۆلە پزگاری بکات، تا دەگاتە شوینێک ئاومدانی لێبێت!

پیاوہ باشەکە پێی گوت؛ نا لە داوی خۆمەوہ سواری ناکەم، بەلکو تۆ بە تەنھا سەرکەوہ من بە پێ دەپۆم، ھەر چەند سەرمتا پێداگری کرد، بەلام سەرمەجام پازیبوو، پێکەوہ پۆشتن، خاوەن ئەسپ پیاوہ لێقەوماویش بە سواری، تا ئەو کاتە ی زۆریان نەماوو بگەنە ئاومدانی، وتی؛ تۆ پێویست بە ھوانەوہیمو ماندوویت، نۆری منە بە پێ بپۆم، لەم قسانەدا بوو، جەلەو ئەسپەکە ی توند کردو غاریداو خاوەن ئەسپو ھریاد ڕەسەکە ی بیابانی جێبەجێشت! لە خاوەن ئەسپ دوورکەوتەوہ، خاوەن ئەسپ سەرمتا سەری سوپما! ئەوہ جی پوو دەدات؟! پاشان بیری کردەوہو زانی ئەو کابرایە ی لە کەناری مەرگ بوو، دزمو ئەوہ پلان بووہ بۆئەوہ ی ئەسپەکە ی لێ بەزێت! خاوەن ئەسپ بانگی کرد؛ تکیە بوو ستە تەنھا یەک قسەت پێ دەئیم، پاشان بپۆ! سوودی نەبوو، بۆ جاری دووہم بانگی کردەوہ؛ ڕەحمەتی خودات لێبێت، بەلێن بێت ئەسپەکەم ناوێتەوہو بۆ تۆ بێت، تەنھا ڕابوو ستەو گۆبەرگە با یەک قسەت پێ بلێم! دزمکە کاتیکی گویی لەم قسە یە بوو لە دوورەوہ و ستاو وتی؛ فەرموو چیت دەوێت بیلێ؛ گویم لیتە! دزانن ئەم پیاوہ جی پێگوت؟ ڕەنگە ھەموومان وا خەیاڵ بکەینو بلێین، پێی وتووہ ئەمە وەلامدانەوہو پاداشتی چاکەکەم بوو؟ یاخود ڕەنگە وا ھەست بکەین وێستوو یەتی بە ھەر فێلیکی بێت بە دەم قسەکردنەوہ لێی نزیک بێتەوہو ئەسپەکە ی لێ بێستەیتەوہ! نا خۆشەوستان ئەم پیاوہ باشە یە کابرای دزو بێ وەفای گوت؛ سوینەت دەدەم بە خودا، ئەم کارەت لای خەلکی باس مەکە، نەبادا بە بلأوبوونەوہ ی ئەم دەنگوباسە خەلکی چاکەو پیاومتیان لەلا نا شیرین ببێتو یارمەتی لێقەوماوان نەدەن!!

داواکاری ئەم پیاوہ لێبوردەو بەخشنە یە لەو کەسە ی پەلاماری ئەسپەکە ی داوہو ھێرانوو یەتی، لەو کەسە ی لە لیواری مەرگ پزگاری کردوہو لە بیابانی چۆلو بیرووندا

بە ھانا يەنە چوۋە، ئەمەيە كە داۋاي لىدەكەت ھەۋالەكە لاي خەلگى باس نەكەت، نەبادا خەلگى لە پياۋمتى چاكەكردن دوور بىكەنەمۇ بەشىمان بىنەمۇ!

رەنگە ئەم ھەلۋىستەت بە لاۋە سەير بېت، بەلام ئەم كەسە چاكەي نەكردوۋە بۇنەۋەي مەۋف پاداشتى بىداتەۋە، ئەۋ تەنھا لەبەر خاترى خۇدايەك چاكەكارە كە ھىچ چاكەيەككى لى ۋن نابىت، بۇيە ھىچ كات لە چاكەكردن بەشىمان نىيە، ھەربۇيە داۋا لە دىزىمە دىمكاتو دەلىت؛ نامان زىمانت بىگەرە ئەم پوۋداۋە بۇ كەس نەگىرپىتەۋە، نەبادا بىرۈكەي خراپو رەشىبىنەنە لە نىۋ خەلگىدا بىلۋوبىتەۋەمۇ بىترىن لە يارمەتىدان ۋ ھارىكارىكىردنى لىقەۋماۋان! سەرنج بىدە لە رۇزگارى ئەمەرۇ، خەلگى بە پىچەۋانەي ئەم پياۋە باشەۋەن، زۇر كەم لە دىمى خەلگى چاكەۋ پياۋمتى ھەلۋىستى مەردانە دەبىستىن، ھەر كەس بىدۋىنى گلەيى لە دىموروبەرە دۋىستەكانى دىمكات، نەۋنەمگەلەك دەبىستىن كە جگە لە بىلۋەكردنەۋەي رەشىبىنىۋ ئاتۇمىدى سۈۋدېكى ترى نىيە! ئىستە دىمەرسىن ئاھا دىمكىت لەمەۋدوا چاكەكاران ۋ گەشىبىنان بىكەينە سەرمەشقى خۇمان ۋ چاۋيان لى بىكەين؟

دىمگۈنچىت ئىمەش لەمەۋدوا تەنھا بىرۈكە چاكەكان ۋ گەشىبىنەكان بىلۋەكەينەۋە، لە بەرامبەردا ھەلۋىدەين بىرۈكە خراپو كىدارە ناشىرىنەكان بىشارىنەۋە باسپان نەكەين؟ چ زىيانكى ھەيە ئەگەر بە شىۋىيەكى پۇزىتىف بىرەكەينەۋە ھانى نەۋەكانمان بىدەين بۇ سەركەۋتەۋ ھەلۋىستى مەردانەۋ چاكەۋ پياۋمتى كىردن؟ بۇچى ھەمىشە رەشىبىنەنە بۇ دىۋاۋ دىموروبەرمەكان دىمروۋىن ۋ ھەۋە پەنجەرى ھىۋاۋ ئاۋاتو گەشىبىنەكان لەسەر خۇمان دادەخەين؟! كەۋاتە خۇنەرى ئازىز، با پىكەۋە بەلەين بىدەين، لەمەۋدوا تەنھا ھىۋاۋ ئاۋاتو گەشىبىنى بىلۋەكەينەۋە، با بەردەۋام ھەۋالى خۇش بە خەلگى رابگەيەنەين، ھەر چەندە دوۋچارى ناخۇشى ۋ نازەھەتەش ھاتبەين، بىزانە كە بەرمەكتە رەھمەتى خۇدا يەكجەر زۇرەۋ خەزىنەۋ گەنجىنەكانى بى سنوۋرە.. با ھەۋەۋ شىتەكى چاۋان ۋ چاك گەۋرە بىكەين ۋ بىلۋى بىكەينەۋە، ھەۋەۋ شىتە ناشىرىن ۋ خراپەكانىش بىچۈك بىكەينەۋە بىشارىنەۋە ھىچ كات نەيان دىركىنەين! بىزانە ئەمە كارىكى پىۋىستو گىرگە لەم زەمانەي زۇرەك لە خەلگى سىكالى بىزارىۋ ئاتۇمىدى بوۋەتە ۋىردى سەرزاريان.

ۋەك پوۋناكى خۇر بە، بە تىشىكى پوۋناكو زىپىنى ھەۋرە رەشەكان دادەپۇشەيت، بەھەرە بەخشەكانى خۇدا بۇ خەلگى باس بىكە، نازارەكانى زىيانپان لەسەر سوۋك بىكە بە ئاراستەكردىن ۋ بۇ پوۋناكىۋ بىرەكردنەۋەي لەبارو پۇزىتىف، چاكەكانىيان بۇ دىمەخەۋ خراپەكانىيان بىشارەۋە.

قەناعت گەنجىنەيەكى لە بن نەھاتووا!

دەگىز نەھە كە پاشايەك لە پاشاگان سەرۆكايەتى شارىكى گەورەى دەگرد...
ئەم پادشايە كەسىكى زۆر بەخشندەبوو، بە نەرمو نىيانىو دادپەرورەى مامەلەى لەگەل
خەلكى شارەكەى دەگردو خەلكى شار زۆريان خۆشدەويست... سەرەراى ھەموو ئەو كارە
جوانانەى ھىشتا لە خۆى پازى نەبوو...

بەيانىيەك پادشا بە دەنگىكى زۆر خۆشو ناسكو خەم پەوئىن ومخەبەرھات!
دەنگەكە پادشاى زۆر سەرسام گرد، بۆيە زۆر بە خىرايى بەرمو ئەو شوپنە رۆيشت كە
ئەو دەنگەى لىئو دەھات، پروانى بۆ سەرجاوەى دەنگەكە، بىنى ئەو خزمەتگوزارمىيە كە لە
باخچەكەيدا كاردەكات، لە پرووخسارىدا جگە لە بەختەومرىو ئاسوودمىي شتىكى دىكەى لى
بەدى نەدەمگرا!

پادشا بانگى كردو پرسىياري لىكرد: چۆن ئەوئەندە بەختەومرىت لە كاتىكىدا تۇ

خزمه تگوزارنکی له نیو باخچه کهی ئیمه داو داها تیکی که مت هه یه؟ به لām واد مرده که ویت که خاومنی ههر شتیکی که خۆت دمه ویت و به کجار دلخۆش دیاری!

خزمه تگوزار که ش به و پهری نارامییه وه وه لآمی دایه وه وتی: له بهرنه وهی لای پادشا کار ده که مو داهاته که شم به شی پیداو یستی ژیانم ده کاتو له هه مان کاتدا شوینی جه وانه وه هه یه که خانه واده که به ئاسو ودمیی له نیویدا ژیان ده گوزمرینن! خیزانه که شم زۆر ئاسو ودمو به خته وهره و پازویه بهو ژیانیه که هه مانه، نه مهش منی زیاتر دلخۆش و ئاسو ودم کردوه!

نیدی شتیکی دیکه به لای منهوه گرنګ نییه، چونکه لهسمر خوانه که مان نانیک ههیه
 بیکهوه له گهل خانه واده کم بیخوین، به برستی شهوگار بهسمر نابمین.

پادشا به قناعتو به خته و مریو ناسوودمی نه م خرمه تگوزاره که گه یشتوته چله پویه،
زور سهرسام بوو!

پاشان جەنابى پادشا گەراپەوۋە نىۋ كۆشكۈ بانگەيشتى ۋەزىرە تايىبەتەكەي خۇي كىردۈ تەۋاۋى چىپرۇكەكەي بۇ گىراپەوۋە.

ومزير له كاتيكدا كه زور به پەرۆشه وه گوێی بۆ قسه كانی جهنابی پادشا گرتبوو، به بیستی نیو چیرۆكه نهویش و مكو پادشا كه لهك سه رسام بوو.

به‌لام له هه‌مان کاتدا بپشنياری کرد که کارێک نه‌نجام بدهن.

پادشا وتی: چوں کاریک؟

۱۹۹۹-يىلى ۱۰-ئاي ۱۹-كۈنى

پادشا بهو پېشنیاره زور سهرسام بوو، بویه پرسی نهوه مانای چپیه؟

٩٩ سكه‌ی زیر ده‌خمينه کيسه‌يه که ورمو له شه‌ودا بئينه‌ومي کهس هه‌ستمان پێ

بکات له بهر درمگای مالی نهو کرښکاره دایده نینین، پاشان چاودږی درمنجامه گهی دهکین؟

پادشا پیشنیارمکی و وزیر ی لا په سهند بوو، له بهرنه وه بریاریدا نه و تاقی کړنه و میه

نه‌نجام بدات، چاومرتی کرد تا شهو داهات، پاشان کیسه زیره‌که‌ی له به‌رده‌م مالی گریکاره

هه څارمکه داناو له دوورموه چاودېرييان دمگرد تا بزائن چي روودهدات!

دَوای مَومِیهَکَ کَرِیکارَه هَهْزارِکَه بَو دَاخِستَنی دَمرِگای مَالَه کَه یان هاتَه دَمرِموه، بَینی

كېسەيەك لە بەردەرگا كەوتوو، كاتىك كېسەكەي كىرەدەو بىنى ئەو ھەموو زېرەي تېدايە
لە خۇشيدا خەرىكېو پالى دەگرت، بانگى ھاسەرەو مىندالەكانى كىرەدە پېي راگەياندىن كە
كېسەيەك زېرەي لە بەردەم دەرگا دۆزىوۋەتەو!

ئەم ھەوالە ھەمووانى يەكجار دلخۇش كىرە، دەرگاگەي داخستە چوونە ژوورەو، شەوگار
دەنگى كىرە، دىنا بەرەو خامۇشى دەپۇشتە ئەندامانى خىزانەكەي نووستەن، پادشاو
ۋەزىرەي كە لە كالاوۋۇزەي مالاكەيانەو چاۋدېرى دەگرتەن، بىنى ۋا كىرەكارەكە دەستى بە
ژماردىنى زېرەي نېو كېسەكە كىرە كاتىك زانى سەكانى نېو كېسەكە ۹۹ دانەيە، لەبەر خۇيەو
ۋەتە: گومانى تېدا نېيە ئەم سەكانە ۱۰۰ دانە بوون، ديارە دانەيەكەيان كەوتوو، بۇ ئەم
مەبەستە ھاتە دەرەو دەستى كىرە گەران بە دۋاي ئەو تاكە زېرەدا تا ژمارەي زېرەكانى
نېو كېسەكە بېيە ۱۰۰ دانەي تەۋاۋ!

زۆر گەرا بە تەۋاۋى مەندوۋبوو، بەلام بى ئاكەم بوو، پاشان بە خۇي گوتە: كېشە نېيە
لە مەۋدۋا زىاتەر كار دەكەم تا بىتۈنەم سەكەيەكەي زېرە بىرەم ژمارەي زېرەكانەم بگەنە ۱۰۰
سەكەي تەۋاۋ!

شەوگار بە تەۋاۋى دەنگ بوو، بەو ھالەو گەرايەو ژوورەو نووستە، بەلام بۇ بەيانى
زۆر دەنگ ۋەخەبەر ھاتە، كە زانى كات دەنگەو لە كارەكەي دۋاكەوتوو، زۆر قەسە ناخۇشى
بە ھاسەرەكەي گوتە، ئەو ھاسەرەي كە لەو دەپۇش زۆر بەسۇزۇ بەزەيەي مېھرىبانى ۋە
نەرمۋىيانىيەو مەمەلەي لەگەلدە دەگرتە، پاشان ھاۋارى كىرە بەسەر مىندالەكانىدا دەيگوتە:
بۇچى زوۋ بە خەبەر تان نەھىناۋم، ئەم مىندالەكەي كە تا دۋىنە گۇناي يەك بە يەكەيانى ماچ
دەگرتە دەستى دەھىنا بەسەرياندا، پاشان جېي دەھىشتەن دەپۇشتە سەركارەكەي!

كىرەكارەكە سەرمەي ھەموو ئەو گۇرەنكارىيە خىرايانە مالى جېيەشتە بەرەو كارەكەي
ملى رېگەي گرتە، بەلام زۆر مەندوۋبوو، چۈنكە شەو جگە لە مەندوۋبوۋنى بۇ گەران بە
دۋاي سەكە زېرەكەدا، ۋەكە پىۋىست نەخەوتبوو، ھەرۋەھا ھەموو ئەو رەقتارەنەي كىرەبوۋى
بەرامبەر بە ھاسەرەكەي مىندالەكانى تەۋاۋ بېتاقەتە بېزىرى كىرەبوۋ!

كاتىك گەيشتە سەر كارەكەي، ھەستىكە كە ناتۋانىت ۋەكە پۇزانى رابردوۋ كار بىكات،
ھەرۋەھا ئەو گۇرەنكارىيە خۇشانەي كە پۇزانى پىشۋو دەۋرەبەرى سەرسام دەگرتە، ئەمەۋ نەك

نەمابوو، بەلگە خەمۇ پەژارەو بېتاقەتلىق شەكەتلى جىگەلى گرتىبوو، لەگەل ئەمەشدا بە نىيازبوو لە پۇزانى پېشوو زىاتىر كار بىكات، تا داھاتى زىاتىر دەستىجات بۇ كرېنى سىكە زىپرەكە!

پادشا كە بە دىرژايى ئەمە شەوۋە ئاگادارى تەواۋى سىنارىيۇكە بوو، زۇر سەرسام بوو! لەگەل ئەمە ھەموو گۇرئانكارىيە خىراپانە پادشا ھېشتا وا گومانى بىرد كە كە ئەمە كرېكارە دەتوانىت بەختەومرىيەكەلى جارانى بە دەست بەيىنىتەو، ئەگەر بېيىتە خاۋەنى ئەمە پارچە زىپرە سىكەكانى بىگەنە «۱۰۰» سىكە!

ئەمە كات بە دىنئايىيەو ئەمە كرېكارە دەتوانىت ھەرجى خانەوادەكەلى ھەزى لى بىكاتو پېيان خۇشبىت بۇيان دەستەبەر بىكات، بەلام بە داخەو ئەمە پىۋى ئەمە!

ۋەزىر زۇر بە باشى گۈپى بۇ قەسەكانى جەنابى پادشا گرتىبوو، پاشان پېلى گوت، جەنابى پادشا ئەمە كرېكارە ئەمە باروۋۇخە پىر ئارامى ھېمىنىيەلى كە تىيىدا بوو، ھۇكارەكەلى ئەمەبوو كە قەنەعتىيان بەمە داھاتە كەمە ھەبوو كە خاۋەنى بوون، ئەوان بەختىار بوون، چونكە شىتلىك نەبوو لە ژياندا سەرقاڭلىان بىكات، ئەوان بەرھەمى ئەمە قەنەعتەتەيان دەخوارد كە ھەيان بوو، بەلام ئەمەپۇ كە لە ناكاو بە بى مانىدووبوون بۇتە خاۋەنى «۹۹» سىكەلى زىپر، ھەر بۇيە قەنەعتەتەيان پېلى نىيەو داۋاى زىاتىر دەكەن!

ئايا دەزانىت كاتلىك مەۋف لە ناكاو سەرومىتىكى زۇرى دەستەكەۋىت بەيى مانىدووبوون، قەنەعتەلى پىر ناكاتو بەردەوام بە دۋاى زىاتىر دەگەرپىت، تەنەنەت ئەگەر بەشى ھەموو پىداۋىستىيەكانىشى بىكات؟!

پادشا قەنەعتەلى بە ۋەلى ۋەزىرە ژىرو لىھاتەۋەكەلى كىردو پىپارىيدا لەمەپۇ بەدۋاۋە كە قەدىرو پىزى ھەموو ئەمە شىتەنە بىگىرىت كە خاۋەنىيەتلى، تەنەنەت شىتە بىچۈكەكانىش، سوپاسى خۇداش بىكات لەسەر ھەموو ئەمە بەھرانەلى كە پېلى بەخشيۋە، زۇر پاستە كە ۋىتراۋە قەنەعتە ئەمە گەنجىنەيەيە كە ھەرگىز لە بى نايەت!

لېرەۋە بۇمان دەردەكەۋىت ھۇكارى بەختەومى مەۋف قەنەعتە، نەك سەرومىتو سامان!

پېرست

- پېشەكى..... «۳»
 بۇنى تۆنەمرۆ لە بۇنى دايكم دەجىت!..... «۴»
 نھىتى ھەستانەموو پېشكەوتنى ژاپۇنىيەكان!..... «۹»
 سەرەتا لە دەروازى سەرەككەيەو دەست پېكە!..... «۱۴»
 ئەو پياوھى لە ئاودەدا خنكا..... «۱۸»
 بېرەركەي پادشای فەرنەسا!..... «۲۰»
 خەم ئەو دىومزەمەيە كە مرۆف لەناودەبات..... «۲۲»
 پادشاو ووزىرەكەي!..... «۲۴»
 ئايا سەروختو سامان دەبنە ھۆي بەختەمورى مرۆف؟..... «۲۶»
 قازى ئەبو يوسف!..... «۲۹»
 ھەستکردن بە بەرپرسيارىتى!..... «۳۲»
 چ سەردەمىكى سەيرە! سەردەمى پېچەوانەكان..... «۳۴»
 ھەلەي كەسانى دى، دووبارە مەكەرمو!..... «۳۷»
 كەيلەكان لە يادەمەكەن!..... «۴۰»
 قوتاببيەكى زىرەك..... «۴۴»
 تەمەن..... «۴۶»
 بىە بەلام مەبە..... «۴۸»
 خۆزگە دلى ئىمەش، وەكو دلى ئەوان بووايە..... «۵۰»
 بۇ ھەموو باوكىكى سەرقال!..... «۵۲»
 شەرى ئىوان خەمو خۆشى..... «۵۴»
 مەن مەندالى سىھەم بووم..... «۵۶»
 سىفات گەلىك لە درەختدايە.. خۆزگە لە مرۆفدا ھەبووايە..... «۶۰»
 وەكو مانگ بە، نەك وەكو دوو كەل!..... «۶۳»

- «۶۶».....تۆپى ئالتۇنى!
- «۶۸».....جىاۋازى نىۋان ھاورپى ئاسايى ۋ ھاورپى راستەقىنە!
- «۷۰».....پەيامىڭ بۇ ئەۋ مەۋقەنەي پىخەف بوۋىتە ھاورپى ھەمىشەيىان
- «۷۴».....پەرداخىڭ شەرىت، بۇ ژىياتىكى ئاس—وودە
- «۷۷».....ئاكامى بىرۋا بىخ—ۋىب—وون
- «۸۰».....ھاورپى نىۋىرپى
- «۸۴».....ھاورپى دەگمەنەكان!
- «۸۶».....سەرمىنجامى ھاورپى خراب
- «۹۱».....دەستەكانى دايكت بشۆرە
- «۹۴».....قورياتىدەن دايك، لە پىناۋ جگەرگۆشەكانىدا
- «۹۷».....دەتۋانين يەكتىرمان خۇشبوۋىت؟
- «۱۰۰».....كى دايكەم ئىدەكپىت؟
- «۱۰۲».....ھەرگىز ھاۋسەرىگىرى مەكە!
- «۱۰۴».....ئەۋ ئافرىتەي ھاۋسەرىكەي شەرمى ئىدەكات!
- «۱۰۹».....مەندالى يەكەممان نابىنا بوۋا
- «۱۱۴».....پەيۋەندى نىۋان بوۋىتە خ—س—وو
- «۱۱۸».....ئىبوردن، گەۋرەترە لە تۆلەسەندىن
- «۱۲۰».....مەندالىكى جوان
- «۱۲۲».....دەتەۋىت ھاۋسەرىكەت گۈيرايەلت بىت؟
- «۱۲۴».....جى دەكەيت... گەر خىزانەكەت داۋاي تەلاقى ئىكردىت؟
- «۱۲۷».....دايە. نانى بەيانى
- «۱۳۰».....گەر ناتۋانپىت پەرى بالندەكان كۆ بىكەيتەۋە، زىمانت بىگرە!
- «۱۳۲».....سى ھەلۋىستى ناۋازە
- «۱۳۴».....ئاكارو پەۋىشتى بەرز
- «۱۳۶».....ھەر كەس بىمىنپىت ھەرگىز سىتەم لە كەس ناكات
- «۱۳۹».....پىش پىچرانى تەزۋى كارمبا!
- «۱۴۲».....سەرمىنجامى راستەگۈيى!
- «۱۴۴».....چارەسەرى نەخۇشە ۋەھمىيەكان
- «۱۴۶».....ئاكامى تۈرپىۋون
- «۱۴۸».....پىۋىستت بە بەرد ھەيە؟
- «۱۵۱».....چاكەكان ئاشكرا بىكە، خرابەكان بشارمۇ!
- «۱۵۴».....قەناعەت گەنجىنەيەكى لە بن نەھاتوۋا!